

ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ
ತಾನೊಂದೆ ವಲಂ

ಆಂಡಯ್ಯ ಕವಿಯ
ಕಜ್ಜಿಗರ ಕಾವಂ

ಗದ್ಯಾನುವಾದ
ಆರ್.ವಿ.ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೦೩

ಆಂಡಯ್ಯ ಕವಿಯ
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ

ಗದ್ಯಾನುವಾದ
ಆರ್.ವಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ
ಬೆಂಗಳೂರು- ೫೬೦೦೧೮

Andayya Kaviya KABBIGARA KAVAM- Original with, Prose rendering by Sri R.V. Kulkarni and published by Kannada Sahitya Parishattu, Pampa Mahakavi Road, Chamarajapete, Bengaluru - 560018
Pages : vi + 102 Price : 60=00 ; 2015

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೪
ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೧೫
ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೦೦೦
ಬೆಲೆ : ಅರವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು

© ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಪ್ಲವರ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್

ಪ್ರಕಟಣಾ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಶ್ರೀ ಪುಂಡಲೀಕ ಹಾಲಂಬಿ
ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು - ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ
ಉನ್ನೇ ಅ.ಭಾ.ಕ.ಸಾ. ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ಸದಸ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಶ್ಯಾಗಲೆ
ಶ್ರೀ ನೀಲಾವರ ಸುರೇಂದ್ರ ಅಡಿಗ
ಡಾ. ಸೋ.ಮು. ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್
ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಜಿ. ಕೋಟಿ
ಡಾ. ಮಳಲಿ ವಸಂತಕುಮಾರ್
ಡಾ. ಮಾನಸ
ಡಾ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ

ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಾರಾಯಣ
ಡಾ. ವಸುಂಧರಾ ಭೂಪತಿ
ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಎಸ್. ಗಡಾದ
ಡಾ. ಡಿ.ಕೆ. ಚಿತ್ತಯ್ಯ ಪೂಜಾರ್
ಡಾ. ಸುಜಾತಾ ಜಂಗಮಶೆಟ್ಟಿ
ಶ್ರೀ ಸಿ.ಕೆ. ರಾಮೇಗೌಡ
ಡಾ. ರಾಜಶೇಖರ ಹತಗುಂದಿ
ಶ್ರೀ ಪಿ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪ

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎನ್. ಶಾಮರಾವ್
ಸಂಚಾಲಕ

ಮುದ್ರಣ : ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಅಚ್ಚುಕೂಟ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು
ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೧೮

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನೋದ್ಯಮ ಇಂದು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮಾವೃತ್ತಿಯ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅವಲ್ಲದೆ ಸಹಸ್ರಾರು ಮರುಮುದ್ರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಇತರ ಸಾವಿರಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟಣೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೊಡುಗೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು, ವಿವಿಧ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳು, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿವೆ. ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತೂ ಪೈಪೋಟಿಯಿಂದಲೇ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿವೆ.

ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡಿಗರ ಏಕೈಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಭಾಜನವಾಗಿರುವ, ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಹೊಸಿಲಲ್ಲಿದೆ. ಕಳೆದ ೯೯ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಪರಿಷತ್ತು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರದ ನಾಲ್ಕುನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸೆರಿಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಕಾಲಾವಧಿಯ ನಿರಂತರತೆ ಹಾಗೂ ಕೃತಿಗಳ ಮೌಲಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಪ್ರಕಟಣಾ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಂತೂ ಅನನ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಮರುಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯರು ಮೆಚ್ಚಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಆಕರ್ಷಕ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಓದುಗರು ಬಯಸುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅವರ ಕೈಗೆ ತಲಪುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಶಯ. ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಓದುಗರ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಸಂದಿಸುತ್ತ, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹುವೇಗವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾಶಕರ ನಡುವೆ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ತಣ್ಣಗೆ, ನಿರುಮ್ಮಳವಾಗಿ ಇರುವ ಕಾಲ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದೆ. ಹೊಸಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಓದುಗರಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆರ್.ವಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ಅನುವಾದಿಸಿರುವ ಆಂಡರ್ಯು ಕವಿಯ 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ' ಕೃತಿಯನ್ನು ಪುನರ್ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಅಚ್ಚುಕೊಟದ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಪ್ರಕಟಣ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

೧.	ಉಪೋದ್ಘಾತ	೧
೨.	ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ	೨
೩.	ಅರ್ಥಕೋಶ	೬೨

ಆಂಡಯ್ಯ ಕವಿಯ
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ

ಉಪೋದ್ಘಾತ

ಕವಿ : 'ಕಬ್ಬಿಗರಕಾವ'ವೆಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಕಾವ್ಯದ ಕರ್ತೃ ಅಂಡಯ್ಯ. ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಸಿರುವ ವಿಷಯವು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಪರಮ ಜಿನಭಕ್ತನೂ, ಸದಾಚಾರಿಯೂ, ವಿದ್ವಾಂಸನೂ ಆದ ಅಂಡಯ್ಯನೆಂಬವನಿಗೆ ಸಾಂತ, ಗುಮ್ಮಟ ಮತ್ತು ವೈಜಣನೆಂಬ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳಾದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯನಾದ ಸಾಂತ ಹಾಗೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಒಲ್ಲವ್ವೆ ಇವರ ಮಗನೇ ಈ ಕವಿ. ತನ್ನ ಹಿರಿಯರಂತೆ ಈತನೂ ಜಿನಭಕ್ತನೆಂಬುದನ್ನು ಕಾವ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾಲ : ಅಂಡಯ್ಯನು ತನಗೆ ಪೂಜ್ಯರಾದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನ್ಮನನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಈಚೆಯವನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣದ ಛಾಯೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಹರಿಹರನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅವನು ನೋಡಿರಬೇಕು. ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನನ್ನು ಕಥಾನಾಯಕನೊಡನೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ 'ಗೋಸಣೆ ಮೀಟುವನ್ನಮಿದು ರಾಯನ ನಾಟ್ಯಲೋಕ' ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಅರಸನ ಕಾಲವಾದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೮೦ ರಿಂದ ೧೨೧೭ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿರಬೇಕು.

ಕವಿಯ ನಾಡು : ತಾನು ಎಲ್ಲಿಯವನೆಂದು ಕವಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬಣ್ಣಿಸಿರುವ 'ಕನ್ನಡಮೆನಿಪ್ಪಾನಾಡು' ಬನವಾಸೆ ನಾಡಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೇ ಧ್ವನಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನು ಆ ರಾಜನ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು; ಬಹುಶಃ ಆ ಅರಸನು ಇವನಿಗೆ ಆಶ್ರಯದಾತನಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆರಂಭದ ಪದ್ಯ ಆ ರಾಜನ ಸ್ತುತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಕಾಮನ ವೀರ, ವೈಭವ ಹಾಗೂ ವಿಜಯ - ಎಲ್ಲವೂ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ಸಾಹಸ-ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾವ್ಯದ ಹೆಸರು : 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ' ಎಂಬುದು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕವಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರಲ್ಲ. ಅಂಡಯ್ಯನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ 'ಕಾವನ ಗೆಲ್ಲ'ವೆಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಅದಕ್ಕೆ 'ಮದನವಿಜಯ'ವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಭಿನವವಾದಿವಿದ್ಯಾನಂದನ 'ಕಾವ್ಯಸಾರ'ದಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾತವಾದ ಪದ್ಯಗಳ ಕೆಳಗೆ 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ' ಎಂಬ ಆಕರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಆ ಹೆಸರೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬೆರಸದೆ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಯಾರೂ ಬರೆಯಲಾರರೆಂಬ ಅಪವಾದವನ್ನು ತನ್ನ ಕೃತಿಯ ರಚನೆಯಿಂದ ನಿವಾರಿಸಿದ ಈ ಕವಿಗೆ ಪಂಡಿತರು 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವರೂ, 'ಶೃಂಗಾರ ರತ್ನಾಕರ'ದ ಕವಿಯಾದ ಕವಿಕಾಮನೆ ಅಂಡಯ್ಯನೆಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯಿಂದ 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ'

ಎಂಬುದು 'ಕವಿ ಕಾಮ'ದ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪವೆಂದು ಕೆಲವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಆಶ್ರಯದಾತನಾದ ಕಾಮದೇವನೆ 'ಕಬ್ಬಿಗರ' ಕಾವ'ನಾಗಿದ್ದು, 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವನೊಲವಿಂದೊರೆದಂ' ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅದು ಧ್ವನಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾದಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಹಾಗೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಧಾರಗಳು ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಆ ತನಕ ಇವು ಊಹೆಗಳಾಗಿವೆ ಉಳಿಯುವುವು.

ಕಥಾವಸ್ತು : ಪೂವಿನ ಪೊಳಲ ರಾಜನಾದ ನನೆಯಂಬನು ವಿನೋದಾರ್ಥವಾಗಿ ತನ್ನ ಕರುಮಾಡದ ಬಳಿಯ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಪ್ಪರೆಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆ ಆತನ ಪೂರ್ವಕಥೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಕಂಪಿನಪೊಳಲಿಗೆ ಅರಸಾಗಿದ್ದ ನೀನು ಮುಕ್ಕಣ್ಣನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಅರೆವೆಣ್ಣಾಗಿಸಿದುದರಿಂದ, "ನೀನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ತಲೆ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನಗಲಿ, ನಿನ್ನ ಕಾಮನೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನ ಮರೆತು ಹೋಗು" ಎಂದು ಶಿವನಿಂದ ಶಾಪ ಹೊಂದಿದೆ. ನನ್ನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗಲೆ ಆ ಶಾಪದ ಪ್ರಭಾವ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದು ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಇಚ್ಛಿಗಾರ್ತಿ ಅವನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದು ಇಬ್ಬರೂ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸುಖದಲ್ಲಿರುವರು - ಇಷ್ಟು ಈ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾಸಾರ. ಪೌರಾಣಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿವ-ಕಾಮರ ಕಥೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ವಿವರಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ತಪೋನಿಷ್ಠನಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಶಿವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಗಿರಿಜೆಯೊಡನೆ ಅವನು ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವರ ದಾಂಪತ್ಯವಾಗಿ ಬಂದ ಕುಮಾರನಿಂದ ತಾರಕಾಸುರನ ಸಂಹಾರವಾಗಬೇಕು - ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದೇವತೆಗಳು ಕಾಮನನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಅವನು ಶಿವನ ಮೇಲೆ ಆಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶಿವನು ಕೋಪದಿಂದ ಕಾಮನನ್ನು ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾನೆ; ಆಮೇಲೆ ಗಿರಿಜೆಯ ಬಿನ್ನಹದ ಮೇರೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ಅನಂಗನಾಗಿ ಬದುಕಲು ಅನುಮತಿಯೀಯುತ್ತಾನೆ. ಶಿವಪಾರಮ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿ, ಕಾಮಾತೀತವಾದ ದಾಂಪತ್ಯವೆ ಲೋಕಹಿತದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂಬ ತತ್ವ-ಈ ಎರಡೂ ಈ ಪರಂಪರಾಗತ ಕಥಾನಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಆಂಡಯ್ಯನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶಿವನೆ ಸೋಲುತ್ತಾನೆ. ಶಿವನು 'ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ'ನೆಂಬುದರ ವಿಡಂಬನೆಯೇ ಈತನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಅರೆವೆಣ್ಣಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಈ ಕಾವ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳನು ಶಕ್ತಿಗುಂದಿ, ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೋಲೊಪ್ಪಿಕೊಂಡುದರ ನಿರೂಪಣೆ ಅದು. ಜೈನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಿವನು ಸೋತರೂ ಅದೇನು ದೊಡ್ಡ ಮಾತಲ್ಲ. ಅರ್ಹಂತನ ತರುವಾಯ ಕಾಮನೆ ದ್ವಿತೀಯ ಶಲಾಕಾ ಪುರುಷ. ಮನ್ಮಥನ ಈ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಗೊಮ್ಮಟನೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಅರ್ಹಂತರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಮನ್ವಂತರದ ಕಾಮದೇವರೂ ಆಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಶಿವನ ಹಣೆಗಣ್ಣನ್ನು ಮನ್ಮಥನು 'ನಂದೆ ಪೊಯ್ದಂ' ಎಂದು ಅಭಿನವಪಂಪನೂ, 'ಕಪಾಲಿಯಂ ಪಿಡಿದೊಲರ್ದರೆವೆಣ್ಣನೆ ಮಾಡಿದಂ' ಎಂದು ನೇಮಿಚಂದ್ರನೂ ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ

ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಬಹುಶಃ ಈ ಕಥೆ ಜೈನರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರಬಹುದು. ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ವಿಜಯವನ್ನು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಧ್ವನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಥಾನಕವನ್ನು ಆಂಡಯ್ಯನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಧ್ವನಿ : ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಯದಾತನಾದ ಅರಸನನ್ನು ಕಾವ್ಯನಾಯಕನೊಡನೆ ಸಮನ್ವಯಿಸಿ ಕೃತಿರಚನೆಮಾಡುವ ಪರಿಪಾಟಿಯನ್ನು ಪಂಪ ಹಾಗೂ ರನ್ನರ ಲೌಕಿಕಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಗುಣವರ್ಮನ ಶೂದ್ರಕ ಹಾಗೂ ಪೊನ್ನನ ಭುವನೈಕರಾಮಾಭ್ಯುದಯಗಳೂ ಇದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುವೆಂಬ ಊಹೆಯಿದೆ. ಆಂಡಯ್ಯನು ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ವಿಷಯಕವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕ. ಮಲೆ, ತುಳು, ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ಸೀಮೆಗಳನ್ನು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನು ೧೧೮೦ ಮಿಂದ ೧೨೧೭ರವರೆಗೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಾನಗಲ್ಲು ಮೊದಲಾದ ಈತನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಯ್ಸಳರು ಇವನಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರೆಂದೂ ಆತನು ಮರಳಿ ಹೋರಾಡಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೧೧ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನೆಂದೂ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚಾಲುಕ್ಯರ ಮಾಂಡಲಿಕನಾದ ಬರ್ಮರಸನೆಂಬವನು ಬನವಸೆನಾಡನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕಾಮದೇವನು ಆ ನಾಡನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡನು. ಅದರಂತೆ ಸಮುದ್ರತೀರದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಮಲೆ, ತುಳು, ಕೊಂಕಣಗಳ ಅಧಿಪತಿಗಳನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಿದ್ದನು. 'ಯುದ್ಧರಂಗ ತ್ರಿಣೇತ್ರ'ನೆಂಬ ಬಿರುದು ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನಿಗಿತ್ತು. ಕಾಮದೇವನು ಈ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗೆದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕಬ್ಬಿಗರಕಾವದ ೨೧೧ನೆಯ ಪದ್ಯ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ-

“ಪಡೆಯೆಲ್ಲಂ ನಡೆನುಡಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಿದಿಯಂ ನಾಣೋಡೆ ಬೆಂಕೊಂಡವಂ,
ಕಡಲೊಳ್ ಪಟ್ಟನನಿಕ್ಕಿ ಮೆಟ್ಟಿದದಟಂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಂ ಗೆಲ್ವನೆಮ್ಮೊಡೆಯಂ”

ಕದಂಬ ಕಾಮನು ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಪ್ರಬಲ ಶತ್ರುವಾಗಿದ್ದು, ಅವನನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ಗೆದ್ದುದು ಕೂಡ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿಯೆನಿಸಿರಬೇಕು ಹೊಯ್ಸಳರಿಗೆ. ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಆರಂಭದ ಸ್ತುತಿ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದು (೧-೩) ಈ ಮಾತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ-

“ಅರಿಕಾಮಧ್ವಂಸಿ..... ಉಮಾಕಾಮಿನೀ ಜೀವಿತೇಶಂ..... ಯುದ್ಧರಂಗತ್ರಿಣೇತ್ರಂ”

ಈ ಅರಿಕಾಮ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನೆ. ಬಲ್ಲಾಳನ ಹೆಂಡತಿಯೊಬ್ಬಳು 'ಉಮೆ'ಯಾಗಿದ್ದಳು. ಈ ಯುದ್ಧರಂಗ ತ್ರಿಣೇತ್ರನ ಆಂಡ್ಯನ 'ಮುಕ್ಕಣ್ಣ' ತಿಂಗಳನ್ನು ಶಿವನು ಸೆರೆಹಿಡಿದುದು ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ 'ತಿಂಗಳ್' ಎಂಬುದು ಕಾಮದೇವನ ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಹಾನುಗಲ್ಲು, ಇಡೀ ಕಾವ್ಯ ಕಾಮದೇವನ ಶೌರ್ಯ ವರ್ಣನೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. 'ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹನ ಬೀರಮನೊಲ್ಲು ಪೇಟಿಂ' ಎಂದು ಕವಿ

ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ಶೌರ್ಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನೂ ಆಂಡಯ್ಯನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋತು ಹಿಂದಕ್ಕೋಡುವ ಬಿದಿವೆಡಂಗ, ಬಿಂಜಮಾಣಿಕ, ಹರಿರಾಯ, ತೋರಹತ್ತ, ಚೌವಟಮಲ್ಲ, ಮುಲಿವರಕ್ಕಸ, ರಾಯದಳ ಸೂಱಿಕಾರ ಎಂಬುವು ಹೊಯ್ಸಳ ಸೈನ್ಯದ ಆನೆಗಳ ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದು; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೊಯ್ಸಳ ದಂಡಾಧಿಪತಿಗಳ ಬಿರುದಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳ ಹಾಗೂ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವ-ಇವರಿಬ್ಬರ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿವರಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೊರೆತು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ರಾಜಕೀಯ ಅಂಶಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದೂ ಕಂಡೀತು. ತನ್ನ ರಾಯನ ವೀರವನ್ನೂ ವೈಭವವನ್ನೂ ಕುರಿತು ಕವಿ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ 'ಗೆಲ್ಲ' ಇವನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೊಂದು ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ : 'ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಂ ಬಿಗಿವೊಂದಿರೆ' ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಆಂಡಯ್ಯನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆತನ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಕೇವಲ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳಿಂದಾದುದಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ತದ್ಭವ, ತತ್ಸಮಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಶಿರಾಜನ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣವೂ (ಸೂತ್ರ ೨೯೯) ತಿಳಿಸಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬೆರಸದೆ ಸರಸವಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಕವಿಗಳು ಈವರೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆರೋಪವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು, ಕವಿ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು, ಹಾಗೆ ಬರೆಯಬಹುದೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದನು. ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಅಂಶ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ, ರಾಜಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಗಳೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಮೇಲೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಬಹುಶಃ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತುಸು ಮಿತಿಮೀರಿಯೆ ಬಳಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಕವಿಗಳು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಂಡಯ್ಯನಂತಹ ಒಬ್ಬನು ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಆಂಡಯ್ಯನು ಹೊರಟು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು, ಚಿಕ್ಕ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆತನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಕಥಾನಕಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಖಂಡಕಾವ್ಯದ ಪರಿಮಿತಿಯೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಭಾಷೆ ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನಂಟು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣದು. ಮಾತನಾಡಿದವೊಲ್ ಅಂದಮನಾಳ್ವರೆ, ಜಾಣ್ಣುಡಿ, ಕೊಂಕು, ಪುರುಳ್, ಲಕ್ಕಣ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರುವ ತದ್ಭವಗಳು ಕೂಡ ಎಲ್ಲವೂ ಅವನಿಂದಲೇ ನಿರ್ಮಿತವಾದುವಲ್ಲ. ದೇಶ್ಯಪದಗಳಂತೆ ತದ್ಭವಗಳೂ ಅವನಿಗೆ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಆಸ್ತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಅವನು ಬಳಸುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಕಾವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೆ ಇವೆ. ಶ್ಲೇಷಮೂಲವಾದ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಪದಗಳಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗುವ ಕವಿಗಳೆ ಹೆಚ್ಚು. ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ

ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ

ಅವನ ಗಾಡಿ ನೋಡಿದವರಂ ಸಲೆ ಸೋಲಿಸುತಿರ್ಪುದುರ್ಕಿನಿಂ
ದಾವನ ಪೂವಿನಂಬದಟರಂ ತಲೆವಾಗಿಸುತಿರ್ಪುದೇಬ್ಬೆಯಿಂ ।
ದಾವನ ಪಜ್ಜಳಿಪ್ಪ ಜಸಮೆಣ್ಣೆಸೆಯೊಳ್ ನೆಲಸಿರ್ಪುದಾತನೀ
ಗಾವಗಮೆನ್ನ ಜಾಣ್ಣುಡಿಗೇ ಮೆಯ್ಯಿರಿಯಂ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹಂ ॥

೧

ಸಿರಿಯೆಱಿಯಂ ಮಾದೇವಂ
ಸರಸತಿಯೆಱಿಯರ್ಕಳಡಿಗಳೆಂಬೀ ಕೆಂದಾ ।
ವರೆಗಳ್ ಪೊರೆಗೆಮ್ಮಂ ಪೊಸ
ಸಿರಿಗಂಪಿಂ ಪರಮವಟೆಯನೆಂತಂತೂಲವಿಂ ॥

೨

ಗರುವಿಕೆಗಿಂಬು ಗಾಡಿಗೆ ತವರ್ಮನೆ ಮೈಮೆಗೆ ಮೇರೆ ನನ್ನಿಗಾ
ಗರಮುಟಿತಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು ಪೆಸೆವೆತ್ತ ನೆಗಟ್ಟಿಗೆ ತಾಣಮಾಗಿ ಬ ।
ಲ್ಲರ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ನೆಲಸಿದುರ್ ಪೊಗಟ್ಟಿಯನಾಂತಳಾವಳಾ
ಸರಸತಿ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂದೊಸೆದು ಮಾಡುಗೆ ಕಬ್ಬದ ಬರ್ದಿನೇಬ್ಬೆಯಿಂ ॥

೩

ಎನ್ನೀ ಕಬ್ಬದೊಳೆಂದುಂ
ಸನ್ನಿದಮಾಗಿರ್ಕೆ ಕಣ್ಣಮಯ್ಯನ ಕಡುಜಾಣ್ ।
ರನ್ನನ ಮೆಯ್ಯಿರಿ ಗಜಗನ
ಬಿನ್ನಣಮಗಳನ ಕಾಣ್ಕೆ ಜನ್ನಿಗನ ಜಸಂ ॥

೪

೧. ಯಾವನ ಸೌಂದರ್ಯವು ನೋಡಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಲಿಸುತ್ತಿರುವುದೋ, ಯಾವನ ಹೂಬಾಣವು ತನ್ನ ಬಲದಿಂದ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳನ್ನು ತಲೆಬಾಗಿಸುತ್ತಿರುವುದೋ, ಯಾವನ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಯಶಸ್ಸು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು ಎಂಟೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದೋ ಅಂತಹ ಕಾಮರಾಜನು ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಚತುರೋಕ್ತಿಗೆ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ, ಮಹಾದೇವ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮ - ಈ ಮೂವರ ಪಾದಗಳೆಂಬ ಕೆಂಪು ಕಮಲಗಳು ಮರಿದುಂಬಿಯಂತಿರುವ ನಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪರಿಮಳದಿಂದ ಸಲಹಲಿ. ೩. ಗೌರವಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ, ಚಿಲುವಿಕೆಗೆ ತವರಾಗಿ, ಮಹಿಮೆಗೆ ಸೀಮೆಯಾಗಿ, ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆಗರವಾಗಿ, ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ, ಜಾಣರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾ ಯಾವಳು ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಳೋ, ಅಂತಹ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ (ಈ) ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರೌಢಿಗೆ ಏಳಿಗೆಯಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ೪. ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನ ಅತಿಶಯವಾದ ಚಾತುರ್ಯವೂ, ರನ್ನನ ಓಜಸ್ಸೂ, ಗಜಗನ

ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಪೂರ್ಣ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾವ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಕೋಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವೆನಿಸಿದ ಕೆಲವನ್ನು-ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ಲೇಷಾರ್ಥವಿದ್ದವುಗಳನ್ನು - ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ಕಾವ್ಯದ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಷತ್ತಿಗೂ, ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಸಲಹೆಗಳನ್ನಿತ್ತ ಅನುವಾದಕ ಮಂಡಲಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ನಾನು ತುಂಬ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಆರ್. ವಿ. ಕುಲಕರಣಿ

ಕಬ್ಬಗರ ಕಾವಂ

ಅವನ ಗಾಡಿ ನೋಡಿದವರಂ ಸಲೆ ಸೋಲಿಸುತಿರ್ಪುದುರ್ಕಿನಿಂ
ದಾವನ ಪೂವಿನಂಬದಟರಂ ತಲೆವಾಗಿಸುತಿರ್ಪುದೇಲ್ಕೆಯಿಂ ।
ದಾವನ ಪದ್ವಳಿಪ್ಪ ಜಸಮೆಣ್ಣೆಸೆಯೊಳ್ ನೆಲಸಿರ್ಪುದಾತನೀ
ಗಾವಗಮೆನ್ನ ಜಾಣ್ಣುಡಿಗಿ ಮೆಯ್ನಿರಿಯಂ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹಂ ॥

೧

ಸಿರಿಯೆಣ್ಣಿಯಂ ಮಾದೇವಂ
ಸರಸತಿಯೆಣ್ಣಿಯರ್ಕಳಡಿಗಳೆಂಬೀ ಕೆಂದಾ ।
ವರೆಗಳ್ ಪೊರೆಗೆಮ್ಮ ಪೊಸ
ಸಿರಿಗಂಪಿಂ ಪರಮೆವಟೆಯನೆಂತಂತೊಲವಿಂ ॥

೨

ಗರುವಿಕೆಗಿಂಬು ಗಾಡಿಗೆ ತವರ್ಮನೆ ಮೈಮೆಗೆ ಮೇರೆ ನನ್ನಿಗಾ
ಗರಮುಟೆತಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು ಪೆಸೆವೆತ್ತ ನೆಗಟ್ಟಿಗೆ ತಾಣಮಾಗಿ ಬ ।
ಲ್ಲರ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ನೆಲಸಿದುರ್ ಪೊಗಟ್ಟಿಯನಾಂತಳಾವಳಾ
ಸರಸತಿ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂದೊಸೆದು ಮಾಡುಗೆ ಕಬ್ಬದ ಬರ್ದಿನೇಲ್ಕೆಯಂ ॥

೩

ಎನ್ನೀ ಕಬ್ಬದೊಳೆಂದುಂ
ಸನ್ನಿದಮಾಗಿರ್ಕೆ ಕಣ್ಣಮಯ್ಯನ ಕಡುಜಾಣ್ ।
ರನ್ನನ ಮೆಯ್ನಿರಿ ಗಜಗನ
ಬಿನ್ನಣಮಗ್ಗನ ಕಾಣ್ಕೆ ಜನ್ನಿಗನ ಜಸಂ ॥

೪

೧. ಯಾವನ ಸೌಂದರ್ಯವು ನೋಡಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಲಿಸುತ್ತಿರುವುದೋ, ಯಾವನ ಹೂಬಾಣವು ತನ್ನ ಬಲದಿಂದ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳನ್ನು ತಲೆಬಾಗಿಸುತ್ತಿರುವುದೋ, ಯಾವನ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಯಶಸ್ಸು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು ಎಂಟೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದೋ ಅಂತಹ ಕಾಮರಾಜನು ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಚತುರೋಕ್ತಿಗೆ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ, ಮಹಾದೇವ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮ - ಈ ಮೂವರ ಪಾದಗಳೆಂಬ ಕೆಂಪು ಕಮಲಗಳು ಮರಿದುಂಬಿಯಂತಿರುವ ನಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪರಿಮಳದಿಂದ ಸಲಹಲಿ. ೩. ಗೌರವಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ, ಚೆಲುವಿಕೆಗೆ ತವರಾಗಿ, ಮಹಿಮೆಗೆ ಸೀಮೆಯಾಗಿ, ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆಗರವಾಗಿ, ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ, ಜಾಣರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾ ಯಾವಳು ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಳೋ, ಅಂತಹ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ (ಈ) ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರೌಢಿಗೆ ಏಳಿಗೆಯಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ೪. ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನ ಅತಿಶಯವಾದ ಚಾತುರ್ಯವೂ, ರನ್ನನ ಓಜಸ್ಸೂ, ಗಜಗನ

ಒಪ್ಪಂಬೂಸಿದವೋಲ್ ತೆಪಂಬೊಳೆವ ಕೊಂಕುಂ ಪಾಲೊಳೊಂದಿರ್ಪವೊ
ಲೊಪ್ಪಂಬೆತ್ತಿನಿದಾದ ಬರ್ದುನುಡಿಯುಂ ತಳ್ತೊಜೆಯುಂ ನಿಲ್ಲಿನಂ |
ತಪ್ಪೊಂದುಂ ತಲೆದೋಪದಂತೆ ಪಲರೆಲ್ಲರ್ ತಿದಿದೀ ಕಬ್ಬಮೆಂ
ತಪ್ಪಂಗಂ ಪೊಸಮುತ್ತಿನೆಕ್ಕಸರದಂತೆಂದುಂ ಕೊರಲೊಳ್ಳದೇ ||

೫

ಪುರುಳುಂ ಲಕ್ಕಣಮುಂ ಮೆ
ಯ್ಸಿರಿಯುಂ ತಳ್ತಿಸೆಯೆ ಪೇಟ್ಟ ಕಬ್ಬಮದೆಂತುಂ |
ಪುರುಳುಂ ಲಕ್ಕಣಮುಂ ಮೆ
ಯ್ಸಿರಿಯುಂ ತಳ್ತಿಸೆವ ರನ್ನದೆಂತೆರ್ದೆವುಗದೇ ||

೬

ಕನ್ನಡದೊಳ್ಳಿನ ನುಡಿಯುಂ
ಮುನ್ನಿದಪೊಳೆ ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುದು ಚದುರಂ |
ರನ್ನದ ಕನ್ನಡಿಯುಂ ನಲ
ವಿನ್ನೋಡಿದವಂಗಿ ಕುಂದದೇನಾದಪುದೋ ||

೭

ಸೊಗಯಿಸುವ ಕಬ್ಬಮಂ ಕ
ಬ್ಬಿಗರಲ್ಲದೆ ಮೆಚ್ಚರುತಿದರೇನಟಿವರೆ ತುಂ |
ಬಿಗಳಲ್ಲದೆ ಪೂವೊಳ್ ಮಗ
ಮಗಿಸುವ ಕಂಪಂ ಕಡಂದುಪೇನಟಿದಪುದೇ ||

೮

ಬೆಡಗೂ, ಅಗ್ಗಳನ ದರ್ಶನ ಶಕ್ತಿಯೂ, ಜನ್ನನ ಯಶಸ್ಸೂ ನನ್ನ ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರಲಿ. ೫. ಒಪ್ಪವಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ತಳತಳಿಸುವ ವಕ್ರೋಕ್ತಿಯೂ, ಹಾಲಿನಂತೆ ಸೊಗಸನ್ನೂ ಸವಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ವಾಕ್ಪ್ರಾಡಿಯೂ, ಪದವಿನ್ಯಾಸವೂ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಹಲವಾರು ಜನರು ತಿದ್ದಿಕೊಟ್ಟ ಈ ಕಾವ್ಯವು ಎಂತಹರಿಗಾದರೂ ಹೊಸ ಮುತ್ತಿನ ಏಕಾವಳಿಯಂತೆ ಕೊರಳಿಗೆ ಭೂಷಣವಾಗದಿರುವುದೆ? ೬. ಅರ್ಥಪೂರ್ಣತೆಯೂ, ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣವೂ ಕಾವ್ಯಸೌಂದರ್ಯವೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸೊಗಸಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದ ಕಾವ್ಯವು; ತಿರುಳು, ಲಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಕಾಂತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ರತ್ನದಂತೆ ಮನೋಹರವಾಗದೆ? ೭. ಚತುರನಾದವನು ಕನ್ನಡದ ಒಳ್ಳೆಯ ನುಡಿಗಟ್ಟನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ರತ್ನದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ದೋಷವೇನಾದರೂ ಉಂಟಾಗುವುದೆ? ೮. ಸೊಗಸಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕವಿಗಳಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕಾದವರು ತಿಳಿದು ಮೆಚ್ಚಬಲ್ಲರೆ? ಹಾವಿನಲ್ಲಿ ಗಮಗಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಿಮಳವನ್ನು ದುಂಬಿಗಳಲ್ಲದೆ ಕಣಜದ ಹುಳುವೇನಾದರೂ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲುದೆ?

ಎಱಗುವನರುಹಂಗುತೆದ

ಗೇಱಗಂ ಕನಸಿನೊಳಮೋದನಲ್ಲದೆ ಮೆಚ್ಚಂ |

ಮಱಿದುಂ ಪೆಱವೆಣ್ಣೊಳ್ ನೆರೆ

ದಟೆಯಂ ಲೆಕ್ಕಿಗರ ಪಿರಿಯನೆನಿಪಾಂಡಯ್ಯಂ ||

೯

ದಿಮ್ಮಿದರಕ್ಕರಕ್ಕಟೆವರೊಳ್ ನುಡಿಯೊಳ್ ಕಡುಜಾಣರಂದದೊಳ್

ಪೊಮ್ಮಿದರೊಂದಿ ನಿಂದ ಸಿರಿಯೊಳ್ ಪಿರಿಯರ್ಗಡೆಗೊಟ್ಟು ಬಾಬ್ಬರೆಂ |

ದುಮ್ಮುಳಿವರ್ಗೇ ಕೇಳ್ ಮುಳಿಯರಾತನ ಮಕ್ಕಳೆನಿಪ್ಪ ಸಾಂತನುಂ

ಗುಮ್ಮಟನುಂ ಜಸಂಬಡೆದ ವೈಜಣನುಂ ನೆಱಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಮಾನಿಸರ್ || ೧೦

ಅವರೊಳ್ ನೋಯ್ತೊಡೆ ಮೊದಲಿಗ

ನಿವನೆನೆ ಗರುವಿಕೆಯನಾಂತ ಸಾಂತಂಗಂ ಚೆ |

ಲ್ವವರಿವ ಬಲ್ಲವೈಗಮೊ

ಪ್ಪುವ ಲೆಕ್ಕಿಗರರಸನೊಗೆದನೆಸೆವಾಂಡಯ್ಯಂ ||

೧೧

ಎಳವೆಂಡಿರುಟ್ಟು ದುಗುಲಮೆ

ತಳೆವುದು ಕಡೆಗಣ್ಣ ಬೆಳಗು ಪೊಸ ಮೆಯ್ಯೊಡವು |

ಜ್ವಳಿಪ ಮೊಗಂ ಕನ್ನಡಿಯೆನೆ

ಬಳೆದನಿದೇನೆಂಬ ಸೊಬಗಿನೇಬ್ಬರವವನಾ ||

೧೨

೯. ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸಿದ್ದ ಆಂಡಯ್ಯನು ಅರ್ಹಂತನಿಗಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಾಗಿದವನಲ್ಲ; ಪಾಂಡಿತ್ಯವನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಿದವನಲ್ಲ; ಮರೆತು ಕೂಡ ಪರಸ್ತ್ರೀಯ ಸಹವಾಸ ಮಾಡಿದವನಲ್ಲ; ೧೦. ಆತನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಸಾಂತ, ಗುಮ್ಮಟ ಮತ್ತು ಖ್ಯಾತಿವಂತನಾದ ವೈಜಣ ಎಂಬವರು ವಿದ್ವತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢರು; ಬಲ್ಲವರೊಡನೆ ನುಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಬಲು ಜಾಣರು; ಚೆಲುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಗಿಲಾದವರು; ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬಾಳುವವರು; ಮುನಿದವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮುನಿಸುಗೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಜನ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಇವರು ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೧. ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಮೊದಲಿಗನೆಂಬಂತೆ ಗೌರವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸಾಂತನಿಗೂ, ಚೆಲುವೆಯಾದ ಬಲ್ಲವೈಗೂ ಮಗನಾಗಿ ಪಂಡಿತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಆಂಡಯ್ಯನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ೧೨. (ಅವನು ಮಗುವಾಗಿದ್ದಾಗ) ಯುವತಿಯರು ಉಟ್ಟ ವಸ್ತ್ರವೇ ಅವನ ವಸ್ತ್ರವಾಯಿತು; ಅವರ ತಳತಳಿಸುವ ಮುಖವೆ ಕನ್ನಡಿಯಾಯಿತು; ಹೀಗೆ ಆಂಡಯ್ಯನು ಬೆಳೆದನೆಂದರೆ

ಅರುಹಂತನ ಮೆಲ್ಲಡಿವಾ
ವರೆಗಳ್ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದುವೆಂದೊಡೆ ನಲವಿಂ ।
ಸಿರಿವೆಣ್ಣನವನೊಳ್ ನಿಚ್ಚಂ
ಬೆರಸಿದ್ವಪಳೆಂಬುದಿಂತಿದೇನಚ್ಚರಿಯೇ ॥

೧೩

ಎಳಗಿಳಿವಿಂಡಿನಂತೆ ಮಿಳಿದಾರ್ಡುವ ತುಂಬಿಯ ಬಂಬಲಂತೆ ಕೆಂ
ದಳಿಗಳ ತೊಂಗಲಂತೆ ನಡೆ ನೋಡುವ ಪೆಂಡಿರ ನೋಟದಂತೆ ಪೂ ।
ಗಳ ಪೊಸಗಂಪಿನೊಳ್ ಪೊರೆದು ತೀಡುವ ತೆಂಬೆಲರಂತೆ ತೋರ್ಪ ತಿಂ
ಗಳ ಸಿರಿಯಂತೆ ಸೋಲಿಸದೆ ಕಾವನ ಕಬ್ಬಮದಾರನಾದೊಡಂ ॥ ೧೪

ಸೊಗಯಿಪ ಸಕ್ಕದಂ ಬೆರಸಿದಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಮಂ
ಬಗೆಗೊಳೆ ಪೇಟಲಾಟರಿನಿಂತುಂ ಸಲೆ ಮುನ್ನಿನ ಪೆಂಪನಾಳ್ ಕ ।
ಬ್ಬಿಗಗದು ಮಾತನಾಡಿದವೊಲಂದಮನಾಳ್ವರೆ ಬಲ್ಲು ನೆ
ಟ್ಟಿಗೆ ದೊರೆಕೊಂಡುದಿಂತಿವನೊಳಲ್ಲದೆ ಕೇಳ್ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದಾರೊಳಂ ॥ ೧೫

ಎಂದು ತಮತಮಗೆ ಬಲ್ಲವ
ರೆಂದೊಡೆ ನಾನವರ ಬಯಕೆಯ ಸಲಿಸುವೆನಿ ।
ನ್ನೆಂದಚ್ಚಗನ್ನಡಂ ಬಗಿ
ವೊಂದಿರೆ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವನೊಲವಿಂದೊರೆದಂ ॥

೧೬

ಏನವನ ಸೊಬಗಿನ ಮೇಲೆ ! ೧೩. ಅರ್ಹಂತನ ಕೋಮಲವಾದ ಪಾದಗಳು ಅವನ
ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದುವಾದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನಿಗೆ
ಜೊತೆಯಾಗಿರುವಳೆಂಬುದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯ? ೧೪. ಗಿಳಿಮರಿಗಳ ಹಿಂಡಿನಂತೆ,
ಸುಳಿದಾಡುವ ದುಂಬಿಗಳ ಸಮೂಹದಂತೆ, ಕೆಂಪಾದ ಎಳೆಯ ಚಿಗುರುಗಳ ಗೊಂಚಲಂತೆ,
ನಾಟುವಂತೆ ನೋಡುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕಟಾಕ್ಷದಂತೆ, ಹೂಗಳ ಹೊಸ ಪರಿಮಳವನ್ನು
ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಸುಳಿವ ತಂಗಾಳಿಯಂತೆ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ತೋರುವ ಬೆಳ್ಳಿಗಳ
ಚೆಲುವಿನಂತೆ ಕಾಮನ ಕಾವ್ಯವು ಯಾರ ಮನವನ್ನಾದರೂ ಸೋಲಿಸದೆ ಇರುವುದೆ?
೧೫. ಸೊಗಸಾದ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬೆರಕೆ ಮಾಡದೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾಗಿ
ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮುಂಚಿನ ದೊಡ್ಡಕವಿಗಳು ಸಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡಿದ
ಹಾಗೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈತನಿಗೆ ಲಭಿಸಿದೆ; ಬೇರೆ
ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ೧೬. ಹೀಗೆಂದು ತಿಳಿದವರು ತಾವಾಗಿ ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ಅವರ
ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ

ಸಿಂಗರಮೇಱ್ಱಿಯಂ ಪಡೆಯೆ ದೇಸೆ ಪೊದಟ್ಟಿರೆ ಕೊಂಕು ತೀವೆ ಬ
ದಿಂಗೊಳಗಾದ ಮಾತಮರೆ ಬಲ್ಲವರಾ ಎನೆ ಚೆಂದಮೊಂದಿ ಡಾ |
ಳಂ ಗೆಡೆಗೊಂಡು ತೋಱಿ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬೀರಮನೊಲ್ಲ ಪೇಱ್ಱಿನಾಂ
ತಿಂಗಳ ಸೊಂಪು ಗುಂಪುವಡೆದಣ್ಣೆಸೆಗಂ ಪರಿಗೊಂಡುದೆಂಬಿನಂ || ೧೭

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಓರೊಂದೊಡೆಯ ಬೆಂಚೆಗಳೊಳರೆವಿರಿದ ನೀವೂಗಳ ಕಂಪಿಗೆ
ಮಾಣದೆ ಮುಸುಳಿ ಮೊರೆವ ಪೆಣ್ಣುಂಬಿಗಳ ತುಂಬಿಗಳಂ ಬಟಿವಿಡಿದು ಬನದೊಳೆಡೆಯಾಡುವ
ಸಖಿಯರ ನಡೆನುಡಿಯನೇಳಿಸುವಂತೆ ಮೆಲ್ಲಡಿಯಿಡುವ ಪೆಣ್ಣುಂಚೆಗಳ ಬಳಗಂಗಳ ಗಳಗಳನೆ
ಪಸರಿಸಿ ಪರಿದ ಬಯಲೊಳ್ ಬೆಳೆದ ಬಿಳಿಯ ಕರ್ಬಿನ ಕೋಲ್ಗೆ ಕೊರಲುದ್ದ ಮಾದಳ ನೀರ
ಪೊನಲ ನಲವಿಂ ಬೆಳೆಗೆಯ್ಕುಗುವ ಪಕ್ಕಿಗಳನಲೆದು ಸೋವ ನಾಡ ಗಾಡಿಕಾರ್ತಿಯರ ಗಾಡಿಗೆ
ಸೋಲ್ತು ನಿಲ್ಲ ಬಟ್ಟಿಗರ ಗರಗರಿಕೆವಡೆದಳವೆಂಡಿರ ತಂಡದಿಂ ನೆಗಟ್ಟಿವಡೆದು ಮೇಲೂರ್ಗಳ
ಮುಂದಾಡುವಂತಾಗಸಕೆ ನೆಗೆದ ನೆಲೆವಾಡಂಗಳ ಗಟ್ಟಿಪುವರ ಗಿಳಿಯ ಬಳಗಕ್ಕೆ ತವರ್ಮನೆಯಾದ
ಮಾಮರದ ಕೊಂಬು ಕೊಂಬಿನೋಳ್ ಬಿಡದೆ ಬಗ್ಗಿಪ ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಚೆಲ್ವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪುದು
ಮಂತುಮಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಪಲವುಂ ನಾಲಗೆಯುಳ್ಳವಂ ಬಗೆವೊಡೆಂದುಂ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಕಾರನಾ
ನೆಲನಂ ಮತ್ತಿನ ಮಾನಿಸರ್ ಪೊಗಲಲೇನಂ ಬಲ್ಲೆರೆಂಬೊಂದು ಬ |

ಹೇಳಿದೆನು. ೧೭. ಶೃಂಗಾರಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯುದಯವಾಗುವಂತೆ, ಚೆಲುವು ತುಂಬುವಂತೆ, ವಕ್ರೋಕ್ತಿ
ತುಳುಕುವಂತೆ, ಪ್ರಾಥಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನುಡಿ ಹೊಂದುವಂತೆ, ಬಲ್ಲವರು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ
ಅಂದವಾಗಿ, ಕಾಂತಿಗೂಡಿ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳ ಸೊಬಗು ಎಂಟೂ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹರಡಿತೊ ಏನೊ
ಎಂಬಂತೆ ಕಾಮನ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಹೇಳುವೆನು. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ -
(ಕನ್ನಡನಾಡು ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ) ಒಂದೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಅರೆಅರಳಿದ ಕಮಲಗಳ
ಸುಗಂಧಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿ ಗುಂಯಿಗುಡುವ ಹೆಣ್ಣುದುಂಬಿಗಳು, ಆ ದುಂಬಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ
ವನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಶಬರಸ್ತ್ರೀಯರ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವಂತೆ ಮೆತ್ತ ಮೆತ್ತಗೆ
ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುವ ಹೆಣ್ಣುಹಂಸಗಳ ಹಿಂಡುಗಳು ; ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿದ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಸರಸರನೆ
ಬೆಳೆದ ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆಗಳು ; ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊರಳುದ್ದವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಎಳೆನೀರಿನ ಹೊಳೆ;
ಬೆಳೆ ತುಂಬಿದ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಎರಗುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟಿ
ಓಡಿಸುವ ಪಾಮರ ಸುಂದರಿಯರು, ಆ ಸುಂದರಿಯರ ಚೆಲುವಿಗೆ ಮನಸೋತು ನಿಲ್ಲುವ
ಪ್ರವಾಸಿಗಳು, ಸೊಗಸುಗಾರ್ತಿಯರ ತಂಡಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎದ್ದುಕಂಡು, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ
ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಡುವಂತೆ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಏರಿದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಗಳು, ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವ
ಅರೆಗಿಳಿಗಳ ಬಳಗಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾದ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು, ಅವುಗಳ ರೆಂಬೆಯಲ್ಲಿಯೂ
ಕುಕಿಲುತ್ತಿರುವ ಕೋಗಿಲೆಗಳು - ಈ ಬಗೆಯ ಚೆಲುವನ್ನು ಪಡೆದುದಲ್ಲದೆ-೧೮. ಆ
ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆದಿಶೇಷನೂ ಬಣ್ಣಿಸಲಾರನು ಎಂದಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರರಾದವರು

ಲ್ಲಲಿಯಂ ನೆಟ್ಟನೆ ತಾಳ್ತು ಕನ್ನಡಮೆನಿಪ್ಪಾ ನಾಡು ಚೆಲ್ವಾಯ್ತು ಮೆ
ಲ್ಲಲರಿಂ ಪೂತ ಕೊಳಂಗಳಿಂ ಕೆಜಿಗಳಿಂ ಕಾಲ್ಗಾರ್ಗಳಿಂ ಕೆಯ್ಲಿಂ || ೧೮

ಇವು ಪಳ್ಳಿಗಳಿವು ಪಟ್ಟಣ
ಮಿವು ಕೆಜಿಗಳಿವೆಜಿಗಿ ನಿಂದ ಮುಗಿಲೋಳಿಗಳಿಂ |
ತಿವು ಕಾಡಿವು ಪೆಸರ್ವಡೆದೊ
ಪ್ಪುವ ಬನಮಂದಜೆದು ಪೇಟ್ಟುದರಿದಾ ನಾಡೊಳ್ || ೧೯

ಮಲ್ಲಿಗೆಯಲ್ಲದೆ ಸಂಪಗೆ
ಯಲ್ಲದೆ ದಾಳಿಂಬಮಲ್ಲದೊಪ್ಪುವ ಚೆಂದೆಂ |
ಗಲ್ಲದೆ ಮಾವಲ್ಲದೆ ಕೌಂ
ಗಲ್ಲದೆ ಗಿಡುಮರಗಳೆಂಬುವಿಲ್ಲಾ ನಾಡೊಳ್ || ೨೦

ಅಡರ್ಡೇಟಿ ಕೋಡಂಗಂಗಳ್
ಕಡುಪಿಂದೀಡಾಡೆ ಘಳಿಲನೊಡೆದಳಗಾಯಿಂ |
ದೆಡೆವಿಡಿಮೊಸರ್ವೆಗಳನೀರ್ಗಳ್
ಮಡುಗೊಂಡೋವುತ್ತುಮಿರ್ಪುವಲ್ಲಿಯ ಬನಮಂ || ೨೧

ಉಜಿ ಕಾಯ್ತು ಬಿಸಿಲೊಳೆಮ್ಮಿ
ಮಜಿದುಂ ಕೊರಗಿಸದೆ ಪೊರೆದುದೆಂದೊಲವಿಂ ಬಂ |
ದೆಜಗುವವೋಲ್ ತನೆಯಂ ಕಾ
ಲೆಜಗುವ ಕಟವೆಗಳವೆಲ್ಲಿಯುಂ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ || ೨೨

ಎನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಬಲ್ಲರು ಎಂಬೊಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿ ತಾಳಿದ ಕನ್ನಡವೆಂಬ ಆ ನಾಡು ಮಂದ ಮಾರುತದಿಂದಲೂ, ಅರಳಿದ ಹೂಗಳಿರುವ ಸರೋವರಗಳಿಂದಲೂ, ಕೆರೆಗಳಿಂದಲೂ, ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಲಗಳಿಂದಲೂ ಚೆಲುವಾಗಿತ್ತು ೧೯. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಾವುವು, ಪಟ್ಟಣಗಳಾವುವು, ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿ ನಿಂತ ಮೋಡದ ಹಿಂಡುಗಳಾವುವು, ಕಾಡು ಯಾವುದು, ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಬನ ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ೨೦. ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸಂಪಿಗೆ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಚೆಲುವಾದ ಕೆಂದೆಂಗು, ಮಾವು, ಅಡಕೆ-ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಗಿಡಮರಗಳೆಂಬುವು ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ೨೧. ಮಂಗಳಗಳು ಮರಗಳನ್ನೇರಿ ಬಲವಾಗಿ ಕಿತ್ತು ಬೀಸಾಡುವಾಗ ಎಳಗಾಯಿಗಳು ಕೂಡಲೆ ಒಡೆದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸೋರುವ ಎಳನೀರು ಮಡುವಾಗಿ ನಿಂತು ಅಲ್ಲಿಯ ಬನವನ್ನು ಸಲಹುತ್ತಿರುವುವು. ೨೨. ಉಗ್ರವಾಗಿ ಸುಡುವ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮರೆತು ಕೊರಗಿಸದೆ, ಸಲಹಿದ ಕಾಲುವೆಯಿದು ಎಂದು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅದರ ಕಾಲಿಗೆ ಎರಗುವಂತೆ

ನೆಯ್ದಿಲ್ಲೊಳಂಗಳೆಡೆಯೊಳ್
ಕಾಯ್ದೋವದೆ ಪೋರ್ವ ಪಲವು ನೀರ್ವಕ್ಕಿಗಳಿಂ |
ದೆಯ್ದುಣ್ಣುವ ಸೀರ್ಪನಿಯೊಳ್
ತೊಯ್ದೊಯ್ಯನೆ ಗಾಳಿ ಕೂಡೆ ತೀಡುತ್ತಿರ್ಕುಂ ||

೨೩

ವ|| ಮತ್ತಮಾ ನಾಡೊಳ್ ಕೀಟಿಂಬುದು ಕುದುರೆಯ ಬಾಯ ಕಬ್ಬಿಣದೊಳ್, ಕವರೆಂಬುದು ಚಪ್ಪರದೊಳ್, ಬಂದಿಯೆಂದು ತೊಡವಿನೊಳ್, ಏಟಿಂಬುದು ನೆಲೆವಾಡದೊಳ್, ಮಡಿಯೆಂಬುದು ಮರುಗದ ತಾಣದೊಳ್, ಮೊಟಿಯೆಂಬುದು ನಂಟರೊಳ್, ಪೊಡೆಯೆಂಬುದು ಬೆಳೆಗೆಯ್ಯೊಳ್, ಕಟಿಯೆಂಬುದು ತುಣುಗಾರ್ತಿಯರೊಳ್, ಪಿಡಿಯೆಂಬುದು ಪೆಣ್ಣಾನೆಯೊಳಲ್ಲದಿಲ್ಲಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ಪುದಿದೆಳವಳ್ಳಿಯಿಲ್ಲದ ಮರಂ ಕೊಳನಿಲ್ಲದ ತೋಟಮಾವಲಿ
ಲ್ಲದ ಕೆಂಪಿ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಗಳಿಲ್ಲದ ಬಂದೆಳಮಾವು ಕಾಲ್ಗಲಿ
ಲ್ಲದ ತೊಟಿ ತುಂಬಿಯಿಲ್ಲದಲಂರಂಚೆಗಳಿಲ್ಲದ ಬೆಂಚೆ ಬೇಟಮಿ
ಲ್ಲದ ಬೆಲೆವೆಣ್ಣಲಿ ಪೆಸರಿಲ್ಲದ ಮಾನಿಸರಿಲ್ಲದೆಲ್ಲಿಯುಂ ||

೨೪

ತೆನೆಗಳನ್ನು ಬಾಗಿಸಿರುವ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಶೋಭಿಸುವುವು. ೨೩. ಕಮಲ ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಪಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಜಲಪಕ್ಷಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಿಡಿದೆದ್ದ ತುಂತುರು ಹನಿಗಳಿಂದ ತೊಯ್ದ ಗಾಳಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬೀಸುತ್ತಿರುವುದು. ವ|| ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೀಟಿ ಎಂಬುದು ಕುದುರೆಯ ಬಾಯ ಕಬ್ಬಿಣ. ಕವರ್ ಎಂಬುದು ಚಪ್ಪರ, ಬಂದಿಯೆಂದರೆ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಏಟಿ ಎಂಬುದು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ವಿಷಯ, ಮಡಿಯೆಂಬುದು ಮರುಗದ ಆಲವಾಲ, ಮೊಟಿಯೆಂಬುದು ನಂಟರ ಸಂಬಂಧ, ಪೊಡೆಯೆಂಬುದು ಬೆಳೆದ ಹೊಲದಲ್ಲಿ, ಕಟಿಯೆಂಬುದು ಗೋವಳತಿಯರಲ್ಲಿ, ಪಿಡಿಯೆಂಬುದು ಹೆಣ್ಣಾನೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. (ಈ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಕವಿ ವಿವಕ್ಷಿತವಾದ ಬೇರೆಯ ಅರ್ಥಗಳು:- ಕೀಟಿ = ಹೀನವಾದುದು; ಕವರ್ = ಅಪಹರಿಸು; ಬಂದಿ, ಸೆರೆ; ಏಟು = ಗಾಯ, ಮೊಟಿ = ಗೋಳಾಟ; ಪೊಡೆ = ಹೊಡೆ, ಬಡಿ; ಕಟಿ = ಕಳಂಕ, ಪಿಡಿ = ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಬಂಧನ) ೨೪. ಬಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬದ ಮರ, ಕೊಳವಿಲ್ಲದ ತೋಟ, ಕಮಲಗಳಿಲ್ಲದ ಕೆರೆ, ಗಂಡುಕೋಗಿಲೆಗಳಿಲ್ಲದ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟ ಮಾವಿನಮರ, ಕಾಲುವೆಯಿಲ್ಲದ ನದಿ, ದುಂಬಿಗಳಿಲ್ಲದ ಹೂಗಳು, ಹಂಸಗಳಿಲ್ಲದ ಹೊಂಡ, ಪ್ರಣಯವಿಲ್ಲದ ವೇಶ್ಯೆಯರು,

ತಾವರೆಯ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪೊಸ
ಸೇವಂತಿಯ ಬಿರಿದ ಸಂಪಿಗೆಯ ತನಿಗಂಪಿಂ |
ತೀವಿಪುರದಟೆದೆಂದುಂ
ಪೂವಿನ ಪೊಟಲೆಂಬುದೊಂದು ಪೆಸರೆಸೆದಿರ್ಕುಂ ||

೨೫

ತೊಳಗುವ ಕರುಮಾಡಂ ನೊರೆ
ಬಳಸಿದ ಪೊಂಗೋಂಟೆ ಮೇಲೆ ನೆಲೆವನೆ ಸೊಗಯಿ
ಪೊಳಗಣ ಬೆಟ್ಟುಗಳೆನೆ ಬಗೆ
ಗೊಳಿಪುದು ಮುನ್ನೀರ ತೆಪದಿನಾ ಪೊಟಲೆಂದುಂ ||

೨೬

ಬಳಸಿದ ಬಳ್ಳಿಯ ಚೊಂಪಂ
ಗಳ ಮಿಸುಪೆಳದಳಿರ ಕಾವಣಂಗಳ ಪೊಸವೂ |
ಗಳನಾಂತ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮನೆ
ಗಳ ಚೆಲ್ವಿಂ ಚೆಲ್ವನಾಂತುದಾ ಪೊಟಲ ಬನಂ ||

೨೭

ವ|| ಮತ್ತಮಾ ಬನಂ ಮುಗಿಲೆಡೆಯೊಳೆಡೆವಿಡದೆಡೆಯಾದಿ ಬಲಲ್ತ ಬಿಜ್ಜೋದರಿಯರ್ಕಳಿ
ವಟ್ಟಿಗೆದಾಣಮೆಂಬಂತೆಸೆವೆಳನೀರ್ಗಳಂ ಪೊತ್ತಾಗಸದೆಡೆಗಡರ್ವ ಚೆಂದೆಂಗಿನ ಮರಗಳೊಳಂ
ಎಸಗುವೆಲರಿನೊಡೆದೊಸರ್ವ ಪೊಸವಣ್ಣ ಪಸರದನೆಸೆವಸಿಯ ಕೊಂಬನಿಂಬು ಮಾಡಿ ಸುಟೆದು
ಗಟಪುವೆಳಗಿಳಿಯ ಬಳಗಕ್ಕೆ ತವರ್ಮನೆಯಾದಿಮಾವಿನ ಪೊದಟೊಳಂ ಒಳಲೆರಳಗುವ
ಖ್ಯಾತಿಯಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ೨೫. ಕಮಲ, ಮಲ್ಲಿಗೆ,
ಹೊಸಸೇವಂತಿಗೆ, ಅರಳಿದ ಸಂಪಿಗೆ-ಇವುಗಳ ಮಧುರವಾದ ಪರಿಮಳದಿಂದ
ಯಾವಾಗಲೂ ತುಂಬಿರುವದರ ಮೂಲಕ ಹೂವಿನ ಹೊಳಲು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಆ
ನಗರಕ್ಕೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ೨೬. ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ನೊರೆ, ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿದ
ಹೊನ್ನ ಕೋಟೆಯ ತೀರ ಹಾಗೂ ಎತ್ತರವಾದ ಒಳಗಿನ ವಾಸಗೃಹಗಳೇ ಬೆಟ್ಟಗಳು.
ಹೀಗೆ ಆ ಪಟ್ಟಣವು ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಮನೋಹರವಾಗಿರುವುದು. ೨೭. ಸುತ್ತುವರಿದ
ಬಳ್ಳಿಗಳ ಗುಚ್ಛಗಳ ; ಮಿರುಗುವ ಎಳೆಯ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಚಪ್ಪರಗಳ ಹೊಸ
ಹೂಗಳನ್ನೊಡಗೊಂಡ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಳ್ಳಿಮಂಟಪ ಚೆಲುವಿನಿಂದ ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಬನವು
ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತು. ವ|| ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮೋಡಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡಿ ಬಳಲಿದ
ವಿದ್ಯಾಧರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅರವಟ್ಟಿಗೆಗಳೊ ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ ಎಳನೀರುಗಳನ್ನು
ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಅಡರಿರುವ ಕೆಂದೆಂಗಿನ ಮರಗಳಿಂದಲೂ, ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ
ಬಿರಿತು, ಒಸರುವ ಹೊಸ ಹಣ್ಣುಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಎಳೆಯ
ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ನೆಲೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಳಿದಾಡಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಎಳೆಯ ಗಿಳಿಗಳ
ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ತವರುಮನೆಯಾದ ಇಮ್ಮಾವಿನ ಹೊದರುಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ
ಎರಗುವ ಮರಿದುಂಬಿಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿವಂತಹ ಸುಗಂಧದ ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ನೆಲೆಯಾದ

ಪಟಮೆವಟೆಗಳಂ ತುಲು ಸೆಪಿವಿಡಿವ ನಲುಗಂಪಿನ ಸೊಂಪುಗಳಿಂಬಾದ ಪೊಂಬಾಟಿಗಳಿಂ
ಬಳುವಡಕೆಯ ಸಾಲ್ಗೊಳಂ ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ರಯ್ಯಮಾಗಿ ಮೆಯ್ಯೆದೊಯ್ಯಲಾಡುವ ಸೊಂದಿ
ಗೋಡಗಗಳಿಂದೋರೊರ್ಮೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಜೋಲ್ವ ತಿಂತಿಣೆವಣ್ಣನಾಂತ ಸಣ್ಣಗೊಂಬಿಂದಿಂಬುವಡೆದ
ದಾಳಿಂಬಗಳೊಳಂ ಬಂದು ಬಂದು ನಟ್ಟನಡುವಗಲೊಳೊತುಪ್ಪಿಯಾಡುವೆಳಂಡಿರ ಮೈಯ್ಯ
ತುಂತುವದಿಂದೊಂದಿದ ಕೆಂದಾವರೆವೂಗಳಂ ತಳೆದು ಸೊಂಪನೊಳೊಂಡ ತಾವರೆಗೊಳಂಗಳೊಳಂ
ಬಸಂತಂಗೆ ನೆಲೆವೀಡಾಗಿದುರ್ದಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ಮೊರೆವೆಳೆದುಂಬಿಯ ನಲವಿಂ

ನೆರೆವಂಚೆಯ ನುಡಿವ ಗಿಳಿಯ ಕಿವಿಗಿನಿದಪ್ಪಂ ।

ತಿರೆ ಕರೆವ ಕೋಗಿಲೆಯ ನು

ಣ್ಣರದಿಂದಂ ಬರಯಿಗಳ್ಳೆ ಮಾಡುವುದಲಲಂ ॥

೨೮

ಕನಗೊರ್ನರೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಳಿದಾರ್ಡುವ ನುಣ್ಣಳೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬ

ಲ್ಲನೆಗಳವೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಪೊರೆದೋಪ ಮೊಗ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಚೆ ।

ಲೈನಿಪರೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಪಸುರೇಟಿದ ಕಾಯ್ಗಳವೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ

ಣ್ಣನೆಗಳವೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯನೆ ಸೋಲಿಸುಗುಂ ಬಡದಾವನಂ ಬನಂ ॥

೨೯

ಹೊಂಬಾಳೆಗಳಿಂದ ಬಳುಕುವ ಅಡಕೆ ಮರಗಳ ಸಾಲುಗಳಿಂದಲೂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ
ಮನೋಹರವಾಗಿ, ಜೋಕೆಯಿಂದ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುವ ತುಂಟ ಕೋತಿಗಳಿಂದಲೂ
ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೆಲದವರೆಗೂ ಜೋಲುವ ಗೊಂಚಲು ಗೊಂಚಲಾಗಿ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟ ಸಣ್ಣ
ರೆಂಬೆಗಳಿಂದ ಚೆಲುವಾದ ದಾಳಿಂಬಗಳಿಂದಲೂ ಬಂದು ಬಂದು ನಟ್ಟನಡು ಹಗಲಲ್ಲಿಯೆ
ಓಕುಳಿಯಾಡುವ ತರುಣಿಯರ ಮೈಯ ಕುಂಕುಮದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕೆಂದಾವರೆ ಹೂಗಳನ್ನು
ಹೊಂದಿ ಸೊಗಸಾಗಿರುವ ಕಮಲ ಸರೋವರಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಬನವು ವಸಂತನಿಗೆ
ನೆಲೆವೀಡಾಗಿರುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ೨೮. ಝೇಂಕರಿಸುವ ದುಂಬಿಗಳು, ಸಂತೋಷದಿಂದ
ಕೂಡುವ ಹಂಸಗಳು, ನುಡಿಯುವ ಗಿಳಿಗಳು, ಕರ್ಣಮಧುರವಾಗಿ ಕುಕಿಲುವ
ಕೋಗಿಲೆಗಳು-ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಮಧುರ ನಿನಾದವು ವಿರಹಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ೨೯. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಒಗರಾದ ಚಿಗುರಿದೆಯೊ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಂಚಲವಾದ
ನುಣ್ಣನೆಯ ತಳಿರಿದೆಯೊ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಲಿತ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿವೆಯೊ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ದಳದಳವಾಗಿ
ಅರಳುತ್ತಿರುವ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿವೆಯೊ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಚೆಲುವಾದ ಹೂಗಳಿವೆಯೊ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಸುರಾದ
ಕಾಯಿಗಳಿವೆಯೊ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳಿವೆಯೊ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆ ವನ
ಯಾವನನ್ನಾದರೂ ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವುದು. ೩೦. ತಿಳಿನೀರಿನ ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿದು,

ತಿಳಿದ ಕೊಳಂಗಳೊಳ್ ಸುತಿದು ಸೀರ್ಪನಿಯಂ ಬಿಡದೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಪೂ
ಗಳ ಪೊಸಗಂಪಿನೊಳ್ ಪೊರೆದು ತುಂಬಿಗಳಿಂಚರದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳು ಕೆಂ |
ದಳಿರ್ಗಳ ತೊಂಗಲೊಳ್ ತೊಡರ್ದು ಕೂಡುವ ನಲ್ಲರ ನೀಳ್ ಸೇದೆಯಂ
ಸೆಳೆದೆಲರಲ್ಲಿ ತೀಡುವದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ರಯ್ಯಮೆಂಬಿನಂ || ೩೦

ವ|| ಅಂತು ನೋಟ್ಟರ ಬಗೆಯಂ ಬಲ್ಲೆಪ್ಪಿವಿಡಿವ ಬನಮಂ ಬಳಸಿ ವಿಳಸಮಾದ
ಪೊಂಗೊಂಟೆಯಿಂದೊಳಗೆ

ಕಣ್ಣೆಂಬಾದುದು ರಾಯಬೀದಿ ಮುಡಿಯಿಂದಂ ಬೀಟ್ಟ ಪೂಮಾಲೆಯಿಂ
ತಣ್ಣಂಪಂ ಸವಿದಲ್ಲಿ ವಂಗಡದ ಪಾಡುತ್ತಿರ್ಪ ಪೆಣ್ಣುಂಬಿಯಿಂ |
ನುಣ್ಣಾಲುಂಗುರವೀಯೆ ಮೆಲ್ಲಲಿಯನೆತ್ತಂ ಬರ್ಪ ಬಲ್ಲೆಂಡಿರಿಂ
ಜಾಣ್ಣೆಂಬಾದರವೆಂಡಿರಿಂ ಪೊಗಟ್ಟರೋದಂ ಕೇಳ್ ತೂರಾಳ್ಳಿಂ || ೩೧

ಮುತ್ತುಂ ಪಚ್ಚೆವರಲ್ಲಳುಂ ಕುಳಿಸಮುಂ ಮುಂತಾಗಿ ಕುಂದಿಲ್ಲದೊಂ
ಬತ್ತುಂ ರನ್ನದ ನುಣ್ಣದಿರ್ ನೆಗೆದು ನೀಳ್ಳೊಂದೊಂದಪ್ಪೊಳ್ ಕೂಡಿ ಮ |
ಯ್ವೆತ್ತಿದಿರವಿಲ್ಲ ಪಾಂಗನೆನೆಸುಂ ಬಾಂಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಬೀಟಿ ಕ
ಣ್ಣೆತ್ತಂ ಸೋಲಮನೀವ ರನ್ನವಸರಂ ಚೆಲ್ವಾದುದಾ ಬೀದಿಯೊಳ್ || ೩೨

ತುಂತುರುಹನಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಹೂಗಳ ಹೊಸ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು,
ದುಂಬಿಗಳ ಮಧುರ ಝೇಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು, ಕೆಂಪಾದ ಚಿಗುರುಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳಲ್ಲಿ
ಸಿಕ್ಕಿ, ಬೆರೆಯುವ ಪ್ರಣಯಿಗಳ ಬೆವರನ್ನು ಸೆಳೆದು ಅಲ್ಲಿಯ ಗಾಳಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ
ಬೀಸುವುದು. ವ|| ಹೀಗೆ ನೋಡುವವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಬನವನ್ನು
ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿರುವ ಚೆಲುವಾದ ಚಿನ್ನದ ಕೋಟೆಯಿಂದ ಒಳಗಡೆಗೆ, ೩೧. ಮುಡಿಯಿಂದ
ಬೀಳುವ ಹೂಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅವುಗಳ ತಂಪಾದ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಹೀರಿ
ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಮೊರೆಯುವ ಹೆಣ್ಣುದುಂಬಿಗಳಿಂದಲೂ, ಕಾಲುಂಗುರಗಳ
ಝುಣಝುಣತ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೂ, ಚಾತುರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆಲೆ
ಬೀಡಾದ ರಾಜ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೂ, ಹೊಗಳುಭಟ್ಟರ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ
ಶೂರರಿಂದಲೂ ಆ ರಾಜಬೀದಿ ನಯನ ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ೩೨. ಮುತ್ತು, ಮರಕತ,
ವಜ್ರ ಮುಂತಾದ ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾದ ಒಂಬತ್ತು ಬಗೆಯ ರತ್ನಗಳ ನುಣುಪಾದ ಕಿರಣಗಳು
ಪಸರಿಸಿ, ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಬೆರೆತು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಧನುವಿನ ಬಗೆಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತ
ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮೋಹವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ರತ್ನದ ಅಂಗಡಿಗಳು ಆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ

ತೊಳಗುವ ಪೂಗಳನೆಂದುಂ
ತಳೆದಿರ್ಪ ಕೊಳಂಗಳೆಂಬ ಸಂಕೆಯನೆನಸುಂ |
ಬಳೆಯಿಸುತಿರ್ಪುದು ಬೀದಿಗ
ಳೊಳಗೆಲ್ಲಂ ನೆಗಟ್ಟ ಕಂಚುಗಾರರ ಪಸರಂ ||

೩೩

ಮಿಗೆ ಬೆಲೆಯೇಡಿದ ಪೂಲಿಯ
ಮಗರಿಯ ದೋರಿಯದ ಪಟಿಯ ತಳಿವಟ್ಟೆಯ ಕಾ
ಡಿಗೆ ನೀರಿನ ಬಟ್ಟೆಯ ಮಟಿ
ಗೆಗಳಿಂ ಸೋಲಿಪುಪ್ಪು ಸೀರೆವರದರ ಹಸರಂ ||

೩೪

ವ|| ಅಲ್ಲಿಂ ಬಟಿಯಮುಣ್ಣೆಪೊಣ್ಣುವ ನಜುಗಂಪಿನ ಪಸರದಂತೆ ತಂತಮ್ಮ ಕಾವಣಂಗಳ
ಮುಂದೆ

ಮಗ ಮಗಿಸುತ್ತಮಿರ್ಪ ನಜುಸುಯ್ ಪೊಸವೂಗಳ ಕಂಪನೆತ್ತೆ ನು
ಣ್ಣೊಗ್ಗಮಿಂದಚ್ಚದಾವರೆಯ ಮೆಯ್ಯಿರಿಯಂ ಪಿಡಿದೆತ್ತೆ ನೀಳ್ಳ ಸೆ |
ಳ್ಳುಗುರ್ಗಳ ಬೆಳ್ಳು ಕೇದಗೆಯ ಕುತ್ತೆಸಳೋಳಿಯನೆತ್ತೆ ಸುತ್ತಲುಂ
ಸೊಗಯಿಸುತಿರ್ಪ ಬಾಸಿಗಮನೆತ್ತುವರಗ್ಗದ ಮಾಲೆಗಾರ್ತಿಯರ್ ||

೩೫

ವ|| ಅಂತು ಸೊಬಗಿಂಗೊಳಗಾಗಿ ಪುಲ್ಲವಡಿಗಿತ್ತಿಯರ ಪಸರದಿನಂದಂಬಡೆದ ಸೊಳೆಗೇರಿಯ
ಕೆಲದಲ್ಲಿ

ಚೆಲುವಾಗಿದ್ದುವು. ೩೩. ಹೊಳೆಯುವ ಹೂಗಳನ್ನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಂದಿರುವ
ಸರೋವರಗಳೇನೋ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುವು, ಆ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ
ಹೆಸರಾದ ಕಂಚುಗಾರರ ಅಂಗಡಿಗಳು. ೩೪. ಅಧಿಕವಾದ ಬೆಲೆಗಳುಳ್ಳ ಪೂಲಿ, ಮಗರಿ,
ದೋರಿಯ ಮೊದಲಾದ ರೇಶ್ಮೆವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ
ಅಲ್ಲಿಯ ಸೀರೆಯ ಅಂಗಡಿಗಳು ಮನೋಹರವಾಗಿದ್ದವು. ವ|| ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ತುಂಬಿ
ಹೊರಸೂಸುವ ಸುಗಂಧದ ಅಂಗಡಿಗಳಂತೆ ಪಸರಿಸಿದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಚಪ್ಪರಗಳ
ಮುಂದೆ-೩೫. ಸುತ್ತಲೂ ತಮ್ಮ ಘಮಘಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಉಸಿರು ಹೊಸಹೂಗಳ
ಪರಿಮಳವನ್ನು ತೋರಲಾಗಿ, ಚೆಲುವಾದ ಮುಖಗಳು ಅಚ್ಚಕಮಲದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು
ಬೀರಲಾಗಿ, ನೀಳವಾದ ಬೆರಳ ಉಗುರುಗಳು ಕೇದಗೆಯ ಚಿಕ್ಕಗರಿಗಳ ಸಾಲನ್ನೆ
ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮೇಲಾದ ಮಾಲೆಗಾರ್ತಿಯು ಸೊಗಸಾದ ಬಾಸಿಗಗಳನ್ನು
ಎತ್ತಿ ತೋರುವರು. ವ|| ಹಾಗೆ ಸೊಬಗಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹೂವಾಡಗಿತ್ತಿಯರ
ಸಮೂಹದಿಂದ ಅಂದವಾದ ಸೊಳೆಗೇರಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ೩೬. ಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಗೋಷ್ಠಿಕಾರರು,
ಹೆಸರಾದ ವಿಟರು, ಮೇಳಗಾರರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಖ್ಯಾತ ಕವಿಗಳು, ವಿದ್ಯಾವಂತರು,

ಗರುವರ ಗೊಟ್ಟಿಗಾಳರ ನೆಗಟ್ಟಿಯ ಮಿಂಡರ ಮೇಳಗಾಳರ
 ಕೃರಿಗರ ಸಂದ ಕಬ್ಬಿಗರ ಜೋಡೆಯ ಬಂಡರ ಸಾರ್ಡ್ ನೆತ್ತಗಾ |
 ಂರ ಚದುರಂಗಕಾಳರೊರೆಗಾಳರ ಬಾಜಪ ಬೀಣೆಗಾಳರಾ
 ಗರಮನೆ ಪೆಂಪು ಸೊಂಪನೊಳಕೊಂಡೆಸೆದಿಪ್ಪುವು ಸೂಳೆಗೇಟೆಗಳ್ || ೩೬

ಕಡಲೊಡೆಯನಿತ್ತ ರನ್ನದ
 ತೊಡವಂ ತುಡು ಸೌರಿಯಿತ್ತ ಪೊಂಬಟ್ಟಿಯನಿಂ |
 ದುಡು ಸಸಿಯಟ್ಟಿದ ಪೂವಂ
 ಮುಡಿಯೆಂಬೀ ನುಡಿಯೆ ಸೂಳೆಗೇಟೆಯೊಳೆಲ್ಲಂ || ೩೭

ವ|| ಮತ್ತಮಾ ಪಟ್ಟಣಮಿಟ್ಟಣಂಬಡೆದು ಮೆಟಿವ ಪೊಂಬೆಸದುಪ್ಪರಿಗೆಯ ಬಸವಂದಮಾದ
 ಚುಂಚು ಲೋವೆಗಳೊಳಗೆ ಬಳಸಿ ನಲಿದುಲಿವ ಪಾರಿವಂಗಳ ಕೊರಲುಲಿಯೊಳಂ ಪುಲ್ಲುವಡಿಗಿತ್ತಿಯರೆತ್ತಿ
 ಪಿಡಿದ ಮಾಲೆಪೂವಿನ ನಟುಗಂಪಿಂಗೆ ಕವ್ವರೆಗೊಂಡು ಮುತ್ತಿ ಮುಸುಂಟಿ ಮೊರೆವ
 ಮಟೆದುಂಬಿಗಳಿಂಚರದೊಳಂ ಜೂದಿನ ದಿಣ್ಣೆಯೊಳ್ ಜೂದಾಡಿ ಗೆಲ್ಲು ಕೈಕೊಂಡ ಪೊನ್ನ ರಾಸಿಗಳ
 ವಾರುವಂಗಳ ಪೇರಾನೆಗಳ ತೇರ್ಗಲ ವಂಗಡಮಂ ತಂಡ ತಂಡದಿಂ ಬೀಯಗೆಯ್ವರಸುಮಕ್ಕಳ
 ಮುಂದೋಡಿ ಮೆಚ್ಚು ಕೊಳ್ಳಕ್ಕರಿಗರಬ್ಬರದೊಳಂ, ಓಲಗದವಸರಮನಟೆದರ ಮನೆಗೆ ಪೋವ

ಬಲಿಷ್ಠರು, ಮೇಲಾದ ಲೆತ್ತಗಾರರು, ಚದುರಂಗಕಾರರು, ವೀಣೆಗಾರರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ
 ಹಿರಿಮೆಯನ್ನೂ, ಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಸೂಳೆಗೇರಿಗಳು
 ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವವು. ೩೭. ವರುಣದೇವನು ಕೊಟ್ಟ ರತ್ನದ ಆಭರಣವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊ,
 ವಿಷ್ಣುವಿತ್ತ ಕಲಾಬತ್ತಿನ ಸೀರೆಯನ್ನು ಇಂದು ಉಟ್ಟುಕೊ, ಚಂದ್ರನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ
 ಹೂವನ್ನು ಮುಡಿದುಕೊ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳೇ ಸೂಳೆಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕೇಳಬರುವವು.
 ವ|| ಮತ್ತು ಆ ಪಟ್ಟಣವು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೆರೆವ ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ
 ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಲೋವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಗುಟುರುತ್ತಿರುವ
 ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಧ್ವನಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೂವಾಡಗಿತ್ತಿಯರು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ ಮಾಲೆಯ ಹೂಗಳ
 ಸುಗಂಧಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಆವರಿಸಿ ಗುಂಯಿಗುಡುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿ ಮರಿಗಳ ಮಧುರ
 ರವದಿಂದಲೂ, ಜೂಜಿನ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಜೂಜಾಡಿ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡ ಚಿನ್ನದ ರಾಶಿ, ಕುದುರೆ,
 ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆನೆ, ರಥ-ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ದಾನಮಾಡುವ
 ರಾಜಪುತ್ರರ ಮುಂದೆ ಓದಿ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಬ್ಬರದಿಂದಲೂ
 ಒಡ್ಡೋಲಗದ ಸಮಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಬರುವ
 ಮನ್ನೆಯರು, ಮಹಾಸಾಮಂತರು ಪ್ರಸಾಧನಕಾರರು ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬಂಟರು

ಬರ್ಪ ಮನ್ನೆಯರ ಮಾಸಾವಂತರ ಪಸಾಯ್ತರ ಬಟಿಸಲ್ವ ತುಟಿಲಾಳ್ಳಡ್ಡಣದೊಳೆಡ್ಡಮಾಗೆ ಕೀಲಿಸಿದ
ಕಿಱುಗೆಜ್ಜೆಯ ದನಿಗಳೊಳಂ ನೀರುಣಲೆಂದು ಪೊಣಮಟ್ಟು ಕೆಂದೊಳಿಯೊಟ್ಟಕೊಳಲೆಂದು ನಿಂದು
ನಿಂದು ನೆಲದ ಸೊವಡನಾರಯ್ತು ಮಸಗಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ವಿಸಟಂಬರಿದು ಮನ್ನಣೆಯ
ಮಾವಂತರುಮನಾರೆಕಾಣರುಮಂ ಮೀಱಿ ಗೆಂಟಿಱೊಳ್ ನಿಂದು ನೋಡುವ ನುಡಿಗೆ ಗಿಱ್ಱನೆಯ್ತವ
ಸೊರ್ಕ್ಕಾನೆಗಳ ಕಾಲಸಂಕಲೆಯ ಗೋಸದೊಳಂ ಇಂದಿರನ ಪೊಟಲ ಸಿರಿಯ ಸಡಗರಮಂ
ಪಿಡಿಯುತಿಪ್ಪುದುಮಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ನಲವಿಂದಿರುಳುಂ ಪಗಲುಂ

ನೆಲನೆಲ್ಲಂ ಬಾಟ್ಟುದೀತನಾದ ಬಟಿಕೆಂ |

ದುಲಿಯೆ ಸಲವುತ್ತುಮಿರ್ಪಂ

ತೊಲಗದೆ ನನೆಯೆಂಬನಂತಾ ಪೊಟಲಂ ||

೩೮

ಜಸವೆಳೆಯೆಲ್ಲಮಂ ಬಳಸೆ ಬಲ್ಲು ನೆಗಟ್ಟಿಯ ಬೀರರಂ ರ್ಝಳಂ

ಪಿಸೆ ಕಡುನನ್ನಿ ಬಂದು ಸರಣೆಂದವರಂ ತಲೆಗಾಯೆ ಚಾಗದೊಂ |

ದೆಸಕವಲಂಪಿನಿಂ ಬಡವರಂ ತಣೆಪುತ್ತಿರೆ ತಕ್ಕರೊಲ್ಲು ಬ

ಣ್ಣೆಸೆ ನನೆಯೆಂಬನೆಯ್ತೆ ನೆಲನಂ ಬಲದೊಳೆಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳಿದಂ ||

೩೯

ನುಡಿ ಸಲೆ ನನ್ನಿರ್ಕೆವನೆಯಾದುದು ಜೌವನದೇಱ್ಗೆ ಕಯ್ಗೆ ಕ

ನ್ನಡಿಯೆನಿಸಿತ್ತು ಪೆಂಪು ಪಿರಿಯರ್ಗಡಗೊಟ್ಟದು ಗಾಡಿ ರೂಡಿಯಂ |

ಅವರ ಗುರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿದ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆಗಳ ಧ್ವನಿಗಳಿಂದಲೂ, ನೀರು
ಕುಡಿಯಲೆಂದು ಹೊರಬಿದ್ದು ಕೆಂದೊಳಿಯನ್ನು ಎರಚಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ನಿಂತಿನಿಂತು ನೆಲದ
ಸೊಗಡನ್ನು ಮೂಸಿಮೂಸಿ ಮದವೇರಿ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹರಿದಾಡಿ ಮಾವುತರನ್ನೂ ತಮ್ಮ
ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವವರನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡುವ ನುಡಿಗೆ ಗಿರ್ರನೆ
ಬರುವ ಮದದ ಆನೆಗಳ ಕಾಲ ಸರಪಳಿಗಳ ನಾದದಿಂದಲೂ, ಇಂದ್ರನ ಪಟ್ಟಣದ
(ಅಮರಾವತಿಯ) ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಡಗರವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ೩೮. ಈತನು
ರಾಜನಾದ ಬಳಿಕ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲವೂ (ಭೂಮಿಯ ಜನ) ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದೆ ಎಂದು
(ಎಲ್ಲರೂ) ಹಗಲಿರುಳೂ ಹೊಗಳುವಂತೆ ನನೆಯೆಂಬನೆಂಬವನು ಆ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು
ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುವನು. ೩೯. ತನ್ನ ಖ್ಯಾತಿ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬುವಂತೆ;
ಪರಾಕ್ರಮವು ಹೆಸರಾದ ವೀರರನ್ನು ಬೆದರಿಸಲಾಗಿ, ಸತ್ಯವಂತಿಕೆ ಶರಣಾದವರನ್ನೆಲ್ಲ
ಕಾಪಾಡಲಾಗಿ, ತ್ಯಾಗದ ಕಾರ್ಯವು ಬಡವರನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಣಿಸಲಾಗಿ,
ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಮೆಚ್ಚಿ ಬಣ್ಣಿಸುವಂತೆ ನನೆಯಂಬನು ಭೂಭಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಬಲದೊಳಲ್ಲಿ
ತಾಳಿದನು. ೪೦ ಈತನ ಮಾತು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಯಿತು, ಯೌವನದ ಏಳಿಗೆ ಕೈಗೆ

ಪಡೆದುದು ಬೀರಮುಗ್ಗಡದ ಸೈರಣೆಗಾಗರಮಾಯ್ತು ನೋಟೊಡೆಂ
ದಡಿಗಡಿಗೊಲ್ಲು ಬಣ್ಣಿಸುವುದಾ ನನೆಯೆಂಬನ ಪೆರ್ಮೆಯಂ ನೆಲಂ || ೪೦

ಪಗೆಗಳುಮಂ ಪೆಂಡಿರುಮಂ
ಮಿಗೆ ಸೋಲಿಪುವವನ ಬೀರುಮುಂ ಗಾಡಿಯುಮಾ |
ವಗಮಡಸಿ ತಾಗೆ ಕಣೆಯುಂ
ಮುಗುಳ್ಳಣೆಯುಂ ಮೊನೆಯೊಳಂ ಪೊಲಿಲ್ಲಿದಿಯೊಳಂ || ೪೧

ಪಡಿಮೊಗಮಾಗಲೊಡಂ ಕ
ನ್ನಡಿಯ ನೋಡುವರ ತೆಜದೆ ಮೆಯ್ಯುಂದುವರು |
ಗ್ಗಡದರಸುಮಕ್ಕಳನೆ ಬಾ
ಳ್ವಿಡಿದಾರ್ ಬಾಲ್ವಿಪ್ಪರಾನಿದಿರೊಳ್ ಪಗೆವರ್ || ೪೨

ಕಡುಗಲಿ ನನೆಯೆಂಬನ ಬೆ
ಳ್ಳೊಡೆಯತ್ತಿದ ಬಟೆಯಮುಟಿದ ರಾಯರ ಕೊಡೆಗಳ್ |
ಗಡಣದೊಳೆ ತಳೆದಣಂಬೆಯ
ಕೊಡೆವೋಲ್ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಗಳಾದುವದನೇಪೊಗಟ್ಟಿಂ || ೪೩

ವ|| ಮತ್ತಮಾತಂ ತಾವರೆಯಂತೆ ಸಿರಿಯೊಳೊಂದಿಯುಂ ಪೊಡೆಯಲರನೆನಿಸಂ ಸಿಡಿಲಂತೆ
ಕಾಯ್ದನಾಂತುಂ ಬಿಸುಗದಿರನೆನಿಸಂ ಬಿಲ್ಲಾಟನ ಕೆಯ್ಯಂಕೆಮಿಸುಪ ಸರದಿನಳವಟ್ಟುಂ ಮಾಲೆಗಾಟನೆನಿಸಂ,

ಕನ್ನಡಿಯೆನಿಸಿತು. ಉನ್ನತಿ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಚೆಲುವು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಯಿತು.
ಶೌರ್ಯವು ಉತ್ಕಟವಾದ ತಾಳ್ಮೆಗೆ ನೆಲೆಯಾಯಿತು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ದೇಶದ ಜನವೆಲ್ಲ
ವಿಖ್ಯಾತನಾದ ನನೆಯೆಂಬನನ್ನು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಹೊಗಳುವುದು. ೪೧. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ
ಮೇಲೆಬಿದ್ದು ತಾಗಿದ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಬಾಣಗಳಿಂದ ಆತನ ಪರಾಕ್ರಮವು ಸೋಲಿಸುವುದು.
ಪಟ್ಟಣದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪುಷ್ಪಬಾಣಗಳಿಂದ ಆತನ
ಸೌಂದರ್ಯವು ಸೋಲಿಸುವುದು. ೪೨. ಎದುರಾದ ಕೂಡಲೆ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು
ನೋಡುವವರಂತೆ ಅಧಿಕರಾದ ಅರಸು ಮಕ್ಕಳು ತೆಪ್ಪಗಾಗುವರು ಎಂದ ಮೇಲೆ ಈತನ
ಎದುರಿಗೆ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬದುಕವಂತಹರು ಯಾರು? ೪೩. ಘನಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ
ನನೆಯೆಂಬನ ಶ್ರೇತಚ್ಛತ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಬಳಿಕ ಮಿಕ್ಕಾದ ಅರಸರ ಕೊಡೆಗಳು ಹಿಂಡಾಗಿ
ಬೆಳೆದ ನಾಯಿಕೊಡೆಗಳಂತೆ ಬಿಳಿಯಕೊಡೆಗಳಾದುವು. ಅದನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೊಗಳಲಿ?
ಪ|| ಆತನು ಕಮಲದಂತೆ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾದರೂ ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲ; ಸಿಡಿಲಿನಂತೆ
ಪರಾಕ್ರಮ (ಕಾಯ್ತ)ವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸೂರ್ಯನೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಬಿಲ್ಲುಗಾರನ ಕೈಯಂತೆ
ಹೊಲೆಯುವ ಬಾಣ (ಸರ)ವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಮಾಲೆಗಾರನೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ;

ಪಾರ್ವರ ಕೇಳಿಯಂತೆ ಚಿಂದಂಬಡೆದ ಮಡದಿನೆಸೆದುಂ ತೇರೆನಿಸಂ, ಬಾನಂತೆ ಮಿಂಗಳಂ ತಳೆದುಂ
ಮುನ್ನೀರೆನಿಸಂ ಮಾವಿನಂತೆ ಕೋಡುಗೈಯೊಂದಿಯುಂ ಸೊರ್ಕಾನೆಯೆನಿಸಂ ಎಂಬ ನೆಗಟ್ಟಿಯುಂ
ಪೆತ್ತು ಪಲವುಂ ಪಗಲರಸುಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರ್ಪನ್ನೆಗಂ

ಒಲವಿಂದೋಲಗಿಸುವೆನೀ

ನೆಲದೆಟ್ಟಿಯನನೆಂದು ಬರ್ಪವೋಲ್ ಬಗ್ಗಿಪ ಕೋ |

ಗಿಲೆಯ ತೊಡಳ್ಳುಡಿ ಬಿರಯಿಯ

ನಲೆಯುತ್ತಿರೆ ಬಿಡದೆ ಬಂದುದಂದು ಬಸಂತಂ ||

೪೪

ಬಿರಯಿಗಳಂಜಿ ತಾಳಿ ಪಗಲಾಣ್ಣ ಮೆಯ್ ಬಿಸುಪೇಟಿ ಮಾಗೆ ಚೆ

ಚ್ಚರದೊಳೆ ಪಾಳಿ ನೀರ್ದೆಗೆದು ಬೆಂಚೆಗಳೊಳ್ ಕೆಸಜಾಳಿ ತುಂಬಿಗಳ್ |

ಮೊರೆದಲರತ್ತ ಜಾಳಿ ನನೆಯಂ ತರದಿಂದಮುತ್ತು ಪೇಳಿ ತಾ

ವರೆ ತಲೆದೋಳಿ ತೀಡಿದುದು ತೆಂಕಣಗಾಳಿ ಬಸಂತದೇಟ್ಟಿಯೊಳ್ || ೪೫

ವ|| ಮತ್ತು ಕೆಲಬಂದ ಕಿಣುವೆಟ್ಟಿನೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಬೇವು ಬೊಬ್ಬಲಿಗಳಂ ತನ್ನಂತೆ
ಮಾಲ್ಪಿ ಸಿರಿಕಂಡವೆಟ್ಟಿನೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿಯುಂ ಸೊಂದಿ ಗೋಡಗಂಗಳ ಕಾಲಾಟದಿನಲೊಕ್ಕಲರಿನುದಿದರ್

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೇರಿಯಂತೆ ಅಂದವಾದ ಮಡ(ಹಿಮ್ಮಡಿ)ಗಳನ್ನು ಉಳ್ಳವನಾದರೂ
ರಥವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಆಕಾಶದಂತೆ ಹೊಳಪನ್ನು (ಮೀನ) ಪಡೆದವನಾಗಿದ್ದರೂ
ಸಮುದ್ರವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಮಾವಿನ ಮರದಂತೆ ದಾನಮಾಡುವ ಕೈ (ಕೊಡುಗೈ)
ಯುಳ್ಳವನಾದರೂ ಮದದಾನೆಯೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ
ಆತನು ಹಲವಾರು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರಲು (ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶಬ್ದಗಳ
ಶ್ಲೇಷಾರ್ಥಗಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಥಕೋಶವನ್ನು ನೋಡಿ). ೪೪. ಈ ನಾಡಿನ ಅರಸನಿಗೆ ಸೇವೆಯನ್ನು
ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸುವನೆಂದು ಬರುವದೊ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಕೂಗುವ ಕೋಗಿಲೆಯ
ತೊದಲುನುಡಿ ವಿರಹಿಯನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ವಸಂತಕಾಲವು ಒದಗಿಬಂದಿತು. ೪೫.
ವಿರಹಿಗಳು ಅಂಜಿ ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳಲಾಗಿ, ಸೂರ್ಯನ ಮೈಗೆ ಕಾವೇರಲಾಗಿ, ಚಳಿಗಾಲ
ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಓಡಿಹೋಗಲಾಗಿ, ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬತ್ತಿ ಕೆಸರು ಒಣಗಲಾಗಿ,
ದುಂಬಿಗಳು ಹೂವಿನೆಡೆಗೆ ಹಾರಲಾಗಿ, ಮಾಧವಿಯ ಬಳ್ಳಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಹೂಗಳನ್ನು
ತಾಳಲಾಗಿ, ತಾವರೆಗಳು ತಲೆದೋರಲಾಗಿ, ವಸಂತದ ಏಳಿಗೆಯ ಕಾಲ ಬಂದು ದಕ್ಷಿಣದ
ಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ವ|| ಮತ್ತು (ಆ ಗಾಳಿಯು) ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಚಿಕ್ಕಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬೇವು
ಗೊಬ್ಬಳಿ ಮರಗಳನ್ನು ತನ್ನಂತೆ (ಸುಗಂಧ ಮಯವಾಗಿ) ಮಾಡುವ ಚಂದನದ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ
ಹುಟ್ಟಿ ತುಂಟಕೋತಿಗಳ ಓಡಾಟದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಉದುರಿದ ಪುಷ್ಪಪರಾಗವನ್ನು

ದೂಳಿಗಳನಮರ್ಚೆಯುಂ ಕಿಟ್ಟಿಗಳೊಳ್ ಬೆಳೆದಸುಗೆಯ ಬನಮಿರ್ಕೆಮಾಡಿ ಬಿಡದೂಟ್ಟಿ
ಪೆಣ್ಣೋಗಿಲೆಯ ಸರಂಗಲಿಂ ತೊದಲ್ಲುಡಿಯಂ ಬೀಳಿಯುಂ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಕಡಲ ತಡಿಗಳೊಳ್
ಪೊಂಬಾಟಿಯ ಕಂಪು ಪೊಂವುಟೆವೋಗೆ ನೆಗೆದ ಕೌಂಗಿನ ಸಾಲ ಸಂದಣಿಯೊಳ್
ನಿಟೆಗಟೆಗಂಪನಾಡಿಯುಂ ಪಟ್ಟಣಂಗಳ ಪೊಜವೊಟಲ ತೋಂಟಂಗಳೊಳ್ ಬೇಜೂರ್ಗೊಪೋದ
ನಲ್ಲರ ನೆನೆದು ದೂಟಿಸುವ ನೀಟಿಯರ ನಿಡುಸುಯ್ಯ ಗಡಗದಿಂ ಜೌವನವೇಟಿಯುಂ ಸೊಬಗುಮಂ
ಗಾಡಿಯುಮನೊಳಕೊಂಡು ತಿರುಗುವೆಳವೆಂಡಿರ ಬಿಟ್ಟಮೊಲೆಯಿಟ್ಟೆಡೆಯೊಳೊಳವೊಕ್ಕು ತೋರ
ಮುತ್ತಿನಾರಮನಲ್ಲಾಡಿಯುಂ ಕಟವೆಯ ಮಡಿಗಳ ಬಲಿವಿಡಿದು ಬೆಳೆದ ಚಿಂಗಣಿಗಿಲೆಯ ಕಂಪಿನೊಳ್
ಪೊರೆದು ಪರಿವ ತೊಟಿಗಾಲ್ಗಳ ಸೀರ್ಪನಿಗಳನೀಂಟಿಯುಂ ಇಂತು ಪಾಟುಬೊಜಂಗ ನ
ಗೆಯ್ಯಮನೊಳಗೊಂಡು ತೀಡೆ

ಕಡುಸೊರ್ಕಿಂದಲರಂಬನಾನೆಯೆನಿಪೀ ತೆಂಗಾಳಿ ತನ್ನಿಚ್ಚೆಯಂ
ನಡೆತಂದಪ್ಪದು ಬೇಗದಿಂ ಬಿರಯಿ ನೀಂ ಪೋಪೋಗು ಪೋಗೆಂದು ಮುಂ ।
ಗಡೆಯೊಳ್ ಸಾಟುವ ಡೌಡೆಯೆಂಬ ತೆಪದಿಂದಂ ಬಗ್ಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು
ಗ್ಗಡದಿಂ ಕೋಗಿಲೆ ಮೊಗ್ಗೆಯಿಂ ಮಿಡಿಗಳಿಂ ಸೊಂಪೇಟೆದಿಮ್ಮಾವಿನೊಳ್ ॥ ೪೬

ಅಲರ್ಗಳನಾಂತ ಪಾದರಿಗಳೊಳ್ ತರದಿಂದೆಳಗಿದ್ ತುಂಬಿಗಳ್
ಪಲವು ಬಸಂತನೊಲ್ಲೊಲಿಸಿ ಕಾಡುವ ರೂಡಿಯ ಬರ್ದುವೆಂಡಿರಂ ।

ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಟ್ಟದ ಕಿಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು
ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೂಗುವ ಹೆಣ್ಣುಕೋಗಿಲೆಗಳ ಸ್ವರದಿಂದ ತೊದಲ್ಲುಡಿಯನ್ನು ಬೀರಿ
ಎಡೆಬಿಡದಂತೆ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ಹೊಂಬಾಳೆಯ ಕೆಂಪು ಅತಿಶಯವಾಗಲಾಗಿ
ನಿಮಿರಿನಿಂತ ಅಡಕೆಯ ಸಾಲುಗಳ ಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಟಿನಿಟೆಗಂಪಿನ ಆಟವನ್ನು ಆಡಿ
ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಕರರನ್ನು
ನೆನೆನೆದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಸುಂದರಿಯರ ದೀರ್ಘನಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಯವ್ವನವನ್ನು ಪಡೆದು,
ಸೊಬಗನ್ನೂ ಚೆಲುವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ನವಯುವತಿಯರ ವೃತ್ತಸ್ತನಗಳ
ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಳಹೊಕ್ಕು, ಅಲ್ಲಿಯ ದೊಡ್ಡಮುತ್ತುಗಳ ಹಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ, ಬತ್ತದ
ಮಡಿಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕೆಂಪು ಕಣಿಗಿಲೆಯ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ
ನದಿಯ ಕಾಲುವೆಗಳ ತುಂತುರು ಹನಿಗಳನ್ನು ಕುಡಿದು-ಹೀಗೆ ಚಂಚಲನಾದ ವಿಟಪುರುಷನ
ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬೀಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ-೪೬. ಕಾಮನ ಆನೆಯೆಂಬ ಈ ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ
ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಿರಹಿಯೆ, ನೀನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದ
ಹೋಗು, ಹೋಗು ಎಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳುವ ಡಂಗುರವೊ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಮೊಗ್ಗೆ
ಮಿಡಿಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಇಮ್ಮಾವಿನ ಮರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಉತ್ಕಟವಾಗಿ
ಧ್ವನಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ೪೭. ಒಲಿದು ಒಲಿಸಿ ಕಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಯರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು

ನಿಲೆ ಸೆಜಿಗೇಯ್ವೆನೆಂದು ಪಲವಾಗಿರೆ ಮಾಡಿದ ತನ್ನ ಬಳ್ಳಿ ಸಂ
ಕಲೆಗಳಿವೆಂಬಿನಂ ಬಗೆಯನಿರ್ಕುಳಿಗೊಂಡುವದೊಂದು ತಾಣದೊಳ್ || ೪೨

ಇವಳಿ ತನಿಗಂಪನಾಂ ಸವಿ
ವೆವೆನುತ್ತೆಸೆವಲರ್ಗೆ ಕಾಪನಿತ್ತುಱಿ ಕೈಕೊಂ |
ಡವೊಲೆಜಿಗಿ ಪೆಜಿಮೆವಟೆಯಿಂ
ಡವಿದಿತ್ತದಿಮುತ್ತುಯಲ್ಲಿ ಸಂದಣಿಗೊಳುತುಂ || ೪೩

ಬಗೆಯದೆ ನಡೆವಳಿಗರಸಂ
ಪಗೆಯರ ಮನೆಗೆಯ್ವಿ ಬಟಿಕ ಜಾಜುವವೊಲ್ ಸಂ |
ಪಗೆಯ ನನೆಗೆಯ್ವಿ ಬಟಿತೊ
ಯ್ಯಗೆ ಜಾಜುವ ತುಂಬಿ ನಗಿಸಿದುದು ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂ || ೪೪

ಕಡುನಿಮಿದರ್ ಕೊಂಬು ಕೊಂಬಿನೊ
ಳಡೆವಿಡದಲರ್ಡ ತೊಂಗಲಿಂ ಪುದಿದುಮಣಂ |
ಗಡಣದಿನೆಯ್ದೆಜಿಪಾ
ಜಡಿಗಾರಡಿದಾಣಮಾಯ್ತು ಸಂಪಗೆ ಪಲವುಂ || ೪೫

ಕಾಲ್ಮಮನಿಸೆ ಪೊಸ ಬಂಡಿನ
ಮೆಲ್ಲರಿಯಂ ಸುರಿಯುತಿರ್ಪ ಸಂಪಗೆವೂಗಳ |

ನಿಲ್ಲಿಸುವೆನೆಂದು ವಸಂತನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಹಲವಾರು ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಕೋಲೆಗಳೊ
ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಬಿಟ್ಟ ಪಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಎರಗಿರುವ
ದುಂಬಿಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುವು. ೪೬. ಇವುಗಳ ಅತಿಶಯವಾದ ಪರಿಮಳವನ್ನು
ತಾವು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲಿಕೆಯಿಂದ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿ ತಾಗದಂತೆ ಕಾವಲಾಗಿ
ನಿಂತವೊ ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ ಮರಿದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂಡು ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ನೆರೆದು
ಮಧುಮಾಲತಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ೪೭. ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಶತ್ರುವಿನ ಮನೆಗೆ
ಬಂದ ಅರಸನು ಬಳಿಕ ಜಾರಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ದುಂಬಿ ಸಂಪಗೆಯ
ಮೊಗ್ಗೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಆಮೇಲೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ನುಣುಚಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಅದನ್ನು
ಕಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ ನಕ್ಕಿತು! ೪೮. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಮಿರಿದ ರೆಂಬೆರೆಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಅರಳಿದ
ಹೂಗಳ ಗೊಂಚಲಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಸಂಪಗೆಗಳಿಂದ ದುಂಬಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸೆಯೇ ಆಯಿತು.
೪೯. ಕಾಲು ತಾಗಿದೊಡನೆ ಮಕರಂದದ ಸೊನೆಯನ್ನೆ ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಪಗೆ ಹೂಗಳು
ಮೆಲುವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣುದುಂಬಿಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ

ಬಲ್ಲೆಱ್ಱಿವಿಡಿಧಂತಿರ್ದವು

ಮೆಲ್ಲರದಿಂ ಪಾಡುತಿರ್ಪ ಪೆಣ್ಣುಂಬಿಗಳಂ ||

೫೨

ಕನಗೊನರಂ ಕರ್ಮಂಕಿ ದನಿದೋಱುವ ಕೋಗಿಲೆ ಮೇಳದಾಳ್ಳೆಂ
ದೆನೆ ಗಿಳಿವಿಂಡು ಒಂದೆಱ್ಱಿ(ರೆ) ಯ ಬರ್ಪವರೆಂದೆನೆ ಪೊಣ್ಣುತಿರ್ಪ ಪೂ |
ವಿನ ಪೊಸಗಂಪು ಕತ್ತುರಿಯ ಕಂಪೆನೆ ಪಾಡುವ ತುಂಬಿ ಗಾಣರೆಂ
ದೆನೆ ನೆನೆಯಂಬನೋಲಗದ ಸಾಲೆವೊಲಿರ್ದವು ಬಂದ ಮಾವುಗಳ್ || ೫೨

ನನೆಯಂ ಪೇಟೆದ ತೋರಗೊಂಬು ನನೆಯಂ ಪೂಗೊಂಚಲಂ ಪೊತ್ತು ನೆ
ಟ್ಟನೆ ಬಿಣ್ಣೊಱ್ಱಿದ ಬಳ್ಳಿಗೊಂಬು ನನೆಯಂ ಪೂಗೊಂಚಲು ಕಾಯನಂ |
ತೆನಸುಂ ತಾಳಿದ ಗುಜ್ಜುಗೊಂಬು ನನೆಯಂ ಪೂಗೊಂಚಲಂ ಕಾಯ್ಗಳಂ
ತನಿವಣ್ಣಂ ತಳೆದಳ್ಳೆಗೊಂಬು ತರದಿಂ ಚೆಲ್ವಾದುದಿಮ್ಮಾವಿನೊಳ್ || ೫೩

ಮಲ್ಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮೊರೆಯುತ್ತಿದೆ ಕಂಪಿನೊಳೊಂದಿ ತೆಂಕಣಿಂ
ಮೆಲ್ಲನೆ ಗಾಳಿ ತೀಡುತ್ತಿದೆ ಕೋಗಿಲೆಗಳ್ ಪೊಸ ಮಾಮರಂಗಳೊಳ್
ಬಲ್ಲುಲಿಯಿಂದೆ ಬಗ್ಗಿಸುತುಮಿಂತಿದೆ ಬಂದುದು ಸುಗ್ಗಿ ತಳ್ಳಿದಂ
ನಲ್ಲನೆನುತ್ತದೊರ್ವಳೆಳೆವೆಣ್ ಸುರಿದಳ್ ಮಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರ್ಗಳಂ || ೫೪

ವ|| ಮತ್ತೊರ್ವಳ್ ಚೆನ್ನ ಪೊನ್ನಕರುಮಾಡಮಂ ಬಳಸಿ ಬೆಳೆದ ಪೂದೋಟಮಂ
ಪೊಕ್ಕು ಮೆಯ್ಯರೆದ ನಲ್ಲನಂ ನೆವದಿನಿಂತೆಂದಳದೆಂತೆನೆ-

ಇದ್ದುವು. ೫೨. ಕಸುಕಾದ ಕೊನೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಧ್ವನಿಮಾಡುವ ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ
ಮೇಳದಾಳುಗಳಂತೆಯೂ ಗಿಳಿಗಳ ಹಿಂಡು ಯಾಚಕರ ತಂಡದಂತೆಯೂ, ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ
ಹೊಸ ಪರಿಮಳವು ಕಸ್ತೂರಿಯ ಸುಗಂಧದಂತೆಯೂ, ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿಗಳು
ಗಾಯಕರಂತೆಯೂ ಇರಲಾಗಿ ಫಲ ಬಿಟ್ಟ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಕಾಮರಾಜನ
ಓಲಗಶಾಲೆಯಂತೆ ಇದ್ದುವು. ೫೩. ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡ ದೊಡ್ಡ ರೆಂಬೆ,
ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನೂ ಹೂಗೊಂಚಲುಗಳನ್ನೂ ಕಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ತಾಳಿದ ಗುಜ್ಜು
ಗೊಂಬು, ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನೂ ಹೂಗೊಂಚಲನ್ನೂ ಕಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಪಕ್ವವಾದ ಫಲಗಳನ್ನೂ
ತಳೆದ ತೆಳುವಾದ ಕೊಂಬು ಕ್ರಮದಿಂದ ಇಮ್ಮಾವಿನಲ್ಲಿ ಚೆಲುವಾಗಿದ್ದುವು. ೫೪.
ಮಲ್ಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದುಂಬಿ ಝೇಂಕರಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಸುಗಂಧಭರಿತವಾದ ಗಾಳಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ
ಬೀಸುತ್ತಲಿದೆ, ಹೊಸತಾಗಿ ಚಿಗುರಿದ ಮಾವಿನ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಉಚ್ಚಕಂಠದಿಂದ
ಕೂಗುತ್ತಲಿವೆ; ಇದೋ, ಹೀಗೆ ವಸಂತಸಮಯ ಬಂತು. ಪ್ರಿಯಕರನು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ
(ಬಾರದೆ) ತಡೆದನಲ್ಲ ಎಂದು ಎಳಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದಳು.

ಎಲೆ ತಣ್ಣಾಲಿಯೆ ನೀನೇ
ಕಲೆದಪೆ ಮಳೆದುಂಬಿಯೇಕೆ ಪಲ್ಲೊರೆದಪೆ ಕೋ |
ಗಿಲೆಯೇಕೆ ಕನಿಸಿದಪೆ ಕಾ
ದಲನಿಲ್ಲದ ಪೆಣಗೆ ನೋಯಿಪರೆ ನೀವೆನ್ನಂ ||

೫೫

ವ|| ಎಂಬ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ತು ತಲ್ಲಣದಿನವಳ ನಲ್ಲನಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ ಮೇಳದ ಕೆಳದಿ
ಮೆಲ್ಲನಂತೆಂದಳ್-

ಕೂಡೆ ಮುಗುಳ್ಳ ಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ತೀಡುವ ಗಾಳಿಗೆ ತಂಡತಂಡದಿಂ
ಪಾಡುವ ತುಂಬಿಗಳಿಗೆ ಸುಟಿವಂಚೆಗೆ ಕೋಡುವ ಪೂಗೊಳಕ್ಕೆ ಮಾ |
ತಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ದನಿದೋಡುವ ಕೊಂಚೆಗೆ ಸಣ್ಣಗಾಯ್ತಳಿಂ
ಮೂಡುವ ಮಾಮರಕ್ಕಗಿವಳಾಕೆಯೋಳಿ ಮುನಿಸೇಕೆ ಸಾಲದೇ ||

೫೬

ವ|| ಮತ್ತಮೊಂದೆಡೆಯೋಳ್

ತರದಿಂದುಣುವ ಕಣ್ಣನೀರ್ವನಿಗಳಿಂ ಕೈಕೊಂಡು ನುಣುತ್ತಿನೊ
ಚರಮಂ ಪೆರ್ಮೊಲೆ ಚುನ್ನವಾಡೆ ಸೆಳೆಮಾವಂ ನೆಮ್ಮಿ ಪೂಗಂಪಿನೊಳ್ |
ಪೊರೆದಲ್ಲಾಡುವ ತುಂಬವಾಡನೊಲವಿಂ ಕೇಳ್ವಂದದಿಂ ನಿಂದು ಪಾ
ದರಿಗಂ ನಿಲ್ಲದೆ ಪೋದುದರ್ಕೆ ಬಗೆಗೆಟ್ಟರ್ದಾಕೆ ಕಣ್ಣೊಪ್ಪಿದಳ್ ||

೫೭

ವ|| ಚೆನ್ನದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಹೂದೋಟವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಇನ್ನೊಬ್ಬ
ಚೆಲುವೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಾಜದಿಂದ ಹೀಗೆಂದಳು -
೫೫. ಎಲೈ ತಂಗಾಳಿಯೆ, ನೀನೇಕೆ ಪೀಡಿಸುವೆ? ಎಲೈ ದುಂಬಿ ಮರಿಯೇ, ನೀನೇಕೆ
ಹಲ್ಲುಕಡಿಯುವೆ? ಕೋಗಿಲೆಯೇ, ನೀನೇಕೆ ಕೋಪಿಸುವೆ? ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನು (ಬಳಿಯಲ್ಲಿ)
ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ನೋಯಿಸಬೇಕೆ? ವ|| ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ
ದುಃಖಿತೆಯಾದ ಅವಳ ಗೆಳತಿ ಅವಳ ಪ್ರಿಯಕರನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಹೀಗೆಂದಳು-೫೬. ಮುಗುಳಾದ ಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ, ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ, ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ
ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿಗಳಿಗೆ, ಸುಳಿದಾಡುವ ಹಂಸಗಳಿಗೆ ತಂಪಾದ ಹೂವಿನ ಕೊಳಕ್ಕೆ
ಮಾತಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಧ್ವನಿಮಾಡುವ ಕ್ರೌಂಚಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಕಾಯಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ
ಮಾವಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಅವಳು ಭಯಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೋಪವೇಕೆ? (ಈಗ
ಮಾಡಿದುದು) ಸಾಲದೇ? ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ-೫೭. ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಸುರಿವ
ಕಣ್ಣೀರ ಹನಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ತೋರವಾದ ಮೊಲೆಗಳು ಮುತ್ತಿನ ಏಕಾವಳಿ
ಸರವನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಒಬ್ಬಳು ಸೆಳೆಮಾವಿಗೆ ಆತುಕೊಂಡು ನಿಂತ ಹೂವಿನ
ಪರಿಮಳವನ್ನು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿಗಳ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವಳ

ವ|| ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ ಮತ್ತಮೋರ್ವ ಗಾಡಿಕಾರ್ತಿ ಸಂದಣಿಸಿ ಚಂದಂಬಡೆದ
ಕೆಂದಳಿರ ಪಂದರಮಂ ಮೆಯ್ಯೆಂಕೆಗಂಜಿ ಪತ್ತೆ ಸಾರ್ದಿಂತೆಂದಳ್-

ಎಲೆ ತೀಡುವ ತಂಗಾಳಿಯೆ

ನಲವಿಂ ಕಾಲ್ವಿಡಿದು ತಿಳಿಪಿ ತಳ್ಳಿಲ್ಲದೆ ಕಾ |

ದಲನಂ ತಂದೊಡೆ ನಜುಸು

ಯ್ಯೆಲರಿಂದಂ ನಿನ್ನನಾಗಳುಂ ನೆಱಿ ಪೊರೆವೆಂ ||

೫೮

ವ|| ಅಂತು ಬಂತು ವಸಂತದೊಳೊರ್ಮೆ ನಡೆಯಂಬಂ ತನ್ನ ಮೇಳದ ಕೆಳೆಯನಪ್ಪ
ನಗೆಗಾಜನಂ ಬಟಿಯಟ್ಟಿ ಬರಿಸಿ ಪಸಾಯರೆಲ್ಲರುಂ ಬಗೆಯೆದಿಟ್ಟಿಡೆಯಿಂ ತೊಲಗಿ ಪೋಗೆ
ಕೆಲಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಕನಸಂ ಕೇಳ್ವುದೆಂದಿಂತೆಂದಂ-

ತಳತಳಿಸಿ ಬೆಳಪ ತಿಂಗಳೆ

ಬೆಳಗಂ ಕವರ್ವಂತೆ ಮೆಱಿವ ಮೆಯ್ಯೆಳಗಿಂ ಕ |

ಣ್ಣೊಳಿಪೊರ್ವಳ ನಾನಿಂದಿನ

ಬೆಳಗಪ್ಪೊಂದೆರಡು ಗಟೆಗೆಯಾಗಲ್ ಕಂಡೆಂ ||

೫೯

ಮಿನುಗುವ ನಿಟ್ಟಿಸಳೊಳ್ ನೀ

ರ್ದನಿಗಳನೊಳಕೊಂಡು ತೋರ್ಪ ಕೆಂದಾವರೆಯಂ |

ನೆನೆಯಿಸಿದುದು ಕಾಲುಗುರ್ಗಳಿ

ನೆನಸುಂ ಕಣ್ಣೊಳಿಪ ನಿಡಿಯ ಮೆಲ್ಲಡಿಯವಳಾ ||

೬೦

ಹಾಗೆ ನಿಂತು (ತನ್ನ)ವಿಟನು ತಡೆಯದೆ ಹೋದುದಕ್ಕೆ ಮನನೊಂದು ಮನೋಹರವಾಗಿ
ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ವ|| ಅದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸುಂದರಿ ತನ್ನ ಅನುತಾಪಕ್ಕೆ ಬೆದರಿ ದಟ್ಟವಾಗಿರುವ
ಕೆಂದಳಿರಿನ ಚೆಲುವಾದ ಹಂದರದ ಬಳಿಸಾರಿ ಹೀಗೆಂದಳು : ೫೮. ಎಲೈ ಬೀಸುವ
ಗಾಳಿಯೆ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ಸಂತೈಸಿ ತಡಮಾಡದೆ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮನನ್ನು
ನೀನು ಕರೆತಂದೆಯಾದರೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಉಸಿರಿನ ಸುಗಂಧದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಸಲಹುವೆನು. ವ|| ಹೀಗೆ ಬಂದ ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ನನೆಯಂಬನು ತನ್ನ ಆಪ್ತ
ಮಿತ್ರನಾದ ನಗೆಗಾರನನ್ನು ಕರೆಕಳಿಸಿದನು; ಆಗ ಆತನ ಪ್ರಸಾಧನದ ಆಳುಗಳೆಲ್ಲ ಅವನ
ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿಳಿದು ಬಳಿಯಿಂದ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋಗಲಾಗಿ ಮಿತ್ರನನ್ನು
ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದು ನನ್ನ ಕನಸನ್ನು ಕೇಳು ಎಂದು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು-೫೯. ಧಳಧಳ ಬೆಳಗುವ
ಚಂದ್ರನ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮೆರೆಯುವ ಮೈ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಕಣ್ಣೆಳೆವವಳನ್ನು
ನಾನು ಇಂದು ಬೆಳಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಗಳಿಗೈಯಿರುವಾಗ ಕಂಡೆನು. ೬೦.
ಕಾಲುಗುರುಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಅವಳ ನೀಳವಾದ ಮೃದುವಾದ ಪಾದಗಳು, ತನ್ನ

ನೇರಿತೆಳವಾಟಿಗಂಬಮ

ನೋರಂತಿರೆ ನುಣ್ಣುವೆತ್ತು ಸೋಲಿಪ ಚೆಲ್ಲಿಂ |

ಬಾರಿಸಿ ಸೊಬಗಿಂಗತ್ತಿದ

ತೋರಣಗಂಬಂಬೊಲಿದುರ್ವಾಕೆಯ ತೊಡೆಗಳ್ ||

೬೦

ಮಿಜುಪ ಸುತೆವಡೆದ ಸಿಂಗರ

ದೊಣ್ಣಿಯೊಳ್ ತಲೆದೋರ್ಪ ತೆರೆಗಳೆಂದೆಂಬಿನಮೇಂ |

ಮೆಣ್ಣಿದುವೊ ಪೊರ್ಕುಟ ಗಾಡಿಯೊ

ಳೆಪುವ ತೆಳ್ಳಸಿಣ್ಣಿಗಳೆವ ತಿವಳಿಗವಳಾ ||

೬೧

ಮಿಳಿದಾರ್ಡುವ ಮಣಿದುಂಬಿಯ

ನೊಳಕೊಂಡೆಸೆದಿರ್ಪ ತಾವರೆಯವೊಲ್ ಪೊಳೆಪಂ |

ತಳೆದು ಕುರುಳೋಳಿಯಿಂ ಬಗೆ

ಗೊಳಿಸಿದುದೋರಂತೆ ಮಿಸುಪ ನಗೆಮೊಗಮವಳಾ ||

೬೨

ವ|| ಮತ್ತಮವಳ ಮೆಲ್ಲಡಿ ಮೊದಲೊಂದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮೇಗಡರ್ದ ನೀಳ್ ಕಣ್ಣಳುಂ ಸೆಳೆನಡುವಿನಲ್ಲಾಟಮಂ ಕಂಡು ಪೊಣವಾಟೆಂದೇಜಲಾರ್ತುವಿಲ್ಲ ಅವಳ ಕಡುಗುಣ್ಣನಾಳ್ ಪೊರ್ಕುಟೊಳಗಟ್ಟ ಬಗೆ ಎನ್ನಂ ತೆಗೆಯಿಮೆಂದೆತ್ತಿದ ಕೈಯಂತಿರ್ದ ಬಾಸೆಯೊಳಂಟುಗೊಂಡ ಕಣ್ ತಿವಳಿಯೊಳಂ ಸಿಲ್ಕಿ ಪೋಗಲಾರ್ತುವಿಲ್ಲ ಅವಳ ಚೆಟ್ಟಿ ತಪ್ಪ ಬಟ್ಟಿ ಮೊಲೆಯಿಟ್ಟೆಡೆಯೊಳ್

ನಿಡಿದಾದ ಎಸಳುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಹನಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ತೋರುವ ಕೆಂದಾವರೆಯ ನೆನಪನ್ನು ತಂದಿತು. ೬೦. ನೇರವಾದ ಎಳೆಯ ಬಾಳೆಯ ಕಂಬವನ್ನು ತನ್ನ ನುಣುಪಿನಿಂದ ಸೋಲಿಸುವಂತಿರುವ ಆಕೆಯ ತೊಡೆಗಳು ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದ ತೋರಣಗಂಬಗಳ ಹಾಗಿದ್ದುವು. ೬೧. ಸುಳಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಶೃಂಗಾರದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವ ತೆರೆಗಳೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಹೊಕ್ಕುಳಿನ ಚೆಲುವಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅವಳ ತೆಳುವಾದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ತ್ರಿವಳಿಗಳು ಶೋಭಿಸಿದವು. ೬೨. ಸುಳಿದಾರ್ಡುವ ಮರಿದುಂಬಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಶೋಭಿಸುವ ಕಮಲಪುಷ್ಪದ ಹಾಗೆ ಹೊಳಪನ್ನು ಹೊಂದಿ (ಅಲೆದಾರ್ಡುವ) ಕೂದಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಮಿರುಗುವ ಅವಳ ನಗುಮುಖವು ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ವ|| ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಮೃದುವಾದ ಪಾದಗಳಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರಿದ (ನನ್ನ) ನೀಳವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವಳ ಬಡನಡುವಿನ ಬಳುಕುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನಿತಂಬದಿಂದ ಮೇಲೇರಲಾರದಾದವು. ಆಕೆಯ ಬಲು ಆಳವಾದ ಹೊಕ್ಕುಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಮನಸ್ಸು ನನ್ನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಎತ್ತಿದ ಕೈಯೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತಿದ್ದ ಬಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವಳ ತ್ರಿವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲಾರದಾದವು. ಆಕೆಯ ಕರ್ಕಶವಾದ ದುಂಡು ಮೊಲೆಗಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ

ತೊಟ್ಟನೆ ಸಿಲ್ಕಿದ ಕಣ್ ಕಪ್ಪಿನೋಳ್ ಕೆಡೆದ ಮಜೆವುಲ್ತೆಯಂತೆ ಮಿಡುಕಲಾರ್ತುವಿಲ್ಲ ಅವಳ
ನಗೆಮೊಗದೊಳೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆಜಗಿದ ಕಣ್ ಎಸೆದ ಮೊಗದಾಪರೆಗೆಟತದಿಂದೆಜಗಿದ
ಮಜೆದುಂಬಿಯಂತೆ ಪೆಜಪಿಂಗಲಾರ್ತುವಿಲ್ಲ ಅವಳ ಪೆಜಿನೊಸಲನಲೆವ ಬಳ್ಳಿಗುರುಳೊಳ್ ತೊಡಂಕಿದ
ಕಣ್ ಕಣ್ಣಿವಲೆಯೊಳ್ ಕೆಡೆದರಲೆಯಂತೆಯಡಿಯಿಡಲಾರ್ತುವಿಲ್ಲ; ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ-

ತೊಳಗುವ ಮುತ್ತಿನೋಲೆಗಳ ಬೆಳ್ಳೆಳಗಿಂ ಸುಲಿಪಲ್ಲ ಮಿಂಚಿನಿಂ
ಪೊಳೆವಲರ್ಗಣ್ಣು ನುಣ್ಣದಿರ್ಗಳಿಂ ತಿಸರಂಗಳ ನೀಳ್ ದಾಳದಿಂ |
ಬಳೆದೆಸೆದಿರ್ದ ಸೆಳ್ಳುಗುರ ಮೆಯ್ಯೊಳೆಪಿಂ ಮಿಗೆ ಪೆರ್ಮೆವೆತ್ತು ಕ
ಣ್ಣೊಳಿಸಿದಳಾಕೆ ಪಾಲ್ಲಡಲ ಪೆರ್ತೆರೆಯೊಳ್ ಸಿರಿನಿಂದಳೆಂಬಿನಂ || ೬೪

ತೊಳಗುವ ಮುತ್ತಿನೋಲೆಗಳ ಬೆಳ್ಳೆಳಗಿಂ ಮಿಗೆ ಪೆರ್ಮೆವೆತ್ತು ಕ
ಣ್ಣೊಳಿಸಿದಳಾಕೆ ಪಾಲ್ಲಡಲ ಪೆರ್ತೆರೆಯಂತಿರೆ ಜೊನ್ನದೊಂದು ಪು |
ತ್ತಟೆಯವೊಲೊಪ್ಪವೆತ್ತ ಬದುಗಲ್ಲಿನ ಬೊಂಬೆಯ ಪಾಂಗಿನಂತೆ ಸೊಂ
ಪಳವಡೆ ಬಂದುದಂ ಕನಸಿನೋಳ್ ನೆಜಿನೋಡಿದನೆಂದ ಪೂಸರಂ || ೬೫

ವ|| ಇಂತು ಕೇಳಿ ಪೇಟ್ಟುದುಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಗೆಗಾಜಿನಂತೆಂದಂ-

ಕನಸಿದು ನನ್ನ ಕೇಳ್ ನಿನಗೆ ಬೇಗದೆ ಸಾರ್ವಳದೊರ್ವ ಚೆನ್ನೆಯೆಂ
ದೆನೆ ನನೆಯಂಬನುಟ್ಟ ತಳಿರ್ವಟ್ಟೆಯನಾಗಳೆ ಮೆಚ್ಚುಗೊಟ್ಟು ಮೆ |

ಕುಸಿಬಿದ್ದ ಜಿಂಕೆಮರಿಯಂತೆ ಮಿಸುಕಲಾರದಾದವು. ಆಕೆಯ ನಗುಮೊಗದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ
ಎರಗಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚೆಲುವಾದ ಹೊಸತಾವರೆಯೊಳಗೆ ಆಸೆಯಿಂದ ಎರಗಿದ ದುಂಬಿಯ
ಮರಿಯಂತೆ ಹೊರಬರಲಾರದಾದವು. ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ ಆಕೆಯ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ
ಬಳ್ಳಿಬಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಸುಳಿವ ಕೂದಲಿನಲ್ಲಿ ತೊಡರಿಕೊಂಡ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಣ್ಣಿಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ
ಜಿಂಕೆಯಂತೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡಲಾರದಾದವು. ಇದಲ್ಲದೆ-೬೪. ತಳತಳಿಸುವ ಮುತ್ತಿನ ಓಲೆಗಳ
ಬಿಳಿಯ ಬೆಳಕು, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳ ಮಿಂಚು ಹೊಳೆಯುವ ಹೂವಿನಂತಿರುವ
ಕಣ್ಣುಗಳು, ಅವುಗಳಿಂದ ಸೂಸುವ ನುಣುಪಾದ ಕಿರಣಗಳು, ತ್ರಿಸರದ ನೀಳವಾದ
ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆದು ಶೋಭಿಸುವ ಸೆಳ್ಳುಗುರುಗಳ ಹೊಳಪು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ
ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಆಕೆ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದ ಹೆದ್ದರೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊ
ವನೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸಿದಳು. ೬೫. ಧಳಧಳಿಸುವ ಮುತ್ತಿನೋಲೆಗಳ ಧವಳ
ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಆಕೆ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದ ದೊಡ್ಡ ತೆರೆಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸಿದಳು.
ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಪುತ್ತಳಿಯಂತೆ ಚೆಲುವಾದೊಂದು ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ ಚೆಲ್ವಾಗಿ
ಅವಳು ಬಂದುದನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದನು". ವ|| ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ
ಪುಷ್ಪಬಾಣನು ಕೇಳುವಂತೆ ಹೇಳಲಾಗಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಗೆಗಾರನು ಹೀಗೆಂದನು- ೬೬. "ಈ
ಕನಸು ಸತ್ಯವಾದುದು ಕೇಳು, ನಿನಗೆ ಬೇಗನೆ ಒಬ್ಬ ಚೆಲುವೆ ದೊರಕುವಳು" ಎಂದು

ಲ್ಲನೆ ನಡೆತಂದು ಪೊನ್ನ ಕರುಮಾಡದ ಮೇಲೈಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯಿಂ
ಬೆನೆ ನೆರೆದೋಲಗಂ ನಲವು ಕೈಮಿಗೆ ತನ್ನನೆ ನೋಡುತಿರ್ಪಿನಂ || ೬೬

ವ|| ಅಂತೋಲಗಂಗೊಟ್ಟು ಕುಳ್ಳಿದ ಬತ್ತಿಯೊಳಂದಂಬಡೆವಂತು ಬಚ್ಚಿಸಿದ ಬಣ್ಣಂಗಳಂ
ಬೇಱಿ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿರ್ಪಾಗಳ್ ನಗೆಗಾಱಂ ಬಿನ್ನಪಮೆಂದಿಂತೆಂದಂ-

ಬರೆದ ಬನಮಿರ್ಕೆ ನೋಡೀ
ಕರುಮಾಡದ ಕೆಲದೆ ಬೆಳೆದ ಪೂದೋಂಟಮನಿಂ |
ಚರದಿಂ ಬಗೆಗೊಳಿಪಂಚೆಯ
ನೆರವಿಗಳಂ ನೋಡು ತಳೆದು ಬೇಟಂಗಳುಮಂ || ೬೭

ಮಾವಿನ ಜೊಂಪಮಂ ಮಿಸುಪ ಸಂಪಗೆಯಂ ಬಗೆಗೊಳ್ಳ ಜಾದಿಯಂ
ಪೂವಿನ ಗೊಂಚಲಿಂ ಪುದಿದ ಪಾದರಿಯಂ ಪರಿತರ್ಪ ತುಂಬಿಯಂ |
ತಾವರೆಗೆರ್ಕೆಯಾದ ಕೊಳನಂ ನೆರೆದಾಡುವ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂ
ತೀವಿದ ಬಂದು ಬಂದು ನೆರೆಯುತ್ತಿರೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬರ್ಪ ಕಾಲ್ಗಳಂ || ೬೮

ವ|| ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸುತ್ತಿರೆ-

ಬನದೆಡೆಯಂ ನೋಡುವುದೆಂ
ದೆನಸುಂ ತುಂಬಿಗಳ ದನಿಗಳಿಂ ಕರೆವವೊಲೊ |

ತಿಳಿಸಲಾಗಿ ಪುಷ್ಪಬಾಣನು ತಾನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಚಿಗುರಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಚಿನ್ನದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೈಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನವೊ ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ ನೆರೆದ ಓಲಗವೆಲ್ಲ ಸಂತೋಷಾತಿಶಯದಿಂದ ತನ್ನನ್ನೆ ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ವ|| ಹಾಗೆ ಓಲಗವನ್ನು ಸೇರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಬರೆದ ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವಾಗ ನಗೆಗಾರನು ಹೀಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು-೬೭. “ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಬನವಿರಲಿ, ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹೂದೋಟವನ್ನು ಪ್ರಣಯಾಸಕ್ತವಾಗಿ ಮಧುರಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಂಸಗಳನ್ನು ನೋಡು. ೬೮. ಮಾವಿನ ಗುಚ್ಛ, ಮಿರುಗುವ ಸಂಪಿಗೆ, ಮನೋಹರವಾದ ಜಾಜಿ, ಹೂಗೊಂಚಲಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪಾದರಿ, ಧಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿಗಳು, ಕಮಲಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಕೊಳ, ಜೊತೆಗೂಡಿ ಆಡುವ ಚಕ್ರವಾಕಗಳು, ತುಂಬಿದ ಪುಷ್ಪರಾಗವು ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಾಗುವ ಕಾಲುವೆಗಳು” -ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು (ನೋಡು) ವ|| ಹೀಗೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ-೬೯. ತೋಟವನ್ನು ನೋಡು ಎಂದು ದುಂಬಿಗಳ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಕರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಂದು ತೆಂಕಣಗಾಳಿ ನಾಡಿನ ಪ್ರಭುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಬೀಸಿತು. ವ|| ಹೀಗೆ ಬಂದ ತೆಂಕಣಗಾಳಿಗೆ

ಯ್ಯನೆ ಬಂದು ಬಂದು ನಾಡೆಱಿ

ಯನ ಕೆಲದೊಳ್ ತೀಡಿದತ್ತು ತೆಂಬೆಲರಾಗಳ್ ||

೬೯

ವ|| ಅಂತು ಬಂದ ತೆಂಗಾಳಿಗೆ ಪಿಡಿದ ಕೆಂದಾವರೆಯ ಮುಡಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪೂಸಿದ
ಸಿರಿಕಂಡದ ಕಪ್ಪುರದ ತಂಬುಲದ ನೊಸಲ ಕತ್ತುರಿಯ ಕಂಪಂ ಮೆಚ್ಚುಗುಡುವಂತೆ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಮೆಯ್ಯಾರ್ಚಿ ಬಟಿಯಂ ಬನಮಂ ನೋಡಲ್ತೇಱ್ಱುಮೆಂದು ಬಗೆಯೊಳ್ ನೆನೆಯುತ್ತಿರ್ಪನ್ನೆಗಂ-

ತೊಂಗಲೊಂದಿರ್ದು ಕೆಂಪಾದಸುಗೆಯ ತಳಿರಂ ಕಂಪುದೀವಿದರ್ ಪೂವಂ

ಮಾಂಗಾಯಂ ಪೊಚ್ಚಪೊಂಬಾಟಿಯ ಮರುಗಮನಿಂಬಾದ ನಲ್ಲಾಟಿವಣ್ಣಂ |

ಪೊಂಗಿದಾರ್ ನೈದಿಲೊಳ್ಳಾವರೆಯ ಮುಗುಳ್ಳಂ ಸೊಂಪಿನಿಂ ಬೆಳ್ಳುವೆತ್ತಿ

ದಿಂಗೋಲಂ ಪಣ್ಣ ದಾಳಿಂಬಗಳನೊಲವಿಂ ತೋಂಟಿಗಂ ಕೊಟ್ಟನೊರ್ವಂ || ೭೦

ವ|| ಅಂತು ಕಾಣೆಗೊಟ್ಟವಧರಿಪುದೆಂದಿಂತೆಂದಂ || ಪೆಜನಾಡೆಱಿಯ ನಿನ್ನ ಕೈಯೊಳ್
ಬನ್ನಂಬಡೆದು ಕಿನ್ನನಾಗೆಯವನ ಮೆಯ್ಯಂದಿದ ಚೆನ್ನಪಾಂಗಿನಂತೆ ಪೊಡಪುಡುಗಿದ ಜಾದಿಯಂ
ನಗುವಂದದಿನರಲ್ ಸುರಹೊನ್ನೆಗಳೊಳಂ ಚಲದಿಂ ಮಲೆವ ಮಱುವರಸರ ಪೊಸನೆತ್ತರೊಳ್
ಪೊರೆದ ನಿನ್ನ ಬಾಳಂತೆ ಒಳ್ಳುವಡೆದ ಕೆಂದಳಿರ್ಗಳಿಂ ಮಿಸುಗುವ ಅಸುಗೆಗಳೊಳಂ ನಿನ್ನ ಮುಳಿಸಿನ
ಬೆಂಕಿಯಿಂ ಪೊತ್ತಿ ಪೊಗೆದುರವ ಪಗೆವರ ಬೀಡಿನಂತೆ ಸುತ್ತಲುಂ ಪೂತ ಮುಳ್ಳುಟ್ಟುಗದ ಮರಂಗಳೊಳಂ

ತಾನು ಹಿಡಿದ ಕೆಂಪುಕಮಲದ, ಮುಡಿದುಕೊಂಡ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ, ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡ
ಶ್ರೀಗಂಧದ, ಕರ್ಪೂರ ತಾಂಬೂಲದ, ಹಣೆಯ ಕಸ್ತೂರಿಯ (ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ) ಪರಿಮಳವನ್ನು
ಮೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ತೋಟವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಪುಷ್ಪಬಾಣನು
ಮನದಲ್ಲಿ ಎಣಿಸುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ-೭೦. ಗೊಂಚಲು ಗೊಂಚಲಾಗಿ ಕೆಂಪಾದ ಅಶೋಕದ
ಪಲ್ಲವವನ್ನು ಪರಿಮಳ ತುಂಬಿದ ಹೂವನ್ನು, ಮಾವಿನ ಕಾಯನ್ನು, ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ
ಹೊಂಬಾಳೆಯನ್ನು, ಮರುಗವನ್ನು, ಸೊಗಸಾದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣನ್ನು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ
ನೈದಿಲು ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಮಲಗಳ ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಬಿಳಿಯ ಕಬ್ಬನ್ನು ಹಣ್ಣಾದ
ದಾಳಿಂಬಗಳನ್ನು ತೋಟಗೊಂಬನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ವ|| ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ಚಿತ್ತೈಸಿ ಎಂದು ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು:- ಅನ್ಯ ದೇಶದ ರಾಜನು ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪರಾಜಿತನಾಗಿ
ಖಿನ್ನನಾಗಲಾಗಿ ಅವನ ಕುಗ್ಗಿದ ದೇಹ ಕಾಂತಿಯಂತೆ ಬಲಗುಂದಿದ ಜಾಜಿಯನ್ನು ನೋಡಿ
ನಗುವಂತೆ ಅರಳಿದ ಸುರಹೊನ್ನೆಗಳಿಂದಲೂ ಛಲದಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನಿಂತ
ವಿರೋಧಿರಾಜರ ಹೊಸ ನೆತ್ತರನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಂಡ ನಿನ್ನ ಖಡ್ಗದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ
ರಕ್ತಪಲ್ಲವಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಅಶೋಕಗಳಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಕೋಪದ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ
ಹೊತ್ತಿ ಹೊಗೆಯಾಡಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಶತ್ರುಗಳ ನೆಲೆಯಂತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಹೂಬಿಟ್ಟ
ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತುಗದ ಮರಗಳಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಅನನ್ಯವಾಗಿ ನಂಬಿದೆವೆಂಬ

ನಿನ್ನಡಿಯಂ ನೆರವಿಲ್ಲದೆ ನಂಬಿದವೆಂಬರಸರ ಚೆನ್ನ ಪೊನ್ನ ನೆಲೆವಾಡದಂತೆ ಪೂಸರಂಬಡೆದ ಕೊಸಗಿನ
ಮರಂಗಳೊಳಂ ನಿನ್ನ ಗಾಡಿಯಂ ನೋಡಿ ಕೂಡಲ್ಪಡೆಯದ ಮಡದಿಯರ ಕದಂಪಿನಂತೆ ತುಲುಗಿದಲರಿಂ
ಬೆಳ್ಳೆಡೆದ ಬಕುಳಂಗಳೊಳಂ ಬಿನದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾದ ಬನಮಂ ನೋಡಲ್ವೆಯ್ಯಮೆಂಬುದುಮಾತಂಗೆ
ಮೆಚ್ಚುಗೊಟ್ಟು-

ಜಡಿವ ಪಡಿಯುರ ಸೊಗಯಿಪ

ನುಡಿಹಾಳರ ಮೇಳದರಸುಗಳ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೈ |

ಗುಡುವ ಸೊಬಗೆಯರ ನೆರವಿಗ

ಳೊಡನೆಟ್ಟಿಂ ಬನಮನೊಸೆದು ನೋಯ್ವಜ್ಜುಗದಿಂದಂ || ೨೧

ಬೀಸುವ ಚೆನ್ನ ಸೀಗುರಿಗಳಿರ್ಕೆಲದೊಳ್ ಮಿಳಿದಾಡೆ ನಾಡೆಯುಂ

ಗೋಸಣೆವೆತ್ತ ರಾಯರಿದಿರೇತ್ತರೆ ತುಂಬಿಗಳಚ್ಚವೂಗಲಿಂ |

ದೂಸರಮಾದ ಚೊಲ್ವೆಯದ ಕಂಪಿನೊಳೊಳುಕುಟಿಯಾಡೆ ಸಿಂಗರಂ

ದೇಸೆಯೊಳೊಂದಿ ತೋಪಿ ತಳರ್ದಂ ನನೆಯಂಬನೊಂದು ಚೆಲ್ವಿನಿಂ || ೨೨

ನಡೆಗಳೊಳಂಚೆ ನುಣ್ಣುರುಳೊಳಾಪಡಿ ತೋಳ್ಳೊಳೆಗಳೆಗೊಂಬು ಸೋ

ಮುಡಿಗಳೊಳ್ಳೆದೆ ಸೋಗೆ ಮಿಗೆ ಪೆರ್ಮೊಲೆಯೊಳ್ ಪೊಣರ್ವಕ್ಕಿ ನಿಚ್ಚಮುಂ |

ಕಡು ಮುಳಿಯುತ್ತುಮಿರ್ಪುವಿದಪ್ಪೊಳ್ ದೊರೆಕೊಂಡವೆನುತ್ತೆ ಕಾಯ್ದುದಾ

ಟೆಡುವವೊಲಾ ಬನಕ್ಕೆ ನಡೆತಂದುದು ಪೆಂಡಿರತಂಡಮೇಪ್ಪಿಯಿಂ || ೨೩

ಅರಸರ ಚೆಲುವಾದ ಚೆನ್ನದ ಅರಮನೆಗಳಂತೆ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೊಸಗಿನ
ಮರಗಳಿಂದಲೂ, ನಿನ್ನ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬೆರೆಯಲಾರದ ಹೆಣ್ಣುಗಳ
ಕೆನ್ನೆಗಳಂತೆ ಹೂತುಂಬಿ ಬೆಳ್ಳಗಾದ ಬಕುಲಗಳಿಂದಲೂ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾದ
ತೋಟವನ್ನು (ತಾವು) ನೋಡಬೇಕು. ಹೀಗೆನ್ನಲಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ಮೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟು-೨೧.
ಗದರುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತೀಹಾರಿಗಳ, ಸೊಗಸುವ ಮಾತುಗಾರರ, ಮಿತ್ರ ರಾಜರ, ಮೆಲ್ಲನೆ
ಕೈನೀಡುವ ಚೆಲುವೆಯರ ಸಮೂಹದೊಡನೆ ಆತನು ತೋಟವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ
ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದನು. ೨೨. ಬೀಸುವ ಚಾಮರಗಳು ಎರಡೂ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ
ತೂಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಘೋಷಣೆಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತರಾದ ಅರಸರು
ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಹೊಸ ಹೂಗಳಿಂದ ಧೂಸರವಾದ ಕೋಶಾಂತದ ಪರಿಮಳದಲ್ಲಿ
ದುಂಬಿಗಳು ಓಕುಳಿಯಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಶೃಂಗಾರವು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ತೋರಲಾಗಿ
ಅದೊಂದು ಬೆಡಗಿನ ನನೆಯಂಬನು ಹೊರಟನು. ೨೩. ನಮ್ಮ ನಡೆಗೆ ಹಂಸಗಳೂ,
ನುಣುಪಾದ ಕೂದಲಿಗೆ ದುಂಬಿಗಳೂ ತೋಳುಗಳಿಗೆ ತೆಳುವಾದ ಕೊಂಬೆಗಳೂ
ಬಿಡುಮುಡಿಗೆ ನವಿಲುಗಳೂ ತೋರ ಮೊಲೆಗಳಿಗೆ ಚಕ್ರವಾಕಗಳೂ ಸದಾಕಾಲ
ಮತ್ತರಿಸುತ್ತಿವೆಯಲ್ಲ-ಅವೆಲ್ಲವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಗೋ ಸಿಕ್ಕಿದುವು ಎಂದು ಕೋಪದಿಂದ

ಕಡೆಗಣ್ಣ್ ಕುಡಿಮಿಂಚನೀಯೆ ಸುಲಿಪಲ್ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳಂ ಬೀಜಿ ಕೇ
 ಸಡಿ ಕೆಂದಾವರೆವೂಗಳಂ ಕೆದಜಿ ಪುರ್ಬಿಂಗೋಲವಿಲ್ಲಂದಮಂ ।
 ಕುಡೆ ತೋಳ್ ನೀಳ್ಳೆಗಳೊಂಬನೋಳ್ ತೊಡರೆ ಗಲ್ಲಂ ನುಣ್ಣು ಕೈಮಿಕ್ಕು ಕ
 ನ್ನಡಿಯಂ ಪೋಲ್ತರೆ ಬಂದರಲ್ಲಿ ಪಲಬರ್ ಚೆಲ್ವಪ್ಪಿನಂ ಚೆನ್ನೆಯರ್ ॥ ೨೪

ತಿಸರಂ ತೊಳಗುವ ಮುತ್ತಿನ
 ಪಸರಂ ಮೊಲೆ ಬೆಟ್ಟು ತಿವಳಿ ತೆರೆಯೆಂದೆನೆ ಸಂ ।
 ತಸದ ಕಡಲಂತೆ ಮೆಲ್ಲನೆ
 ಪೊಸವೆಂಡಿರ್ ಗಡಣಮೆಸೆವಿನಂ ನಡೆತಂದರ್ ॥ ೨೫

ಎಡಗಿವೆ ಮೊಲೆಯ ಪೊಳೆಯಿಂ
 ಬಡನಡು ನಡೆ ನೋಡುವವರ ಬಗೆ ನಡುಗುವವೊಲ್ ।
 ನಡುಗೆ ನಲವಿಂದಮೊಡನೊಡ
 ನಡಿಯಿಟ್ಟರ್ ನೆರೆದು ಬಿಂಕಗಾತಿಯರೆಂಬರ್ ॥ ೨೬

ಇಸಲೊಡರಿಸುವಿಂಗೋಲನ
 ಮಿಸುಗುವ ಪೊಸವಿಲ್ಲ ಜೀವೊಡೆಯ ದನಿಯವೊಲೆ ।
 ನ್ನೇಸೆಯೋಳ್ ನೇವುರದುಲಿ ಪಸ
 ರಿಸೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಚೆಲ್ವಗಾರ್ತಿಯರ್ ನಡೆತಂದರ್ ॥ ೨೭

ದಾಳಿಯಿಡುವ ಹಾಗೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಹಿಂಡು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬನಕ್ಕೆ ನಡೆದುಬಂದಿತು. ೨೪. ಕಟಾಕ್ಷಗಳು ಮಿಂಚಿನ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ತೊರಲಾಗಿ, ಹಸನಾದ ಹಲ್ಲು ಬೆಳುದಿಂಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿ, ಕೆಂಪಾದ ಪಾದಗಳು ಕೆಂದಾವರೆ ಹೂಗಳನ್ನು ಹರಡಲಾಗಿ, ಹುಬ್ಬು ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಚೆಲುವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿ, ತೋಳುಗಳು ನೀಡಿಕೊಂಡ ಎಳೆಯ ಕೊಂಬುಗಳೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲಾಗಿ, ಕಪೋಲಗಳು ಅಧಿಕವಾದ ನುಣುಪಿನಿಂದ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಹಲವಾರು ಚೆಲುವೆಯರು ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ೨೫. ಮೂರಳೆಯ ಹಾರವೆ ಹೊಳೆವ ಮುತ್ತಿನ ರಾಶಿ, ಮೊಲೆಗಳೆ ಬೆಟ್ಟಗಳು, ತ್ರಿವಳಿಗಳೆ ತೆರೆಗಳು ಆಗಲಾಗಿ ಸಂತೋಷದ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಶೋಭಾಯಮಾನರಾಗಿ ಹಿಂಡುಗಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ೨೬. ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಮೊಲೆಗಳ ಭಾರದಿಂದ ತೆಳುವಾದ ನಡು ನೋಡುವವರ ಮನಸ್ಸು ನಡುಗಲಾಗಿ, ಕೆಲವರು ಬಿಂಕಗಾತಿಯರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟರು. ೨೭. ಬಾಣ ಬಿಡಲು ಉದ್ಯೋಗಿಸುವ ಕಾಮನ ಚಕಚಕಿಸುವ ಹೊಸ ಬಿಲ್ಲಿನ ಝೇಂಕಾರದ ಧ್ವನಿಯಂತೆ, ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ನೂಪುರಧ್ವನಿ ಪಸರಿಸಲಾಗಿ ಚಲ್ಲಾಟದ ಚೆಲುವೆಯರು ನಡೆದು ಬಂದರು. ವ|| ಹಾಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ

ವ|| ಅಂತು ಪರಿಪರಿಯ ಸಿಂಗರದಿನಂದಂಬಡೆದು ನಡೆವ ಮಡದಿಯರ ಮುಡಿಯೊಳ್
ತೊಡರ್ದು ಪೊಸವೂಗಳ ಕಂಪಿಂಗಳಿ ಸಿ ಮೇಲೆ ಬಳಸಿದ ಮಡಿದುಂಬಿಯ ಬಂಬಲ್ ಎತ್ತಿ
ಪಿಡಿದ ಪೀಲಿದಟಿಯಾಗೆ ಬಂದು ಬನದ ಬಾಗಿಲಂ ಪುಗುವಲ್ಲಿ-

ತಳಿರಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ನೂಂಕಿ ಮಾಮಿಡಿಗಳಂ ಸೆಂಡಾಡುತುಂ ಕೂಡೆ ಪೂ
ಗಳ ದೂಳಿಂ ಪೊಣಿಯೇಜುತುಂ ಸೊನೆಗಳೊಳ್ ನೀರಾಟಮಂ ಮಾಡುತುಂ |
ಬಟಿಯಂ ಕೈಮಿಗೆ ಬರ್ಪ ತುಂಬಿಯುಲಿಯಿಂದಂ ಡಂಗುರಂಚೊಯ್ಯುತುಂ
ತಳರ್ದೇಂ ಬಂದುದೊ ಕಾವನಾನೆಯವೊಲಾ ತಣ್ಣಾಳಿ ತನ್ನಿಚ್ಚೆಯಿಂ || ೨೮

ಆ ಗಾಳಿಯ ಮೆಲ್ಲೋಂಕಿಂ
ದಾಗಳಿ ಬೆಮರೊಡನೆ ಬೆಳೆದ ಸೇದೆಯದೆತ್ತಂ |
ಪೋಗೆ ನಲವಿಂದೆ ಪೊಕ್ಕಂ
ಬೇಗದೆ ಪಡಿಯಜರ ಜಡಿಪಮೆಡೆಗೊಳೆ ಬನಮಂ || ೨೯

ವ|| ಅಂತು ಪೊಕ್ಕು ಪಚ್ಚೆಯ ಪಡ್ಡಳಿಯ ಪಾದರಿಯ ಪಲಸಿನ ತೆಂಗಿನ ಕಂಗಿನ
ದಾಳಿಂಬದ ದವನದ ಮರುಗದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಾವಿನ ಮಾದಲದ ಸುರಗಿಯ ಸುರಹೊನ್ನೆಯ
ಇರವಂತಿಯ ಸೇವಂತಿಯ ಕಂಪು ಮಿಗುವ ಸಂಪಗೆಯ ಸಸಿಯ ಸಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ನನೆಯಂಬು
ನಡೆವಾಗಳ್ ಬಲಗೆಲದೊಳ್ ಕೈಗೊಟ್ಟು ಬರ್ಪ ನಗೆಗಾಣಿನಂತೆಂದಂ-

ಶೃಂಗಾರದಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹೊಸ ಹೂಗಳ
ಪರಿಮಳಕ್ಕೆ ಆಸೆಪಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಸುತ್ತುವರಿದ ದುಂಬಿಮರಿಗಳ ಹಿಂಡು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ
ನವಿಲ್ಲರಿಯ ಕೊಡೆಯಾಗಲು ಬಂದು ತೋಟದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹೊಗುವಾಗ-೨೮.
ತಳಿರುಗಳನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ತಳ್ಳಿ, ಮಾವಿನ ಮಿಡಿಗಳನ್ನು ಚೆಂಡಾಡುತ್ತ, ಪುಷ್ಪಗಳ ಪರಾಗದಿಂದ
ಸೊಗಸೇರುತ್ತಾ, ಸೊನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾಟವಾಡುತ್ತ, ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಧಿಕಾಧಿಕವಾಗಿ
ಬರುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿಗಳ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯಿಸುತ್ತ, ಕಾಮನ ಆನೆಯ
ಹಾಗೆ ಆ ತಂಗಾಳಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಬಂದಿತು. ೨೯. ಆ ಗಾಳಿಯ ಮೃದುಸ್ಪರ್ಶವಾದ
ಒಡನೆ ಬೆವರೂ ಆಯಾಸವೂ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಪ್ರತೀಹಾರಿಗಳ ಆರ್ಭಟೆ
ಆವರಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ (ನನೆಯಂಬನು) ಸಂತೋಷದಿಂದ ತೋಟವನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು.
ವ|| ಹಾಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಪಚ್ಚೆಯ ಕಣಗಿಲೆಯ ಪಾದರಿಯ ಹಲಸಿನ ತೆಂಗಿನ ಅಡಕೆಯ
ದಾಳಿಂಬದ ದವನದ ಮರುಗದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಾವಿನ ಮಾದಲದ ಸುರಗಿಯ
ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಇರವಂತಿಯ ಸೇವಂತಿಯ ಸುಗಂಧ ತುಳುಕುವ ಸಂಪಗೆಯ ಸಸಿಗಳ
ಸಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ನನೆಯಂಬನು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಟ್ಟು ಬರುವ

ಎಸೆವಲಗೊಂಚಲಂ ತಳೆದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂವಿನ ಸಂತೆ ಕೊಂಬಿನಿಂ
ಮಿಸುಗುವ ಮಾಮರಂ ಪಸರ ಮಾಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ತೋರವೆಟ್ಟುಗಳ್ |
ಪೊಸಮನೆ ಸುತ್ತಲುಂ ಬಳಸಿ ಪರ್ವಿದ ಕೇದಗೆ ಪಚ್ಚವಾಗಲೆಂ
ಬೆಸಕಮನಾಳ್ ಪೂಗಣೆಯನಿರ್ಪ ಪೂವಿಲೆಣೆಯಾದುದೀ ಬನಂ || ೮೦

ನಿನ್ನ ಬರವೆಡೆದು ನಲವಿಂ
ಮುನ್ನಮೆ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿದಂತೆ ಪೊಸವೂಗುಡಿಯಿಂ |
ದನ್ನೆರೆದು ನಿಮಿರ್ಪ ಕುಡಿಯಿಂ
ಚಿನ್ನ ತಳೆದತ್ತಿದಂತೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯೆಸೆಗುಂ || ೮೧

ಅಡರ್ದೆಲೆವಳ್ಳಿಗಳೆಲೆಯಂ
ಪಿಡಿದಿರ್ಪೆಗಳಗೊಂಗಿನಲ್ಲಿ ತರತರದಿಂ ನೇ |
ಪಡೆ ಸಮೆದೆಲೆವಸರದವೊಲ್
ಕಡುಚೆಲ್ವಂಪಡೆದು ತೋರ್ಪುವೀ ಬನದೆಡೆಯೊಳ್ || ೮೨

ಪುದಿದ ತನಿವಣ್ಣ ಬಿರಿಕಿಂ
ದುದಿರ್ದೆತ್ತಂ ರಾಸಿಯಾದ ಬಿಟ್ಟುಗಳಿಂ ಪೆಂ
ಪೊದವಿದ ಪಲವುಂ ದಾಳಿಂ
ಬದ ಮರಗಳ್ ರನ್ನವಸರದಂತೆಸೆದಿರ್ಕುಂ || ೮೩

ನಗೆಗಾರನು ಹೀಗೆಂದನು- ೮೦. ಶೋಭಿಸುವ ಹೂಗೊಂಚಲನ್ನುಳ್ಳ ಮಲ್ಲಿಗೆಹೂವಿನ ಸಂತೆ, ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ ಎಸೆಯುವ ಮಾವಿನ ಮರ ಹೆಸರಾದ ಮಾಳಿಗೆ, ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕ್ರೀಡಾಶೈಲಿಗಳು ಹೊಸಮನೆಗಳು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬಿದ ಕೇದಗೆ ಪಚ್ಚೆಯ ಪ್ರಾಕಾರ ಎಂಬ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪುಷ್ಪಬಾಣನು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸಮನಾಯಿತು ಈ ತೋಟ. ೮೧. ನಿನ್ನ ಆಗಮನವನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೆ ಧ್ವಜವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೊಸ ಹೂವಿನ ಗುಚ್ಛದಿಂದ ಕೂಡಿ ನಿಮಿರಿನಿಂತು ಕುಡಿಯಿಂದ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರುವಂತೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಶೋಭಿಸುವುದು. ೮೨. ತಮ್ಮನ್ನು ಏರಿದ ವೀಳ್ಯದ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ಎಳೆಯ ಅಡಕೆ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಎಲೆಯ ಪೇಟೆಯಂತೆ ಅಧಿಕವಾದ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ತೋಟದ ಪ್ರದೇಶ ಕಂಗೊಳಿಸುವುದು. ೮೩. ತುಂಬಿದ ಸವಿಯಾದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಬಿರಿತು ಅವುಗಳೊಳಗಿಂದ ಉದುರಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ರಾಶಿಯಾದ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಅತಿಶಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಹಲವಾರು ದಾಳಿಂಬದ ಮರಗಳು ರತ್ನದ ಅಂಗಡಿಯಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುವು. ೮೪. ಮಿಸುಗುವ

ಮಿಸುಪಲರ್ಗಳ ಬೆಳ್ಳೆಳಗಿಂ
ಮುಸುಕಿದ ತಾವರೆಗಳೆಲೆಯನಾಂತ ಕೊಳಂಗಳ್ |
ಪಸರಿಸಿದ ಕಂಚುಗಾಳರ
ಪಸರದವೋಲ್ ನಾಡೆ ತೋರ್ಪುವೀ ಕೆಲಬಲದೊಳ್ || ೮೪

ಬಗೆಗೊಳೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆವಂ
ಚೆಗಳಂ ತಲೆದಿರ್ಪ ಬಳ್ಳಿಮಾವಿನ ಸಾಲ್ಗಳ್ |
ನೆಗಟ್ಟ ಬೆಲೆವೆಣ್ಣಳಂದದೆ
ಮಿಗೆ ಸೋಲಿಪ ಸೂಳೆಗೇಟಿಯಂತಿವೆ ಬನದೊಳ್ || ೮೫

ಇಟ್ಟಣಿಸಿದಲರ್ಗಳೆಸೆದಿರೆ
ಕಟ್ಟುದ್ವಮನಾಂತು ಮಿಸುಪ ಕೊಸಗಿನ ಚೆಲ್ವೇಂ |
ಪುಟ್ಟಿಸಿದುದೊ ಪೊಸಸಿರಿಗೆಱ
ವೆಟ್ಟಿನೆ ಪೂಗಣೆಯನಿರ್ಪ ನೆಲೆಮಾಡದವೋಲ್ || ೮೬

ನನೆಗಳ ಪೂಗಳ ಪೊಳೆಯಿಂ
ದನಸುಂ ತಲೆವಾಗುತಿರ್ಪ ಸೆಳೆಗೊಂಬಂ ನೆ |
ಟ್ಟನೆ ಪರಿವಡೆದೀ ಸಂಪಿಗೆ
ನಿನಗೆಱಗದರೆಱಗಿಪಂತೆ ತೋರ್ಪುವು ಬನದೊಳ್ || ೮೭

ನೆಗಟ್ಟಿರವಂತಿಯ ಮನೆಗಳೊ
ಳಗಲಮನೊಳಕೊಂಡು ಪಲವು ಪಳುಕಿನ ಸಟೆಗಳ್ |

ಹೂವುಗಳ ಅಧಿಕಕಾಂತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ತಾವರೆಯ ಎಲೆಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಕೊಳಗಳು ಪಸರಿಸಿದ ಕಂಚುಗಾರರ ಅಂಗಡಿಯ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತೋರುವುವು. ೮೪. ಮನೋಹರವಾಗಿ ಮೃದುಗತಿಯಿಂದ ನಡೆದಾಡುವ ಹಂಸಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬಳ್ಳಿಮಾವಿನ ಸಾಲುಗಳು, ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ವೇಶ್ಯೆಯರ ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಮನಸೆಳೆವ ಸೂಳೆಗೇರಿಯಂತೆ ಈ ಬನದಲ್ಲಿ ಇರುವುವು. ೮೫. ದಟ್ಟವಾಗಿ ಅರಳಿದ ಹೂಗಳು ಶೋಭಿಸಲಾಗಿ ಬಲು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಬೆಟ್ಟದಾವರೆಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವು-ಹೊಸ ಚೆಲುವಿನ ಬೀಡಾಗಿ ಮನ್ಮಥನು ನೆಲೆಸುವ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯೊ ಏನೊ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು. ೮೬. ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಹಾಗೂ ಹೂಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಲೆಬಾಗುತ್ತಿರುವ ಎಳೆಯ ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಈ ಸಂಪಿಗೆ ಮರಗಳು ನಿನಗೆ ಬಾಗದವರನ್ನು ಬಾಗಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತವೆ. ೮೭. ಮಿಗಿಲಾದ ಸೇವಂತಿಕೆಯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಲವಾಗಿ (ಇರಿಸಿದ)

ಬಗೆಗೊಳೆ ನಿನಗಿಕ್ಕಿದ ಗ

ದ್ವುಗೆಗಳವೊಲ್ ಕೂಡೆ ತೋರ್ಪುವೀ ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳ್ ||

ವ|| ಎಂದು ಮುನ್ನಮೀ ಬನಂ ಪಟ್ಟಣದಂತಿರ್ಪುದೆಂದು ನುಡಿದ ನುಡಿಯಂ ಪರಿವಿಡಿಯಿಂ
ನನ್ನಿಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ತೊನೆಯುತ್ತ ಕಿಟಿದೆಡೆಯಂ ಪೋಗೆವೋಗೆ-

ಕನಗೊನರಿಕ್ಕೆ ನುಣ್ಣಳಿರ ಬಾಟ್ಟನೆ ಕೆಂದಳಿರಿರ್ಪ ಬೀಡು ಬ
ಲ್ಲನೆಯ ಪೊದಜ್ ಮುಗುಳ್ಳನೆಯ ಪೆರ್ಮನೆ ಮೊಗ್ಗಯ ತಾಣಮಚ್ಚವೂ |
ವಿನ ನೆಲೆ ಸಣ್ಣಕಾಯ ಬಲುಗಾಯ ಪೊಟಲ್ ನಸುದೋರೆವಣ್ಣ ತಾ
ಯ್ವನೆ ಪೊಸವಣ್ಣ ಗೊತ್ತಿದನೆ ಕಣ್ಣೆಸೆದಿರ್ದುದೊಂದು ಮಾಮರಂ || ೮೯

ಮೊರೆಯದ ತುಂಬಿಯಂ ಕುರುಳ ಸಂದಣಿ ಸೋಲಿಸೆ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂ
ಪರಿವಡೆದಿದರ್ ತೋರಮೊಲೆ ಬಗ್ಗಿಸೆ ನೈದಿಲನೆಯ್ತ ಕಣ್ಣಲರ್ |
ಕೊರಗಿಸೆ ನಾಡೆ ಕೆಂದಳಿರನೋವದೆ ಕೆಂದಳಮಿಕ್ಕಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಮಾ
ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಬನವೆಣ್ಣೆನಿಪಂದದಿನೊರ್ವಳೊಪ್ಪಿದೊಳ್ || ೯೦

ವ|| ಅವಳಂ ತೊಟ್ಟನೆ ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳ್ಳುಂಡು ನನೆಯಂಬಂ ತನ್ನ ಬಗೆಯೊಳಿಂತೆಂದಂ-

ಕರಮೆಸೆವ ರೂಪು ಕಣ್ಣ

ಚ್ಚರಿಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿದುದೀಕೆ ಯಾವಳೊ ನೆಲದೊಳ್ |

ಹಲವಾರು ಸ್ಥಟಿಕದ ಹಾಸುಗಲ್ಲುಗಳಿವೆ; ಅವು ನಿನಗೆಂದೇ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಗದ್ದುಗೆಗಳಂತೆ
ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ವ|| ಈ ಬನವು ಪಟ್ಟಣದಂತಿರುವುದೆಂದು ಮೊದಲು ನುಡಿದುದನ್ನು
ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿಜಗೊಳಿಸಿದೆಯೆಂದು ಅತ್ತಿತ್ತ ನಡೆದಾಡುತ್ತ ಕೆಲವಂತರದವರೆಗೆ
ಮುಂದುವರಿಯಲಾಗಿ-೮೯. ಕಸುಕಾದ ಕೊನರುಗಳ ನೆಲೆ ನುಣುಪಾದ ಪಲ್ಲವಗಳ
ತವರು, ಕೆಂಪಾದ ತಳಿರುಗಳ ಮನೆ, ಬಲಿತ ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಹೊದರು, ಮುಗುಳಾದ
ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಹಿರಿಮನೆ ಮೊಗ್ಗಯ ಸ್ಥಾನ, ಹೊಸ ಹೂಗಳ ಆಶ್ರಯ, ಸಣ್ಣಕಾಯಿ ಬಲಿತ
ಕಾಯಿಗಳ ಬೀಡು, ನಸುದೋರೆಯಾದ ಹಣ್ಣುಗಳ ನೆಲೆ ಇದು ಎಂಬಂತೆ ಒಂದು
ಮಾವಿನ ಮರ ಕಂಗೊಳಿಸಿತು. ೯೦. ಮಾವಿನ ಮರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವನದೇವತೆಯೊ
ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ ಒಬ್ಬಳು ಕಂಗೊಳಿಸಿದಳು. ಗುಂಗುಣಿಸದ ದುಂಬಿಗಳನ್ನು ಅವಳ
ಕೂದಲೂ ಚಕ್ರವಾಕಗಳನ್ನು ಅವಳ ಉಬ್ಬಿದ ದೊಡ್ಡ ಮೊಲೆಗಳೂ, ನೈದಿಲೆಗಳನ್ನು ಅವಳ
ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಕೆಂದಳಿರನ್ನು ಅವಳ ಕೈಗಳೂ ಸೋಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ವ|| ಅವಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ
ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಕಂಡು ನನೆಯಂಬನು ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡನು-೯೧.
ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಈ ರೂಪ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು.

ಪಿರಿದುಂ ಮಾನಸಿಯಗೀರ್

ಪರಿ ಚೆಲ್ವಿನಿತುಂಟೆ ಸಗ್ಗದಾಕೆಯೆ ದಿಟದಿಂ ||

೯೦

ವ|| ಎಂದು ಪತ್ತೆಸಾರ್ದು ನೀಮಾರ್ ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಬೆಸಗೊಳ್ಳುದುಂ ಆ ಅಚ್ಚರಸಿ
ಬಿನದದಿಂ ಬನದೆ ಸೊಂಪಂ ನೋಡಲೆಂದೈತಂದೆಂ ಎನೆ ನಾಡೆಹಿಯನಿಂತೆಂದಂ-

ಮಿಗೆ ಮುನ್ನಂ ಕಂಡವೋಲಿದಪ್ಪದು ಮಿಸುಗುವೀ ಬಾಟಿಯೀ ಕಾಲ್ಗಳೀ ಸಂ
ಪಗೆಯೀ ನೇಟೆಲ್ಗಳೀ ಪಾದರಿ ಬಡೆ ಮೊರೆವೀ ತುಂಬಿಯೀ ಕೊಂಬೆಯೀ ಮ |
ಲ್ಲಿಗೆಯೆಯೀ ತಣ್ಣಾಳಿಯೀ ಕೋಗಿಲೆಯ ಬಳಗಮೀ ಸೋಗೆಯೀ ಸೊಂಪಿನಿಮ್ಮಾ
ವುಗಳೀ ಚೆನ್ನೈದಿಲೀ ಕೆಂದಳಿರ ತುಲುಗಲೀಯಂಚೆಯೀ ಕರ್ಪುದೋಂಟಂ || ೯೧

ಅಹಿತಂ ನಿಮಗುಂಟಂತಾ

ತೆಜನಂ ನೀಮನಗೆ ಪೇಟ್ಟುದುಳ್ಳುದನೆನೆ ಬಾ |

ಯೆಹಿ ಸುಲಿಪಲ್ಗಳ ಮಿಂಚಂ

ಕಹಿಯುತ್ತಿರೆ ತಿಳಿಯೆ ಪೇಟಲೆಂದಿಂತೆಂದಳ್ ||

೯೨

ವ|| ಅದೇನೆಂದೊಡೆ ಪೊಂಗೇದಗೆಯ ಬಾಟೀಲಿಯೊಳಂ ಪನ್ನೀರ್ಗಾಲ್ವೆಯೊಳಂ ಕುಂಕುವದ
ಮಡುಗಳೊಳಂ ಬಕುಳದ ಬಾಗಿಲ್ವಾಡದೊಳಂ ಮರುಗದಟ್ಟಳೆಯೊಳಂ ಪೊಂಬಾಟಿಯ

“ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇವಳು ಯಾರು? ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಅಧಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ ಇರುವುದುಂಟೆ? ಈಕೆ ಸ್ವರ್ಗದವಳೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ”. ವ|| ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡು ಬಳಿಸಾರಿ “ನೀವು ಯಾರು” ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೇಳಲಾಗಿ, ಆ ಅಪ್ಸರೆ “ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ತೋಟದ ಅಂದವನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ಬಂದೆನು” ಎಂದಳು. ಅರಸನು ಆಗ ಹೀಗೆಂದನು-೯೨. ಅಲ್ಲಾಡುವ ಈ ಬಾಳೆ, ಈ ಕಾಲುವೆಗಳು, ಈ ಸಂಪಗೆ, ಈ ನೇರಿಳೆ, ಈ ಪಾದರಿ ಸಂತತವಾಗಿ ಗುಂಜಾರವಗೊಡುವ ಈ ದುಂಬಿ, ಈ ಕ್ರೊಂಚ, ಈ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಈ ತಂಗಾಳಿ, ಈ ಕೋಗಿಲೆಯ ಬಳಗ, ಈ ನವಿಲು, ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಈ ಮಾವುಗಳು, ಈ ಕೆಂಪು ನೈದಿಲೆ, ಕೆಂಪಾದ ತಳಿರುಗಳ ಈ ಗುಚ್ಚ, ಈ ಕಬ್ಬಿನ ತೋಟ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಮೊದಲು ನಾನೆಲ್ಲೋ ನೋಡಿದಂತಿರುವುದು. ೯೩. ನಿಮಗೆ ಇದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಿರೋ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಹೇಳಿ” ಎನ್ನಲಾಗಿ ಆಕೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮಿಂಚನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸುವಂತೆ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಲೆಂದು ಹೀಗೆಂದಳು. ವ|| ಹೊಂಗೇದಗೆಯ ಬೇಲಿಯಿಂದಲೂ ಪನ್ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆಯಿಂದಲೂ ಕುಂಕುಮದ ಮಡುಗಳಿಂದಲೂ, ಬಕುಲದ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಮರುಗದ ಅಟ್ಟದಿಂದಲೂ ಹೊಂಬಾಳೆಯ ಬಾವುಟಗಳಿಂದಲೂ, ಪಾದರಿಯ

ಪಟವಿಗಳೊಳಂ ಪಾದರಿಯ ನೆಲೆವಾಡಂಗಳೊಳಂ ದವನದ ದಾವಣಂಗಳೊಳಂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ
ಮನೆಗಳೊಳಂ ಕಪ್ಪುರದ ಸೊದೆಯೊಳಂ ಸೊಂಪುವಡೆದ ಕಂಪಿನ ಪೊಟಲೆಂಬ ಬೀಡು
ಬಗೆಗೊಳಿಸುತಿರ್ಪುದು-

ಚದುರುಂ ಮಿಕ್ಕಿದರ್ ತಕ್ಕುಂ ನೆಲಸಿದ ಸೊಬಗುಂ ಮೈಮೆಯುಂ ಚಾಗಮುಂ ಪೆ
ರ್ಚದ ಸೊಂಪುಂ ಪೆರ್ಮೆಯುಂ ನನ್ನಿಗೆ ನೆಲೆಯೆನಿಸಿದಾರ್ಯಮುಂ ಕುಂ ।
ದದ ಚೆಲ್ಲುಂ ರೂಡಿಯುಂ ಕೈಮಿಗೆ ನೆಲನನಿತಂ ಗೆಲ್ಲು ತನ್ನಿಚ್ಚೆಯಿಂದಿ
ನ್ನಿದನಾಳ್ವಂ ಕರ್ಪುವಿಲ್ಲಂ ಪಡೆದೊಡವೆಗಳಂ ಸಾರ್ದವರ್ಗೀಯ ಬಲ್ಲಂ ॥ ೯೪

ಇನಿಯರನೆಂದುಂ ನೆರೆಯಿಪ
ಬಿನದಮೆ ತನ್ನಿಚ್ಚೆಯಾಗೆ ರೂಡಿಸಿದ ಕಾ ।
ವನ ನಚ್ಚಿನ ಪೆಂಡಿತಿ ಚೆ
ಲ್ವಿನ ಪುತ್ತಟೆಯಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಯೆಂಬಳ್ ಪೆಸರಿಂ ॥ ೯೫

ಸೊಗಯಿಪ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಗಳನೇಳಿಪ ಪೆರ್ಮೊಲೆಯಿಂದೆ ಮೀನ್ಗಳಂ
ನಗುವಲರ್ಗಣ್ಣಳಿಂದೆ ಸುಟಿಯಂ ಪಟೆದೊಪ್ಪುವ ಪೊರ್ಕುಟೆಂದೆ ಮೆ ।
ಲ್ಲನೆ ನಡೆವಂಚೆಯಂ ಜಡಿವ ಮೆಲ್ಲಡೆಯಿಂದೆ ಸಮಂತು ನೋಬ್ಬರಿ
ಚ್ಚಿಗೆ ಪೊಸವೂಗೊಳಂಬೊಲಮದೊಪ್ಪುವಳೊಪ್ಪದಿನಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿ ತಾಂ ॥ ೯೬

ಅವಳ ಮೊಗದಂತೆ ಮೆಯ್ಯಿರಿ
ಸವನಿಸದೆನಗೆಂದು ಕಂದನೆರ್ದೆಯೊಳ್ ತಾಳ್ವಂ ।

ಉಪ್ಪರಿಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ದವನದ ಸಾಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮನೆಗಳಿಂದಲೂ, ಕಪ್ಪುರದ ಲೇಪನದಿಂದಲೂ, ಸುಂದರವಾದ ಕಂಪಿನಪೊಳಲೆಂಬ ರಾಜಧಾನಿ ರಂಜಿಸುತ್ತಿರುವುದು-೯೪. ಚಾತುರ್ಯವೂ, ಮಿಗಿಲಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಯೂ, ನೆಲೆಗೊಂಡ ವಿಲಾಸವೂ, ಮಹಿಮೆಯೂ ತ್ಯಾಗಗುಣವೂ ಹೆಚ್ಚಿದ ಸಮೃದ್ಧಿಯೂ, ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗರವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ, ಪರಾಕ್ರಮವೂ, ಕುಗ್ಗದ ಚೆಲುವೂ, ರೂಢಿಯೂ, ಅತಿಶಯವಾಗಲಾಗಿ, ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಇನ್ನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಆಳುವ ಕಾಮನು ತಾನು ಪಡೆದ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಕೊಡಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ೯೫. ಪ್ರಿಯ ಪ್ರೇಯಸಿಯರನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ವಿನೋದವೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿರುವವಳೂ, ಕಾಮನ ನೆಚ್ಚಿನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಆದ ಆ ಚೆಲುವಿನ ಪುತ್ತಳಿಗೆ ಇಚ್ಛಿಗಾರ್ತಿಯೆಂಬ ಹೆಸರು. ೯೬. ಸುಂದರವಾದ ಚಕ್ರವಾಕಗಳನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವ ಮೊಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಮೀನುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಅರಳುಗಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, (ನೀರಿನ) ಸುಳಿಯನ್ನು ಮೀರುವ ಹೊಕ್ಕುಳಿಂದಲೂ, ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆಯುವ ಹಂಸಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಹೀಗಳೆವ

ಹಿವಗದಿರನೆಂದೊಡನ್ನುಟಿ

ದವರೇನಂ ಪೊಗಟಲಾಪರ್ವರಾಕೆಯ ಮೊಗಮಂ ||

೯೭

ವ|| ಮತ್ತಮವಳ ಕಾಲ ನೇವುರದಿಂಚರಮೆಂಬ ಪೆಣ್ಣಂಚೆಯ ದನಿ ಕರ್ಪುವಿಲ್ಲನೆಂಬಂಚೆಯ ಬಟಿವಟಿಯೊಳ್ ಬರಿಸೆಯುಂ, ನುಣ್ಣೊಡೆಯೆಂಬ ಪೊಂಬಾಟಿಯ ಬಾಟ್ಟಂಬಮರಲ್ಲಣೆಯನೆಂಬ ಸೊರ್ಕಾನೆಯಂ ತೊಲಗಲೀಯದೆ ನಿಲಿಸೆಯುಂ, ಪರಿವಡೆದ ಪೊಟವಾಟಿಂಬ ಮಣಲದಿಣ್ಣೆ ನೀಟಿಯರ ಬಲ್ಲಹನೆಂಬ ನೀರ್ವಕ್ಕಿಯ ಕಾಲಾಟಕ್ಕೆಡೆಗುಡೆಯುಂ, ಗುಣ್ಣುವಡೆದ ಪೊರ್ಕುಟಿಂಬ ತಿಳಿಗೊಳಂ ಕಮ್ಮಿಗೋಲನೆಂಬ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯನೋಲಾಡಿಸೆಯುಂ, ತೊಳಪ ತೋರಮೊಲೆಗಳೆಂಬ ಪೂಗೊಂಚಲ್ ಪೂಸರಲನೆಂಬ ತುಂಬಿಗಿಂಬಾಗಿಯುಂ, ನುಣ್ಣುವಡೆದ ನಳಿತೋಳ್ಳೆಗಳೆಂಬ ಸೆಳೆಗೊಂಬುಗಳ ಕಾವನೆಂಬ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯಂ ತೇಂಕಿಸೆಯುಂ, ಮಿಸುಪ ಸುಲಿಪಟ್ಟೆಗಳೆಂಬ ಕಾರಮಿಂಚಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲನೆಂಬ ಸೋಗೆಯಂ ಸೋಲಿಸೆಯುಂ, ಮಿಳಿರ್ವ ಬಂಬಲ್ಲುರುಳೆಂಬ ತೊಡಂಕುವಲೆ ಬಸಂತನ ಕೆಳೆಯನೆಂಬೆರಲೆಯಂ ಸಿಲ್ಕಿಸೆಯುಂ ಇಂತಳವಿಗಟೆದ ಸೊಬಗಿನ ಸೊಂಪು ಪೆರ್ಕಳಮಾಗಿರ್ಪುದುಂ-

ಅವರಿರ್ವರ ಮೈಮೆಯುಮಂ

ತವರಿರ್ವರ ರೂಡಿವಡೆದ ಪೊಸಗಾಡಿಯುಮಂ |

ತವರಿರ್ವರ ಬೇಟಮುಮಂ

ತವರಿರ್ವರೊಳಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಪೆಟತೊರ್ವರೊಳಂ ||

೯೮

ಮಂದಗತಿಯಿಂದಲೂ, ಒಪ್ಪುವ ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿಯು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಹೂವಿನ ಕೊಳದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವಳು. ೯೭. ಆಕೆಯ ಮುಖದ ಸೌಂದರ್ಯವು ತನಗೆ ದೊರೆಯಲಾರದೆಂದು ಚಂದ್ರನು (ಕೊರಗಿ) ತನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಂಕವನ್ನು ತಾಳಿದನೆಂಬ ಮೇಲೆ ಉಳಿದವರು ಆಕೆಯ ಮೊಗವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೊಗಳಬಲ್ಲರು? ವ|| ಮತ್ತು ಅವಳ ಕಾಲಂದುಗೆಯ ಮಧುರಸ್ವರವೆಂಬ ಹಂಸೆಯ ಧ್ವನಿ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲಿನವನೆಂಬ ಹಂಸವನ್ನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರಿಸಲು, ನುಣುಪಾದ ತೊಡೆಯೆಂಬ ಹೊಂಬಾಳೆಯ ಕಂಬವು ಹೂಬಾಣನೆಂಬ ಮದಗಜವನ್ನು ಕದಲದಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲು, ಒಪ್ಪುವ ಜಘನವೆಂಬ ಮಳಲ ದಿಣ್ಣೆಗಳು ವಿಲಾಸವತಿಯರ ವಲ್ಲಭನೆಂಬ ನೀರಹಕ್ಕಿಯ ಕಾಲಾಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಲು, ಆಳವಾದ ಹೊಕ್ಕುಳೆಂಬ ತಿಳಿಯಾದ ಕೊಳವು ಸುಗಂಧ ಬಾಣನೆಂಬ ಚಕ್ರವಾಕವನ್ನು ತೇಲಾಡಿಸಲು, ತಳತಳಿಸಲು ದೊಡ್ಡ ಮೊಲೆಗಳೆಂಬ ಹೂಗೊಂಚಲು ಪುಷ್ಪಬಾಣನೆಂಬ ತೆಳುವಾದ ಕೊಂಬುಗಳು ಕಾಮನೆಂಬ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು, ಮಿರುಗುವ ಹಸನಾದ ಹಲ್ಲಿನ ಬೆಳಕೆಂಬ ಮಳೆಮಿಂಚು ಇಕ್ಕುಚಾಪನೆಂಬ ನವಿಲನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು, ಅಲೆದಾಡುವ ತುಂಬುಗೂದಲೆಂಬ ತೊಡಕಿನ ಬಲೆಯು ವಸಂತಮಿತ್ರನೆಂಬ ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಹಾಕಲು-ಹೀಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ವಿಲಾಸದ ಸಮೃದ್ಧಿ ಅತಿಶಯವಾಗಿರಲಾಗಿ-೯೮. ಅವರಿಬ್ಬರ ಮಹಿಮೆಯೂ, ಅವರಿಬ್ಬರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನವೀನ ಸೌಂದರ್ಯವೂ, ಅವರಿಬ್ಬರ

ವ|| ಮತ್ತಮವರೋರ್ಮೆ ಪಲ ತೆಹದ ಮರಂಗಳಿಂದೆಡೆಗಿಡೆದಡವಿಗಳೊಳ್ ಕಾಡೊಡೆಯರಂತೆ
ಬರಯಿಗಳೆಂಬ ಮಿಗಂಗಳ ಬೇಂಟೆಯನಾಡಿಯುಂ, ಮತ್ತಮವರೋರ್ಮೆ ಪೊಳೆವ ಕಟ್ಟಣಕದ
ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದಿಟ್ಟಣಮಾದ ತಿಳಿಗೊಳಂಗಳೊಳಾನೆಯಂತೆ ನೀರಾಟಮನಾಡಿಯುಂ, ಮತ್ತಮೋರೋರ್ಮೆ
ಪೆಲತೆಹದ ನಳನಳಿಸಿ ಬೆಳೆದಳವಾಳಿಯ ಸುಟೆಯೆಲೆಯ ನುಡಿಯೊಳಮರ್ಚಿಯುಂ, ಮತ್ತಮೋರೋರ್ಮೆ
ಕಟ್ಟಲೆಗೆ ನೆಲೆವನೆಯೆನಿಪೆಳವಳ್ಳಿಯ ಬಳಸಿಂಗೊಳಗಾದಸುಗೆಯ ಜೊಂಪಂಗಳೊಳ್ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ
ಕೂಟಮನೊಡರ್ಚಿಯುಂ, ಇಂತು ಪಗಲಂ ಕಳೆಯುತ್ತುಮಿದೊರ್ಮೆ-

ಬೆಳೆದಳವಳ್ಳಿಯೊಳ್ ಪುದಿದು ತೋಜುವ ಮಾವಿನ ತೋರಗಂಬದಿಂ
ತಳಿರ್ಗಳಿನಿಂಬುವೆತ್ತ ಪೊಸಲೋವೆಗಳಿಂ ನಸುಬಾಗಿ ಕೊಂಬಿನೊಳ್ |
ಪೊಳೆವೆಳಗಾಯ ನುಣ್ಣೊಗರಿಯಂ ಸುಟೆತರ್ಪೆಲರಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟ ಪೊ
ಗಳ ಪುದಿಯಿಂ ಕರಂ ಸೊಗಯಿಪೋಲಗಸಾಲೆಯೊಳಿದರೊಪ್ಪದಿಂ || ೯೯

ನಡೆ ಕೆಲಕಂಚೆ ಬಿನ್ನವಿಸು ಬೇಗದೆ ಕೋಗಿಲೆ ಪಾಡಿನೋಜೆಯಂ
ಗಡಣಿಸು ತುಂಬ ಸೋಗೆ ದನಿಯೆತ್ತದಿರೊಯ್ಯನೆ ಬಂದು ಕುಳ್ಳಿರೀ |
ಯೆಡೆಗೆ ಬಸಂತಯೆಂದು ಗಿಳಿಗಳ್ ಕಡುಪಿಂ ನಡೆತಂದು ಸುತ್ತಲುಂ
ಪಡಿಯಜರಾಗಿ ಚಪ್ಪರಿಪುವೋಲಗದೊಳ್ ಸಲೆ ಕರ್ವುವಿಲ್ಲನಾ || ೧೦೦

ಶೃಂಗಾರಸಕ್ತಿಯೂ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ವ|| ಅವರು
ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಮರಗಳಿಂದ ದಟ್ಟವಾದ ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ
ಒಡೆಯರಂತೆ ವಿರಹಿಗಳೆಂಬ ಜಿಂಕೆಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೊಳೆಯುವ
ಬಲು ಅಂದವಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ತಿಳಿನೀರಿನ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳಂತೆ
ನೀರಾಟವಾಡುವರು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಎಳಬಾಳೆಯ ಸುಳಿಯನ್ನು
ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಚಿಕೊಳ್ಳುವರು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕತ್ತಲೆಗೆ ನೆಲೆಯೆನಿಸುವ ಎಳೆಯ ಬಳ್ಳಿಯು
ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಶೋಕದ ಗುಚ್ಚಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಟದ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರು. ಈ
ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹಲವಾರು ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ-೯೯. ಬೆಳೆದ ಎಳೆಯ
ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿ ತೋರುವ ಮಾವಿನ ದಪ್ಪನಾದ ಕಂಬಗಳಿಂದಲೂ, ತಳಿರುಗಳಿಂದ
ಚೆಲುವಾದ ಹೊಸ ಲೋವೆಗಳಿಂದ ತುಸು ಬಾಗಿ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಎಳೆಯ
ಕಾಯಿಗಳ ನುಣುಪಾದ ಬೊಗರಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸುಳಿಯುವ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಬಿದ್ದ ಹೂವಿನ
ಹುಡಿಯಿಂದಲೂ, ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಇದ್ದರು.
೧೦೦. “ಹಂಸೆಯೆ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ನಡೆ, ಕೋಗಿಲೆಯೆ ಬೇಗನೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡು, ದುಂಬಿಯೆ
ಗಾಯನದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬೇಗನೇ ಮೇಳವಿಸು, ನವಿಲೆ ದನಿಯೆತ್ತಬೇಡ, ಬಸಂತನೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ
ಬಂದು ಈ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರು” ಎಂದು ದರ್ಪದಿಂದ ಗಿಳಿಗಳು ಸುತ್ತಲೂ ನಡೆದಾಡಿ

ತೊಲಗದೆ ಪಕ್ಕದೊಳ್ ನಲಿವ ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿಗಳೋಳಿ ಬಿಂಕದಿಂ
ಬಲಗಲದೊಳ್ ನೆಗಟ್ಟಿವಡೆದಿರ್ಪರಸಂಚೆಯ ಪಿಂಡು ಬೇಟವ |
ಗ್ಗಲಿಸಿದ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳ ವಂಗಡಮಿಂಬಟೆದಿರ್ಪ ಗಂಡುಗೋ
ಗಿಲೆಗಳ ತಂಡಮೊಪ್ಪೆ ಬಗೆಗೋಲಗಮೊಪ್ಪಿದುದಂದು ಕಾವನಾ || ೧೦೧

ಮಡದಿಯರ ಸುಯ್ಯ ಕಂಪುಂ
ಕಡುಮೆಟಿವಿನಮಿಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಯ ಪೊಸಗಂಪುಂ |
ಮುಡಿಯಲರ್ಗಳ ನಲುಗಂಪುಂ
ಗಡಣಿಸಿ ಕಡೆಗೋಡಿವರಿದುವೊಡ್ಡೋಲಗದೊಳ್ ೧೦೨

ಕೆಂದಳದೊಂದು ಕೆಂಪು ಕಿಸುಸಂಜೆಯನಂಜಿಸೆ ಕರ್ಪುವೆತ್ತ ಕೇ
ಸಂ ದಳವಾದ ಕಟ್ಟಲೆಯನೇಳಿಸೆ ನುಣ್ಣೊಗ್ಗವಚ್ಚದಿಂಗಳಂ |
ಸಂದಿಸೆ ನೀಳ್ ಕೆಂಬೆಳಗು ನಾಲ್ಕೆಸೆಗಂ ಪೊಸತಪ್ಪ ಜೊನ್ನಮಂ
ಮುಂದಿದೆ ಬಂದಳಾಗಲಿರುಳಂದದಿನೋರ್ವಳದೊಂದು ಗಾಡಿಯಿಂ || ೧೦೩

ವ|| ಅಂತು ನೊಸಲೆಂಬ ಪೆಟಿಗೆ ಕೈದಾವರೆಗಳ್ ಮುಗಿಯೆ ಬಟಿದೊಂದು ತೆಂಬಲರ್
ಬರೆ ಅರಸಾ ಜೊನ್ನಮನುಣ್ಣ ಪಕ್ಕಿ ಬಾಗಿಲೊಳ್ ಬಂದಿರ್ಪುದೆಂದು ಬಗೆಯೆಡೆದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ತು
ಒಡವರ್ಪಾಗಳ್

ಪ್ರತೀಹಾರರಾಗಿ ಕಾಮನ ಓಲಗದಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವುವು. ೧೦೧. ಕದಲದೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೆ
ಸಂತಸಪಡುವ ಗಿಳಿಗಳ ಸಾಲು, ಬಿಂಕದಿಂದ ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಂತ ರಾಜಹಂಸಗಳ
ಹಿಂಡು, ಪ್ರಣಯಾತುರವು ಹೆಚ್ಚಿದ ಚಕ್ರವಾಕಗಳ ಗುಂಪು, ಮನೋಹರವಾದ ಉಡೆಯನ್ನು
ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಗಳ ತಂಡ-ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಪ್ಪಲಾಗಿ ಕಾಮನ
ಓಲಗ ಮನೋಹರವಾಗಿದ್ದಿತು. ೧೦೨. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉಸಿರಿನ ಸುಗಂಧ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಂತೆ
ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡ ಕಸ್ತೂರಿಯ ನವ ಪರಿಮಳ, ಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ಹೂಗಳ
ಸುವಾಸನೆ-ಇವೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ (ಮಹಾಪೂರವಾಗಿ) ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಬಿದ್ದಂತೆ
ಹೊರಸೂಸಿದವು. ೧೦೩. ಅಂಗೈಯ ಕೆಂಪು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದ ಕೆಂಬಣ್ಣವನ್ನು ಅಂಜಿಸಲಾಗಿ,
ಕಪ್ಪಾದ ಕೂದಲು ದಟ್ಟವಾದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಲಾಗಿ, ನುಣುಪಾದ ಮುಖವು
ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಬೆಳುದಿಂಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಾಗಿ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕೆಂಬೆಳಕನ್ನೂ ಹೊಸ
ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳನ್ನೂ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಇರುಳಿನ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬಳು ಅಂದವಾಗಿ ಬಂದಳು.
ವ|| ಹಾಗೆಯೇ ಹಣೆಯೆಂಬ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕೈಯೆಂಬ ಕಮಲಗಳು ಮುಗಿಯಲಾಗಿ ಬೆನ್ನ
ಹಿಂದೆಯೆ ತೆಂಕಣಗಾಳಿ ಬರಲಾಗಿ “ಅರಸನೇ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳನ್ನು ಉಣ್ಣುವ ಹಕ್ಕಿ (ಚಕೋರ
ಪಕ್ಷಿ) ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು” ಎಂದು ಅರಸನ ಅನುವನ್ನು ತಿಳಿದು ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಅದನ್ನು

ಮಿಱುಪ ಕುರುಳೋಳಿ ಮೂಡುವ
ಕಿಱುಮೊಲೆ ತಳತಳಿಸಿ ಪೊಳೆವ ಕೇಸಡಿ ನೀಡುಂ |
ತುಱುಗಿದೆವೆ ಚೊಲ್ತೆಯಂ ಮಿಗೆ
ಮೆಱಿವಿನಮೆಳವೆಂದಿರಿದರ್ಪರಡುಂ ಕೆಲದೊಳ್ || ೧೦೪

ನೇವುರದಿಂಚರಂ ನೆಗಟಿ ಕಣ್ಣೆಳಗೋಲಗಸಾಲೆಯೆಲ್ಲಮಂ
ತೀವೆ ಬೆಡಂಗುವೆತ್ತ ನೊಸಲೊಳ್ ಕುರುಳೋಳಿಗಳುಯ್ಯಲಾಡೆ ಕೆಂ |
ದಾವರೆವೂಗಲಂ ತರದೆ ಕೇಸಡಿ ಸಾಲಿಡೆ ಬಿಂಕದಿಂ ನೆಗ
ಱ್ವಾವಗವೋಲಗಿಪ್ಪ ಸಟಿಮಿಂಡಿಯರೊಪ್ಪಿದರೆತ್ತ ನೋಟೊಡಂ || ೧೦೫

ಸಸಿಯಂ ಮೆಯ್ಯಳಗಿಂದೆ ಪೊನ್ನೊಡೆಯನಂ ಪೆಂಪಿಂದೆ ಮಾದೇವನಂ
ಪೆಸರ್ವೆತ್ತಿಂಚರದಿಂದೆ ಸಂದ ಬಿದಿಯಂ ಜಾಣೆಂದೆ ಮೆಯ್ಣಣ್ಣಂ |
ಪೊಸತಪ್ಪಗದ ಗಾಡಿಯಿಂದೆ ಪಿರಿಮಂ ಬೆಳ್ಳಾಡಿ ಬೇಟ್ಟುತುಟು
ಬ್ಬಸಮಂ ಮಾಡುವ ಬರ್ದೆಯರ್ ಪಲಬರುಂ ಕಣ್ಣೇಂ ಬೆಡಂಗಾದರೋ|| ೧೦೬

ವ|| ಅಂತು ಮೆಱಿವೋಲಗದ ನಡುವೆ-

ಕಿವಿಗಿಂಪಂ ಕಱಿವಂತೆ ನುಣ್ಣರದೆ ಪಾಡುತ್ತಿರ್ಪ ಪೆಣ್ಣುಂಬಿಗೊ
ಪ್ಪುವ ಬಂಡಂ ಬಿಡದೀಯುತುಂ ಗಿಳಿಗಳೋದಂ ಕೇಳ್ವ ಮೆಲೊಂದಿ ತೋ |

ಒಡಗೊಂಡು ಬರುವಾಗ-೧೦೪. ಮಿರುಗುವ ಕೇಶರಾಶಿ, ಮೂಡುತ್ತಿರುವ ಮುಗುಳು ಮೊಲೆಗಳು, ಥಳಥಳ ಹೊಳೆಯುವ ಕೆಂಪಾದ ಪಾದ, ಅಧಿಕವಾಗಿ ತುಂಬಿದ ಎವೆ, ತುರುಬಿನ ಕೊನೆ ಇವೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ನವಯುವತಿಯರು ಇಕ್ಕಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ೧೦೫. ಕಾಲಂದುಗೆಗಳ ಇಂಪಾದ ಧ್ವನಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರಲು, ಕಣ್ಣುಗಳ ಬೆಳಕು ಓಲಗಶಾಲೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬುತ್ತಿರಲು, ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಂಗುರುಳುಗಳ ಸಾಲು ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುತ್ತಿರಲು, ಕೆಂಪಾದ ಪಾದಗಳು ಕಮಲದ ಹೂಗಳನ್ನು ಸಾಲಿಡಲು, ಬಿಂಕದಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಡ್ಡೋಲಗದ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತುಂಬು ಜವ್ವನೆಯರು ಎತ್ತ ನೋಡಿದತ್ತ ಶೋಭಿಸಿದರು. ೧೦೬. ಮೈಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಚಂದ್ರನನ್ನು, ವೈಭವದಿಂದ ಕುಬೇರನನ್ನು, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸವಿದನಿಯಿಂದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು, ಜಾಣತನದಿಂದ ಖ್ಯಾತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು, ಅತಿಶಯವಾದ ನವಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಇಂದ್ರನನ್ನು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮರುಳುಗೊಳಿಸಿ ಬೇಡುವಂತೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಾತರಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರೌಢೆಯರನೇಕರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಲು ಚೆಲುವಾಗಿ ಕಂಡರು. ವ|| ಹೀಗೆ ಶೋಭಿಸುವ ಓಲಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ-೧೦೭. ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪನ್ನು ಸುರಿಸುವಂತೆ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ದುಂಬಿಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ಹೂವಿನ ಮಕರಂದವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲೂ, ಗಿಳಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೃದುವಾಗಿ

ಉವ ಪಣ್ಣಂತಿಲಿಚ್ಚಿಯಿಂದೆ ಕುಡುತುಂ ಚೆಲ್ವಿಂದೆ ಸಾರ್ತಂದು ಬೇ
ಡುವ ಮುದ್ದಂಚೆಗೆ ಕೆಯ್ಯ ತಾವರೆಯ ಕಾವಂ ಚೆಲ್ವದಿಂ ನೀಡುತುಂ || ೧೦೭

ತೊಡೆಯೊಳ್ ಕಾದಲೆಯಿರೆ ಬಲ
ಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಸಂತನೊಲವಿನಿಂ ಕುಳ್ಳಿರೆ ತ |
ನ್ನೆಡದೆಸೆಯೊಳ್ ಸೊಬಗಿಯಿರೆ
ಕಡುಚೆಲ್ವಂ ಪಡೆದನಾವಗಂ ನನೆಗಣೆಯಂ || ೧೦೮

ಪರಿಪರಿಯ ರನ್ನದೊಡವಿನ
ಬೆರಕೆಯ ಬೆಳಗಡರೆ ಮೆಯ್ಯನೆಗ್ಗದ ಪೆಂಡಿರ್ |
ನೆರೆದಲರ ಚವರಮಂ ಬಿ
ತ್ತರದಿಂ ಬೀಸುತ್ತಮಿದರ್ವರಡುಂ ಕೆಲದೊಳ್ || ೧೦೯

ಸುಗಿಯದೆ ಮಲೆವವರಂ ಕೋ
ಡಗಗಟ್ಟಂ ಕಟ್ಟಿ ತರ್ಪೆವೇಂ ಬೆಸಸೆಂದೊ |
ಯ್ಯಗೆ ಕಿವಿವಚ್ಚುವ ತೆಜದಿಂ
ಸೊಗಯಿಸಿದುವು ಕಣೆಯ ಗಟಪವಲರ್ವಿಲ್ಲನಾ || ೧೧೦

ಮುತ್ತಿನ ಸರಕ್ಕೆ ನುಣ್ಣುಂ
ಬಿತ್ತರಿಸಿದ ಬೆಳ್ಳುಮಲ್ಲದಿಂತೀ ಪೊಸಗಂ |
ಪೆತ್ತಣದೆನೆ ನಗುವಂತೆರ್ದೆ
ವತ್ತಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ತಿಸರವೇಂ ಸೊಗಯಿಸಿತೋ || ೧೧೧

ಕಾಣುವ ಹಣ್ಣನ್ನು ಆಯ್ದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೀಡುತ್ತಲೂ, ಚೆಲುವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದು ಬೇಡುವ ಮುದ್ದಿನ ಹಂಸಪಕ್ಷಿಗೆ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಕಮಲದ ದಂಟನ್ನು ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಲೂ, ೧೦೮. ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಡದಿಯೂ ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ವಸಂತನೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕುಳಿತಿರಲಾಗಿ, ಎಡಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಚೆಲುವೆಯಿರಲು ಪುಷ್ಪಬಾಣನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅತಿಶಯವಾದ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ೧೦೯. ಬಗೆಬಗೆಯ ರತ್ನಾಭರಣಗಳ ಮಿಶ್ರವರ್ಣದ ಬೆಳಕು ಮೈಯ್ಯೆಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹರಡುತ್ತಿರಲು ಮಿಗಿಲಾದ ಮಡದಿಯರು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಇಕ್ಕಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೂವಿನ ಚಾಮರಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೧೦. “(ನಿನಗೆ) ಅಂಜದೆ ಸೊಕ್ಕಿ ನಿಂತವರನ್ನು ಕೋತಿಯಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ತರುವೆವು ಏನಪ್ಪಣೆ ಹೇಳೆಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಸುಗುಡುವಂತೆ ಕಾಮನ ಬಾಣಗಳ ಸದ್ದು ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ೧೧೧. “ಮುತ್ತಿನ ಸರಕ್ಕೆ ನುಣುಪುಂಟು ಅಧಿಕವಾದ ಬಿಳುಪು ಉಂಟು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೊಸ ಪರಿಮಳ ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು” ಎಂಬವರನ್ನು

ತನಗೆಏಕದೇವಗದವರಂ

ಮುನಿಸಿಂದಿಡಲೆಂದು ಸಮೆದ ಪಾಞುಂಬಳೆಯೆಂ !

ದೆನೆ ದಾಳಿಂಬದ ಕೆಂಬ

ಚ್ಚಿನ ರನ್ನದ ತೋಳಬಂದಿಯೇಂ ತೋಳಗಿದುದೋ || ೧೧೨

ಬರಯಿಗಳನೆಲ್ಲರಂ ಮುಳಿ

ದುರುವಣೆಯಿಂ ಮೆಟ್ಟುವೆಡೆಯೊಳುಜ್ಜಳಿಸುವ ನೆ !

ತ್ತರೊಳೊಂದಿದಂತೆ ಬಂದುಗೆ

ಯರಲ ತೊಡರ್ ತೊಡರ್ ಕಾಲೊಳೇನೊಪ್ಪಿದುದೋ || ೧೧೩

ವ|| ಅಂತು ನೋಬ್ಬರ ಕಣ್ಗೆ ನೆಲೆವೀಡಾದ ನನೆವಿಲ್ಲಬಲ್ಲಹನ ಮೇಲಾದ ಸೊಂಪಿಗೆ
ಬೆಕ್ಕಸಂಬಡುತ್ತಂ ಬಂದಿಂಗದಿರ್ಗಳಂ ಕಾಣ್ಕೊಟ್ಟು ಜೊನ್ನವಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿತ್ತದಂತೆನೆ-

ನಿನಗೆಂದುಂ ತಲೆವಾಗದ

ನಿನಗಲ್ಲದ ನಿನ್ನ ವೇಳೆಗಾಯದ ಪಿರಿದುಂ !

ನಿನಗೆ ಬೆಸಕೆಯ್ದು ಬಾಳದ

ನಿನಗೋಡದ ಪಗೆವರೆಂಬರಿಲ್ಲಿಂದುವರಂ || ೧೧೪

ವ|| ಈಗಲ್ ಶಿವನೆಂಬ ದುಟ್ಟಗೊರವಂ ಮಂಜುವೆಟ್ಟಮಂ ಗೊಟ್ಟುಮಾಡಿ ಕಿತ್ತಡಿಗಳಂ
ಮರುಳ್ವಡೆಗಳಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮಡಿಗಳುಮಂ ಮುಳಿದು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟ ಪಾವುಂ
ನೇವಾಳಮಾಗೆ ಮಯ್ಯಟಿಯದಿರ್ಪನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ನೋಡಿ ನಗುವಂತೆ (ಆತನ) ಎದೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೂರಳೆ ಮಾಲೆ ಎಷ್ಟು
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು! ೧೧೨. ತನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸದೆ ಇದ್ದವರನ್ನು
ಕೋಪದಿಂದ ಹೊಡೆಯಲೆಂದು ಮಾಡಿಸಿದ ಚಕ್ರಾಯುಧವೂ ಎಂಬಂತಿರುವ ದಾಳಿಂಬದ
ಕೆಂಪುಬೀಜಗಳ ರತ್ನದ ತೋಳಬಂದಿ ಅದೇನು ತಳೆತಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ೧೧೩. ವಿರಹಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ
ರಭಸದಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿ ತುಳಿಯುವಾಗ ಚಿಮ್ಮಿದ ರಕ್ತ ಸಿಡಿದಂತೆ ತೋರುವ ಬಂಧೂಕ
ಪುಷ್ಪದ ಅಭರಣವು ಆತನ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು! ವ|| ಹೀಗೆ
ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೆಲೆಯಾದ ಕಾಮಪ್ರಭುವಿನ ಮಿಗಿಲಾದ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ
ಬಂದು ಸವಿಯಾದ ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಚಕೋರಪಕ್ಷಿಯು ಬಿನ್ನಹ
ಮಾಡಿದುದೇನೆಂದರೆ-೧೧೪. ನಿನಗೆಂದೂ ತಲೆಬಾಗದಿರುವ, ನಿನಗಂಜದ, ನಿನ್ನ
(ಸೇವೆಗಾಗಿ) ಸಮಯವನ್ನು ಕಾಯದ ಅಧಿಕವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಬದುಕಿದ ಹಾಗೂ
ನಿನಗೆ (ಸೋತು) ಓಡದ ಶತ್ರುಗಳು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವ|| ಈಗ
ಶಿವನೆಂಬ ದುಷ್ಟಶೈವಯತಿಯು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತವನ್ನು ತನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಾನ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯತಿಗಳನ್ನೂ ಭೂತಗಳ ಹಿಂಡುಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ಮರೆತು
ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಮೇಲೆಬಿದ್ದ ಹಾವು (ಕೊರಳ) ಹಾರವಾದರೂ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದಂತಿರುವನು,

ತಳಿರೆಂದೊಡಸುಗೆಯೆಂದೊಡೆ
ಗಿಳಿಯೆಂದೊಡೆ ಕರೆವ ಕೋಗಿಲೆಗಳೆಂದೊಡೆ ಬಂ ।
ದೇಳಮಾವೆಂದೊಡೆ ನೆಹಿದಿಂ
ಗಳ ತಣ್ಣೆಗಳೆಂದೊಡುದ್ದಮುರಿವಂ ಗೊರವಂ ॥

೧೧೫

ಪುದಿದುರಿಗಣ್ಣನಾಣೆಯನದೇವೊಗಟ್ಟಿಂ ಮುಗುಳೆಂದು ಮುಟ್ಟ ಬಾ
ರದು ಬನಮೆಂದು ಬಾಯ್ತೊಳೆಯಬಾರದು ಸಂಪಗೆಯೆಂದು ಸೂಡಬಾ
ರದು ಕೊಳನೆಂದು ಕೆಯ್ದುಡುಕಬಾರದು ತಾವರೆಯೆಂದು ತೋಜ ಬಾ
ರದು ಪೊಸ ಸುಗ್ಗಿಯೆಂದುಸಿರಬಾರದು ತನ್ನಯ ಮಂಜುವೆಟ್ಟಿನೊಳ್ ॥ ೧೧೬

ವ॥ ಮತ್ತಮಾತಂ ಸೀರೆಯೊಳಾದೊಡಂ ಅಂಚೆಯೆಂಬುದಂ ಕೆಳೆಯೊಳಾದೊಡಂ
ಬಾಳೆಯೆಂಬುದಂ ಸಿರಿಕಂಡದೊಳಾದೊಡಮಾಡಿದೆಯೆಂಬುದಂ ಕೊಡಗೂಸಿನುಡಿಗೆಯೊಳಾದೊಡಂ
ಸೋಗೆಯೆಂಬುದಂ ಬೆದಂಡೆಯೊಳಾದೊಡಂ ಪಾಡೆಂಬುದಂ ಕೇಳೆಯೊಳಾದೊಡಂ ನೆರೆಯೆಂಬುದು
ಚಪ್ಪರಣೆಯೊಳಾದೊಡಂ ಪಣ್ಣೆಯೆಂಬುದು ಸೈರಿಸಂ ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ ಈ ಪೋದಿರುಳ್ ಕಲಿಯ
ಕಾಳೆಗಮಂ ಕಾದಿ-

ತಾರಗೆಗಳಿಗೆಯೆ ನೆಯ್ವಿಲೆ

ನೀರಂಪುಗೆ ಕೂಡೆ ಮರ್ಬು ಮೆಯ್ವೆರ್ಚೆ ಕಡಲ್ ।

ಅಲ್ಲದೆ-೧೧೫. ತಳಿರೆಂದರೆ, ಅಶೋಕವೆಂದರೆ, ಗಿಳಿಯೆಂದರೆ, ಕುಕಿಲುವ
ಕೋಗಿಲೆಯೆಂದರೆ ಫಲಬಿಟ್ಟ ಮಾವೆಂದರೆ, ತುಂಬಿದ ಬೆಳ್ಳಿಗಳೆಂದರೆ (ಕೋಪದಿಂದ)
ಉರಿದು ಬೀಳುತ್ತಾನೆ ಆ ಗೊರವನು. ೧೧೬. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಉರಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಆ ಗೊರವನ
ಶಾಸನವನ್ನು ಎನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ! ಆತನ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅರಳು ಮೊಗ್ಗನ್ನು
ಮುಟ್ಟಬಾರದು, ತೋಟವೆಂದು ಬಾಯಿ ತೆರೆಯಬಾರದು, ಸಂಪಗೆಯನ್ನು
ಮುಡಿಯಬಾರದು, ಕೊಳವೆಂದು ಕೈನೀಡಬಾರದು, ಕಮಲವೆಂದು ತೋರಬಾರದು,
ವಸಂತಕಾಲ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ನುಡಿಯಲೂಬಾರದು. ವ॥ ಅವನೆದುರಿಗೆ ಸೀರೆಯ
ತುದಿಯೆಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೂಡ 'ಅಂಚೆ' ಎನ್ನಲಾಗದು; ಕೆರೆಯಲ್ಲಿಯ ಮೀನೆಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ
ಕೂಡ 'ಬಾಳೆ'ಯೆನ್ನಲಾಗದು; ಚಂದನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ 'ಆರಡಿ' ಎನ್ನಕೂಡದು, ವಧುವಿನ
ಸೀರೆಯ ತುದಿಯೆಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಹ 'ಸೋಗೆ' ಎನ್ನಬಾರದು; ಬೆದಂಡೆಯೆಂಬ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ
ಕೂಡ 'ಹಾಡು' ಎನ್ನಕೂಡದು. ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ (ಮನೆಯ) ಪಕ್ಕ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಹ 'ನೆರೆ'
ಎನ್ನಲಾಗದು; ತಿನ್ನುವ ವಸ್ತು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಾದರೂ ಹಣ್ಣು ಅನ್ನ ಕೂಡದು; ಅದು
ಅವನಿಗೆ ಸೈರಿಸದು. ಇಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಕಳೆದ ರಾತ್ರಿ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಕಾದಾಡಿ-೧೧೭. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
ಹೆದರಿ (ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವಂತೆಯೂ), ಕಮಲಗಳು ನೀರಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಂತೆಯೂ, ಕತ್ತಲು
ಕವಿದು ಸಮುದ್ರವು ಬತ್ತುವಂತೆಯೂ, ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಆ ಗೊರವನು ಚಂದ್ರನನ್ನು

ನೀರೋಡುವಿನಂ ಪೆಣಿಯಂ

ಬೀರದಿನಾ ಗೊರವನೆಯ್ ಬಾಲ್ವಲೆವಿಡಿದಂ ||

೧೧೭

ವ|| ಅದರ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಂ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳೆ ಬಲ್ಲಿರೆಂದು ಬಗೆಯಬಲಾಱಿ ಜೊನ್ನವಕ್ಕಿ
ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ಯಲೊಡನೆ-

ನೆಗೆದುರಿವ ತಲೆಯ ಕಿಚ್ಚಿನೊ

ಳುಗುವಿಗೆ ನೆಯ್ವೆಯ್ ತೆಪದೆ ಪೊಣೆದ ಮುಳಿಸಿಂ |

ಭುಗಿಲನುರಿದೆಲ್ಲನಾ ದಿ

ಟ್ಟಿಗಳೊರ್ಮೆಯೆ ತೋರ ಕಿಡಿಗಳಂ ಕೆದಕುವಿನಂ ||

೧೧೮

ಕಡಲೊಳ್ ನೇಸಲನಟ್ಟಲುಂ ಪೊಡವಿಯಂ ನುಗೊತ್ತಲಂ ಕೊಂಕಿ ಫೀ

ಳಿದೆ ತಳ್ಳಿಂ ದೆಸೆಯಾನೆಯಂ ಮುಳಿಯಲುಂ ಪೊಂಬೆಟ್ಟಮಂ ನೂಂಕಲುಂ |

ಪೆಡೆಯಂ ತೊಟ್ಟನೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಬಾಸುಗಿಯನಾದಂ ಸೀಳಲುಂ ಪೊತ್ತು ಬಾ

ನೆಡೆಯಂ ಬೇಗದಿನೆತ್ತಲುಂ ಬಗೆದನಾಗಳ್ ದಪ್ಪದಿಂ ದಪ್ಪಗಂ ||

೧೧೯

ವ|| ಅಂತು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಮಸಗಿ-

ಜವನಂ ತುತ್ತುವೆನೊಂಬತುಂ ಗರಮನೆಣ್ಣುಂ ಗೊಂಟಿನೊಳ್ ಕಟ್ಟಿ ತೂ

ಗುವೆನೇಲುಂ ಕಡಲಂ ಕಡಂಗಿ ಕುಡಿವೆಂ ತಳ್ಳಾಟಿಲಂ ಪೊಯ್ದುಂ ತೂ |

ಸೆರೆಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ವ|| ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಾವೆ ಬಲ್ಲಿರಿ
ಎಂದು ಮನೋವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಚಕೋರಪಕ್ಷಿಯು ಬಿನ್ನವಿಸಿದ ಒಡನೆ-೧೧೮.
ಪುಟಿದೇಳುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಕಿಗೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹೊಯ್ದ ಹಾಗೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಕೋಪದಿಂದಾಗಿ
ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡಕಿಡಿಗಳು ಸುರಿಯಲು(ಕಾಮನು) ಭುಗಿಲೆಂದು ಉರಿದದ್ದನು. ೧೧೯.
ಆಗ ದರ್ಪದಿಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಲು, ಭೂಮಿಯನ್ನು
ಹುಡಿಗುಟ್ಟುವಂತೆ ಒತ್ತಲು, ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕಿರಿಚುವಂತೆ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ದಿಗ್ಗಜವನ್ನು
ಮುರಿಯಲು ಹೊನ್ನಿನ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ನೂಕಲು, ಹೆಡೆಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿನಿಂತು ಆದಿಶೇಷನನ್ನು
ಸೀಳಲು, ಆಕಾಶವನ್ನೆ ಹೊತ್ತು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಲು ಕಾಮನು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಹಾಗೆ
ಸಂಪೂರ್ಣ ಉದ್ರಿಕ್ತನಾಗಿ ೧೨೦. ಯಮನನ್ನೆ ನುಂಗುವೆನು, ಒಂಬತ್ತು ಗ್ರಹಗಳನ್ನು
ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ತೂಗುಬಿಡುವೆನು. ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ರಭಸದಿಂದ
ಕುಡಿದುಬಿಡುವೆನು (ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ) ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ತೂರುವೆನು,
ಐದು ಮುಖಗಳುಳ್ಳವನನ್ನು (ಶಿವನನ್ನು) ಕೆಡಹುವೆನು, ನನ್ನ ಚತುರಂಗ ಬಲ ನುಗ್ಗಲಾಗಿ

ಉವೆನ್ನೆದುಂ ಮೊಗಮುಳ್ಳನಂ ಕೆಡಪುವೆಂ ನಾಲ್ಕುದಟಂ ನೂಂಕೆನು
ಗುಣವೆನಾಂ ಮೂಱಡಿಯಿಟ್ಟ ನಚ್ಚಯರಡಂತೊಂದಾಗಿ ನೋಲ್ಪನ್ನೆಗಂ || ೧೨೦

ಎನಗಂ ಮಾರಿಗಮಿದಿರಾಂ
ಪನದಾವಂ ನಡೆದು ಪೋಗಿ ಬೇಗದೆ ಮುಕ್ಕ |
ಣ್ಣನನಿಕ್ಕಿ ಮಟ್ಟ ಬಿಡೆ ತೊ
ಟ್ಟನೆ ಜಡೆಯಂ ಕಿತ್ತು ಬಟೆಯ ಪೆಱಿಯಂ ತರ್ಪೆಂ || ೧೨೧

ವ|| ಎಂದಿಂತು ನಡೆಯಲೊಡರಿಪುದಂ ಕಂಡು ಕೆಲದೊಳಿದರ್ ಬಸಂತನಿಂತೆಂದಂ-

ನೆಲದಪೆಕೆಯ ಬದಿಯಂ ಪೊಡೆ
ಯಲರನನಿಂದಿರನನದಟರಂ ತವಸಿಗಳಂ |
ನೆಲೆನಟ್ಟು ನೋಯಿಸಿದುದಿ
ನ್ನಲರಂಬಿನ ಮೊನೆಗೆ ನಿಲ್ಲನೇ ಬಡಗೊರವಂ || ೧೨೨

ಜವನಂ ಗೋಣುತ್ತಿಗೊಂಡು ಬಾಂಬೊಟಲನುರ್ಕಿಂ ಮೂಱುಮಂ ಸುಟ್ಟು ಜ
ನ್ನವನುಣ್ಣಣ್ಣರನಾರ್ದು ಕೊಂದು ಮುಳಿಸಿಂ ಪೋರ್ದಾನೆ ಮೆಯ್ಯಾತನಾ |
ತೊವಲಂ ಮೇಲ್ಪೊಡೆ ಮಾಡಿ ಮೂಜಗಕೆ ಕೇಡಂ ಮಾಡುವಾ ನೆತ್ತಿಗ
ಣ್ಣವನೊಳ್ ಕಾದುವ ಬಲ್ಲು ಮೊಗ್ಗಿಗರನಿಂದಾರಯ್ತು ಮೇಲೆತ್ತುವೆಂ || ೧೨೩

ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟವನ (ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ) ಕಣ್ಣುಗಳೆರಡು ಒಂದಾಗಿ ನೋಡುವಂತೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವೆನು. ೧೨೦. ನನಗೂ ಮೃತ್ಯುವಿಗೂ ಎದುರಾಗುವವನು ಯಾರು? ವೇಗವಾಗಿ ದಾಳಿಮಾಡಿ ಮೂರುಕಣ್ಣವನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೆಡಹಿ ಕೂಡಲೆ ಅವನ ಜಡೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನನ್ನು ತರುವೆನು. ವ|| ಎಂದು ಹೀಗೆ ದಾಳಿಗೆ ಹೊರಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ವಸಂತನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು-೧೨೧. ಭೂಮಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೆಸರಾದ ಬ್ರಹ್ಮ, ಹೊಕ್ಕುಳಲ್ಲಿ ಹೂವುಳ್ಳವನು (ವಿಷ್ಣು), ಇಂದ್ರ, ಸಮರ್ಥರಾದ ತಪಸ್ವಿಗಳು-ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಟ್ಟು ನೋಯಿಸಿದ ಹೂವಿನ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಇನ್ನು ಆ ಬಡವ ಗೊರವನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವನೆ? ೧೨೨. ಯಮನ ಕತ್ತನ್ನು ಮುರಿದು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂರು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು, ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆರ್ಭಟದಿಂದ ಕೊಂದು, ಕೋಪದಿಂದ ಗಜಾಸುರನ ಚರ್ಮವನ್ನು ತನಗೆ ಮೇಲುಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೂರು ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕೆಡುಕನ್ನು ಮಾಡುವ ಆ ನೆತ್ತಿಗಣ್ಣು (ಶಿವ)ನೊಡನೆ ಕಾದಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು

ಪಿರಿದಪ್ಪಾಳನದಿಂದ ಕೂರ್ಪವರ ಮಾತಂ ಮೀಟದಾಳೈಯ್ದೊಳ್
ನೆರೆದಿಂತೀಗಳೆ ಪೋಗಿ ತಳ್ಳಿವೆನೆಂಬಾ ಮಾತದಂತೀರ್ ಚೆ |
ಚ್ಚರದಿಂ ನಮ್ಮರಸಾಳನಟ್ಟೆ ಮಗುಟ್ಟಾತಂ ಬಂದು ಪೇಟ್ಟುತ್ತುಟಂ
ತರದಿಂದಂ ತಿಳಿದೆತ್ತಿ ಕಾದುವದು ಲೇಸಲ್ಲಗಿದೇ ಮಂತಣಂ || ೧೨೪

ವ|| ಎಂದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ದು ಬಸಂತನ ಮಂತಣದ ಮಾತಂ ಸೊರ್ಕಾನೆ ಮಂತಣೆಯ
ಮಾವಂತನ ಮಾತಂ ಮನ್ನಿಸುವಂತೆ ಮನ್ನಿಸಿ ತೆಂಗಾಳೆಯೆಂಬ ದೂದನಂ ಕರೆದು ಗೊರವನಲ್ಲಿಗೆ
ಪೋಗಿ ನಮ್ಮ ಪೆಟ್ಟಿಯಂ ತಡೆಯದೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಯಿಂದೊಡಾತಂ ಬೇಗಂ ಮಂಜುವೆಟ್ಟಿನೆಯ್ಯ
ತಟ್ಟಲಬನದ ಚೆಲ್ಲಂ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಂ ಬಂದು ತನ್ನ ಬರವಂ ಪಡಿಯರ್ಗಟಿಪಿ
ತೆಪಪಟಿದೋಲಗದೆಡೆಯಂ ಪುಗಲೊಡನೆ-

ಉರಿಗಣ್ಣಿನೊಗೆದ ಬೀರಂ
ಬೆರಸೊದವಿದ ನಂಜು ರೂಪವೆತ್ತವೊಲೇನ |
ಚ್ಚರಿಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿದರೊ ಬಂ
ದೆರಡುಂ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಬೀರ ಗಣೇಸರ್ || ೧೨೫

ಬಗೆ ಪೊಟಸೂಸದೆ ಕೆಯ್ಯಂ
ಮುಗಿದೊಲವಿಂ ನೋಡಿ ಪೆರ್ಚುತ ತಿರಿಸುಳಿಯಂ |

ನಾನು ದಾಳಿ ಮಾಡುವೆನು. ೧೨೪. ಅಧಿಕವಾದ ಪೌರುಷದಿಂದ ಹಿತವಂತರ ಮಾತನ್ನು
ಮೀರಿ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಈಗಿಂದೀಗಲೆ ಹೋಗಿ ಕಾದಾಡುವೆನೆಂಬ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ.
ಬೇಗನೆ ನಮ್ಮ ರಾಜದೂತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಆತನು ಮರಳಿ ಬಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ
ವಿಚಾರಿಸಿ, ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಯುದ್ಧವೆಸಗುವುದು ಲೇಸು. ವೈರಿಗಳೊಡನೆ (ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು)
ಇದೇ ಉಪಾಯ. ವ|| ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದ ವಸಂತನ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯ
ಮಾತನ್ನು ಮದಗಜವು ಉಪಾಯಗಾರನಾದ ಮಾವುತನ ಮಾತನ್ನು ಗೌರವಿಸುವಂತೆ
ಗೌರವಿಸಿ, ತೆಂಗಾಳೆಯೆಂಬ ದೂತನನ್ನು ಕರೆದು “ಗೊರವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ
ಚಂದ್ರನನ್ನು ತಡಮಾಡದೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ”ಯೆಂದನು. ಆತನು ಅದರಂತೆ
ಹಿಮಾಲಯವನ್ನು ತಲುಪಿ, ತಪ್ಪಲುಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಬನವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತ
ಬಂದು ತನ್ನ ಆಗಮನವನ್ನು ಪ್ರತೀಹಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು
ತಿಳಿದು ಓಲಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೊಡನೆ-೧೨೫. ಉರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ವೀರಭದ್ರನೂ
ಜೊತೆಗೆ ಉಂಟಾದ ವಿಷವೂ ಎರಡೂ ಮೈದಾಳಿದಂತೆ ಬಂದು ಎರಡೂ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ
ನಿಂತ ವೀರಗಣೇಶ್ವರರು ಅದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು! ೧೨೬. ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಹೊರಪಡಿಸದೆ ಕೈಮುಗಿದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತ ತ್ರಿಶೂಲಿಯ (ಶಿವನ)ನ್ನು

ಪೊಗಟುತ್ತಿರ್ತರದಿಂದೋ

ಲಗದೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿದ್ ಜತಿಗಳೇನೊಪ್ಪಿದರೋ ||

೧೨೬

ಬಳಸಿದ ತಾರಗೆಗಳ ಮಾ

ಪೊಳೆಪೊಂದಿದ ಪೊನ್ನಬೆಟ್ಟು ಕೆಯ್ಯಂ ಕಾಲಂ |

ತಳೆದಿದುರ್ದೆಂಬಿನಂ ಕ

ಣ್ಣೊಳಿಸಿದನಂತವರ ಪಕ್ಕದೊಳ್ ಪಲಗಣ್ಣಂ ||

೧೨೭

ಸೊಗಯಿಪ ಪೊನ್ನನೇವುರದ ಮೆಲ್ಲುಲಿ ಮಾಣದೆ ಮೂಟುಕಣ್ಣನಂ

ಪೊಗಟ್ಟವೊಲುಣ್ಣೆ ಪೊಣ್ಣೆ ಪಿರಿದುಂ ಸುಟೆವಾ ನುಡಿವೆಣ್ಣನಾಂತ ನಾ |

ಲೊಗ್ಮಿರದಚ್ಚದಾವರೆಯ ಚಿಂದಮನೊಂದೊಳಕೆಯ್ಯೆ ಬಂದು ನೆ

ಟ್ಟಿಗೆ ಬಲವಕ್ಕದೊಳ್ ನೆಲಸಿ ಕಣ್ಣೆಸೆದಂ ಬಿದಿ ನಿಂದು ನೋಪ್ಪರಾ || ೧೨೮

ದರೆಯಂ ಪೊತ್ತಾನೆಯ ಕೆ

ಯೊರೆಯನೆ ಕಡುವೆಟ್ಟಿತಾದ ನಾಲ್ಕುತೋಳುಂ |

ಕರಮೆಸೆದಿರೆ ಕುಳ್ಳಿದ್

ಸಿರಿಯರಸಂ ಕಾರ ಮುಗಿಲ ರೂವೆಂಬನೆಗಂ ||

೧೨೯

ಮಿಗೆ ಮಾತಾಡದಿರೇಬದಿರ್ ಮಿಡುಕದಿರ್ ಮೇಲ್ವೀಬದಿರ್ ಸೊರ್ಕದಿರ್

ನಗದಿರ್ ಬಾಯ್ಕಡಿಗೊಳ್ಳದಿರ್ ಜಟುಚದಿರ್ ಮೆಯ್ಯೊಂಕದಿರ್ ಕೆಯ್ಯಳಂ |

ಮುಗಿದಿರ್ ನೊಂಕದಿರೊತ್ತದಿರ್ ನೀನೆಂದು ಮುಕ್ಕಣ್ಣನೋ

ಲಗದೊಳ್ ತನ್ನೊಡನಾಡಿಗೂಡಿ ಜಡಿದಂ ಮಾಕಾಳನೋರೋರ್ವರಂ || ೧೩೦

ಹೊಗಳುತ್ತ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಯತಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೋಭಿಸಿದರು! ೧೨೭. ಸುತ್ತುವರಿದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಸಹಿತವಾದ ಹೊನ್ನಿನ ಬೆಟ್ಟವು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು (ಇಂದ್ರ) ಕಂಗೊಳಿಸಿದನು. ೧೨೮. ಸೊಗಸಾದ ಕಾಲಂದುಗೆಯ ಮೃದುದ್ವನಿ ತಪ್ಪದೆ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನನ್ನು ಹೊಗಳುವಂತೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಸುಳಿದಾಡುವ ಮಾತಿನ ದೇವತೆ (ಸರಸ್ವತಿ)ಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಹೊಸತಾವರೆಯ ಚೆಲುವನ್ನು ಪಡೆದ ನಾಲ್ಕುಮುಖಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಲಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮನು ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಶೋಭಿಸಿದನು. ೧೨೯. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲಿಗೆ ಸಮಾನವೆನಿಸುವ ನಾಲ್ಕುತೋಳುಗಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯು ಮಳೆಯ ಮೋಡದ ರೂಪಿನಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ೧೩೦. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡಬೇಡ, ಏಳದಿರು, ಮಿಸುಗದಿರು, ಮೇಲೆ ಬೀಳದಿರು, ಸೊಕ್ಕಬೇಡ, ನಗದಿರು,

ವ|| ಅಂತು ವೈವೇತ್ಯೋಲಗದ ನಡುವೆ ಯಾರುವನೋಸರಿಸದೆ ಬಿಗಿದ ಪಾಸಮಿದೆಂಬಂತೆ ನೀಳ್ ಕೆಂಜೆಡೆಗಳೊಳಂ ಮಿಸುಪ ನೊಸಲ ಚೆಲ್ವು ಕಣ್ಣೆಡೆದಂತೆ ತೋರ್ಪ ನೊಸಲ ಕಣ್ಣೊಳಂ ಪತ್ತೆಸಾರ್ದ ಮರುಳ ಮೊತ್ತವಂ ಬುಸ್ಸೆಂದು ಬೆದಟಿಸುವ ಪಾವಿನ ತೊಡವುಗಳೊಳಂ ಜಸವೆ ತನಗೆ ಮೆಯ್ಯಿರಿಯೆಂಬುದನಟಿಪುವಂತೆ ಪೂಸಿದ ಬೂದಿಯೊಳಂ ನುಣ್ಣುವಟ್ಟು ತೋಟಿ ಬಿಗಿದುಟ್ಟು ಪುಲಿದೊವಲೊಳಂ ತಕ್ಕಿನಿಂ ಮಿಕ್ಕು ಪೋರ್ದಾನೆರಕ್ಕಸನ ಸಮ್ಮದ ಮೇಲ್ವೊದಿಕೆಯೊಳಂ ಚೆಲ್ವನಾಂತು-

ಹರಿಸದೆ ಸಗ್ಗದ ಜತಿಗಳ್

ನೆರೆದಂತೆರಡುಂ ಕೆಲಂಗಳೊಳ್ ತರದಿಂ ಕು |

ಳ್ಳಿರೆ ಕುಳ್ಳಿದ್ಧಂ ನಡೆ ನೋ

ಬ್ಬರ ಕಣ್ಣಳ ಹಬ್ಬಮೆಂಬಿನಂ ಕಣ್ಣಿಗೊರಲಂ ||

೧೩೧

ವ|| ಅಂತೆಸೆದಿರೆಯಾ ನಂಜುಗೊರಲನ ಗಾಡಿಯಂ ನೋಡಿ ಬಗೆಯೊಳ ಚ್ಚರಿವಡುತುಂ ಬಂದು ತುಟಿಲ್ಲೆಯ್ ಕೆಯ್ಯಳಂ ಮುಗಿದು, ನೆರೆದೊಲಗಮನಿತು ತನ್ನಂ ನಡೆ ನೋಡೆ ಬಿನ್ನಪಮೆಂದಾ ದೂದನಂತೆಂದಂ : ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳುಮಂ ತನ್ನಟ್ಟದೊಲೆಗ ಮಿಟ್ಟುಂಡಿಗೆಗಂ ಬಸಂ ಮಾಡಿದ ನನೆವಿಲ್ಲಬಲ್ಲಹಂ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳ ಪೆಸರಂ ಪಲಂಬರಿಂ ಕೇಳ್ತು ಕೆಳೆತನಮಂ ಬಳೆಯಿಸುವಿಚ್ಚೆಯಿಂದೆನ್ನಂ

ಅವಡುಗಚ್ಚಬೇಡ, ಹರಟಬೇಡ, ಮೈ ಮುಟ್ಟದಿರು, ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಗಿದುಕೊಂಡಿರು, ಬರಿದೆ ಮಾತಾಡದಿರು-ಎಂದು ತನ್ನ ಜೊತೆಗಾರನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟು (ಓಲಗದಲ್ಲಿಯ) ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಮಹಾಕಾಳನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದನು. ವ|| ಹೀಗೆ ಮಹಿಮೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಓಲಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಬಿಗಿದ ಪಾಶವಿದೆಂಬಂತೆ ಉದ್ದವಾದ ಕೆಂಪು ಜಟೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಿರುಗುವ ಹಣೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವೆ ಕಣ್ಣೆರೆದಂತೆ ತೋರುವ ಹಣೆಗಣ್ಣಿನಿಂದಲೂ ನುಣುಪಾಗಿ ತೋರುವಂತೆ ಬಿಗಿದುಟ್ಟು ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮದಿಂದಲೂ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಗಜಾಸುರನ ಚರ್ಮದಿಂದಾದ ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಅಿಂದವಾಗಿ-೧೩೧. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಯತಿಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೆರೆದು ಇಕ್ಕಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತಿರಲು, ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬವೆನಿಸುವಂತೆ ನೀಲಕಂಠನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ವ|| ಹೀಗೆ ಶೋಭಿಸಿರಲಾಗಿ ವಿಷಕಂಠನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕೂಡಿದ ಸಭೆಯೆಲ್ಲವೂ ತನ್ನನ್ನೇ ನೆಟ್ಟು ನೋಟದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಬಿನ್ನಹವೆಂದು ಆ ದೂತನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು: ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತಾನು ಕಳಿಸಿದ ಓಲೆಗೂ ಇತ್ತ ಶಾಸನಕ್ಕೂ ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೂಬಾಣಗಳ ಒಡೆಯನು ತಮ್ಮಪಾದಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹಲವರಿಂದ ಕೇಳಿ ಗೆಳೆತನವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವ ಬಯಕೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು

ಕಳಿಪಿದನಾತನ ಬಲ್ಲಂ ಪೊಗಚ್ಚೊಡೆನ್ನ ಪವಣಲ್ತು ಆದೊಡಮಟೆವನಿತಂ ಪೇಚ್ಚಿನದೆಂತೆನೆ-

ಅವನ ನುಡಿಗವನ ಮಂತಣ
ಕವನೆಸಕಕ್ಕವನ ತಕ್ಕಿನೇಚ್ಚಿಗೆ ಮೇಲಾ |
ದವರ ನುಡಿಯವರ ಮಾತಣ
ಮವರೆಸಕಮುಮವರ ತಕ್ಕು ಕೀಟಾಗಿರ್ಕುಂ || ೧೩೨

ತೊಟ್ಟನಿದಂ ನಿಟ್ಟಸದಂ
ಬಿಟ್ಟನಿದಂಬುದೊಂದು ಬಿಲ್ಲ ಬಲೈಯನಾಗಂ |
ದಿಟ್ಟಸುವುದರಿದು ಪಗೆವರ್
ತೊಟ್ಟನೆ ಕೆಡೆದುದನೆ ಕಾಣಲುಂಟವನಿದಿರೊಳ್ || ೧೩೩

ಕಡುಪಿಂದಾತನೊಳಾಂತರೋಡಿ ಬನಮಂ ಪೊಕ್ಕುಂ ಪೊಡರ್ಪಾಱಿ ಕಾ
ಲ್ವಿದಿದುಂ ಪಚ್ಚೆಲೆವಾರ್ದು ಮೆಯ್ಯರೆದು ಕೊಂಬಂ ಪೊರ್ದಿಯುಂ ನಲೈಯಂ |
ನುಡಿದುಂ ಮೆಯ್ಯಿರಿಗೆಟ್ಟುಮಿಂತು ನೆಲದೊಳ್ ನಾಣ್ಣಂದಿ ನಿಂದಿರ್ಪರು
ಗ್ಗಡದಿಂ ಬಂದಿದಿರೊಡ್ಡಿ ಬಾಲ್ವವರನೆಂದುಂ ಕಂಡುದಿಲ್ಲಿನ್ನೆಗಂ || ೧೩೪

ಮಾವುಗಳವು ಮಲೆವರನ
ಮಾವುಗಳವೊಲುಱದೆ ಮುಟೆವುವೆಂದೊಡೆ ಕೇಳಾ |
ಕಾವನ ಬರವಟೆದ ಬಟೆ
ಕ್ಕಾವನ ಸೊರ್ಕುಳಿಯದಿನಿಸುಮೇನಿರ್ದಪುದೇ || ೧೩೫

ಕಳಿಸಿದನು. ಆತನ ಸಾಮಾರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳುವುದು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಆದರೂ ತಿಳಿದಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಅದೇನೆಂದರೆ ೧೩೨. ನುಡಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಾಗಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಭ್ಯುದಯದಲ್ಲಾಗಲಿ-(ಎಂತೆಂತಹ) ಮೇಲಾದವರೂ ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ಕೀಳಾಗಿರುವರು. ೧೩೩. ಅವನ ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆಯ ಚಾತುರ್ಯ ಎಂತಹದು! ಅವನು ಯಾವಾಗ ಬಾಣವನ್ನು ಹೂಡಿದನೆಂದಾಗಲಿ, ನೋಡಿದನೆಂದಾಗಲಿ ಬಿಟ್ಟನೆಂದಾಗಲಿ ಕಾಣುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೂಡಲೇ ವೈರಿಗಳು ನೆಲಕ್ಕುರುಳುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬಹುದು ೧೩೪. ಕೊಬ್ಬಿನಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತವರು ಓಡಿಹೋಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಪ್ರತಾಪವೆಲ್ಲ ಹಾರಿಹೋಗಿ, ಕಾಲುಹಿಡಿದು ಹಸಿರೆಲೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತನ್ನಾಡಿ, ಕೆಳಗೆಟ್ಟು ನಾಚಿಕೆಗೀಡಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು. ಉಬ್ಬಿನಿಂದ ಬಂದು ಆತನಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತು ಬದುಕುವವರನ್ನು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಕಂಡದ್ದೆ ಇಲ್ಲ. ೧೩೫. ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಕಾಡಹಸುಗಳಂತೆ ಮುರಿದೊಗೆಯುವುವೆಂದಮೇಲೆ ಕಾಮನ

ಸಸಿ ಕೆಳೆಯಂ ಸರಲ್ ನಿಡಿಯ ಬಲ್ಲನೆ ಕರ್ವಿನ ಕೋಲೆ ಬಿಲ್ ತಳಿ
ತೆಸೆವೆಳಮಾವು ತುಂಬಿ ಪೊಸದಾವರೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂಬಿವಾಂತರಂ |
ದೆಸೆವಲಿಗೆಯ್ವ ಪಾಳಿ ಮೊನೆಯೊಳ್ ನೆಗಟ್ಟಿದ್ ಬಸಂತನೆಂದೊಡೇಂ
ಪೆಸರ್ವಡೆದಾತನೊಳ್ ಪೂಣರ್ದು ಪೋಪರೆಯೆಂಟರ್ವೆಯುಳ್ಳರಾದೊಡಂ || ೧೩೬

ಮಿಸುಪಲರಂಬುಗಳುರ್ಕಿಂ
ಬೆಸಕೆಯ್ಯದೆ ಮಲೆವ ಬೀರರಂ ಪರಿದೆಂಬುಂ |
ದೆಸೆಗಳೊಳಂ ಕಾಣವೆ ನಿ
ಪ್ಪಸರದೆ ಬಲೊಟ್ಟಿವುವೀಗಳಾಜಡಿ ನೆವದಿಂ || ೧೩೭

ನಿನ್ನಯ ಚಾಗಮುಂ ಸಿರಿಯುಮಾಳ್ತನಮುಂ ದೊರೆವೆತ್ತ ಮೈಮೆಯುಂ
ಮನ್ನಣೆಯುಂ ಪೊದಟ್ಟಿ ಜಸಮುಂ ಬಗೆಯುಂ ಚಲಮುಂ ನೆಗಟ್ಟಿಯುಂ |
ನನ್ನಿಯುಮಾರ್ಗಮಚ್ಚರಿಯನಿತ್ತಪುವೆಮ್ಮೊಡೆಯಂಗಮೀ ತೆಜಂ
ಪೊನ್ನದು ಕಮ್ಮಿತಾದ ತೆಜನಲ್ಲವೆ ನಲ್ಲಗೆಗೊಂಡೊಡಿರ್ವರಂ || ೧೩೮

ಪೊಡವಿಯೊಳಂತಾತನವೊಲ್
ಕಡುಬಲ್ಲಿದರಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮೊಳಾತಂ ಕೆಳೆಗೊಂ |

ಆಗಮನವನ್ನು ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ಯಾವನ ಸೊಕ್ಕಾದರೂ ಅಳಿದು ಹೋಗದೆ, ಒಂದಿಷ್ಟಾದರೂ ಉಳಿದೀತೆ? ೧೩೬. ಆತನಿಗೆ ಚಂದ್ರ ಗೆಳೆಯ, ನೀಳವಾದ ಬಲಿತ ಹೂವೇ ಬಾಣ, ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆಯೇ ಬಿಲ್ಲು, ಚಿಗಿತ ಎಳೆಯ ಮಾವು, ದುಂಬಿಗಳು, ಹೊಸ ಕಮಲಗಳು, ಮಲ್ಲಿಗೆ-ಇವೆಲ್ಲ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ದಿಗ್ಬಲಿಗೊಳಿಸುವ ಸೈನ್ಯ, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ವಸಂತನಿರುವನು ಎಂದಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಎಂಟಿದೆಯವರು ಕೂಡ ಹೆಸರಾಂತ ಆತನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಲು ಹೋಗುವರೆ? ೧೩೭. ಆತನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸದೆ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಎದುರಾಗುವೆವೆಂಬ ವೀರರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಎಂಟುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿದಾಡಿ ಯಾರನ್ನೂ ಕಾಣದೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆತನ ಹೂ ಬಾಣಗಳು ಉರವಣೆಯಿಂದ ಈಗಲೂ ದುಂಬಿಗಳ ನೆಪದಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಮೊರೆಯುತ್ತಿರುವುವು. ೧೩೮. ನಿನ್ನ ತ್ಯಾಗಗುಣ, ಸಂಪತ್ತು, ಪರಾಕ್ರಮ, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಹಿಮೆ, ಮಾನ್ಯತೆ, ಹಬ್ಬಿದ ಯಶಸ್ಸು, ಮನಸ್ಸು, ಭಲ, ಖ್ಯಾತಿ, ಸತ್ಯವಂತಿಕೆ, ಇವು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಿಸತಕ್ಕವು, ನಮ್ಮ ಒಡೆಯನಿಗೂ ಇವು ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮದಿಂದಿದ್ದರೆ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಪರಿಮಳ ದೊರೆತಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ೧೩೯. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆತನಂತೆ ಮಹಾಸಮರ್ಥರಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಆತನು ಗೆಳೆತನವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ (ನಿಮಗೆ) ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಲೇ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟು

ಡೊಡೆ ತೀರದುದಿನಿತಿಲ್ಲೀ

ಗಡೆ ಬಿಡುವುದು ಪೆಪ್ಪಿಯ ಸೆಪ್ಪಿಯನಿದು ಲೇಸಲ್ಲೇ || ೧೩೯

ವ|| ಎನಲೊಡನೆ ಬಗೆಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಮುಳಿಸಂ ಪೊಪಪೊಣ್ಣಲೀಯದೆ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ
ನೆಗೆವಿನಂ ಮಾದೇವನಂತೆಂದಂ-

ಬಜುವಾತನಿನಿಸು ಪೊಪ್ಪುಂ

ಮೆಪ್ಪಿವನೆಗಂ ಗಟಪಲೇಕೆ ನಿನ್ನಯ ಬಗೆಯೊಳ್ |

ತಪಿಸಂದಿರ್ಪುದನೊಮ್ಮೊದ

ಲಟೆಪದೆ ನಿನ್ನಂತು ನುಡಿವನಾವನುಮೊಳನೆ || ೧೪೦

ಉರ್ಕಾಳ್ಳಳಾದೊಡೇಂ ಕೇಳ್

ಸೊರ್ಕಾನೆಯ ಕೆಯ್ಯ ಕರ್ವನಿನಿತುಂ ಸೆಳೆಯಲ್ |

ಬರ್ಕುಮೆ ಪೆಪ್ಪಿಯಂ ಬಿಡೆನಂ

ತಿರ್ಕದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಜ್ಜಮುಳ್ಳೊಡೆ ನುಡಿಯಾ || ೧೪೧

ಅಟೆಕೆಯ ರೂವಿಲ್ಲದ ನಿ

ನ್ನೆಪ್ಪಿಯಂಗುಬ್ಬಟೆಯ ಬೀರಮುಂಟೆಂದುದ್ದಂ |

ಜಜುಚದೆ ಕೇರಿಲ್ಲದೆ ಕ

ಣ್ಣೆಪ್ಪಿವನೆಗಂ ಬರೆವೆನೆಂಬ ಮರುಳಂ ಪೋಲ್ತೈ || ೧೪೨

ಕೋಡುವ ಕೊಂಕುವ ಚೆಂದಂ

ನೋಡಿರೆ ಕಾಳಗಕೆ ಬೆಂಬಲಂ ಗಡ ಪೆಂಡಿರ್ |

ಬಿಡುವುದು ಲೇಸಲ್ಲವೇ? ವ|| ಹೀಗೆಂದ ಕೂಡಲೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೋಪವನ್ನು
ಹೊರಬೀಳಗೊಡದೆ ಮುಗುಳುನಗೆ ಸೂಸುತ್ತ ಮಹಾದೇವನು ಹೀಗೆಂದನು : ೧೪೦.
ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಮಾತನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸದೆ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ
ಮಾತನ್ನು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಗಳಹಿದ್ದೇಕೆ? ನಿನ್ನಂತೆ ಮಾತಾಡುವವನು
(ಇನ್ನಾರಾದರೂ) ಉಂಟೆ ? ೧೪೧. ಎಂತಹ ಸಮರ್ಥರಾದರೂ ಕೇಳು, ಮದ್ದಾನೆಯ
ಸೊಂಡಿಲಲ್ಲಿರುವ ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವುದೆ? ಚಂದ್ರನನ್ನು
ಬಿಟ್ಟುಕೊಡೆನು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯೇನಾದರೂ ಕಾರ್ಯವಿದ್ದರೆ ಹೇಳು. ೧೪೨.
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ರೂಪವೇ ಇಲ್ಲದ ನಿನ್ನ ಒಡೆಯನಿಗೆ ಅಧಿಕವಾದ ಪರಾಕ್ರಮವುಂಟೆಂದು
ಉದ್ದುದ್ದವಾಗಿ ನೀನು ಹರಟಿದೆ. ಗೋಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ತುಂಬುವಂತೆ (ಚಿತ್ರವನ್ನು)
ಬರೆಯುವೆನೆಂಬ ದಡ್ಡನಿಗೆ ನೀನು ಹೋಲಿಕೆಯಾದೆ. ೧೪೩. ಹೆದರುವ ಓಡಿ ಹೋಗುವ
ಚೆಂದವನ್ನು ನೋಡಿರೋ. ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗುವವರು ಹೆಂಗಸರು, ಹೂಡುವ

ಸೂಡುವಲರಂಬು ಗಡ ಪಿಡಿ

ದಾಡುವ ಕರ್ಬು ಗಡ ಬಿಲ್ಲಿದೇನಚ್ಚರಿಯೋ ||

೧೪೩

ಪಡೆ ಮರವಟ್ಟ ಮಾವು ಗಡ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯಾಗಸಕೆಟ್ಟ ಚಂದವಂ

ಗಡ ಪೊಸ ಬೆಳ್ಳಿದಾವರೆಗಳಾವೆಡೆಯೋ ನಡೆವಲ್ಲಿ ಪೊಯ್ ಪೂ |

ಗುಡಿ ಗಡ ಕೊಂಬುಗೊಂಡುಸಿರದಿರ್ಪ ಬಸಂತನಿವರ್ಕೆ ತಾನೆ ಪೆ

ರ್ಗಡೆ ಗಡ ಗೆಲ್ವ ತಕ್ಕಟಿಯಲಾದುದು ನಿಮ್ಮಲರಂಬನೆಂಬನಾ ||

೧೪೪

ಪಿರಿದುಂ ಮಾತಿನೊಳೇನೈ

ಸರಲಂಗೆ ಪೊಡರ್ಪಿನೇಚ್ಚಿಯುಂಟಾದೊಡೆ ಚೆ |

ಚ್ಚರದಿಂದೆತ್ತಿಸಿ ತಂದಿ

ವರ್ ಬಲ್ಲಂ ಬಟಿಕೆ ನೋಡು ನೀಂ ಕಾಳೆಗದೊಳ್ ||

೧೪೫

ವ|| ಎಂಬುದುಂ ಕೇಳ್ದು ಮತ್ತಮಾ ದೂದನಿಂತೆಂದಂ-

ಎನ್ನೊಡೆಯನ ಬಲ್ಲಂ ನೀ

ವಿನ್ನುಂ ಕಂಡೆದುದಿಲ್ಲ ಬಿದಿಯೆಂಬಣ್ಣಂ |

ಬನ್ನಂಬಟ್ಟುವನಟಿಯನೆ

ಮುನ್ನಂ ಮೆಯ್ಯಣ್ಣನಟಿಯನೇ ಪೊಡೆಯಲರಂ ||

೧೪೬

ಬಾನೆಡೆಯೋ ಸುಟಿದಾಡುವ

ರೇನಟಿಯರೆ ರಕ್ಕಸರ್ಕಳಟಿಯರೆ ದಿಟದಿಂ |

ಬಾಣ ಹೂವಿನದು. ಮತ್ತೆ ಹಿಡಿದಾಡುವ ಬಿಲ್ಲು ಕಬ್ಬು! ಏನು ಆಶ್ಚರ್ಯವಿದು! ೧೪೪. ಸೈನ್ಯವೋ ಮರವಾದ ಮಾವು! ಶ್ವೇತಚ್ಚತ್ರವೋ ಆಕಾಶಕ್ಕಿದ್ದ ಚಂದ್ರ! ಹೊಸ ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆಗಳೇ ನಡೆದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೊಯ್ದ ಹೂವಿನ ಗುಡಿ! ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮರೆಗೊಂಡು ಉಸಿರದೆ ಇರುವ ವಸಂತನೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಡೆ! ಆಯ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪುಷ್ಪಬಾಣನೆಂಬವನ ಗೆಲ್ಲುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು. ೧೪೫. ಬಹಳ ಮಾತಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಪಂಚಬಾಣನಿಗೆ ಪರಾಕ್ರಮದ ಅಧಿಕೃತವುಂಟಾದರೆ ಬೇಗನೆ ಅವನನ್ನು ಕರೆದು ತಾ. ಬಳಿಕ ಕಾಳೆಗದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ನೀನು ನೋಡು. ವ|| ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಆ ದೂತನು ಹೀಗೆಂದನು-೧೪೬. ನಮ್ಮ ಒಡೆಯನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೀವಿನ್ನೂ ಕಂಡು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬವನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದುದನ್ನು ತಿಳಿಯನೆ? ಈ ಮೊದಲು ಇಂದ್ರನರಿಯನೆ? ವಿಷ್ಣುವರಿಯನೆ? ೧೪೭. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆ? ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ? ಅದಿಶೇಷನು ತಿಳಿಯನೆ?

ಮಾನಸಜಿಯರೆ ಬಾಸುಗಿ

ತಾನಜಿಯನೆ ಮತ್ತಮಜಿಯದೇ ನೆಲನನಿತುಂ ||

೧೪೭

ವ|| ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ನೀಂ ನಾಲ್ಕೆರಡುವಗಲೊಳೆಮ್ಮೊಡೆಯನ ಕೆಯ್ಯ ನನೆಯ
ಕೋಲ ಕಾಲಾಟಮಂ ಕಾಣ್ಬೆರೆನುತೋಲಗಸಾಲೆಯಂ ಪೊಳಿಮಟ್ಟು ತುರಿಪದಿಂ ಬಂದು ಕಂಪು
ವೊಟಲಂ ಪೊಕ್ಕು ತೆಪ್ಪವಾದುರ್ ನನೆವಿಲ್ಲಬಲ್ಲಹನಂ ಕಂಡು ಕಿತ್ತಡಿ ಪೆಪ್ಪಿಯಂ ಬಿಡೆನೆಂದು
ಕಾಳೆಗಮನೆ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದರ್ಪನೆನೆ ನನೆಗಣೆಯಂ ಕೆಲಬಲದ ಪಸಾಯ್ತರ ಮೊಗಮಂ
ನೋಡಿ ಮುಳಿಸಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ನಸುನಗೆವೆರಸು ಇಂತೆಂದಂ-

ಉಡಿವ ಪುಲಿದೊವಲೊ ಕೆಯ್ಯೊಳ್

ಪಿಡಿದಾ ಲಾಗುಳದ ಕೋಲೊ ಬಗರಿಗೆಯೋ ಕೆಂ |

ಜೆಡೆಯೋ ಪೂಸುವ ಬೂದಿಯೊ

ಬಡಗೊರವಂಗೇಕೆ ತನಗೆ ಕಾಡುವ ಬೆಸನಂ ||

೧೪೮

ಎನ್ನೆಡಗಯ್ಯಗುವಿಸುವ ಕರ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾರದಿ

ಪರ್ಣೆಗಮೆನ್ನ ಜೇವೊಡೆಯ ಬಲ್ಲುಲಿ ನಾಲ್ಕೆಸೆಯಂ ಪಳಂಚದಿ |

ಪರ್ಣೆಗಮೆನ್ನ ಪೂಗಣೆಗಳೋವದೆ ಬೆನ್ನನೆ ಪೋಗಿ ನಾಂಟದಿ

ಪರ್ಣೆಗಮುಂಟು ತನ್ನ ಕಡುಸೊರ್ಕು ಬಟೆಕ್ಕದು ಪಾಟೆಪೋಗದೇ || ೧೪೯

ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಅರಿಯದೆ? ವ|| ಹಾಗಲ್ಲದೆ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಒಡೆಯನ
ಕೈಯಿಂದ ಬಂದ ಹೂಬಾಣಗಳ ರಭಸವನ್ನು ಕಾಣುವಿರಿ ಎನ್ನುತ್ತ ಓಲಗದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು
ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದು ಕಂಪಿನ ಹೊಳಲನ್ನು ಸೇರಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೋಡಿ, ಕಾಮರಾಜನನ್ನು
ಕಂಡು “ಯತಿಯು ಚಂದ್ರನನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಳಗವನ್ನು ಹೂಡುವವನಿದ್ದಾನೆ”
ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೆ ಕಾಮನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನ ಪಡೆವಳರ ಮುಖಗಳನ್ನು
ನೋಡಿ ಕೋಪವನ್ನು ಹೊರದೂಡಿ ನಸುನಗೆಯಿಂದ ಹೀಗೆಂದನು-೧೪೮. ಈ
ಬಡಗೊರವನಿಗೇಕೆ ಕಾಳೆಗದ ಉದ್ಯೋಗ? ಕಾಳಗವೆಂದರೆ ಅದೇನು ಅವನು ಉಡುವ
ಹುಲಿದೊಗಲೊ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿವ ಕವಲುಗೋಲೊ, ಕಮಂಡಲುವೊ, ಕೆಂಜೆಡೆಯೊ,
ತೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬೂದಿಯೊ? ೧೪೯. ಭಯಾನಕವಾದ ಕಬ್ಬಿನಬಿಲ್ಲು ನನ್ನ ಎಡಗೈಗೆ
ಬಾರದ ತನಕ, ನನ್ನ ಬಿಲ್ಲಿನ ಟೇಂಕಾರದ ಬಲವಾದ ಧ್ವನಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಾಗದ
ತನಕ ನನ್ನ ಹೂಬಾಣಗಳು ನಿಷ್ಕರವಾಗಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ (ಮೈಯಲ್ಲಿ) ನಾಟದ ತನಕ ಮಾತ್ರ
ಆತನ ಈ ಬಲವಾದ ಸೊಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಆ ಬಳಿಕ ಅದು ಹಾರಿಹೋಗದೆ? ೧೫೦. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ

ಕಡಲೊಳ್ ಮೆಯ್ಯರೆದಿದೊಡಂ ಪೊಡವಿಯೊಳ್ ಪೊಕ್ಕಿದೊಡಂ ಬೆಟ್ಟದೊಳ್
ನಡೆದೇಡೊಡಮಳ್ಳುತುಂ ದೆಸೆಗಳೊಳ್ ಬೆಳ್ಳುತ್ತಡಂಗಿದೊಡಂ |
ಕಡುಪಿಂದೊರ್ಮೆಯೆ ಪೂವಿನಂಬದಟರಂ ಮೆಯ್ಯಾಗಿ ನೋಯಿಪ್ಪದೆಂ
ದೊಡೆ ಕೇಳೆನ್ನಯ ಬಾರಿಯೊಳ್ ತಿಸುಳಿ ತಾನಿನ್ನೆತ್ತ ಪೋಗಿದರ್ಪಂ || ೧೫೦

ಅದಟನಳುರ್ಕೆಯಂ ಕಿಡಿಸಲಾಂಬರಮೇ ತನಗೊಂದು ಕರ್ಬು ಸಾ
ಲದೆ ಮಹಿದುಂಬಿ ಸಾಲದೆ ಪಸುರ್ಮಿಡಿ ಸಾಲದೆ ಬಂದ ಮಾವು ಸಾ |
ಲದೆ ಸುಪಿವಂಚಿ ಸಾಲದೆಳಗೊಂಗುಱಿ ಸಾಲದೆ ಕಾಯ್ತ ತೆಂಗು ಸಾ
ಲದೆ ಪೊಸ ನೀಪಿವೆಣ್ಣು ನುಡಿ ಸಾಲದೆ ತೆಂಕಣಗಾಳಿ ಸಾಲದೇ || ೧೫೧

ವ|| ಎಂದು ಗದ್ದುಗೆವೊಯ್ದು ಕಣ್ಣ ಕೆಂಪು ಕಿಸುಸಂಜೆಯಂ ಪಸರಿಸೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಮಸಗೆ
ನಿಸ್ಸಾಳಮಂ ಸೂಳಿಸಲ್ವೇಲ್ವಾಗಳ್-

ಮಾಣದೆ ನಿಚ್ಚಮುಂ ಪೊಣರ್ವ ರಾಯರ ತಕ್ಕಡಿಗಾಱಿ ಬಳ್ಳಿ ನೀ
ದಾರ್ಣಮನಂಟುಗೊಂಡದಟರಾಗಳೆ ಬಾಯ್ವಿಡೆ ಸೊರ್ಕಿನಿಂದೆ ಕ |
ಣ್ಣಾದ ಬೀರರುಗ್ಗಡಿಸೆ ಬಗ್ಗಿಪ ಕೋಗಿಲೆಯೆಂಬ ಪೊಯ್ವನಿ
ಸ್ಸಾಣದ ಬಲ್ಲರಂ ಕಿವಿಯ ಬಾನೆಡೆಯಂ ಬಳಸಿತ್ತು ಬೇಗದಿಂ || ೧೫೨

ಹೋಗಿ ಮೈಮರೆಸಿಕೊಂಡಿರಲಿ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರಲಿ, ಬೆಟ್ಟವನ್ನೇರಿರಲಿ,
ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಹಿಂಜರಿದು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರಲಿ, ರಭಸದಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ
ಬರುವ ನನ್ನ ಹೂವಿನ ಬಾಣ ಎಂತಹ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳನ್ನೂ ಮೈ ತಾಗಿ ನೋಯಿಸುವುದು
ಎಂದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಧಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತ್ರಿಶೂಲಿ ತಾನು ಇನ್ನೆತ್ತ ಹೋಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ?
೧೫೧. (ಆತನ) ಗರ್ವದ ಆಧಿಕ್ಯವನ್ನು ಮುರಿಯಲು ನಾನೇ ಹೋಗಬೇಕೆ? ಒಂದು
ಕಬ್ಬು ಸಾಲದೆ? ಮರಿದುಂಬಿ ಸಾಲದೆ? ಹಸಿರಾದ ಮಿಡಿ ಸಾಲದೆ? ಫಲಬಿಟ್ಟ ಮಾವು
ಸಾಲದೆ? ಸುಳಿದಾಡುವ ಹಂಸ ಸಾಲದೆ? ಎಳೆಯ ಅಡಕೆ ಮರ ಸಾಲದೆ? ಕಾಯಿಬಿಟ್ಟ
ತೆಂಗು ಸಾಲದೆ? ನವಯುವತಿಯಾದ ಚೆಲುವೆಯ ಮಾತು ಸಾಲದೆ? ದಕ್ಷಿಣದ ಒಂದು
ಗಾಳಿ ಸಾಲದೇ? ವ|| ಎಂದು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಬಡಿದು ಕಣ್ಣಿನ ಕೆಂಪು ಸಂಜೆಗೆಂಪನ್ನು
ಹರಡಲಾಗಿ, ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಭೇರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ತಿಳಿಸಿದಾಗ,
೧೫೨. ಬಿಡದೆ ನಿತ್ಯವೂ ಹೊಡೆದಾಡುವ ಅರಸರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಳಿದು ತಳಕಾಣುವಂತೆ,
ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳೆಂಬವರು ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡುವಂತೆ,
ಮದೋನ್ಮತ್ತತೆಯಿಂದ ಕುರುಡಾದ ವೀರರು (ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ) ಉಗ್ಗಡಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ
ಕೂಗುತ್ತಿರುವ ಕೋಗಿಲೆಯೆಂಬ ಭೇರಿಯ ಮಹಾಧ್ವನಿ ಕಿವಿಯನ್ನೂ ಆಕಾಶವನ್ನೂ

ಅದಟನಳುಕೆಯಂ ಕಿಡಿಸಿ ಬಿಂಕಮನಟ್ಟಿಸಿಯೆನ್ನ ಕೋಲ್ಲಳಿಂ
 ಸದೆದರೆವೆಣ್ಣನಂ ಬಡದೆ ಮಾಡಿ ಕಡಂಗಿ ನೆಲಂಗಳೊಳ್ ಸಮಂ |
 ತೊದವಿಸಿ ಪೆರ್ಮೆಯಂ ಸೆಳೆದು ಬಲ್ಲೆಯನಿಟ್ಟುಳಿಗೊಂಡು ಬೇಗದಿಂ
 ಕದಕದಪಂ ತೊಡರ್ಚೆಯೆಳೆದೇರನನೋಡಿಪೆನೆಂದು ಪೂಸರಂ || ೧೫೩

ವ|| ಅಂತು ತೊಟ್ಟನೆ ಪಳಂಚಲೆದು ತನ್ನ ಮನದನ್ನರಪ್ಪ ಬಸಂತ ಮೆಲ್ಲೆಲರ್ಗಳೆಂಬ
 ಕೆಳೆಯರೊಡನೆ ಇಂದು ಪಡೆಯೆಲ್ಲಮುಂ ಪಲವುಂ ಸನ್ನದಿಂ ಬರಲಿಮೆಂದು ಪೇಟಿ ಕಮ್ಮಿಗಣೆಯನ
 ನುಡಿಯನಾಲಿಸಿ ಹಸಾದವನಿಟ್ಟು ಸುಗ್ಗಿಯುಮಾ ತೆಂಗಾಳಿಯುಮಿವರ್ರುಂ ಸಜ್ಜುವಂ ಪಡೆದು
 ಚೌವಂದದ ದಟಕಂ ಸೆಲವಿತ್ತೊಡಗೊಂಡು ಬರೆಯಾಗಳ್ ಪಲವೆಡೆಯ ಕಡೆಯ ಬಾಡರ್ಗೆ
 ಬನಂಗಳೊಳ್ ತಾಣಂದರಮಾಗಿರ್ಪ ಕೆಂಗಣ್ಣಕ್ಕಿಯಲರ್ವಕ್ಕಿ ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ ಪೊಣರ್ವಕ್ಕಿ ಮೊದಲಾದ
 ದಟ್ಟಿಯ ಕೂರಾಳ್ಳಳುಂ ತಂತಮ್ಮ ಪಡೆವೆರಸು ಬಂದು ಕಾಣ್ವುದುಮವರಂ ಮನ್ನಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ತೆಪದ
 ಪುಸಿವಡೆಯಂ ಬಿಜ್ಜೆಯಿಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿ ಮುಂಗುಡಿಯೊಳ್ ನಡೆವಂತೆ ಬೆಸಸಿ ಕಣ್ಣೆಂಬಾಗಿರೆ
 ಬೀರವಸದನಂಗೈಯ್ದು-

ಪಲವುಂ ಮೇಳದ ಬೀರರ್

ಕೆಲದೊಳ್ ಬರೆ ತುಲುಗಿ ಪಿಡಿದ ಬೆಳ್ಳೊಡೆ ಚೆಲ್ವಂ |

ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು ೧೫೩. (ಆತನ) ಗರ್ವದ ಅಧಿಕ್ಯವನ್ನು ಮುರಿದು, ಬಿಂಕವನ್ನು
 ಬಿಡಿಸಿ, ನನ್ನ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದು ಆತನನ್ನು ಅರ್ಧ ಹೆಣ್ಣಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ,
 ರಭಸದಿಂದ ಲೋಕಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಬರ್ಜಿಯನ್ನು
 ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಕೆನ್ನೆ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ತೂತುಮಾಡಿ ಶಿವನನ್ನು ಓಡಿಸುವೆನೆಂದು
 ಪುಷ್ಪಬಾಣನು ನುಡಿದನು. ವ|| ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೂಡಲೆ ಕ್ಷೋಭೆಗೊಂಡು ತನಗೆ
 ಪ್ರಿಯರಾದ ವಸಂತ ಹಾಗೂ ಮಂದಮಾರುತ ಎಂಬಿಬ್ಬರು ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ “ಇಂದು
 ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಹಲವಾರು ಸನ್ನಾಹಗಳಿಂದ ಬರಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆತನ
 ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಪ್ಪಣೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿ ವಸಂತನೂ ತೆಂಗಾಳಿಯೂ ಇಬ್ಬರು ಸಿದ್ಧತೆ
 ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚತುರಂಗ ಬಲಕ್ಕೂ ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತು ಒಡಗೊಂಡು ಬಂದರು. ಆಗ ಹಲವಾರು
 ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಊರುಗಳ ಬನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಾಂತರವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಕೋಗಿಲೆ,
 ದುಂಬಿ, ಗಿಳಿ, ಚಕ್ರವಾಕ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಬಲರಾದ ಶೂರ ಸೈನಿಕರು ತಂತಮ್ಮ ಸೈನ್ಯ
 ಸಮೇತವಾಗಿ ಬಂದು ಕಾಣಲು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಮನ್ನಣೆಯಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು
 ಬಗೆಯ ಮಾಯಾ ಸೈನ್ಯ ಪಡೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಮುಂದಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು
 ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತರು. ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತೆ ವೀರರ ಉಡುಗೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟು ೧೫೪. ಜೊತೆಯಾಗಿ
 ಅನೇಕ ವೀರರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರಲು, ಸಂದಣಿಸಿದ ಬಿಳಿಕೊಡೆಗಳು ಚೆಲುವನ್ನು

ಗೆಲೆ ತನ್ನರಮನೆಯೊಳ್ ಸಿರಿ
ನಲವಿಂ ನೆಲಸಿರ್ಪ ಪೊಟ್ಟಿನೊಳ್ ಪೊಜಮಟ್ಟಂ || ೧೫೪

ಸೊಗಯಿಪ ತಳಿದೋರಣಮಂ
ನುಗುಳುತ್ತಂ ಪಲರ ಪರಕೆಯಂ ಕೆಯೊಳುತುಂ |
ಪೊಗಟ್ಟವವರಂ ಮನ್ನಿಸುತುಂ
ಬಗೆವುಗೆ ಪೊಜವೊಲನೆಯ್ದಿದಂ ನನೆಗಣೆಯಂ || ೧೫೫

ಮೊಗಸಾಲೆ ಚಂಪೆಯಂ ಚೌ
ಕಿಗೆ ಮೆಲೆದಿರೆ ಹರಿಸದಿಂದೆ ಬೀಡಂ ಬಿಟ್ಟಾ
ಪಗಲಂ ಕಳೆದಂದಿನ ಮುಳು
ವಗಲಂ ನಡೆದತ್ತಿ ಬರುತುಮಿದರ್ ಕಾವಂ || ೧೫೬

ವ|| ಆಗಳ್-

ಅರಗಿಳಿವಿಂಡು ವಾರುವದ ಮೋಹರವಾಡಿವಿಂಡು ಬಿಲ್ಲು ಬೀ
ರರ ಪಡೆ ಕೊಂಚಿವಿಂಡು ಪೊಳೆವಡ್ಡಣದೊಡ್ಡಮಳ್ಳಕ್ಕಿವಿಂಡು ಮೆ |
ಯ್ವರಸುವ ಕೊಂತಗಾಳರಣಿಯಾಗಿರೆ ಬಂದು ಬಸಂತನೊಲ್ಲು ಸಂ
ವರಣೆಯನೆಯ್ತೆ ತೋಟೆ ತಲೆದೂಗಿಸಿದಂ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬೀರನಾ || ೧೫೭

ವ|| ಅಂತೊಯ್ಯನೆ ಮುಂದೆ ಮೋಹರಂಬಡೆದು ತಳವ್ ಪುಸಿವಡೆಯಲ್ಲಿ-

ಗಲ್ಲದ ಸೊರ್ಕುನೀರ ಪೊನಲಿಂ ನೆಲೆವೆರ್ಚಿ ಕಡಲ್ ತುಳುಂಕೆ ಬೆ
ಟ್ಟೆಲ್ಲಮನೊಂಕುವಂತಿಡುವ ಕಾಲ್ಮೊಯ್ಯನೆ ನೆಲನಾಟಿ ಬೇಗದಿಂ |

ಪಡೆಯಲು, ತನ್ನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೆಲೆಸಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ (ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ) ಕಾಮನು ಹೊರಟನು. ೧೫೪. ಸೊಗಸಾಗಿರುವ ತಳಿರ ತೋರಣವನ್ನು ದಾಟುತ್ತ, ಅನೇಕರ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ, ಹೊಗಳುವವರನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತ, ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಾಮನು ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರವಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆಗ-೧೫೬. ಮೊಗಸಾಲೆ, ಚೌಕಿ, ಚಂಪೆಯಗಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರಲು ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೈನ್ಯ ಸಮೇತನಾಗಿ ಕಾಮನು ಹೊರಟನು. ೧೫೭. ಅರಗಿಳಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಕುದುರೆಯ ದಳ, ಗುಂಯ್ದುವ ದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಧನುರ್ಧರರ ಪಡೆ, ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಮೂಹವೆ ಹೊಳೆಯುವ ಗುರಾಣಿಗಳ ಮೊತ್ತ ಚಕ್ರವಾಕಗಳ ಸಮೂಹವೆ, ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬರುವ ಈಟಿ ಹಿಡಿದವರ ದಳ-ಹೀಗಿರಲಾಗಿ ವಸಂತನು ಬಂದು (ಸೈನ್ಯದ) ಸನ್ನಾಹವನ್ನೆಲ್ಲ ತೋರಿ ಕಾಮನನ್ನು ತಲೆದೂಗಿಸಿದನು. ವ|| ಹಾಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮುಂದೆ ಸಮೂಹವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಮಾಯಾ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ-೧೫೮. ಗಂಡಸ್ಥಲದಿಂದ ಹೊನಲಿಟ್ಟು ಹರಿದ ಮದಜಲವು ಕಡಲಂತೆ ತುಳುಕುತ್ತಿರಲು, ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ

ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯ್ಲಂ ಬಡಿಗಿ ಕೊಂಡವೊಲೆತ್ತಿದ ತೋರಹತ್ತದಿಂ
ಜಲ್ಲನೆ ತುಂಬಿಗಳ್ ಕೆದಱಿ ಬಂದುವು ಬಿಂಕದಿನಂಕದಾನೆಗಳ್ || ೧೫೮

ತೊಳಗುವ ಪೊನ್ನ ಪಲ್ಲಣದ ನುಣ್ಣೆಳಗಾಗಸಮಂ ಮುಸುಂಕೆ ಪ
ಜ್ಜಲಿಸುವ ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕೆಗಳ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಬಲ್ಲಲಿ ನೀಳ್ವ ದಿಕ್ಕಿನೊಳ್ |
ಬಳಸೆ ಕೊಡಂಕೆಯೊಳ್ ಪೊಳೆವ ಚೌರಿಯ ಗಾಲಿಯ ಕೋಳ್ಗೆ ಬೆಟ್ಟುಗಳ್
ತಳರೆ ಪೊಗಲ್ತಿಯಂ ತಳೆದ ತೇಜಿಯ ತಟ್ಟು ತೆರಳ್ವದೆತ್ತಲುಂ || ೧೫೯

ಪೂಡಿದ ವಾರುವಂಗಳ ತೆರಳ್ಗೆಗೆ ನೇಸಱ ತೇರ ತೇಜಿಗಳ್
ಪಾಡಬಿಡಿರ್ಪಿನಂ ಪರಿವ ಗಾಲಿಯ ಕೋಳ್ಗೆ ಕೆಳರ್ತು ಬೆಟ್ಟುಗಳ್ |
ಕೂಡೆ ಸಡಿಲ್ವಿನಂ ಪೊಡೆವ ಬೀರರ ಜಂಕೆಗೆ ಗೊಂಟನಾನೆಗಳ್
ಕೋಡುವಿನಂ ಕಡಂಗಿ ಪರಿತಂದುವು ತೋರ್ಕೆಯ ತೇರ್ಗಲೋಳಿಯಂ || ೧೬೦

ಸಿಡಿಲ ಪೊಡರ್ಪನೇಳಿಸುವ ಸಿಂಗಮನಂಜೆಪ ರಕ್ಕಸರ್ಕಳಂ
ನಡುಗಿಪ ಮಾರಿಯಂ ಪೊಸೆದು ಮುಕ್ಕುವ ಮಿಟ್ಟುವನೊತ್ತಿ ಸೊರ್ಕಿನಿಂ |
ಪಿಡಿವ ಕಡಂಗಿ ನಿಂದ ಜವನಂ ಮುಚ್ಚಿದಿಕ್ಕುವ ತಕ್ಕನಾಂತು ಮುಂ
ಗುಡಿಯೊಳ್ ಬಂದುದಂದು ತುಟಿಲಾಳ್ಳಳ ಬಲ್ಲಣಿ ಗೆಲ್ಲವೆಂಬಿನಂ || ೧೬೧

ಅದುಮುವಂತೆ ಇಡುವ ಪಾದಗಳ ಭಾರದಿಂದ ನೆಲ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರಲು, ಎತ್ತಿದ ಬಡಿಗಿಗೆ ಚೆಲ್ಲುವರಿದು ಬೀಳುವ ನೆಲ್ಲಿಯಕಾಯಿಗಳಂತೆ ಉದ್ದವಾದ ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಎತ್ತಿದೊಡನೆ ಸರಸರನೆ ದುಂಬಿಗಳು ಬೆದರುತ್ತಿರಲು ಮಿಗಿಲಾದ ಆನೆಗಳು ಬಿಂಕದಿಂದ ಬಂದುವು. ೧೫೮. ಹೊಳೆಯುವ ಚಿನ್ನದ ಜೀನುಗಳ ನುಣುಪಾದ ಬೆಳಕು ಆಕಾಶವನ್ನು ಮುಸುಕಲಾಗಿ, ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕೆಗಳ ಗೆಜ್ಜೆಯ ನಿಡುದನಿ ಹಬ್ಬಿ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಲಾಗಿ, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಚೌರಿಗಳ ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟಗಳು ನಡುಗಲಾಗಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕುದುರೆಗಳ ದಳ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ (ಹಬ್ಬಿ) ತೆರಳಿತು. ೧೬೦. ಹೂಡಿದ ಕುದುರೆಗಳ ನಡೆಗೆಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಕುದುರೆಗಳು ಕಂಗಡುವಂತೆಯೂ ಹರಿಯುವ ಗಾಲಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಬಿರಿತು ಬೆಟ್ಟಗಳು ಸಡಿಲುವಂತೆಯೂ, ವೀರರು ಮಾಡುವ ಗರ್ಜನೆಗೆ ದಿಗ್ಗಜಗಳು ಹೆದರಿ ಹಿಂಜರಿವಂತೆಯೂ, ರಭಸದಿಂದ ದರ್ಶನೀಯವಾದ ರಥಗಳು ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಬಂದುವು. ೧೬೧. ಸಿಡಿಲಿನ ಆರ್ಭಟವನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವ, ಸಿಂಹವನ್ನು ಅಂಜಿಸುವ, ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ನಡುಗಿಸುವ, ಚಾಮುಂಡಿಯನ್ನು ಬಡಿದು ಮುಕ್ಕುವ, ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ದರ್ಪದಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸುವ, ನುಗ್ಗಿ ಬಂದ ಯಮನನ್ನು ನುಗ್ಗುಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಶೂರ ಸೈನಿಕರ ಬಲವಾದ ದಳ ವಿಜಯೋತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ

ಕುದುರೆಯ ತಟ್ಟುಗಳ್ ನೆರೆದ ಬಲ್ಲೆರೆಯಂ ಪಿಡಿದಿದರ್ ಬಾಳ್ಳಳು
 ನೆಡೆದ ನಿಡುವಾಳೆಯಂ ಬಿಳಿಯ ಸತ್ತಿಗೆಗಳ್ ನೊರೆವಿಂಡನಾನೆಗಳ್ |
 ಕೆದಕದೆ ಹಂತಿಗೊಂಡ ನೆಗಲಂ ಹೊಸ ತೇರ್ ಪಡಗಂ ನೆಗಟ್ಟಿ ಪೆ
 ಚೆದ ಕಡಲೆಂಬಿನಂ ಮಸಗಿ ಬಂದುದು ಪೆರ್ಬಡೆ ಕರ್ಬುವಿಲ್ಲನಾ || ೧೬೨

ವ|| ಅಂತು ಬೆಡಂಗುವೆತ್ತು ನಡೆವ ಪುಸಿವಡೆಯ ಪೆಣಗೆ ಪಟಿಯ ಪಾಡಿಯಂ
 ಕೂಡಿಕೊಂಡು-

ಮಿಳಿವ್ ಪೊಸದಳಿರೆ ಪಟಿಯಿಗೆ
 ಗಿಳಿಗಳೆ ಪೂಡಿದರ್ ಕುದುರೆ ತೆಂಗಾಳಿಯೆ ಕ |
 ನೊಳೆ ತೇರೆಸಗುವನೆನೆ ಬಂ
 ದೆಳಮಾವಿನ ತೇರನೇಟೆ ನಡೆದಂ ಕಾಮಂ || ೧೬೩

ತರದಿಂದೆತ್ತಿ ಕೆಂದಾ
 ವರೆಗಳ್ ಕೆಂಗೊಡೆಗಳಂದಮಂ ಪಡೆವಿನಮಾಂ |
 ತರಸಂಚೆಯೆಂಬ ಸಾವಂ
 ತರ ಬಳಗಂ ಬಳಸೆ ಬಂದನಂದು ಬಸಂತಂ || ೧೬೪

ನನೆಯೆಸಳಂದಮಾದ ಗುಲಮುಂ ಪೊಳೆಯುತ್ತಿರೆ ನೀಳ್ವವೆತ್ತ ಪೂ
 ವಿನ ಪೊಸ ಟೆಕ್ಕೆಯಂ ಮಿಳಿರೆ ಪಕ್ಕದ ಕೋಗಿಲೆಯೆಂಬ ಗಂಟೆಗಳ್ |
 ದನಿಗುಡೆ ಕೆಯ್ಯಕೋಳ್ಳೆ ಕಡುಗೂರದವರ್ ದೆಸೆಯತ್ತ ಚೆಲ್ಲೆ ಮೆ
 ಲ್ಲನೆ ನಡೆತಂದುವಂದು ಪೊಸಮಾವೆನಿಪುಗ್ಗಡದಗ್ಗದಾನೆಗಳ್ || ೧೬೫

ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ೧೬೨. ಕುದುರೆಯ ದಳಗಳೆ ಕೂಡಿದ ದೊಡ್ಡ ಅಲೆಗಳು, ಹಿಡಿದ ಖಡ್ಗಗಳೆ ಉದ್ದವಾದ ಬಾಳೆಮೀನು; ಬಿಳಿಯ ಕೊಡೆಗಳೆ ನೊರೆಯ ರಾಶಿ, ಆನೆಗಳೆ ಬೆದರದೆ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತ ಮೊಸಳೆಗಳು, ಹೊಸರಥಗಳೆ ಹಡಗು - ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉಕ್ಕುವ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಕಾಮನ ಮಹಾಸೈನ್ಯ ಅಬ್ಬರಿಸಿ ಬಂದಿತು. ವ|| ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವೈಭವದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಮಾಯಾಸೈನ್ಯದ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಳೆಯ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು-೧೬೩. ನೆಗೆದಾಡುವ ಹೊಸ ತಳಿರೆಲೆಗಳೆ ಧ್ವಜವಾಗಿ, ಗಿಳಿಗಳೆ ಹೂಡಿದ ಕುದುರೆಗಳಾಗಿ, ತೆಂಕಣಗಾಳಿಯೆ ಮನೋಹರವಾಗಿ ರಥವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಸಾರಥಿಯಾಗಿರಲು, ಫಲಬಿಟ್ಟ ಎಳಮಾವಿನ ರಥವನ್ನೇರಿ ಕಾಮನು ನಡೆದನು. ೧೬೪. ಸಾಲಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಕೆಂಪುಕಮಲಗಳು ಕೆಂಪುಕೊಡೆಗಳಂತೆ ಅಂದವಾಗಿರಲು, ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರಾಜಹಂಸಗಳೆಂಬ ಸಾಮಂತರ ಬಳಗವು ಸುತ್ತುವರಿಯಲಾಗಿ, ವಸಂತನು ಬಂದನು. ೧೬೫. ಹೂವಿನ ಎಸಳುಗಳಿಂದ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ನೀಳವಾಗಿ ಹೂವಿನ ಹೊಸ ಧ್ವಜ ತೇಲಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಬದಿಯಲ್ಲಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯೆಂಬ ಗಂಟೆಗಳು

ಕೆಂದಳಿರ ಪಕ್ಕರಕ್ಕಿಗ

ಳಂದಂಬಡೆದೇಸೆವ ಪಲ್ಲಣಂಗಳ ಸೊಂಪಂ |

ಸಂದಿಸೆ ನೀಳ್ವಿಂ ನಡೆದುದು

ಸಂದರಗಿಳಿಯೆಂಬ ಕುದುರೆಗಳ ದಟವೆತ್ತಂ ||

೧೬೬

ಮಿರುಗುವ ಕೊಂಬಿನಚ್ಚು ಕಿಣುಗೊಂಬಿನ ತಳ್ಳರಗೀಲ್ ಕವಲ್ ಕೊಂ

ಬಿನ ಮಡವಡ್ಡವಂದ ನಳಿಗೊಂಬಿನ ಹತ್ತುಗೆ ಜೋಲ್ವ ಬಳ್ಳಿಗೊಂ |

ಬಿನ ಬಳೆ ತೋರಗೊಂಬಿನ ನೊಗಂ ನಿಡುಗೊಂಬಿನ ಮೂಂಕು ಕಣ್ಣೆ ಚೆ

ಲೈನೆ ನಡೆತಂದುವಂದಸುಗೆಯೆಂಬ ನೆಗಟ್ಟಿಯ ತೇರ್ಗಳೆತ್ತಲುಂ ||

೧೬೭

ಕಿಣುಮುಗುಳ ಗೆಜ್ಜೆಯಿಂದಂ

ಮಿಣುಗುವ ಕೆಂದಳಿರ ಹರಿಗೆ ಬಗೆಗೊಳೆ ಬಂದ |

ತ್ತುಜದೆ ಮಣಿಗೋಗಿಲೆಗಳೆಂ

ಬಣಿಕೆಯ ಪೆಸರ್ವೆತ್ತ ಹರಿಗೆಕಾಣರ ತಂಡಂ ||

೧೬೮

ಪಿಡಿದಲರ್ವಿಲ್ಲುಂ ಮೆಲ್ಲೆಸ

ಳುಡೆದೊವಲುಂ ಮಿಸುಪ ನನೆಯ ಮೊನೆಯಂಬುಂ ನೇ |

ಪರ್ವಡೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ನಡೆದುದು

ಗಡಣದೆ ಮಣಿದುಂಬಯೆಂಬ ಬಿಲ್ಲಣೆ ಬೇಗಂ ||

೧೬೯

ಧ್ವನಿಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಸೊಂಡಿಲಿನ ಏಟಿಗೆ ಕಡುವೈರಿಗಳಾದವರು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಬೆದರುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಹೊಸಮಾವೆಂಬ ಮಿಗಿಲಾದ ಆನೆಗಳು ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದವು. ೧೬೬. ಕೆಂಪಾದ ತಳಿರೆಲೆಗಳ ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿಗಳೂ, ಒಪ್ಪುವ ಜೀನುಗಳ ಸೊಬಗೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರಲಾಗಿ, ಹೆಸರಾದ ಅರಗಿಳಿಗಳೆಂಬ ಕುದುರೆಗಳ ಸೈನ್ಯವು ಉದ್ಧವಾಗಿ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ (ವ್ಯಾಪಿಸಿ) ನಡೆಯಿತು. ೧೬೭. ಹೊಳೆಯುವ ಕೊಂಬೆಯ ಅಚ್ಚು ಕಿರಿಯ ಕೊಂಬೆಯ ಆರೆಕೋಲು, ಕವಲಾದ ಕೊಂಬೆಯ ಕಡಾಣೆ, ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಂದ ಮೆದುವಾದ ಕೊಂಬೆಯ ಹತ್ತುಗೆ, ತೂಗಾಡುವ ಬಳ್ಳಿಯಂತಹ ಕೊಂಬೆಯ ಬಳೆ, ದೊಡ್ಡ ಕೊಂಬೆಯ ನೊಗ, ಉದ್ದ ಕೊಂಬೆಯ ಮೂಡು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೆಲುವಾಗಲು ಅಶೋಕವೆಂಬ ಹೆಸರಾಂತ ರಥಗಳು ಸಾಗಿಬಂದವು. ೧೬೮. ಚಿಕ್ಕಮೊಗ್ಗುಗಳ ಗೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಮಿರುಗುವ ಕೆಂಪಾದ ತಳಿರೆಲೆಯ ಗುರಾಣಿಗಳು ಮನೋಹರವಾಗಲಾಗಿ, ಮರಿಗೋಗಿಲೆಗಳೆಂಬ ಹೆಸರಾದ ಗುರಾಣಿಯವರ ದಳವು ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದಿತು. ೧೬೯. ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ಹೂವಿನ ಬಿಲ್ಲು, ಮಿದುವಾದ ಎಸಳುಗಳಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಚರ್ಮದ ಉಡುಪು, ಹೊಳೆಯುವ ಹೂವಿನ ಮೊನಚಾದ ಬಾಣಗಳು ಸಜ್ಜಾಗಿರಲಾಗಿ ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಮರಿದುಂಬಿಗಳೆಂಬ

ಕಡುನಿಮಿದುರ್ ಪೊಳೆವ ಪೊಸಪೂ
ಗುಡಿಯೆಂಬಗ್ಗಲಿಕೆವಡೆದ ಸಬಳಮನೊಲವಿಂ ।
ಪಿಡಿದು ಬರುತಿರ್ದುದೆತ್ತಂ
ಕಡುಸೊರ್ಕಿದ ತುಂಬಿಯೆಂಬ ಡೊಂಕಣೆಕಾಱರ್ ॥

೧೭೦

ವ॥ ಅಂತು ನಡೆತರ್ಪ ಪಡೆವೆರಸು ನಿಚ್ಚವಯಣಂ ಬರುತಿರ್ಪಾಗಳ್ ಪಲವು ಪರಿಯ
ಪಕ್ಕಿಗಳ ಪೆರ್ಚಿದ ಸರಂಗಳಿಂ ಹರಣಂಬಡೆದಂತೆ ಪರಿವಡೆದು ತಿಂತಿನಡೆದ ಪೇರಡವಿಯೊಳ್
ಪೊಗಯ್ತೆವೆತ್ತು-

ತುಱುಗಿ ನಡೆವ ಮುಗಿಲ ನಡುವೆ ಪೊಳೆವ ಮಿಂಚವೆಂಬನಂ
ಮಿಱುಪ ತೆರೆಗಳೆಡೆಗೊಳಗೆ ಸುಟೆವ ಮೀನಳಾವಗಂ ।
ಮೆಱೆವ ತೊಱೆಯ ತಡಿಯ ತಳಿರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಮುಂ
ಬಟೆದೆ ಮುಳಿದು ತಿಳಿಪೆ ತಿಳಿದು ನೆರೆವ ಬೇಡವೆಂಡಿರಿಂ ॥

೧೭೧

ವ॥ ಅಂತು ಗಾಡಿವಡೆದ ಕಾಡಂ ಪಿಂದಿಕ್ಕಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆವಾಗಳ್-

ಕಟ್ಟಿದ ತಂತಿಯಂ ಮಿಡಿದು ಗೊಂದಣದಿಂದರುಹಂತನೇಚ್ಚಿಯಂ
ನೆಟ್ಟನೆ ಪಾಡಿ ಸೋಲಿಸುವ ಸಗ್ಗದ ಪೆಂಡಿರ ನುಣ್ಣುರಕ್ಕೆ ಮೆ ।
ಯೆಟ್ಟೆಳವುಲೆಗಳ್ ಪಲವುಮಾಲಿಸೆ ಮೆಯ್ಯಿರಿವೆತ್ತ ತಬ್ಬಲಿಂ
ಬೆಟ್ಟಮದೊಂದು ದಿಟ್ಟಿಗಡೆಯಾದುದು ತೊಟ್ಟನೆ ಕರ್ವುವಿಲ್ಲನಾ ॥

೧೭೨

ಬಿಲ್ಲುಗಾರರ ಸೈನ್ಯವು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯಿತು. ೧೭೦. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಮಿರಿ ಹೊಳೆಯುವ
ಹೂವಿನ ಕುಡಿಯೆಂಬ ಮಿಗಿಲಾದ ಖಡ್ಗಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ದುಂಬಿಗಳೆಂಬ
ಬರ್ಜಿಯವರು ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಮಹಾದರ್ಪದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ವ॥ ಹಾಗೆ ನಡೆದು
ಬರುತ್ತಿರುವ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಲವಾರು ಪಕ್ಕಿಗಳ
ಹೆಚ್ಚಿದ ಧ್ವನಿಗಳಿಂದ ಸಚೇತನವಾದಂತೆ ಒಪ್ಪವಾಗಿ ದಟ್ಟವಾದ ದೊಡ್ಡಅಡವಿಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ-೧೭೧. ದಟ್ಟವಾಗಿ ನಡೆದ ಮೋಡಗಳ ನಡುವೆ ಮಿಂಚುವ ಮಿಂಚೊ
ಎನೊ ಎಂಬಂತೆ ತೆರೆಗಳ ನಡುವೆ ಸುಳಿದಾಡುವ ಮೀನುಗಳಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ
ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ನದಿ, ಅದರ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಎಲೆಮನೆಗಳು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ
ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ (ಪ್ರಿಯಕರರು) ಸಾಂತ್ವನಗೊಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ
ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬೇಡರ ಹೆಣ್ಣುಗಳು- ವ॥ ಇವುಗಳಿಂದ ಚೆಲುವಾದ
ಕಾಡನ್ನು ದಾಟಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದಾಗ- ೧೭೨. (ವಾದ್ಯಕ್ಕೆ) ಅಳವಡಿಸಿದ ತಂತಿಯನ್ನು
ಮಿಡಿದು ಅರ್ಹಂತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಹಾಡಿ (ಮನಸ್ಸನ್ನು) ಸೋಲಿಸುವ
ಸ್ವರ್ಗದ ಹೆಣ್ಣುಗಳು, ಅವರ ಮಧುರವಾದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮೈಮರೆತು ಕೇಳುವ ಹಲವಾರು
ಜಿಂಕೆಗಳು,- ಇವುಗಳಿಂದ ಶೋಭೆಗೊಂಡ ತಪ್ಪಲು ಭೂಮಿ-ಹೀಗಿರುವ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟವು

ಅಂತು ನೆಗಟ್ಟಿದ್ ಬೆಟ್ಟಂ
ಸಂತಸದಿಂ ನಿಂದು ನೋಡುತ್ತಿರಿ ಬಿನ್ನಪವೆಂ |
ದಿಂತೆಂದಂ ಕೆಯುಗಿದು ಬ
ಸಂತಂ ಜತಿಯೊರ್ವನಿಲ್ಲಿ ನೆಲಸದೆ ಮಾಣಂ ||

೧೭೩

ವ|| ಎಂಬನ್ನೆಗಂ-

ಕೊಲ್ಲದುದೆ ದಿಟದಿನಜನೆಂ
ದೆಲ್ಲಾ ಪರಿಯಿಂದೆ ಪೇಟ್ಟು ಪಿರಿಯರ ನುಡಿಯಂ |
ಬಲ್ಲಿತನೆ ನಂಬಿ ಬೇಂಟೆಯ
ನೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ ಬಿಯದರೊಪ್ಪಿದರದಜೊಳ್ ||

೧೭೪

ಮಡುಗಳೊಳಗಲರ್ಧ ಪೂವಂ
ಕಡುನಲವಿಂ ತಿಳಿದು ಬೇಗದಿಂ ಸವಣನ ಮೆ |
ಲ್ಲಡಿಗೆ ತಲೆದುಡಿಗೆ ಮಾಡುವ
ಪಿಡಿಗಳ್ ನೆಗಟ್ಟಿದ್ವದಜ ತಟ್ಟಲ ಬನದೊಳ್ ||

೧೭೫

ತೊಲಗದೆ ಗೆಡೆದೊಂಡಿದರ್ವು
ಸಲೆ ಮುಳಿಸಂ ಬಿಟ್ಟು ಸೋಗೆಯುಂ ಪಾವುಗಳುಂ |
ಪುಲಿಯುಂ ಮಣಿವುಲೆಗಳುಂ
ಕಲಿಸಿಂಗಮುಮಾನೆಯುಂ ಕರ ನಲವಿಂದಂ ||

೧೭೬

ಕೂಡಲೇ ಕಾಮನ ಕಣ್ಣೆಗೆದುರಾಯಿತು. ೧೭೩. ಹೀಗೆ ಶೋಭಿಸುವ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ವಸಂತನು ಕೈಮುಗಿದು “ಬಿನ್ನಹ ಜೀಯಾ, ಇಲ್ಲಿ ಯತಿಯೊಬ್ಬನು ಇರಲೇಬೇಕು” ಎಂದನು. ವ|| ಹೀಗೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ- ೧೭೪. ಕೊಲ್ಲದೆ ಇರುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮವೆಂದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ ಹಿರಿಯರ ಮಾತನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿ ಬೇಂಟೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚದೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಬೇಡರು ಅದರೊಳಗೆ ಒಪ್ಪಿದರು. ೧೭೫. (ನೀರಿನ) ಮಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಹೂಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆಯ್ದು ತಂದು ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ಆ ಜೈನಯತಿಯ ಮೃದುವಾದ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾದ ಆಭರಣವೆಂದು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳು ಅದರ ತಪ್ಪಲಿನ ವನದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿದುವು. ೧೭೬. ಹಾವು ನವಿಲುಗಳೂ, ಹುಲಿ ಜಿಂಕೆಮರಿಗಳೂ ಸಮರ್ಥವಾದ ಆನೆ ಸಿಂಹಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕೋಪವನ್ನು ತೊರೆದು ಮಿಗಿಲಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ವ|| ಹೀಗೆ

ವ|| ಅಂತು ಮೈಮೆವಡೆದ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೈಯೆತ್ತಿ ಪಲರುಂ ಜತಿಗಳ್ ತವಸಿಂಗೊಳಗಾಗಿ-

ಬಗೆ ನೊಸಲಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ನಿಲೆ ತಪ್ಪದೆ ಮೂಗಿನ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ದಿ
ಟ್ಟಗಳಿರೆ ಮೆಯ್ಯ ಮಣ್ ಕೊರಲೆ ಪುತ್ತಿಡೆ ಪರ್ಬದ ಬಳ್ಳಿ ಸುತ್ತಲುಂ |
ಸೊಗಯಿಸೆ ಕೈಯನಿಕ್ಕಿ ಮಿಗ ತನ್ನನೆ ತಾನೊಲವಿಂದೆ ಜಾನಿಸು
ತ್ತಗಲದೆ ನಿಂದನೊರ್ವ ಸವಣಂ ಬಗೆಗೊಳ್ಳೆಱಿ^೧ ತಟ್ಟತೆಂಬಿನಂ || ೧೭೭

ವ|| ಅವರಂ ಭೋಂಕನೆ ಕಟ್ಟದಿರೊಳ್ ಕಂಡು ಕಿಡಿಕ್ಕಿಡಿಯೋಗಿ ಕರ್ಪುವಿಲ್ಲನಂತೆಂದಂ-
ಇನ್ನೆಗಮೆನಗಿದಿರಾಗಿ ಮಲೆದು ಪೋಗದೆ ನಿಲ್ಲ ತವಸಿಗಳನೊರ್ವರುಮಂ ಕನಸಿನೊಳಂ
ಕಂಡೆನಿಲ್ಲ ಸವಣನೊರ್ವನ ತೊಲಗದಿದಿರಾಗಿ ನಿಂದು ಇದರ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಂ ಮಾಪ್ಪಿನೆಂದು
ಕರ್ಪುವಿಲ್ಲೆ ಕೆಯ್ಯಂ ನೀಡೆ ಬಸಂತನಂತೆಂದಂ-

ತನಗೆ ಸವನಪ್ಪವಂ ಪೊಣ
ರ್ದನೆ ಕಾದುವುದಪ್ಪವಂಗೆಱಗುವುದೆಂ |
ಬನಿತೆ ವಲಮರಸು ಗಾದೆಗ
ಳನುವಂ ನೀನಟೆದು ಬಲ್ಲೆ ಕೈನೀಡುವರೇ || ೧೭೮

ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೈಯೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಲವರು ಯತಿಗಳು
ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತ-೧೭೭. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿನಂತ ಚಿತ್ತ, ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ
ದೃಷ್ಟಿ, ಕೊರಳವರೆಗೆ (ಹಬ್ಬಿ) ಹುತ್ತುಗಟ್ಟಿರುವ ಮೈಯ ಮಣ್ಣು ಸುತ್ತಲೂ ಹಬ್ಬಿದ ಬಳ್ಳಿ-ಇವು
ಶೋಭಿಸಲಾಗಿ ಕೈಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಆತ್ಮಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲನಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ಶಾಂತಿಯೇ
ತುಂಬಿತೇನೋ^೧ ಎಂಬಂತೆ ಜೈನಯತಿಯೊಬ್ಬನು ನಿಂತಿದ್ದನು. ವ|| ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎದುರಿಗೆ
ಅವರನ್ನ ಕಂಡು ಕಿಡಿಕ್ಕಿಡಿಯಾಗಿ ಕಾಮನು ಇಂತೆಂದನು “ಈವರೆಗೆ ನನಗೆ
ವಿರೋಧಿಯಾಗಿ, ಹೋಗದೆ ನಿಲ್ಲುವ ತಪಸ್ವಿಗಳೊಬ್ಬರನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ನಾನು
ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಜೈನಯತಿಯೊಬ್ಬನೆ ಕದಲದೆ ಇದಿರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದನ್ನು
ಮಾಡುವೆನು” ಎಂದು ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಕೈನೀಡಲು ವಸಂತನು ಹೀಗೆಂದನು- ೧೭೮.
ತನಗೆ ಸಮನಾಗುವವನು ಹೋರಾಡುವುದಾದರೆ ಅವನೊಡನೆ ಕಾದಬೇಕು.
ಹಿರಿಯನಾದವನಿಗೆ ಬಾಗಬೇಕು-ಎಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗಾದೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು

೧. ‘ಬಗೆಗೊಳ್ಳೆಱಿವಟ್ಟತೆಂಬಿನಂ’ ಎಂದು ಶುದ್ಧಪಾಠವಿರಬಹುದು. ಒಳ್ಳು=ಸದ್ಗುಣ-ಧರ್ಮವು
ಎಱಿವಟ್ಟತೆಂಬಿನಂ=ಇವನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಪಡೆಯತೋ ಎಂಬಂತೆ (೮೦).

ಪಟವಗೆಗಳಾಜುಮಂ ಗೆ
 ಲ್ಲಳವಿಂ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕಿನಿಂದ ಕಲಿಯೆಂದುಂ ತ |
 ನ್ನೊಳಗುಂ ಪೊಳಗುಂ ತೋಪದ
 ಬಳಿಯಂಗೆಪಗಿದುರ್ ಬಾಬ್ಬದೀ ಮೂಲೋಕಂ || ೧೭೯

ಕಿಱುಕುಳನೆಂದೇಟಿಸಲೀ
 ತೆಪನಲ್ಲವೆ ಮುಂದೆ ನಿಂದ ಸವಣನ ರೂಪೇ |
 ತಪಮಾತೊ ಗಂಡುತನಮಂ
 ಮಱಿ ತಿಸುಳಿಯೊಳೆಪಗು ಪಿರಿಯವರ್ಗಳೆಯೊಡೆಯಾ || ೧೮೦

ವ|| ಎನೆ ಗದಗದನೆ ನಡುಗಿ ಮುಂದೆ ತಿಸುಳಿಯಂ ಗೆಲ್ಲದರ್ಕೆ ಮುಡಿಗಿಕ್ಕುವಂತೆ
 ನಿಡುಗೆಯ್ಗಳಂ ಮುಡಿಗಿಕ್ಕಿ ನಡೆದು ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ-

ಉಪದಟಲಿಂದಮಾ ತವಸಿಯಂ ಮುಳಿವೆಚ್ಚೊಡೆ ಕರ್ವುವಿಲ್ಲ ತಾಂ
 ಮುಟಿಯದೆ ಪೂವಿನಂಬು ಕರಿಕೇಪದೆ ತುಂಬಿಯ ನಾರಿ ಬೇಗದಿಂ |
 ಪಟಿಯದೆ ತನ್ನ ನಚ್ಚನೆಲರೊಯ್ಯನೆ ಜಾಪದೆ ಬಂದ ಮಾವು ಬೀ
 ತೊಪಗದೆ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯ ಸೊರ್ಕೊಳಸೋಪದೆ ಸೈತೆ ಪೋಕುಮೇ ||೧೮೧

ತಿಳಿದವನಾದರೂ ನೀನು ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಕೈಯಿಡುವುದೆ? ೧೭೯. (ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ ಮೊದಲಾದ) ಆರು ಹಳೆಯ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಕೈಯಿಟ್ಟು ನಿಂತ ವೀರನೂ ತನ್ನ ಒಳಗಾಗಲಿ, ಹೊರಗಾಗಲಿ (ಶಕ್ತಿಯ ದರ್ಪವನ್ನು) ತೋರದೆ ಇರುವವನೂ ಆದ (ಇಂತಹ) ಬಲಿಷ್ಠರಿಗೆ ಬಾಗಿ ಮೂರು ಲೋಕಗಳು ಬದುಕುತ್ತವೆ. ೧೮೦. ಸಾಮಾನ್ಯನೆಂದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೀಯಾಳಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಯತಿಯ ರೂಪಿನ ಗೋಜು ಏತಕ್ಕೆ? ನೆಲದೊಡೆಯನೇ, ಶಿವನ ಮೇಲೆ ಗಂಡುತನವನ್ನು ತೋರು, ಹಿರಿಯರಾದವರಿಗೆ ಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸು. ಹೀಗೆನ್ನಲಾಗಿ ಗಡಗಡ ನಡುಗಿ, ಮುಂದೆ ಶಿವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುವಂತೆ ತನ್ನ ಉದ್ದವಾದ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಣೆಗಿಟ್ಟು (ನಮಸ್ಕರಿಸಿ) ನಡೆದನು. ಅಲ್ಲದೆ- ೧೮೧. (ಆತನು ನನ್ನನ್ನು) ಲಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮನಃಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಮುನಿದು ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದರೆ ನನ್ನ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲು ಮುರಿಯದೆ? ಹೂವಿನಬಾಣ (ಸುಟ್ಟು) ಕರಿಕಾಗದೆ? ದುಂಬಿಗಳ ಹೆದೆ ಕೂಡಲೇ ಹರಿದು ಹೋಗದೆ? ನನ್ನ ನಂಬುಗೆಯ ಗಾಳಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಜಾರಿ ಹೋಗದೆ? ಫಲಿತವಾದ ಮಾವು ಒಣಗಿ ಬೀಳದೆ? ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯ ದರ್ಪ ಇಳಿದು ಹೋಗದೆ? (ಈ ತಪ್ಪು) ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋದೀತೆ? ವ|| ಹೀಗೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ

ವ|| ಎಂದು ಬಗೆದವರ ಪಿಂದುಟಿಯೆ ತಳದರ್ ಬನಂ ಬಿಡಿದು ಕಟ್ಟುದ್ವಮಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬಿದಿರ ಕೊನೆಯ ಕೋಳ್ ಪಟೆವಟೆಯಾದ ಪೊಟಿಯಂ ಸುರಿವ ಮುತ್ತುಗಳಂ ಕಾರ ಮುಂಬನಿಯ ತಂದಲೆಂದು ಬಂದು ನುಂಗಲಂಗೆಯ್ಸುವ ಚಾದಗೆಯ ಮಟೆಗಳುಮಂ ಬೆಂಗದಿರ್ಗಂ ತಣ್ಣದಿರ್ಗಂ ತೆಪ್ಪುಗುಡದ ಮರದುಲುಗಲ ಕಟ್ಟಲೆಯಂ ಕಾರಿರುಳ್ಳೆತ್ತು ಸುಟಿಯಲನುಗೆಯ್ಸು ಗೂಗೆಗಳುಮಂ ತನಿವಣ್ಣ ಗೊಂಚಲಂ ಮಿಂಚುವಡೆದ ಮೇಲ್ಮರನಡರ್ವ ಕೋಡಗಂಗಳ ಬಳ್ಳಿವಾಲಮನೆಳನಾಗರೆಂದು ಸೆಳೆದು ಕೆಡಪಿ ಕಡಿವೀಡಾಡಲವ್ವಳಿಸುವ ಮುದಿ ಮುಂಗುಲಿಗಳುಮಂ ಕಡವೆ ತುಟೆದು ಕದಡಿದೆಡೆಯೊಳೆವೆ ಕಟ್ಟು ಕೆಡೆದ ತೋರಗೊಂಬುಗಳಂ ಪೆರ್ವಾವೆಂದು ಪೊರ್ದಲಂಜಿ ಗೆಂಟುಪೊಳ್ ತೂಗಿ ನೋಡಿ ಪೆಟಕಾಲೊಳೋಡುವ ಕಿಟುನರಿಗಳುಮಂ ಈಡಿವ ಕಾಡಾನೆಗಳ ಕೋಡ ಪೊಯ್ಲೊಂದುದಿರ್ವೆತ್ತಲಂ ಪರೆದ ಗುರುಗುಂಜಿಯಂ ನೋಡಿ ಕೆಂಬರಲೆಂದು ಬಗೆದು ಬೇಗದಿಂದಾಯಲೆಂದುಜ್ಜುಗಿಪ ಬಿಯದರೆಳರೆಂಡಿರುಮಂ ಬಿಟುಗಾಳಿಯ ಪೊಯ್ಲೊ ನೆಗೆದೊಗೆದ ಬಿದಿರ ಬಲ್ಲಾಲಿಯಂ ಬೇಡರ ಬಲ್ಲ ದನಿಗೆತ್ತಲಿಯು^೧ ನಿಲ್ಲದೆ ತಲ್ಲಣದಿನೋಡಲೊಡರ್ಚುವೆಳವುಲ್ಗೆಗಳುಮಂ ಸುಟಿಗಾಳಿಗೆ ಸುಟೆದು^೨ಪಾಟುವ ತಟಗೆಲೆಯ

ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕುಳಿಸಿ ಹೊರಟಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬನದಲ್ಲಿ ಬಲು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬಿದಿರಿನ ಕೊನೆ ತಾಗಿ ಚೂರು ಚೂರಾದ ಮೋಡದ ಪೊರೆಯಿಂದ ಸುರಿಯುವ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಳೆಯ ಮೊದಲ ಹನಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಂದು ನುಗ್ಗಲು ಹವಣಿಸುವ ಚಾತಕದ ಮರಿಗಳು, ಸೂರ್ಯನಿಗಾಗಲಿ ಚಂದ್ರನಿಗಾಗಲಿ (ಒಳ ಸೇರಲು) ಅವಕಾಶವೀಯದಂತಹ ಮರಗಳ ದಟ್ಟಣೆಯಿಂದಾದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ರಾತ್ರಿಯೆಂದೇ ಭ್ರಮಿಸಿ ಸುಳಿದಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಗೂಗೆಗಳು, ಸವಿಯಾದ ಹಣ್ಣುಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳಿಂದ ಮಿಂಚುತ್ತಿರುವ ಮರದ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಏರುತ್ತಿರುವ ಕೋತಿಗಳ ಬಳ್ಳಿಯಂತಹ ಬಾಲಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಎಳೆಯ ನಾಗರಹಾವುಗಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ಕೆಡಹಿ ಕಚ್ಚಲು ಆತುರಪಡುವ ಮುದಿ ಮುಂಗುಸಿಗಳು, ಕಡವೆಗಳು ತುಳಿದು ಕದಡಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದ ದೊಡ್ಡಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೆಬ್ಬಾವೆಂದು ಹತ್ತಿರ ಬರಲು ಹೆದರಿ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಅನುಮಾನಿಸಿ ನೋಡಿ ಹಿಂಗಾಲುಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಓಡುವ ಚಿಕ್ಕ ನರಿಗಳು, ಇರಿದಾಡುವ ಕಾಡಾನೆಗಳ ಕೋರೆಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಉದುರಿಬಿದ್ದ ಗುರುಗಂಜಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮಾಣಿಕದ ಹರಳೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಬೇಗನೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸುವ ಬೇಡರ ಯುವತಿಯರು, ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಹೊಡೆದುದರಿಂದ ಪುಟಿದೇಳುವ ಬಿದಿರಿನ ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಬೇಡರ ಬಿಲ್ಲಿನ ಧ್ವನಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಭಯದಿಂದ ಓಡಲಾರಂಭಿಸುವ ಜಿಂಕೆಯ ಮರಿಗಳು, ಸುಳಿಗಾಳಿ ಬೀಸಲಾಗಿ ನೆಗೆದು ಹಾರಾಡುವ ತರಗೆಲೆಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನು ಹಕ್ಕಿಮರಿಗಳ ಹಿಂಡೆಂದು ತಿಳಿದು (ಮರದ)

ತುಲುಗಲಂ ಕಿಲುಕುವಿಂಢೆಂದು ಕೊಂಞಡುಗಳಂ ಮಜಿವಿಡಿದು ಮಿಡಿವಿಲ್ಲೊಳಿಸಲೆಸಗಿ ಮಲುಗುವ
ತುಲುಗಾವ ಕಿಲುಕುಳದ ಕೆಳೆಯರುಮಂ ನೋಡುತ್ತಂ ನಿಚ್ಚವಯಣದಿಂ ಬರೆವರೆ-

ಬಿಡದೆಸಪೆಲರಿಂದಂ ಪೊಣ್ಣುತಿರ್ಪಚ್ಚಗಂಪಂ
ಪಿಡಿದೆಲರ್ಗಳ ಜೊಂಪಂ ಜೋಲ್ದು ಚೆಲ್ವಾಗೆ ಬಿಣ್ಣಂ |
ದಿಡಿದ ಮರಗಳಿಂದಂ ಬೆಳ್ಳಿವೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಚ್ಚಂ
ಪಡಿಯೆನಿಸುವುದೆತ್ತಂ ರನ್ನಗಲ್ಲಿಂಬ ಬೆಟ್ಟಂ || ೧೮೨

ಹರಿಸದೆ ಕೂಡುವ ಬಿಜ್ಜೋ
ದರಿಯರ ಕೊರಲುಲಿಗಳಿಂದಮಂತಾ ಬೆಟ್ಟಂ |
ಬರಯಿಗಳ ಮೊತ್ತಮಂ ಚ
ಪ್ಪರಿಪಂತಿರೆ ಸಾರ್ದು ನೋಡಿದಂ ನನೆಗಣೆಯಂ || ೧೮೩

ನೋಟ್ಟರ ಕಣ್ಣಚ್ಚರಿಯಂ
ಮಾಲ್ವವೊಲಾಗಸಮನಣೆವ ಕೋಡುಂಗಲ್ಲಿಂ |
ನೀಟ್ಟಂ ತಳೆದಾ ಬೆಟ್ಟದ
ತಾಲ್ವದಿದ ಬನಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಡಂ ಬಿಟ್ಟಂ || ೧೮೪

ವ|| ಆಗಳೆಡೆಗಿಡಿದ ಪೂಗುಡಿಯ ಗುಡಿಗಳೊಳಂ ನೆಗೆದ ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮೊಗಸಾಲೆ
ಯೊಳಂ ಮಡಲೊಂಡ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಂಡವಿಗಳೊಳಂ ಸಂಪಗೆಯ ಚೊಂಪದ ಚಂಪೆಯದೊಳಂ

ಕೊರಡುಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಿಡಿಬಿಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ನೋಡಿ
ಮರುಗುವ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರು - ಇವುಗಳನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ
ಬರುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ೧೮೨. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ
ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಹೂಗಳ ಗೊಂಚಲು ತೂಗುಬಿದ್ದು ದಟ್ಟವಾಗಿರುವ
ಮರಗಳಿಂದ ರನ್ನಗಲ್ಲು ಎಂಬ ಬೆಟ್ಟವು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಮವೆನಿಸುವುದು. ೧೮೩.
ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೂಡುವ ವಿದ್ಯಾಧರಿಯರ ಕಂಠಧ್ವನಿಗಳಿಂದ ಆ ಬೆಟ್ಟವು ವಿರಹಿಗಳ
ಸಮೂಹವನ್ನು ಗದರಿಸುವಂತಿರಲಾಗಿ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಮನು ಅದನ್ನು ನೋಡಿದನು.
೧೮೪. ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಆಕಾಶವನ್ನು ತಾಗುವ
ಶಿಖರದಿಂದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಆ ಬೆಟ್ಟದ ತಾಳೆಮರಗಳು ತುಂಬಿದ ಬನಗಳಲ್ಲಿ
(ಕಾಮನು) ಬೀಡುಬಿಟ್ಟನು. ವ|| ಆಗ ಸಂದಣಿಸಿದ ಹೂಗುಡಿಗಳಿಂದಾದ ಚಿಕ್ಕ
ಡೇರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲೆದ್ದ ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮೊಗಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಬ್ಬಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ
ಮಂಡಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಂಪಗೆಯ ಗುಚ್ಚಗಳ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿಯೂ, ಚೆಲುವಾದ ಬಕುಳದ

ಕಂಪನಪ್ಪಿದಿರವಂತಿಯ ಕಾವಣಂಗಳೊಳಂ ಗಾಡಿವಡೆದ ಬಕುಳದ ಗೂಡಾರದೊಳಂ ಬೀಗಿ ಪಟಪಟನೆ
ಬೆಳೆದ ಬಾಳೆಯ ತಿವುರಿಯೊಳಂ ಸೊಂಪಾದ ಪಾದರಿಯ ಚೌಕಿಗಳೊಳಂ ಬಿಟ್ಟಡವಿ ಬರೆದಂತೆ,
ಕಂಡರಿಸಿದಂತೆ, ಕಣ್ಣೆಸೆದಿದುರ್ದನೈಗಮಿತ್ತಲ್-

ಪೂಗಣೆಯನೆತ್ತಿ ಬಂದುದ
ನಾಗಳೆ ಸಿವನಟೆದು ನೊಸಲ ಕಣ್ಣಾಯ್ದವನಂ |
ಬೇಗದೆ ನಡೆದವನೊಳ್ ನೀಂ
ತಾಗೆನೆ ನಸುನಗುತುಮಾತನಂದಿಂತೆಂದಂ ||

೧೮೫

ನೆಲನಂ ಪೋಗೊದೆಯೆಂಬುದೇನುಗಿದು ಬೆಟ್ಟಂ ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡೆಂಬುದೇ
ನುಲಿದೆಂಟುಂದೆಸೆಯಾನೆಯಂ ಪಿಡಿದು ಕೋಡಂ ಕಿಟ್ಟು ತಾರೆಂಬುದೇ |
ನೆಲೆ ಪೆರ್ಮಾರಿಯನಾವಗಂ ಪೊಸೆದು ನೀಂ ಮುಕ್ಕೆಂಬುದೇನಕ್ಕಟೀ
ಯಲರ್ವಿಲ್ಲಾತನ ಪಾಡಿಯಂ ಕಡುಪಿನಿಂ ತಾಗೆಂಬುದೇಂ ಬೀರಮೇ || ೧೮೬

ವ|| ಮತ್ತಮೊರ್ವಂ ಮೂದಲಿಸಿದಲ್ಲದೆ^೧ ತಾಗದ ಮುನ್ನೆಣಗಿದಲ್ಲದಿಟೆಯದ ಸಾಟೆದಲ್ಲದೆ
ಕೊಲ್ಲದ ಮುಟೆಯಿಟೆದಲ್ಲದೆ ಮೊರೆದೆಸೆಯದ ಪೆಸರಂ ತಳೆದ ತೂರಾಳಿಂತೆಂದಂ-

ಕಡು ಮುಳಿದೊಡ್ಡಿ^೨ ನಿಂದ ತುಟಿಲಾಳನಾಂ ತಟೆದೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕದಿ
ದೊಡೆ ಬಿಡದಾಂತು ಸೂನಿಗೆಯ ಭಂಡಿಗಳಂ ಸಿಡಿಲಂತೆ ಪೊಯ್ಯದಿ |

ಗೂಡಾರದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಧಿಕವಾಗಿ ಭರಭರನೆ ಬೆಳೆದ ಬಾಳೆಯ ತಿವುರಿಯಲ್ಲಿಯೂ,
ಸೊಗಸಾದ ಚೌಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಪಾಳೆಯವು ಬರೆದ ಚಿತ್ರದಂತೆ ಕೆತ್ತಿದ ಶಿಲ್ಪದಂತೆ
ಕಂಗೊಳಿಸಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇತ್ತ-೧೮೫. ಕಾಮನು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದುದನ್ನು ಆಗಲೆ
ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಶಿವನು ವೀರಭದ್ರನನ್ನು ಕರೆದು “ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ನೀನು
ತಾಗು” ಎಂದನು. ಆಗ ಆತನು ನಸುನಗುತ್ತಾ ಹೀಗೆಂದನು. ೧೮೬. ನೆಲವನ್ನು ಕುಸಿದಂತೆ
ಒದೆದು ಬಾ ಎನ್ನು; ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹುಡಿಗುಟ್ಟೆಂದು ಹೇಳು; ಆರ್ಭಟಿಸಿ ಎಂಟ ದಿಗ್ಗಜಗಳನ್ನು
ಹಿಡಿದು ಕೋರೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುತಾ ಎನ್ನು; ಹೆಮ್ಮಾರಿಯನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ಮುಕ್ಕು ಎಂದು ಹೇಳು
(ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು) ಅಯ್ಯೋ ಈ ಹೂವಿನ ಬಾಣವುಳ್ಳಾತನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ರಭಸದಿಂದ
ತಾಗು ಎಂಬುದೇ? ಅದೇನು ಪರಾಕ್ರಮವೆ? ವ|| ಮತ್ತು ಮೂದಲಿಸದವರ ಮೇಲೆ
ದಾಳಿ ಮಾಡದೆ, ಮುಂದೆ ಎರಗದವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊಡೆಯದ, ಮೇಲೇರಿ ಬರದೆ
ಇದ್ದವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲದ, ಮುರಿವಂತೆ ಇರಿಯದವರನ್ನು ಆರ್ಭಟಿಸಿ ಹೊಡೆಯದ ಬಿರುದನ್ನು
ಪಡೆದ ಒಬ್ಬ ವೀರಯೋಧನು ಇಂತೆಂದನು-೧೮೭. ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತು ವೀರಯೋಧರನ್ನು

ದೊಡೆ ನಡೆತರ್ಪ ತೇಜಗಳನೋವದೆ ಭಂಡಣದಲ್ಲಿ ಸೀಟದಿ
ದೊಡೆ ಪೆಸರಾನೆಯಂ ಮುಟೆಯದಿದೊಡೆ ನಚ್ಚಿನ ನಿನ್ನ ಲೆಂಕನೇ || ೧೮೭

ಮಿಸುಪ ಸುಲಿಪಲ್ಲ ಬೆಳಗೆ
ಣ್ಣೆಸೆಯಂ ಪರಿದಡರ್ದು ಪೊಳೆವ ಜೊನ್ನದ ಸೊಂಪಂ |
ಮಸುಳಿಸೆ ಮತ್ತಮದೊರ್ವಂ
ಬಿಸುಗಣ್ಣನ ಮುಂದೆ ನಿಂದು ತಾನಿಂತೆಂದಂ || ೧೮೮

ಕೊಂಡಾಡುವ ಕಾಲ್ಗಾಪಿನ
ಗಂಡರ್ಕಳನಟಿಸಿ ಕೆದಕಿ ನಿಟಲೆನೆ ಮುಟೆವೆಂ |
ಭಂಡಣದೆಡೆಯೊಳ್ ಬಾಟಿಯ
ದಿಂಡಂ ಮುಟೆವಂತೆ ಕಾವನಾನೆಯ ಕೊಂಬಂ || ೧೮೯

ವ|| ಮತ್ತಮೊರ್ವಂ ತಕ್ಕಿನ ರಕ್ಕಸರನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದ ಪೆಸರ ಪೇರಟೆಕೆಯೊಳಿಂತೆಂದಂ-

ತೊಟಿಯಂ ಪೊಕ್ಕಾದಂ ಮೆ
ಯ್ಯಟಿಯದೆ ಸೊರ್ಕಾನೆ ಮುಳಿದು ಬೆಳ್ಳಾವರೆಯಂ |
ಮುಟೆವವೊಲಾ ಕಾಳೆಗದೊಳ್
ತಟಸಂದೊಳವೊಕ್ಕು ಮುಟೆವನಾತನ ತೊಡೆಯಂ || ೧೯೦

ಬಂದ ಕಡುಗುದುರೆ ಪೊಲದೊಳ್
ನಿಂದವರಂ ತಿವಿದುವಕಟ ನೋಡಿರೆ ತಾನಿಂ |

ಕಡುಗೋಪದಿಂದ ಕಡಿದು ತೂರದಿದ್ದರೆ, ಖಡ್ಗದ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಸಿಡಿಲಂತೆ ಹೊಡೆಯದಿದ್ದರೆ, ಏರಿ ಬರುವ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಸೀಳದಿದ್ದರೆ, ಹೆಸರಾದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಮುರಿಯದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ ನಂಬುಗೆಯ ಸೇವಕನೆ? ೧೮೮. ಹೊಳೆಯುವ ಹಸನಾದ ಹಲ್ಲುಗಳ ಬೆಳಕು ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ತಳತಳಿಸುವ ಬೆಳ್ಳಿಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಸುಳಿಸಲಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಕೆಂಡಗಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಹೀಗೆಂದನು. ೧೮೯. ಕಾಪಾಡುವ ಕಾವಲಿನ ಶೂರರನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆದರಿಸಿ ನಾಶಮಾಡಿ, ಬಾಳೆಯ ದಿಂಡನ್ನು ಮುರಿವಂತೆ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಕಾಮನ ಆನೆಯ ಕೋರೆಯನ್ನು ನಿಟಿನಿಟಿಲೆಂದು ಮುರಿಯುವೆನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಗಳಾದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ ಬಿರುದಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು-೧೯೦. ಹೊಳೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ಮದ್ದಾನೆಯ ಮದಾಂಧವಾಗಿ ಕೋಪದಿಂದ ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವಂತೆ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ನುಗ್ಗಿ ಆತನ ತೊಡೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವೆನು. ೧೯೧. “ಕುದುರೆಗಳು

ತಂದೆಯಬಾರದಿದು ಪೊಸ

ತಂದೊಮ್ಮೆಯ ಪೊಜಿಗೆ ಪುಯ್ಯಲಾದತ್ತಾಗಳ್ ||

೧೯೧

ವ|| ಅಂತರ್ಭವ ಮಾಸಬುದಮಂ ಕೇಳ್ವು ಇವು ಕಾಮನ ಕುದುರೆಗಳಾಗದೆ ಮಾಣವೆಂದು
ಬಗೆಯೊಳಿಟ್ಟಣಿಸಿ ಕಡುಮುಳಿದು-

ಪೊಸತಪ್ಪ ಕಡಲಿದೆಂಬಂ

ತೆಸೆದೊಪ್ಪರೆ ತಿಸುಳಿ ಬೇಗದಿಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿದಂ |

ಪುಸಿವಡೆಯಂ ಕಡು ಮೆಳೆದಿರೆ

ಪಸರಂಬಡೆದಾನೆ ಕುದುರೆ ತೇರಾಳ್ಳುಮಂ ||

೧೯೨

ವ|| ಅಂತು ಪುಟ್ಟಿಸೆ ಮೊದಲಿಗನಪ್ಪ ಬಿಸುಗಣ್ಣೊಳೊಗೆದ ಬೀರಂ ತನ್ನೊಡನಾಡಿಗಳಪ್ಪಗ್ಗದ
ಬೀರವೇರಸು ಆ ಪಡೆಯಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸೂಟ್ಟಿಸುವ ನಿಸ್ಸಾಳದ ತಾಟಸುವ ತಂಬಟದ
ಬಾರಿಸುವ ಬೀರವಳಿಯ ಪೊಡೆವ ಡಕ್ಕೆಯ ಪಿಡಿದ ಬಿರುದಿನ ಕಾಳೆಯ ಬಲ್ಲುಲಿಯ ಸಡಗರಮೆಲ್ಲಾ
ದೇಸೆಗಳಂ ಕಿವುಂಡುವಡಿಸಲೆ ಮಂಜುವೆಟ್ಟದಿಂ ಪೊಜಿವಡಲೊಡನೆ-

ಮೀನಗಿವಂತೆ ನೀಳ್ವ ಪೊಸ ಟೆಕ್ಕೆಯಮೊಪ್ಪರೆ ಬರ್ಪ ಗಾಲಿಯಿಂ

ತಾನೊಳಗಾದ ಬೆಟ್ಟು ಪುಡಿಯಾಗಿರೆ ಪೆರ್ಚಿದ ಕಾಲದೊಳಿಯಿಂ |

ಬಾನೆಡೆ ನಾಡೆಯುಂ ಪೊಡವಿಯಂತಿರೆ ಕೆಯ್ದುಗಳಿಂದ ಬಂದುವಂ

ದಾನೆಗಳೊಡ್ಡು ತೇರ್ಗಲಣೆ ತೇಜಿಯ ತಟ್ಟುಲಿವಾಳ ಮೊಗ್ಗರಂ ||

೧೯೩

ಬಂದು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತವರನ್ನು ತಿವಿದುವು, ಏನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು, ಇದು
ಹೊಸದು" ಎಂದು ಹೊರಗೆ ಹುಯಿಲೆದ್ದಿತು. ವ|| ಹಾಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಮಹಾಶಬ್ದವನ್ನು
ಕೇಳಿ ಇವು ಕಾಮನ ಕುದುರೆಗಳಾಗದೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ
ಕಡುಕೋಪದಿಂದ, ೧೯೨. ಅದೊಂದು ಹೊಸ ಸಮುದ್ರವೊ ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ
ಮೆರೆಯುವ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥ, ಕಾಲಾಳುಗಳ
ಮಾಯಾಸೈನ್ಯವೊಂದನ್ನು ಶಿವನು ಕೂಡಲೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದನು. ವ|| ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸಲಾಗಿ
ಮುಂದಾಳಾದ ವೀರಭದ್ರನು ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಗಳಾದ ಮೇಲಟ್ಟದ ವೀರರೊಂದಿಗೆ ಆ
ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಧ್ವನಿಗೈಯುವ ಭೇರಿ, ಹೊಡೆಯುವ ತಮಟೆ, ಬಾರಿಸುವ
ರಣಹಲಗೆ, ಬಡಿದ ಡಕ್ಕೆ, ಹಿಡಿದ ಬಿರುದಿನ ಕಹಳೆ-ಇವುಗಳ ಮಹಾಶಬ್ದದ ಸಡಗರ
ದಿಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಿವುಡುಗೊಳಿಸಲಾಗಿ ಹಿಮಪರ್ವತದಿಂದ ಹೊರಟ ಕೂಡಲೆ-೧೯೩.
ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಹೆದರುವಂತೆ, ಎದ್ದುನಿಂತ ಹೊಸ ಧ್ವಜವೊಪ್ಪಿರಲಾಗಿ ಹರಿವಗಾಲಿಗೆ ಒಳಗಾದ
ಬೆಟ್ಟಗಳು ಪುಡಿಯಾಗಲಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲ್ದೊಳಿಯಿಂದ ಆಕಾಶ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲ ನೆಲದಂತೆ
ಕಾಣಲಾಗಿ, ಆಯುಧಗಳೊಂದಿಗೆ, ಆನೆಗಳ ಪಡೆ, ಕುದುರೆಯ ದಳ, ರಥ, ಸೈನ್ಯ

ತರದಿಂ ಮೇಲೊಗೆದಿರ್ಪ ಪೀಲಿದಬ್ಬಿಗಳ್ ತಳ್ಳಾಗಸಂ ರೂಪುಗೆ
 ಟ್ವರೆ ಕೂರ್ವಾಳ ತೊಳಪ್ಪ ನುಣ್ಣೊಗರದೆತ್ತಂ ಪರ್ವಿ ಕಾರ್ಮಿಂಚಿನಂ |
 ತಿರೆ ಬಿಲ್ಲಾಳ್ಳ ಬಲ್ಲರಂ ದೆಸೆಗಳಂ ತಳ್ಳೊಯ್ಯೆ ಮಾಱಾಂತ ಬೀ
 ರರ ಸೊರ್ಕೊರ್ಮೆ ದಲೋಡೆ ಬಂದುದಳವಿಂ ಪಾಡಿತು ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಾ|| ೧೯೪

ಕೆಲಬರ್ ಬಟ್ಟೆಯ ಬೆಟ್ಟನಾರ್ದೊಡೆದು ಸೆಂಡಾಡುತ್ತಮೆಕ್ಕೆಕ್ಕೆಯಿಂ
 ಕೆಲಬರ್ ಸಿಂಗಮನೊತ್ತಿ ಪಲ್ಲಣಿಸಿ ಬಲ್ಲಿಂದೇಜುತುಂ ಬೇಗದಿಂ |
 ಕೆಲಬರ್ ಪೆರ್ಚಿದ ನೇಸಲಂ ನೊಣೆಯುತುಂ ಕೆಯ್ನೀಡಿ ಮುನ್ನೀರ್ಗಳಂ
 ಕೆಲಬರ್ ಪೀರ್ದರೆ ಮೂಡುತುಂ ನಡೆದರೆತ್ತಂ ಬೀರರಾ ವಾಡಿಯೊಳ್|| ೧೯೫

ಪೊಡವಿ ನಿಲಲಾಱದೊಲೆದೋ
 ಗುಂಡಿಸುಗುಮೆಂದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟನಿಟ್ಟಾಪ್ಪಿಂಧಂ |
 ಪಿಡಿದೆಣ್ಣೆಸೆಯಾನೆಗಳಂ
 ಕಡುನಲವಿಂದೇಟೆ ಬರುತುಮಿದರ್ ಕೆಲಬರ್ || ೧೯೬

ಬಸುಪಮರ್ದ ನೊಸಲಕಣ್ಣಂ
 ತಿಸುಳಂಗಳನಾಂತ ಕೈಗಳುಂ ನೋಬ್ಬರನಂ |
 ಜಿಸೆ ನಡೆತಂದರ್ ಕೆಲಬರ್
 ಪೆಸರಾಳ್ಳ ಬೆಟ್ಟನಣ್ಣೆಕಲ್ಲಾಡುತ್ತಂ || ೧೯೭

ಹಾಗೂ ಗರ್ಜಿಸುವ ಕಾಲಾಳುಗಳ ಸೇನೆಗಳು ಆಗ ಬಂದುವು. ೧೯೪. ಸಾಲಾಗಿ ಮೇಲೆದ್ದ ನವಿಲುರಿಯ ಭತ್ತಿಗಳಿಂದ ಆಕಾಶವು ಕಾಣದಂತಾಗಿರಲು, ಹದನಾದ ಖಡ್ಗಗಳ ನುಣ್ಣನೆಯ ಹೊಳಪು ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಪಸರಿಸಿ ಮಳೆಯ ಮಿಂಚಿನಂತಿರಲು, ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಯೋಧರ ಮಹಾಧ್ವನಿ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಾಟಿಸಲಾಗಿ, ಎದುರಾದ ವೀರರ ಸೊಕ್ಕು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಇಳಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ದರ್ಪದಿಂದ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನ ಸೈನ್ಯವು ಬಂದಿತು. ೧೯೫. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಆರ್ಭಟಿಸಿ ಒಡೆದು ಗುಂಪಾಗಿ ಚೆಂಡಾಡುತ್ತ ಕೆಲವರು, ಸಿಂಹವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜೀನು ಹಾಕಿ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತ ಕೆಲವರು, ಮಿಗಿಲಾದ ಸೂರ್ಯನನ್ನೆ ನುಂಗುತ್ತ ಕೆಲವರು, ಕೈನೀಡಿ ಕುಡಿದು ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧ ಬರಿದು ಮಾಡುತ್ತ ಕೆಲವರು-ಹೀಗೆ ಆ ಸೈನ್ಯದ ವೀರರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆದರು. ೧೯೬. (ಸೈನ್ಯದ ಭಾರಕ್ಕೆ) ಭೂಮಿ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕುಸಿದು ಓರೆಯಾದೀತೆಂದು ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಎಂಟೂ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಆನೆಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕೆಲವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಏರಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೭. ಉರಿಯುವ ಹಣೆಗಣ್ಣು ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು

ತಕ್ಕನೊಳಾಂತಾ ಜವನೊಳ
ವೊಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಪೊಣರ್ದನಾದೊಡಂ ಮಿಗೆ ಸುಗಿವಂ ।
ತಿಕ್ಕುವೆವೆನುತ್ತು ಸಾಸಿಗ
ರೆಕ್ಕೊಯಿನಿರದೆ ಕೆಲಬರಿದಿರೇಬ್ಬಂದರ್ ॥

೧೯೮

ವ॥ ಅಂತಾಗಸಮೀಂದಂತೆಯುಮೆಳೆ ಬೆಸಲಾದಂತೆಯುಂ ಮುನ್ನೀರ್ ಮೇರೆವರಿದಂತೆಯುಂ
ನಡೆದು ಬಂಡಣದೆಡೆಯೊಳ್ ತಂಡತಂಡದಿಂದೆಡ್ಡಪ್ಪಂತೊಡ್ಡಿ ನಿಲಲೊಡನೆ-

ಕಾಲಾಳೆ ತೇಗೊಡೆಯರ
ಮೇಲಾಳೆ ಜೋದರುಲಿಗಳೆಂಟುಂ ದೆಸೆಯೊಳ್ ।
ಕಾಲೂಱಿ ತಕ್ಕು ನಿಂದುದು
ಮೇಲೊಡ್ಡಿದುದೈದೆ ಬಂದ ಮಾರ್ಪಡೆಯನಿತುಂ ॥

೧೯೯

ಕುಲುಪಿನ ಮಾಣಿಕವರಿಗೆಯ
ತೆಪ್ಪುಗಳೊಳ್ ಪೊಳೆವ ಬಾಳ ಬೆಳ್ಳೆಗಳಂದೇಂ ।
ಮೆಳೆದುವೊ ಕಮ್ಮಿಲೆಡೆಯೊಳ್
ಮಿಲುಗುವ ಮಿಂಚೆಂಬ ತೆಪ್ಪಿನೆರಡುಂ ಪಡೆಯೊಳ್ ॥ ೨೦೦

ಪಡೆಯಿಂದ ಮೊಗೆದು ಪರ್ವದ
ಪುಡಿಮೆಯ್ಯಂ ಪತ್ತೆ ಪೋಗಿ ಬಾಂದೊಳೆಯಂ ಪೊ ।
ಕ್ಕಡಿಗಡಿಗೋಲಾಡುವವೊಲ್
ಕಡುನೆಗೆದೊಪ್ಪಿದುವು ಮಿಳಿರ್ವ ಕೆಂಬವಿಗಳೆಗಳ್ ॥ ೨೦೧

ಹಿಡಿದ ಕೈಗಳೂ ನೋಡುವವರನ್ನು ಅಂಜಿಸುವಂತೆ ಹೆಸರಾದ ಕೆಲವರು ಯೋಧರು
ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ತೂರಿ ಆಣೆಕಲ್ಲಾಡುತ್ತ ಬಂದರು. ೧೯೮. ಯಮನೇ ನಮ್ಮೊಡನೆ
ಹೋರಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಅವನು ಹೆದರುವಂತೆ
ಹೊಡೆಯುವೆವೆನ್ನುತ್ತ ಸಾಹಸಿಗರಾದ ಕೆಲವರು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದರು. ವ॥ ಹೀಗೆ
ಆಕಾಶವೆ ಈದಂತೆ, ನೆಲವೆ ಹೆತ್ತಂತೆ, ಸಮುದ್ರವು ಮೇರೆದಪ್ಪಿದಂತೆ ನಡೆದು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ
ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಓರಣವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯೂಹವನ್ನು ರಚಿಸಿ ನಿಲ್ಲಲು-೧೯೯. ಕಾಲಾಳುಗಳ,
ರಥಿಕರ ಮೇಲಾದ ಯೋಧರ ಮಾವುತರ ಗರ್ಜನೆಗಳು ಎಂಟುದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಲಾಗಿ
(ಸೈನ್ಯವು) ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಎದುರಿನ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಎದುರಿಸಿ ನಿಂತಿತು. ೨೦೦.
ಕೆಂಪಾದ ಮೋಡಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಕಚಕಿಸುವ ಮಿಂಚೊ ಎಂಬಂತೆ ಎರಡೂ ಸೈನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
ಮಾಣಿಕದ ಗುರುತಿನ ಗುರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ಹೊಳೆಯುವ ಖಡ್ಗದ ಬಿಳಿಯ
ಬೆಳಕುಗಳು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೆರೆದುವು! ೨೦೧. ಸೈನ್ಯದಿಂದ ಎದ್ದು ಹಬ್ಬಿದ ದೂಳಿ
(ಮೈಗೆ) ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ, ಹೋಗಿ ಆಕಾಶಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ

ಪೊಸ ಪಚ್ಚಿಯ ಮಂಜಟಗೆಯ
ಮಿಸುಗುವ ದೋರಿಯದ ಪಟಿಯ ಪುಲ್ಲಿಯ ಸೊಂಪಂ |
ಪಸರಿಸಿದ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆಗ
ಳೆಸೆದಿದವು ತರದಿನೊಡ್ಡಿದರಡುಂ ಪಡೆಯೊಳ್ || ೨೦೨

ಬೆಚ್ಚಂತಾನೆಯ ತಟ್ಟನೊ
ಳಚ್ಚರಿಯಂ ತಳೆದ ಟಿಂಚೆಯಾಗಳ್ ನಡೆ ನೋ |
ಛಚ್ಚಿಗೆ ಚೆಲ್ವಂ ಬೀಟಿದು
ವಚ್ಚರಸಿಯರೇಟೆ ಬಂದ ಪಾಟಿನ ತೆಪದಿಂ || ೨೦೩

ಪರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಲಿಸಿದ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಬಚ್ಚಣವೆತ್ತ ಬಿಲ್ಲಳ
ಚ್ಚರಿಗೆಡೆಯಾದ ಕನ್ನಡಿಯ ಕೂರ್ಪಿನ ಡೊಂಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಜುಂಜನಂ |
ತಿರೆ ಮಿಳಿದಾರ್ಡುತಿರ್ಪ ಪೊಸಚೌರಿಯ ದಿಟ್ಟಿಗಳುಳ್ಳೆ ಮಿಂಚಿಬಿ
ತ್ತರಿಸುವ ತೋಳಬಾಳ ಪರಿ ನಾಡೆಯುಮೊಪ್ಪಿದುದಿರ್ವಲಂಗಳೊಳ್ || ೨೦೪

ವ|| ಆಗಳೆರಡುಂ ಪಡೆಯೊಡೆಯರ್ ಕಾದುವ ಪೊಟ್ಟಿಡಿದು ಕಡುಮುಳಿದು ಕೆಯ್ಯ
ಕುಂಚಮಂ ಬೇಗ ಬೇಗಂ ಬೀಸಲೊಡನೆ-

ತಡಮೀಟಿ ಬಂದು ತೆಂಕಣ
ಬಡಗಣ ಕಡಲೊಂದನೊಂದು ತಾಗುವ ತೆಪದಿಂ |
ಬಡೆ ಗಜಟಿ ಮಿಕ್ಕು ತಕ್ಕಿಂ
ಪಡೆಯೆರಡುಂ ದೆಸೆಗೆ ಮಸಗಿ ತಾಗಿದುವೆತ್ತಂ || ೨೦೫

ಮುಳುಗೇಳುವವೊ ಎಂಬಂತೆ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿನಿಂತು ಅಲೆದಾಡುವ ಕೆಂಪು ಬಾವುಟಗಳು
ಒಪ್ಪಿದುವು. ೨೦೨. ಹೊಸ ಹಸಿರು ಹಾಗೂ ಕೆಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ದೋರಿಯ
ಮತ್ತು ಪುಲ್ಲಿಯ ಎಂಬ ರೇಷ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರಗಳ ಚೆಲುವಿನಿಂದ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆಗಳು ಎರಡೂ ಪಡೆಗಳಲ್ಲಿ
ಒಪ್ಪಿದುವು. ೨೦೩. ಆನೆಯ ಪಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಸುಗೆ ಹಾಕಿದಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಗುಳಗಳು
ಅಪ್ಪರೆಯರು ಏರಿಬಂದ ವಿಮಾನಗಳಂತೆ ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸೋಜಿಗವನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡಿದುವು. ೨೦೪. ಗುರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಗೆಜ್ಜೆ, ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದ
ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗಳು, ಹರಿತವಾದ ಖಡ್ಗಗಳು,
ತುರಾಯಿಯಂತೆ ಒಲೆದಾಡುವ ಹೊಸ ಚೌರಿಗಳು, ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವಂತೆ ಮಿಂಚು ಹುಟ್ಟಿಸುವ
ಖಡ್ಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ತೋಳು, ಇವುಗಳ ರೀತಿ ಎರಡೂ ಸೈನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿತು.
ಆಗ ಎರಡೂ ಸೈನ್ಯಗಳ ಅಧಿಪತಿಗಳು ಯುದ್ಧದ ಸಮಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು
ಕೋಪದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಕುಂಚವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೀಸಿದೊಡನೆ-೧೦೫.

ವ|| ಆಗಲಾಗಸಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು ಪರ್ವಿದ ದೂಳಿಗಟ್ಟಲೆಯೊಳ್ ತಂತಮ್ಮ ಪಿಡಿದ ಬಾಳ್ವೆಗಳಿಂ
ಮಾಜಿಡ್ಡಂ ಕಂಡು ಕಾಲಾಳ್ಳೆ ಕಾಲಾಳ್ಳೊಳ್ ಕುದುರೆಗಳ್ ಕುದುರೆಗಳೊಳ್ ತೇರ್ಗಲ್ ತೇರ್ಗೊಳ್
ಆನೆಗಳಾನೆಗಳೊಲೋವದೆ ಕಾದಿ ಮೆಯ್ಯೇರ್ಗಳಿಂ ಜುಮ್ಮನೆಚ್ಚು ಪಾಯ್ ಪೊಸನೆತ್ತರಿಂ ನೆಗೆದ
ದೂಳಿಯಂ ನಂದಿಸಿ ಪೆಜದೆಗೆಯಲೊಡನೆ-

ಕಡು ನೆಗೆದಬ್ಬರಂ ಮೊಜಗಿನಂತಿರೆ ಬಿಲ್ಲೊಳಮರ್ಕೆವೆತ್ತ ಕ
ನ್ನಡಿಗಳ ಬಳ್ಳಿವೆಳ್ಳು ಕಡುಮಿಂಚನವೋಲಿರೆ ಗಾಲಿವಟ್ಟಿಯೊಳ್ |
ನಡೆವನ ಕಾಯ್ ತಣ್ಣಗಿರೆ ಕಾರ್ಮುಗಿಲೊಡ್ಡುಗಳಿಂತಿವೆಂಬಿನಂ
ಗಡನೆಸಿ ಬಂದು ಕೋಲ ಮಲಿಯಂ ಕಜಿದರ್ ಮಿಗೆ ಬಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹರ್ ೨೦೬

ಮಸಗಿ ಕವಿದಾರ್ಪಿನಂ ಬ
ಗ್ಗಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ದೆಸೆಗೆ ಸರಲ ಸರಿಯಂ ಸುರಿವಂ |
ತಿಸುವವರ್ಗಳ ಕೈಯೊಳ್ ನಿ
ಟ್ಟಸಬಾರದು ತುಡುವ ಬಿಡುವ ಪವಣಂತಾರ್ಗಂ || ೨೦೭

ತಪ್ಪದೆ ನಟ್ಟಲಗಿಂದಂ
ತೊಪ್ಪನೆ ಕರುಳೊಕ್ಕು ಬೇಗದಿಂದಂ ನೆಲದೊಳ್ |
ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದೊಡಂ ಬೀಬದೆ
ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತೆಚ್ಚರೆಕ್ಕೆಯಿಂ ಬಿಲ್ಲಾಳ್ಳೆ || ೨೦೮

ದಡವನ್ನು ಮೀರಿ ಬಂದು ಒಂದನ್ನೊಂದು ತಾಗುವ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ಸಮುದ್ರಗಳಂತೆ
ಮಹಾ ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ಉಭಯ ಸೈನ್ಯಗಳು ದಿಗ್ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಲವಾಗಿ
ತಾಗಿದುವು. ವ|| ಆಗ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಏರಿ ಹಬ್ಬಿದ ಧೂಳಿಯ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ತಾವು ತಾವು ಹಿಡಿದ
ಖಡ್ಗಗಳ ಬೆಳಕಿನಿಂದಲೆ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಲಾಳು ಕಾಲಾಳೊಡನೆ, ಕುದುರೆ
ಕುದುರೆಯೊಡನೆ, ರಥ ರಥದೊಡನೆ, ಆನೆ ಆನೆಯೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಮೈಯಲ್ಲಾದ
ಗಾಯಗಳಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿದ ರಕ್ತದಿಂದ ಏಳುವ ದೂಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲು-೨೦೬.
ಅಧಿಕವಾಗಿ ಎದ್ದ ಆರ್ಭಟ ಗುಡುಗಿನಂತಿರಲು, ಬಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿದ ಕನ್ನಡಿಗಳ
ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಕು ಕೊಂಕಿದ ಮಿಂಚಿನಂತಿರಲು, ಆಕಾಶಗಾಮಿಯಾದವನ (ಸೂರ್ಯನ) ಕಾವು
ತಣ್ಣಗಾಗಲು, ಇದೇನು ಮಳೆಮೋಡಗಳ ಹಿಂಡೋ ಎಂಬಂತೆ ದಟ್ಟಯಿಸಿ ಬಂದು
ಮಿಗಿಲಾದ ಬಿಲ್ಲಾಳುಗಳು ಬಾಣಗಳ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುವಂತೆ ಬಾಣ ಬಿಡುತ್ತಿರುವವರ
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೂಡುವ ಹಾಗೂ ಬಿಡುವ ಚಳಕವನ್ನು ಕಾಣಲಾಗದು
(ಅಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಬಾಣ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು) ೨೦೮. ತಪ್ಪದೆ ನಟ್ಟ ಅಲಗಿನಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ

ಕಣೆ ತೀರೆ ಕಟ್ಟಿದಲಗಿಂ
ಮಣೆಯದೆ ಕೀಳ್ಪಿದುಗೊಂಡು ಕಡು ಮುಳಿಸಿಂ ಬಿ |
ಲ್ಲಣೆ ತಳ್ಳಿಟಿಯುತ್ತಿದುದು
ಖಣೆಲೆನೆ ತಲೆ ಪಟಿದು ಪೊಡವಿಯೊಳ್ ಬೀಳ್ವೆನೆಗಂ || ೨೦೯

ಪೊಡೆದಾಡುತೊರ್ಮೆ ಬಿಲ್ಲಡೆ
ಪಡಲಿಡೆ ಕಂಡಾರ್ದು ಪರಿಗೆಕಾಣರ ತಂಡಂ |
ನಡೆದು ಪಳಂಚಿದುದುರಿದಾ
ಗಡೆ ಮುಗಿಲೊಂದೊಂದಲೊಳ್ ಪಳಂಚುವ ತೆಪದಿಂ || ೨೧೦

ತೊಲಗದ ಕಂಬದಾನೆಯ ಪಸುಂಬನ ಪಕ್ಕಿಯ ಸೂಲ ಸೂಲದಿಂ
ಗಿಲಿತದ ಗಂಡಗತ್ತರಿಯ ಗೂಳಿಯ ಪಂದಿಯ ಪೊನ್ನ ಬೀರಸಂ |
ಕಲೆಯ ತೊಳಪ್ಪ ಕನ್ನಡಿಯ ಚೆನ್ನಡಿಯಡ್ಡಣವೆಡ್ಡಮಾಗೆ ಮೂ
ದಲಿಸಿ ಪೊಡಪ್ಪ ಪೆರ್ಚೆ ಕೆಲರುಕುಡಿಗಳ್ ತಟಿಸಂದು ಕಾದಿದರ್ || ೨೧೧

ಕಡುಗದ ಕಡುವೊಯ್ಲಿಂದಂ ಕಾ
ಲಡಿಗಳ್ ಕಡಿಯಾಗೆ ನೀಡಿದುಪ್ಪರವೊಯ್ಲಿಂ |
ಪೊಡವಿಗೆ ಬೀಲ್ತರೆ ತಲೆ ಸೊ
ಕಡಗದೆ ಕೆಲರಿಟಿದು ಬೀರಸಿರಿಯೊಳ್ ನೆರೆದರ್ || ೨೧೨

ವ|| ಅಂತು ಪೂಣ್ಣ ನುಡಿದು ಪೆಪದೆಗೆಯದೆ ಪೊಕ್ಕು ಬೆರಸಿ ಸಣ್ಣನಾದ ಪೋರಟಿಕೆಯ
ಪರಿಗೆಕಾಣರಂ ಕಂಡು-

ಕರುಳು ಹೊರಬಿದ್ದು ನೆಲಕ್ಕೆ ನೆಗೆದುಬಿದ್ದರು. ತಾವು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳದೆ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಾ
ಬಿಲ್ಲಾಳುಗಳು ಬಾಣಬಿಟ್ಟರು. ೨೦೯. ಬಾಣಗಳೆಲ್ಲ ತೀರಿಹೋಗಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ
ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಡುಕೋಪದಿಂದ ತಾಗಿ ತಲೆ ಹರಿದು ಬೀಳುವವರೆಗೂ ಬಿಲ್ಲಾಳುಗಳ
ಪಡೆ ಇರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ೨೧೦. ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಬಿಲ್ಲಾಳುಗಳ ದಳ
ಬಿದ್ದುಹೋಗಲಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಗುರಾಣಿಯವರ (ಖಡ್ಗಧಾರಿಗಳ) ತಂಡವು ಉರಿದೆದ್ದು
ಮೋಡಕ್ಕೆ ಮೋಡ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಂತೆ (ಎದುರು ಪಡೆಯನ್ನು) ತಾಗಿತು. ೨೧೧. ಕಂಬವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಕದಲದ ಆನೆ ಹಸುಬನ ಹಕ್ಕಿ, ಗಂಡಗತ್ತರಿ ಗೂಳಿ ಹಂದಿ ಬೀರಸಂಕಲೆ-(ಇವೇ
ಮೊದಲಾದ ಚಿತ್ರಗಳುಳ್ಳ) ಹೊಳೆಯುವ ಕನ್ನಡಿಯ ಚೆಲುವಾದ, ಗುರಾಣಿಗಳು
ಅಂದವಾಗಿರಲು ಮೂದಲಿಸುತ್ತ ಶೌರ್ಯವು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವರು ವೀರರು ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ
ಕಾದಾಡಿದರು. ೨೧೨. ಖಡ್ಗದ ಬಲವಾದ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಪಾದಗಳು ತುಂಡಾಗಿ
ಹೋಗಲು ಎತ್ತಿ ಹೊಡೆದ ಮೇಲಿನ ಏಟಿನಿಂದ ತಲೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳಲು ಕೆಲವರು
ದರ್ಪವಡಗದೆ ಇರಿದಾಡಿ ವೀರಶ್ರೀಯನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡರು. ವ|| ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ

ಬಿಜುವರಿಯ ಬೇಗದಿಂದಂ

ಕುಜುಪಿನ ಪಟಯಿಗೆಗಳೊಲೆಯೆ ಪೆರ್ಗಡಲೆಡೆಯೊಳ್ |

ನೆಱಿ ನಾವೆ ತಾಗುವಂದದೆ

ತೆಜಪಿಲ್ಲದೆ ತೇರ್ಗೊಡ್ಡು ತಾಗಿದುದಾಗಳ್ ||

೨೧೩

ತೇರೊಳಗಿದುರ್ ನಾಡೆಱಿಯರೆಚ್ಚರಲಂಬಿನ ಸೋನೆ ಸುತ್ತಲುಂ

ಭೋರೆನುತೊರ್ಮೆ ಸೈಗಱಿಯೆ ತೊಟ್ಟನೆ ಪರ್ವಿದ ಮರ್ವಿನಿಂದಮಾ |

ತಾರಗೆವಟ್ಟೆಯಂ ದೆಸೆಗಳಂ ನೆಲನಂ ಕಡಲಂ ಬನಂಗಳಂ

ಕಾರಿರುಳ್ಳದೆ ನುಂಗಿದವೊಲಾದುದು ಕಾಳೆಗಮೇನಳುಂಬಮೋ || ೨೧೪

ತೇರೊಳ್ ಪೂಡಿದ ತೇಜೆಗಳ್ ಸರಲ ಕೂರ್ಪಿಂಗಳ್ಳಿ ಪಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಕೆ

ನ್ನೀರೇಱಿಂದೊಗೆದೆಚ್ಚು ಪಾಯೆ ಪೊಡೆವಾತಂ ಜೋಲ್ತು ಕೈಗುಂದೆ ಕಂ |

ಡಾರುತ್ತುಂ ಮುಳಿದೊತ್ತಿ ನೂಂಕಿ ಕಣೆಯಂ ಬಿಲ್ಲಂ ಬಿಸುಟ್ಟೆಕ್ಕೆಯಿಂ

ಕೂರಾಳೊಳ್ ತಲೆಯೊತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದಲಗಿಂದಂ ಕುತ್ತಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದರ್ || ೨೧೫

ತೇರ್ಗಲ ಗೊಂದಣಂ ಮುಱಿದು ಮೆಟ್ಟಿದ ಕೊಂಬುಡಿದಂತೆ ಬೇಗದಿಂ

ನೆರ್ಗನೆ ಬಿಲ್ಲು ನುಚ್ಚುನುಱಿಯಾಗೆ ಕನಲ್ದಳವಿಂದೆ ಮೊಱಿ ಕೆ

ನ್ನೀರ್ಗಲ ಕಾಱ್ಪೊನಲ್ ಮಸಗಿ ಕೂಡೆ ಪೆಣಂಗಳನೆತ್ತಿ ಗುಂಪಿನಿಂ

ಭೋರ್ಗರೆದೆತ್ತಲುಂ ಪರಿಯೆ ಗೋಱಿಯಿಲರ್ ಕಡುಕೆಯ್ತು ಕಾದಿದರ್ ||೨೧೬

ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದೆ (ಎದುರಾಳಿಗಳ ಪಡೆಯನ್ನು) ಹೊಕ್ಕು ಸಣ್ಣಾದ ಹೆಸರಾಂತ ಖಡ್ಗಧಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು-೨೧೩ ಬಿರುಸಾಗಿ ಸಾಗುವ ವೇಗಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ ಬಾವುಟಗಳು ಒಲೆದಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಹೆಗ್ಗಡಲಲ್ಲಿ ನಾವೆಗಳು (ಒಂದಕ್ಕೊಂದು) ತಡಂಬಡಿಯುವಂತೆ ಎಡೆಬಿಡುವ ರಥಗಳ ಸೈನ್ಯವು ಬಂದು ತಾಗಿತು. ೨೧೪. ರಥಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅವುಗಳ ಒಡೆಯರು ಬಿಟ್ಟ ಹದವಾದ ಬಾಣಗಳ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಲೂ ಭೋರೆಂದು ಸುರಿದು, ಕೂಡಲೆ ಹಬ್ಬಿದ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಆಕಾಶ, ದಿಕ್ಕುಗಳು, ನೆಲ, ಸಮುದ್ರ, ಬನಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿ ನುಂಗಿದಂತಾಯಿತು. ಆ ಕಾಳೆಗ ಏನು ಅದ್ಭುತವಾಗಿತ್ತು! ೨೧೫. ರಥಕ್ಕೆ ಹೂಡಿದ ಕುದುರೆಗಳು ಬಾಣದ ರಭಸಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಲಾಗಿ, ಗಾಯಗಳಿಂದ ನೆತ್ತರು ಚಿಮ್ಮಿ ಹರಿಯಲಾಗಿ, ಸಾರಥಿಯು ಮೈಸೋತು ಕೈಗುಂದಲಾಗಿ, ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ, ಕೋಪದಿಂದ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಸುಟು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕುಕ್ಕಿ ವೀರಯೋಧರೊಡನೆ ಹೊಡೆದಾಡಿ ದೇಹ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು. ೨೧೬. ರಥಗಳ ಸೈನ್ಯವು ಸೈನ್ಯವು ಮುರಿದು, ಏರಿನಿಂದ ಕೋಟೆಯೇ ಮುರಿದು ದೊಪ್ಪನೆ ಬಿದ್ದು ನುಚ್ಚುನುರಿಯಾದಂತಾಗಲು, ಕುದುರೆ ಸವಾರರು ಕ್ರುದ್ಧರಾಗಿ ಅತಿಶಯವಾದ

ಮುಳಿಸಿಂದಂ ಕಿಟ್ಟು ಬಾಳಂ ಜಡಿದಳವಿಯನಾರಯ್ತು ರೂರೇ ಜರುರೇ
ಹಳುರೇ ಹೋಹೋ ಮರುಾ ಎಂಬುಲಿ ನೆಗೆವಿನೆಗಂ ಬಿಟ್ಟು ಮಾಜಾಂತ ಮೇಲಾ |
ಳ್ಳನಾಗಳ್ ತಳ್ತು ಪೊಯ್ತಾದಿಟಿಪಿ ಕುದುರೆಯಂ ಕೊಂಡು ತಮ್ಮೊಡ್ಡಿನೊಳ್ ಕ
ಣ್ಣೊಳಿಪನ್ನಂ ಪೊಕ್ಕು ಗೆಲ್ಲಂಬಡೆದರದಟಿನಿಂ ರಾಯ ರಾವುತರಾಗಳ್ || ೨೧೭

ಇಕ್ಕಿದ ಸೀಸಕಂ ಪಟೆದು ನೆತ್ತಿ ಸಿಡಿಲೊಡೆದೊಂದೆ ಗಾಯಮಂ
ಚಕ್ಕನೆ ಭೋಂಕನೆಟ್ಟು ಮಿಗೆ ಬೆನ್ನೊಳಮರ್ಚಿದ ಪೊನ್ನ ಪಲ್ಲಣಂ |
ಪಕ್ಕರೆ ತೇಜವಾರು ಕಟಿದಿರ್ಕಡಿಯಾದುವು ಬಾಳ ಬಾಯೊಳಿಂ
ತಕ್ಕುಮೆ ತೋಳ ತಕ್ಕಿದನೆ ಗೋಟಿಯಿಲರ್ ಕೆಲರಲ್ಲಿ ಕಾದಿದರ್ || ೨೧೮

ತೊಟ್ಟನೆ ಪೊಂದಿದ ಕುದುರೆಯ
ತಟ್ಟಂ ಕಂಡಣೆದು ನೂಂಕಿ ಬಲಾವಂತರ್ |
ಬಿಟ್ಟಕ್ಕಿದರಾನೆಗಳಂ
ಬೆಟ್ಟುಗಳೊರ್ಮೊದಲೆ ಮಸಗಿ ಕವಿದವೊಲೆತ್ತಂ || ೨೧೯

ಕೋಲ್ಗಾರೊಳ್ ಸುರಿವಾಲಿವ
ರಲ್ಲಳವೊಲ್ ನೆತ್ತಿಯೊಡೆದು ಮುತ್ತುಗಳೆತ್ತಂ |
ಗಲ್ಲಲನೆ ಸುರಿಯೆ ಜೋದರ್
ಬಲ್ಲಣೆಯಿಂದೆಚ್ಚರದಟಿನಿಂದಾನೆಗಳಂ || ೨೨೦

ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ರಕ್ತದ ಹೊಳೆ ಉಕ್ಕಿ ಹೆಣಗಳನ್ನು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಎತ್ತೆತ್ತಿ ಭೋರೆಂದು ಹರಿಯುವಂತೆ ಆವೇಶದಿಂದ ಕಾದಾಡಿದರು. ೨೧೭. ಮಿಗಿಲಾದ ರಾವುತರು ಕೋಪೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಜಳಪಿಸಿ ಜೊತೆಯಿಂದ ಭಲೆ ಭಲೆ ಹೋಹೋ ಎಂದು ಮುಂತಾದ ಕೊಂಡಾಟದ ನುಡಿಗಳು ಪುಟದೇಳುವಂತೆ ಎದುರಾದ ಶೂರರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊಡೆದು, ಕೆಡಹಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೊಗಸುವಂತೆ ಸೇರಿ ವಿಜಯವನ್ನು ಪಡೆದರು. ೨೧೮. ಧರಿಸಿದ ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣವು ಹರಿದು ನೆತ್ತಿ ಬಿರಿದು ಗಾಯವಾಯಿತು. ತಟ್ಟನೆ ಮೇಲೆದ್ದು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದ ಚಿನ್ನದ ಜೇನು ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ ಕುದುರೆಯ ಮಿಣಿ-ಎಲ್ಲವೂ ಖಡ್ಗಧಾರೆಯಿಂದ ಎರಡು ತುಂಡಾದವು. ಬಾಹುಬಲವೆಂದರೆ ಹೀಗಿರಬೇಕು ಎಂಬಂತೆ ರಾವುತರು ಕೆಲವರು ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಕಾದಿದರು. ೨೧೯. ಕುದುರೆಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಅಳಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ಮಿಗಿಲಾದ ಮಾವುತರು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ ಬೆಟ್ಟಗಳು ರಭಸದಿಂದ ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಆನೆಗಳನ್ನು ತಿವಿದು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿಸಿದರು. ೨೨೦. ಬಾಣಗಳ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಅಲಿಕಲ್ಲುಗಳಂತೆ ಆನೆಗಳ ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಮುತ್ತುಗಳು ಸುರಿದು ಬೀಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ಮಾವುತರು ಬಾಣಗಳಿಂದ

ಜಾಱದೆ ತನ್ನಾನೆಯಿನಾ
ಮಾಱಾನೆಯ ಕುಂಬತಳಕೆ ಪಾಯ್ತಳವಿಂ ಕೈ
ದೋಟಿ ಮುಱುವಾನಿಸಂ ಮೆ
ಯ್ಯೇಱಂ ಕಂಡಗಿದು ಜೋಲೆ ಕೊಂದನದೊರ್ವಂ || ೨೨೧

ಅಣೆದುದು ಕುತ್ತಿ ನೂಂಕಿದುದು ಪೊಕ್ಕೊಡನಿಕ್ಕಿದುದೇಱ ಬಾಯ್ತಳಿಂ
ನೆಣನುಗೆ ನೆತ್ತರುಚ್ಚಳಿಸೆ ಜಾದಿನ ಬೆಟ್ಟು ಮಗುಟ್ಟುವಂತೆ ಬಂ |
ಡಣದೆಡೆಯೊಳ್ ಪೊಣರ್ವ ಪಲವಾನೆಗಳಂ ಕೆಡಪಿತ್ತದೊಂದು ಮ
ನ್ನಣವಡೆದಾನೆ ಬೊಬ್ಬಿಟೆಯೆ ತನ್ನಯ ಮೇಗಣ ಜೋದನಾರ್ಪಿನಂ || ೨೨೨

ತಲೆಗಳ ಬಟ್ಟಲಿಂ ಮೊಗೆದು ನೆತ್ತರನಾಗಲೆ ಈಂಟಿಯೊಂಟಿ ಮೆ
ಯ್ಲಿಗಳ ಕಂಡದಿಂಡೆಗಳ ಚಕ್ಕಣಮಂ ತವೆ ಮೆಲ್ಲು ಮೆಲ್ಲು ಮೆ |
ಯ್ಯೊಲೆದುಡೆಜೋಲ್ಲು ನಾಣಟಿದು ಕಣ್ ನಸು ಮುಚ್ಚರೆ ತೇಗಿ ತೇಗಿ ಮಾ
ಮ್ಲೆದಿದಿರಾಗಿ ಕೈಪಾಟಿಯೊಳಾಡುವ ರಕ್ಕಸಿಯರ್ಕ್ಕೊಪ್ಪಿದರ್ || ೨೨೩

ವ|| ಅಂತು ನೋಬ್ಬರ ಕಣ್ಣೆ ಕೊಕ್ಕರಿಕೆಯಾದಾನೆಗಳಗದೊಳ್ ನಿಲ್ಲದೆ ತಲ್ಲಣದಿಂ
ಪೆಱದೆಗೆವ ಬದಿವೆಡಂಗನೆಂಬ, ಬಿಂಜಮಾಣಿಕನೆಂಬ, ಹರಿರಾಯನೆಂಬ, ತೋರಹತ್ತನೆಂಬ,
ಚೌವಟಮಲ್ಲನೆಂಬ, ಮುಟಿವ ರಕ್ಕಸನೆಂಬ, ರಾಯದಟಸೂಱಿಕಾರನೆಂಬ, ತನ್ನೊಡ್ಡಿನ ಪೇರಾನೆಗಳಂ

ಆನೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದರು ೨೨೧. ಮಾವುತನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಆನೆಯಿಂದ ಜಾರದೆ ಎದುರಿನ
ಆನೆಯ ಕುಂಭಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಾಯ್ದು, ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಕೈಮಾಡಿದನು. ಶತ್ರುವು ಮೈಗಾಯವನ್ನು
ಕಂಡು ಹೆದರಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದನು. ೨೨೨. ತನ್ನ ಮೇಲಿನ
ಮಾವುತನು ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಮಿಗಿಲಾದ ಒಂದು ಆನೆಯು ನೂಕಿ
ಕುಕ್ಕಿ (ಶತ್ರು ಸೈನ್ಯವನ್ನು) ಹೊಕ್ಕು ಇರಿಯಿತು. ಗಾಯಗಳಿಂದ ನೆಣ ಚಿಮ್ಮಿ ನೆತ್ತರು
ಪುಟಿಯಲಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ಹಲವಾರು ಆನೆಗಳನ್ನು ಕೆಡಹಿತು. ೨೨೩.
ತಲೆಬುರುಡೆಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಂದ ನೆತ್ತರನ್ನು ಕುಡಿಕುಡಿದು ಖಂಡದ
ಚೂರುಗಳನ್ನು ನಂಜಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಾಡಿನಂತೆ ತಿಂದು ತಿಂದು ಮೈ ತೂರಾಡಲಾಗಿ ಉಟ್ಟ
ವಸ್ತ್ರ ಜಾರಿ, ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟು, ಅರೆಗಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ತೇಗಿ ತೇಗಿ, ಎದುರಾಗಿ
ಚಪ್ಪಾಳೆಯಿಕ್ಕುತ್ತ ಆಡುವ ರಾಕ್ಷಸಿಯರು (ಅಲ್ಲಿ) ಒಪ್ಪಿದರು. ವ|| ಹೀಗೆ ನೋಡುವವರ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೇಸಿಕೆಯಾದ ಆನೆಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವ ಬದಿವೆಡಂಗ,
ಬಿಂಜ ಮಾಣಿಕ, ಹರಿರಾಯ ತೋರಹತ್ತ, ಚೌವಟಮಲ್ಲ, ಮುರಿವ ರಕ್ಕಸ, ರಾಯದಳ

ಕಂಡು ಕಡುಮುಳಿದು ಬಿಸುಗಣ್ಣೊಳೊಗೆದ ಬೀರಂ ಕೂರಾಳ್ಳಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡಲಗನುಗಿದು
ಗಿಜ್ಜನೈತಂದಾ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹನ ಪಾಡಿಯಂ ಕೂಡೆ ಪಾಡಟೆಯೆ ನೀಡುಂ ಮುಟೆವಾಗಳ್-

ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳಾಂತರಂ ನೆಱಿ

ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹಂ ಮಾಣಿಯಂ |

ನೆಟ್ಟನೆ ತೋಳ್ವಲದಿಂದೆ

ಛಟ್ಟಿದನವನಿದಿರೊಳಾವನುಂ ನಿಂದಪನೇ || ೨೨೪

ವ|| ಅಂತು ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಬೆಂಬತ್ತಿ ತೇನ ತೇನಂ ಮಸಗಿ ಸಂದಣಿಸಿ ಬರ್ಪ ಸೊರ್ಕಾನೆಗಳ
ಕಾಲ್ಪೊಱಿಗೆ ನೆಲನೊಂದೆಸೆಗೊಲೆದು ಜಾಣುಂಗಲ್ಲಂತೆ ತೋಱಿಯುಂ, ಮುಗಿಲಂ
ಮುಂಡಾಡುವಂತಿರುದ್ಧಮಾದ ಪಲತೆಪದ ಮಿಳಿವರ್ ಪಟಿಯಿಗೆಗಳ ಗಾಳಿ ಗಾಳಿವಟ್ಟಿಯೊಳ್
ನಡೆವ ಪಗಲೊಡೆಯನ ಕುದುರೆಯ ಸೇದೆಯಂ ಪಿಂಗಿಸೆಯುಂ, ತಟ್ಟೊಡೆಯದೆ ತೆರಳ್ ತೇಜಗಳ
ಕಾಲ ದೂಳಿ ನೆಗೆದು ಕೊಳುಗುಳದೊಳ್ ಪಸರಿಸಿ ಬೀರನರಸುವಚ್ಚರಸಿಯರಂ ಪೊಲಂಬುಗಿಡಿಸೆಯುಂ,
ಕಾಲಾಳ್ಳಬ್ಬರಕ್ಕೆ ತಾಯ್ಪುಟ್ಟೊಪ್ಪಿ ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ ಮುನ್ನೀರೊಳ್ ಕಡಲೊಡೆಯನಲ್ಲಡಂಗೆಯುಂ,
ಜವನ ಮಂತಣ ಸೂಲದಂತೆ ನೆಗೆದ ಕೊಂತದ ಕೂರ್ಮೋನೆಯ ಕೋಲಾಟಕ್ಕೆ ತಾರಗೆವಟ್ಟಿಯೊಳ್
ನಡೆವ ಬಜ್ಜೋದರಿಯರ್ ಪುಗಲಟೆಯದೆ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳುತ್ತಿರೆಯುಂ, ತೆಪ್ಪುಗುಡದೆ ಸೂಚಿಸುವ

ಸೂರೆಕಾರ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳ ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದ ಮಹಾಗಜಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ವೀರಭದ್ರನು
ಕೋಪಗೊಂಡು ಕಡುಗಲಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿರಿದು ಸರಸರನೆ ಬಂದು
ಕಾಮನ ಸೈನ್ಯವು ಕುಸಿದು ಬೀಳುವಂತೆ ಹೊಡೆದು ಮುರಿಯುವಾಗ - ೨೨೪. ಎದುರಿಗೆ
ಎರಿಬಂದವರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಿಟ್ಟಿಸಿ, ಕಾಮನು ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಹುಬಲದಿಂದ
ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿ ಓಡಿಸಿದನು. ಅವನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವನಾದರೂ ನಿಲ್ಲುವನೆ? ವ|| ಹೀಗೆ
ಬಿಡದೆ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ರಭಸದಿಂದ ದಟ್ಟಯಿಸಿ ಬರುವ ಮದ್ದಾನೆಗಳ ಕಾಲ
ಭರಕ್ಕೆ ಓರೆಯಾಗಿ ಜಾರುಗಲ್ಲಿನಂತೆ ತೋರಿತು. ಮೋಡಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಡುವಂತೆ
ಎತ್ತರವಾಗಿ ನಿಂತ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳುಳ್ಳ ಧ್ವಜಗಳ ಅಲುಗಾಟದಿಂದಂಟಾದ
ಗಾಳಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಸೂರ್ಯನ ಕುದುರೆಗಳ ಶ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿತು. ಹಿಂಡು
ಹಿಂಡಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಕುದುರೆಗಳ ಕಾಲದೂಳಿ ಪುಟಿದೆದ್ದು ರಣರಂಗದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿ
ವೀರರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಲಿದ್ದ ಅಪ್ಸರೆಯರನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸಿತು. ಕಾಲಾಳುಗಳ ಅಬ್ಬರಕ್ಕೆ ತನ್ನ
ತಳದ ಮರಳನ್ನು ತೋರಿ ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಾಧಿಪತಿಯು ಮುಳುಗಿ
ಅಡಗಿಕೊಂಡನು. ಯಮನ ಶೂಲದಂತೆ ನೆಗೆದು ನಿಂತ ಖಡ್ಗದ ಹರಿತವಾದ ಧಾರೆಗಳ
ಹೊಯ್ಯಾಟವನ್ನು ಕಂಡು ಆಕಾಶಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾಧರಿಯರು

ನಿಸ್ಸಾಳದ ಬಲ್ಲರಕೆ ದೆಸೆವೆಟ್ಟುಗಳ್ ನಿಬ್ಬರಂ ಬಿರಿಯೆಯುಂ, ಬೇಗದಿಂ ನಡೆದತ್ತಿ ಬಂದು
ಮಂಜುವೆಟ್ಟಮಂ ಮೂವಳಸಾಗಿ ಮುತ್ತಿದಾಗಳ್-

ನನೆವಿಲ್ಲಾತನ ಮುಕ್ಕ
ಣ್ಣನ ತಕ್ಕಂ ನೋಡವೇಟ್ಟುಮೆಂದೊಲವಿಂದಂ |
ತನತನಗೆ ಬಂದು ಮುಗಿಲೊ
ಡ್ಡಿನ ಕೆಲದೊಳ್ ಸಗ್ಗದವರ್ಗಳೆಲ್ಲರ್ ನಿಂದರ್ || ೨೨೫

ಕೋವಣಮುಂ ಗುಂಡಿಗೆಯುಂ
ನೇವರಿಸಿದ ಬೂದಿಯುಂ ಜಲಕ್ಕನೆ ಚೆಲ್ಲಿಂ |
ತೀವರೆ ಬಿಸುಗಣ್ಣೊರವಂ
ಕಾವನ ತೋಳ್ವಲಮನಟೆವೆನೆಂದೇಬ್ಬಂದಂ || ೨೨೬

ಮಿಸುಗುವ ನಾಲ್ಕುಂ ಕೋಡಿಂ
ದೆಸೆವಾನೆಯನೇಟೆ ಪಿಡಿದ ಬೆಳ್ಳೊಡೆ ಸಸಿಯಂ |
ಮಸುಳಿಸೆ ಬಂದಿದರ್ ಪಾ
ಡಿಸುತುಂ ಪೆಸರ್ವಡೆದ ಗಾಣರಿಂ ಪಲಗಣ್ಣಂ || ೨೨೭

ತೊಳಗುವ ಸಂಕುಂ ಪಾಱುಂ
ಬಳೆ ನೇರ್ಪಡೆ ಪರ್ದನೇಟೆ ಬಂದೊಲವಿಂ ಪ |
ಜ್ವಳಿಪ ಮುಗಿಲೆಡೆಯೊಳಿದರ್
ತಳತಳಿಸುವ ತೊಡವನಾಂತು ಸಿರಿವೆಣ್ಣರಸಂ || ೨೨೮

ಹೋಗಲರಿಯದೆ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಡೆಬಿಡದೆ ಧ್ವನಿಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭೇರಿಗಳ
ಮಹಾಧ್ವನಿಗೆ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿನ ಪರ್ವತಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೀಳಿಹೋದವು.
ಹೀಗಾಗುತ್ತಿರಲು ವೇಗ ವೇಗವಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ಹಿಮಾಲಯವನ್ನು ಮೂರು ಸುತ್ತುಗಿ
ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ-೨೨೫. ಕಾಮನ ಹಾಗೂ ಶಿವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ
ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದವರೆಲ್ಲರೂ ನಾ ಮುಂದು ತಾ ಮುಂದೆಂದು ಬಂದು ಮೋಡಗಳ
ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ೨೨೬. ಕೌಪೀನ, ಕಮಂಡಲ ಹಾಗೂ ಬಳಿದುಕೊಂಡ ವಿಭೂತಿ
ಇವುಗಳಿಂದ ಚೆಲುವು ತುಂಬಿರಲಾಗಿ ಅಗ್ನಿನೇತ್ರದ ಯತಿಯು (ಶಿವನು) ಕಾಮನ
ಬಾಹುಬಲವನ್ನು ತಿಳಿಯುವೆನೆಂದು ಎದ್ದು ಬಂದನು. ೨೨೭. ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರಲು ನಾಲ್ಕು
ಕೋರೆಗಳ ಆನೆಯನ್ನೇರಿ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಮಸುಕುಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಬಿಳಿಕೊಡೆಯನ್ನು
ಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಸರಾದ ನಾಯಕರಿಂದ ಹಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹಲವಾರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು
(ಇಂದ್ರನು) ಬಂದನು. ೨೨೮. ಹೊಳೆಯುವ ಶಂಖ ಚಕ್ರಗಳು ಸೊಗಸಾಗಲಾಗಿ
ಥಳಥಳಿಸುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ವಿಷ್ಣುವು ಗರುಡನನ್ನೇರಿ ಬಂದು ಮಿಂಚುವ ಮೋಡದ

ಕರಮೊಪ್ಪುವೆಣ್ಣು ತೋಳುಂ
ಬರಿವೂವಂ ನಗುವ ನಾಲ್ಕು ಮೊಗಮುಂ ಚೆಲ್ವಿಂ |
ಪೊರೆಯೇಟೆರೆ ಬಂದಿದರ್
ಸರಸತಿವರನಂಚೆಯೇಟೆ ನಲವಿಂ ಬೊಮ್ಮಂ ||

೨೨೯

ವ|| ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲ್-

ಕೆಟ್ಟೋಡಿ ಪಾಡಿಯೆಲ್ಲಂ
ಪಿಟ್ಟುಂ ಪಿಟ್ಟಾಗಿ ಪೋದೊಡಂ ಬಗೆಯದೆ ಕ |
ಣೆಟ್ಟಳವೆನಿಸಿದ ಬೆಳ್ಳಿಯ
ಬೆಟ್ಟನೆ ಪೆಪದೆಗೆಯದೀಸನೋರ್ವನೆ ನಿಂದಂ ||

೨೩೦

ವ|| ಅದಂ ಕಂಡು ಕಂಗನೆ ಕನಲ್ದು ಮುಟ್ಟಿವಂದು ಮೂದಲಿಸಿ ನನೆವಿಲ್ಲಬಲ್ಲಹ
ನಿಂತೆಂದಂ-

ಕಡುಪಿಂ ಪೂವಿನ ಕೋಲ್ಲಳ್
ಗಡಣಿಸಿ ಕವಿತಂದು ನಾಂಟುವಾಗಳ್ ನಿನ್ನೇ |
ಜಡೆಯುಂ ತೊವಲುಂ ಪಾವಿನ
ತೊಡವುಂ ಲಾಗುಳಮುಮಡ್ಡಮೇಂ ಬಂದಪುವೇ ||

೨೩೧

ನಿನ್ನಗ್ಗದ ಪಡೆಯೆಲ್ಲಮ
ದೆನ್ನೆಯ ಪೂಗಣೆಯ ಕೊಲೆಗೆ ಗುಟಿಯಾದುದು ಕೇಳ್ |

ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದನು. ೨೨೯. ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಒಪ್ಪುವ ಎಂಟು ತೋಳು ಹಾಗೂ ಅರಳಿದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳು ಕಾಂತಿಗೊಂಡಿರಲಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸರಸ್ವತಿ ಸಹಿತವಾಗಿ ಹಂಸವನ್ನೇರಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದನು. ವ|| ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ಕಡೆಗೆ -೨೩೦. ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲ ಸೋತು ಓಡಿಹೋಗಿ, ಹುಡುಹುಡಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೆಟ್ಟದಂತೆ ಶಿವನೊಬ್ಬನೆ ಹಿಂದೆಗೆಯದೆ ನಿಂತನು. ವ|| ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೋಪಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ, ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ಹಂಗಿಸಿ ಕಾಮನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು. ೨೩೧. ಅತ್ಯುಗ್ರವಾಗಿ (ನನ್ನ) ಹೂವಿನ ಬಾಣಗಳು ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಟುವಾಗ ನಿನ್ನ ಈ ಜಟೆಯೂ (ವ್ಯಾಘ್ರ) ಚರ್ಮವೂ ಹಾವಿನ ಆಭರಣಗಳೂ ಯೋಗದಂಡವೂ ಏನಾದರೂ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟುವುವೆ? ೨೩೨. ಎಲೈ ಬಡಯತಿಯೆ, ನಿನ್ನ ಮಿಗಿಲಾದ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಹೂಬಾಣದ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದೀತು. ಇನ್ನಾದರೂ ಬಾಲಚಂದ್ರನನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ

ಇನ್ನಾದೊಡಮೆಳವೆಱಿಯಂ

ಕೆನ್ನಂ ಪಿಡಿದಿರದೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಾಬು ಬಡಗೊರವಾ || ೨೩೨

ಎಡಗೈಯೊಳೊತ್ತಿ ಬಿಲ್ಲಂ

ಪಿಡಿದೊಯ್ಯನೆ ತೀಡಿ ಗೊಣೆಯುಮಂ ಕಡುಪಿಂ ಜೇ ||

ವೊಡೆವಾಗಳ್ ನೆಲನನಿತುಂ

ನಡುಗುವುದೆಲವೊಯ್ಯನಾಂತ ತಾವರೆಯೆಲೆವೋಲ್ || ೨೩೩

ಬಿರಯಿಗಳಂಜೆ ಕೂಡದರ ಕಲ್ಲೆದ್ದೆ ಪವ್ವನೆ ಸೀಱಿ ಬಿರ್ಚದೋ

ಪರ ಕಡುಸೊರ್ಕು ಮೆಯ್ಯೆಗೆಯೆ ಪಿಂಗಿದ ನೀಱರ ಬಲ್ಲ ಪಾಱಿ ಪಾ |

ದರಿಗರ ನಾಣ್ಣುಕುಗಿಡೆ ಬಲ್ಲುಳಿಸಿಂದಮಗಲೆವೆತ್ತ ನ

ಲ್ಲರ ಬಗೆ ಬಳ್ಳೆ ಜೇವೊಡೆಯ ಬಲ್ಲುಲಿ ನೀಳ್ವದು ಕರ್ವುಎಲ್ಲನಾ || ೨೩೪

ಬಿಸುಗದಿರನ ಕಡುಗಾಯ್ತುಂ

ಮಸುಳಿಸಿದುವು ತುಱುಗಿ ನೆಗೆದು ನಾಲ್ಕುಂ ದೆಸೆಯಂ |

ಮುಸುಕಿದುವು ಮುಳಿದರಂ ಜಂ

ಕಿಸಿದುವು ಬಡದಾರ್ದು ಕಾವನೆಚ್ಚಲರ್ಗಣೆಗಳ್ || ೨೩೫

ಚಲದಿಂ ಕಾವಂ ತೆಗೆದೆ

ಚ್ಚಲರಂಬೆಡೆಗೊಂಡು ತೊಱಿಗಳುಂ ಬೆಟ್ಟುಗಳುಂ |

ಪೊಲನುಂ ಬಾನುಂ ದೆಸೆಯುಂ

ಜಲಕ್ಕನಲರಿಂದೆ ಸಮೆದವೋಲಾಯ್ತುಂ || ೨೩೬

ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬದುಕಿಕೊ. ೨೩೨. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೆದೆಯನ್ನು ತೀಡಿ ಟಂಕಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲವೂ ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ತಾವರೆಯ ಎಲೆಯಂತೆ ನಡುಗಿ ಹೋಗುವುದು. ೨೩೪. ವಿರಹಿಗಳು ಅಂಜುವಂತೆ, ಕೂಡದೆ ಇದ್ದವರ ಕಲ್ಲೆದ್ದೆ ಹೌಹಾರಿ ಬಿರಿಯುವಂತೆ, ಅಗಲಿದ ಪ್ರಿಯಕರರ ಬಲವಾದ ಸೊಕ್ಕು ಸೋರಿಹೋಗುವಂತೆ, ದೂರವಾದ ಪ್ರಿಯತಮರ ಬಲ ಹಾರಿಹೋಗುವಂತೆ, ವಿಟರ ನಾಚಿಕೆ ಕುಗ್ಗಿ ಕುಸಿಯುವಂತೆ, ಕೋಪದಿಂದ ಆಗಲಿಹೋದ ನಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸು ಹೆದರುವಂತೆ ಕಾಮನ ಧನುಷ್ಠಂಕಾರದ ಮಹಾಧ್ವನಿ ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ೨೩೫. ಆರ್ಭಟಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಕಾಮನ ಬಾಣಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಕಡುತರವಾದ ಪ್ರಚಂಡತೆಯನ್ನು ಮಸುಕೆನಿಸಿದುವು, ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿ ಕವಿದುಕೊಂಡವು (ಪ್ರಣಯದಲ್ಲಿ) ಕೋಪಗೊಂಡವರನ್ನು ಗದರಿಸಿದವು. ೨೩೬. ಕಾಮನು ಛಲದಿಂದ ಬಿಟ್ಟ ಹೂಬಾಣಗಳು ಕವಿದುಕೊಂಡುದರಿಂದ ಬೆಟ್ಟ ಹೊಳೆ ಭೂಮಿ ಆಕಾಶ ದಿಕ್ಕು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಲೆ

ಇವು ಮುನ್ನಾರಾರ ಬಲ್ಲಂ ನೆಲೆಗಿಡಿಸವಾರಾರ ತಕ್ಕಂ ನೆಲಕ್ಕಿ
 ಕವಿವಾರಾರುರ್ಕನೊತ್ತಂಬರಿದು ಕಿಡಿಸವಾರಾರ ಕಾಯ್ವೆಲ್ಲವಂ ನೂಂ |
 ಕವಿವಾರಾರೇಱ್ಱಿಯಂ ಕುಂದಿಸಿ ಕಳೆಯವಿವಾರಾರ ಕಲೈಯ್ಲೊಳ್ ನಾಂ
 ಟವೆನುತ್ತಂತೆಲ್ಲರುಂ ಬಾಯ್ವಿಡೆ ಗಡಣದೆ ಪೂಗೋಲ್ಲೆತ್ತಂದುವಾಗಳ್ || ೨೩೭

ಅದಟರ್ ಬಾಯ್ವಿಡೆ ಬಲ್ಲಿದರ್ ಪೆಳರೆ ಗಂಡರ್ ಜಾಱಿ ಕೈಕೊಳ್ಳದ
 ಗ್ಗದ ಬೀರರ್ ತೆಗೆದೋಡೆ ಸೋರಟಿಕೆಯಾಳ್ಳಳ್ ಬಳ್ಳಿ ಬೆಂಬೇಱಿ ಪೆ |
 ಚರದ ಕಂಪಿಂಗಳೆಸರ್ಪ ತುಂಬಕರಿಕಂ ತಾಗಿರ್ಪಿನಂ ಬಂದುವೋ
 ರೊಡಲೊಳ್ ಮಾವಿನ ಬಳ್ಳಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕೋಲೆತ್ತೆತ್ತಲುಂ ಕಾವನಾ || ೨೩೮

ಕಣೆ ಕಣೆಯನುಗುಳ್ಳ ತೆಱದಿಂ
 ಕಣೆ ಕಣೆಯಂ ಕಱಿದ ತೆಱದಿನೆಂಟುಂ ದೆಸೆಯೋಳ್ |
 ಕಣೆ ಕಣೆಯನೀಂಬ ತೆಱದಿಂ
 ಪಣಿದರನಗಿದಳರೆ ಕವಿದುವಾಗಳ್ ಕಣೆಗಳ್ || ೨೩೯

ಮುಗಿಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸುಟಿದಾಡುವ ಪೆಂಡಿರ ಕಣ್ಣ ಬೆಳ್ಳೊ ತಾ
 ರಗೆಗಳೆ ನೀಳ್ಳ ನುಣ್ಣೆಳಗೊ ಮಿಂಚಿನ ಗೊಂಚಲೊ ಹಾದಿಗಟ್ಟು ತೊ |

ಹೂಗಳಿಂದ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಆಯಿತು. ೨೩೭. ಇವು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಎಂತೆಂತಹರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿಸಲಿಲ್ಲ? ಯಾರ ಯಾರ ದರ್ಪವನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಕೆಡಿಸಲಿಲ್ಲ? ಯಾರ ಯಾರ ಉಗ್ರತೆಯನ್ನು ತಳ್ಳಿಬಿಡಲಿಲ್ಲ? ಯಾರ ಯಾರ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿ ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ? ಎಂತೆಂತಹರ ಕಲ್ಲು ಮೈಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಲಿಲ್ಲ-ಎನ್ನುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರೂ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೂಬಾಣಗಳು ಹಿಂದುಹಿಂಡಾಗಿ ಬಂದವು. ೨೩೮. ಶೂರರು ದೈನ್ಯವನ್ನು ತಾಳುವಂತೆ, ಬಲಿಷ್ಠರು ಬೆದರುವಂತೆ, ಕಲಿಗಳು ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಳುವಂತೆ, ಹಿಂಜರಿಯದಿದ್ದ ವೀರರು ಕಂಬಿಕಿತ್ತು ಓಡುವಂತೆ, ಹೆಸರಾದ ಹಿರಿಯ ಬಂಟರು ಹೆದರಿ ಶರಣಾಗುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಸುಗಂಧದ ಆಸೆಯಿಂದ ಬರುವ ದುಂಬಿಗಳು ಆ ಬಾಣಗಳಿಗೆ ಗರಿಗಳೆನಿಸುವಂತೆ-ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ ಮಾವಿನ ಹಾಗೂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಾಣಗಳು ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಕವಿದು ಬಂದವು. ೨೩೯. ಬಾಣ ಬಾಣವನ್ನು ಉಗುಳುವಂತೆ, ಬಾಣ ಬಾಣವನ್ನು ಮಳೆಗರೆದಂತೆ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಬಾಣ ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಹೆದರಿ ಹಿಂಜರಿಯಲು ಬಾಣಗಳು ಕವಿದವು. ೨೪೦. ಮೋಡಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಡೆದಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಣ್ಣುಗಳ ಬಿಳುಪೋ,

ಟ್ಟಿಗೆ ನೆಗೆತರ್ಪ ತಣ್ಣದಿರೊ ಪೇಟನೆ ನೋಬ್ಬರ ಕಣ್ಣೆ ಸುತ್ತಲುಂ
ಸೊಗಯಿಸಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಕವಿತಂದುವು ಭೋಂಕನೆ ಪೂವಿನಂಬುಗಳ್ || ೨೪೦

ಗಡಣದೆ ಮಾದೇವಿಯ ಬಗೆ
ಯೊಡೆಯನ ನೊಸಲೊಳ್ ಕದಂಪಿನೊಳ್ ಕೈ ಮೊಗದೊಳ್ |
ತೊಡೆಯೆಡೆಯೊಳ್ ತೋಳೆಡೆಯೊಳ್
ಬಿಡೆ ನಟ್ಟುವು ಕಾವನಂಬುಗಳ್ ತಾವೈದುಂ || ೨೪೧

ಕಟ್ಟಾಳ್ಳೆನಿಪ ರಕ್ಕಸ
ರೊಟ್ಟಜೆಗೆಟ್ಟಿಲೆ ಸಗ್ಗಿಗರ್ ನೆಲನನೊಡಂ |
ಬಟ್ಟರೆ ಕಾಳೆಗದೆಡೆಯೊಳ್
ತೊಟ್ಟನೆ ಮಾದವಿಯರಸನರೆವೆಣ್ಣಾದಂ || ೨೪೨

ಮೊರೆದಾಡುವ ಮಹಿದುಂಬಿಯ
ನೆರವಿಗಳೈತಂದು ಮುಸುಳಿ ಪೊಸಗಂಪನುಣು |
ತ್ತಿರೆ ಕಾವನ ಮೇಲಂದ
ಚ್ಚರಸಿಯರಿಚ್ಚೆಯೊಳೆ ಮುಗುಳ ಮಹಿಯಂ ಕಪಿವರ್ || ೨೪೩

ವ|| ಅದಂ ಕಂಡು ಕಡುಮುಳಿಸೆಂಬ ಕಿಚ್ಚಿನ ಕರ್ಪೋಗಿಯಂತಗುರ್ಬುವಡೆದು ನೊಸಲೊಳ್
ಗಂಟಕ್ಕಿದ ಪುರ್ಬುಗಳುಂ, ಆ ಕಿಚ್ಚಿನ ನಾಲಗೆಯಂತೆ ಕೆಂಪಡರ್ಪ ಕಣ್ಣುಂ, ಪೊಪಮಡುವ

ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಚಾಚಿಕೊಂಡ ನುಣುಪಾದ ಕಾಂತಿಯೋ, ಮಿಂಚಿನ ಗೊಂಚಲೊ, ಹಾದಿತಪ್ಪಿ
ಬಂದು ಚಿಮ್ಮಿದ ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳೊ ಎಂಬಂತೆ ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುತ್ತಲೂ
ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೇಲು ಮೇಲಾಗಿ ವೇಗದಿಂದ ಹೂಬಾಣಗಳು ಬಂದು ಆವರಿಸಿದುವು.
೨೪೧. ಶಿವನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ, ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ, ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ, ತೋಳಲ್ಲಿ, ಕಾಮನ
ಐದೂ ಬಾಣಗಳು ದಟ್ಟಯಿಸಿ ಬಂದು ನಾಟಿದುವು. ೨೪೨. ಕಡುಗಲಿಗಳೆನಿಸಿದ ರಾಕ್ಷಸರು
ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಗುಂದಿ ಭಯಗೊಳ್ಳಲಾಗಿ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದವರು ನೆಲವನ್ನೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ
(ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳಲಾಗಿ) ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ ಶಿವನು ಅರ್ಧನಾರಿಯಾದನು. ೨೪೩.
ಗುಯಿಗುಡುವ ದುಂಬಿಯ ಮರಿಗಳು ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಬಂದು ಕವಿದುಕೊಂಡು ಹೊಸ
ಪರಿಮಳವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅಪ್ಪರೆಯರು ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಮನ ಮೇಲೆ ಹೂವಿನ
ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಿದರು. ವ|| (ಶಿವನು) ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಧಿಕವಾದ ಕೋಪವೆಂಬ
ಬೆಂಕಿಯ ಕರಿಹೊಗೆಯಂತೆ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಟಕ್ಕಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳೂ, ಆ ಬೆಂಕಿಯ
ಜ್ವಾಲೆಯಂತೆ ಕೆಂಪೇರಿದ ಕಣ್ಣುಗಳೂ, ಹೊರಡುವ ಶಾಪಾಕ್ಷರಗಳ ಆಘಾತದಿಂದ

ಸಾಪದಕ್ಕರದ ಪೊಯ್ಲಿಗೆ ನಡುಗುವಂತೆ ಕೆತ್ತುವ ತುಟಿಯುಂ, ಪರ್ಬುವ ಕನಲೆಯೆಂಬ ಬಳ್ಳಿ
ಕೂರ ದಂಟಾದಂತೆ ಪಿಡಿದ ಲಾಗುಳಮುಂ ಅಂಜಿಕೆಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸೆ-

ಎಱಗುವ ತುಂಬಿವಿಂಡಗಿಯೆ ಬಗ್ಗಿಪ ಕೋಗಿಲೆ ಕೊಂಬುಗೊಂಡು ಬ
ಳ್ಳುಱಿ ಮುಳಿದಡ್ಡವಾಯ್ತು ಗಿಳಿ ಮಲ್ಲಟೆಗೊಂಡೊಳಸಾರೆ ಮಾವು ಕೈ |
ಮಱಿಯೆ ತೆರಳ್ತು ರೂವುಗಿಡೆ ತೆಂಬೆಲರಂಚೆಗಳೊಡ್ಡು ಪಾಱಿ ಬಾಂ
ದೊಱಿದಲೆಯಂ ಕನಲ್ತು ನಡೆತಂಡು ಬಸಂತನ ಸೊರ್ಕು ಸೋರ್ವಿನಂ || ೨೪೪

ವ|| ಮುಂದೆ ನಿಂದು ಪಿರಿಯರೆಂಬುದು ಬಗೆಯದುರ್ಕೆಂದೆನ್ನೊಳ್ ಕಾದಿದೆ, ಅಂತದವೆಂ
ನಿನ್ನೊಪಳಂ ಕೂಡದೆ ಪೆಜರವೆಯದಂತೆಲ್ಲಿಯಾದೊಡಂ ನೀಂ ಕಾವನೆಂಬುದಂ ಮಱಿದಿರ್ ಎಂದು
ಬೇಗದೆ ಪೂಗಣೆಯಂಗೆ ಸಾಪಮನಿತ್ತುದಂ ಬಸಂತನಿಂ ನೆಲೆವೀಡಿನೊಳಿದಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿ ಕೇಳ್ತು
ಮುಚ್ಚಿವೋಗಿ ಬಟೆಯಮೆಂತಾನುಮೆಟ್ಟಿತ್ತಿರಲೊಡನೆ-

ಪರಿಗಿಡೆ ಕಣ್ಣಿನೀರವತುದೆಕ್ಕಸರಂಗಳ ತೋರ ಮುತ್ತುಗಳ್
ಪುರಿದವೊಲಾದುವಿಟ್ಟು ಸಿರಿಕಂಡದ ಬೊಟ್ಟು ಕಳಂಗಿ ಕಣ್ಣೆ ಕ
ತ್ತುರಿಯವೊಲೊಪ್ಪಿ ತೋವಿದುದು ಸೂಡಿದ ಬಾಸಿಗಮಾಗಳಂತೆ ದ
ಳ್ಳುರಿ ತಗುಳ್ಳಂದದಿಂ ಕಟಿದುದಾಕೆಯ ಮೆಯ್ಯಿಸುಪೇನಳುಂಬಮೋ || ೨೪೫

ನಡುಗುವುದೊ ಎಂಬಂತೆ ಅದಿರುವ ತುಟಿಯೂ, ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವ ಕೋಪವೆಂಬ ಬಳ್ಳಿಗೆ
ಆಸರೆಯ ಕಂಬವಾದಂತೆ ಅವನು ಹಿಡಿದಿರುವ ಲಾಕುಳದ ಕೋಲೂ ಭಯವನ್ನು
ಹುಟ್ಟಿಸಲಾಗಿ-೨೪೪. ಮೇಲೆ ಮುಗಿಬೀಳುವ ದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂಡು ಹೆದರಿ
ಹಿಂದೆಗೆಯುವಂತೆಯೂ ಕುಕಿಲುವ ಕೋಗಿಲೆ ಕೊಂಬೆಗಳ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು
ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೂ, ಕೋಪದಿಂದ ಅಡ್ಡ ಬಂದ ಗಿಳಿಗಳು ತಳಮಳಗೊಂಡು
ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೂ, ಮಾವು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುವಂತೆಯೂ ತೆಂಗಾಳಿ ಓಡಿ
ಮರೆಯಾಗುವಂತೆಯೂ, ಹಂಸಗಳ ಸಮೂಹ ಬೆದರಿ ಹೋಗುವಂತೆಯೂ, ಗಂಗಾಧರನು
ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು ವಸಂತನ ಸೊಕ್ಕು ಇಳಿದು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ- ವ||
ಮುಂದೆ ನಿಂತು, “ಹಿರಿಯರೆಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ನನ್ನೊಡನೆ ಕಾದಾಡಿದೆ.
ಅದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೂಡದೆ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ, ನೀನು
ಕಾಮನೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇರು” ಎಂದು ಕಾಮನಿಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತನು.
ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಚ್ಛಿಗಾರ್ತಿ (ರತಿ) ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಸಂತನಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು
ಮೂರ್ಛಿತರಾದಳು. ಆಮೇಲೆ ಹೇಗೋ ಎಚ್ಚತ್ತುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ - ೨೪೫. ಧಾರೆಗಡಿದು
ಕಣ್ಣೀರು ಇಂಗಿ ಹೋಯಿತು; ಏಕಾವಳಿಯ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುತ್ತು ಹುರಿದಂತೆ
ಕರಿಕಾದುವು; ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಗಂಧದ ಹಣೆಬೊಟ್ಟು ಕಪ್ಪಿಟ್ಟು ಕಸ್ತೂರಿಯಂತೆ ಕಂಡಿತು;
ದಳ್ಳುರಿ ತಾಗಿದಂತೆ ಮುಡಿದುಕೊಂಡ ಮಾಲೆ ಸೀದು ಹೋಯಿತು-(ಎಂದ ಮೇಲೆ)

ನೋಡಿದ ಮಾವರಂ ಕೊರಗಿ ಸೀಕರಿವೋದುದು ಪೊಕ್ಕ ಪೂಗೊಳಂ
ಪಾಡಬಿದ್ದೆ ಕಾಯ್ದು ಕುದಿಗೊಂಡುದು ನೀಳ್ಗೊತ್ತರ್ಪ ಸುಯ್ಯೆಲ |
ಗೂಡಿದ ಗಾಳಿ ಸೋಂಕಿದವರಂ ಸುಡುತಿದುರ್ಪು ಪೊತ್ತ ಪೂತಳಿರ್
ಬಾಡಿ ಕಜಂಗಿ ಚುಯ್ಯೆನುತುಮಿದುರ್ಪು ನೀಱಿಯ ಮೆಯ್ಯ ಬೆಂಕೆಯಿಂ || ೨೪೬

ವ|| ಮತ್ತಮೊಮ್ಮೆ ಮಿಸುಪೆಸಳ ಪಸರದಿನೆಸೆವ ಪೊಸ ಪಸೆಯೊಳ್ ಮೈಯನೀಡಾಡಿ
ಪೊಳೆಪುವಡೆದ ಪಾಲ್ಲಡಲ ತೆರೆದುಱುಗಲೊಳ್ ಪವಡಿಸುವ ಸಿರಿಯಂ ಪೋಲ್ತರ್ಪಳ್ ;
ಒಡನಾಡಿಗಳಡಿಗಡಿಗಿ ತಳಿವ ಪನ್ನೀರ ತುಂತುರ್ವನಿಗಳಿಂ ಹೊಸತಪ್ಪ ಕಾರಸಿರಿಯ ಪರಿಯಂ
ಪಡೆದಂತರ್ಪಳ್ ; ಅಂದಂಬಡೆದ ಕೆಂದಳಿರ ಗೊಂದಣದೊಳೊಂದಿ ನಿಂದು ಸಂದಣಿಸಿ ನೆಗೆದ
ಕೆಮ್ಮುಗಿಲ ನಡುವೆ ಪೊಳವೆಳವೆಱಿಯಂತರ್ಪಳ್ ; ನಳನಳಿಸಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಳ್ಳಾವರೆಯ
ತೊಳಗುವೆಳದಾವರೆಯ ಬಳಗಮಂ ತಳೆದು ಪಾವಿನ ಪಚ್ಚದಿನಚ್ಚರಿವಡೆದ ಜೋಗಿನಿಯಂತರ್ಪಳ್ ;
ಮನ್ನಣೆವೆತ್ತ ಮೇಳದ ಕೆಳದಿಯರ್ ಮಾಣದೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ತಂದೊಟ್ಟಿದ ಸಿರಿಕಂಡದ ಕೋಱಿಸ್ಸಪಿಂ
ಪುದಿದು ಜಂತದಿಂ ಕಡೆದು ಕಂಡರಿಸಿದ ಪುತ್ತಟಿಯಂತರ್ಪಳ್ ; ತಡಿ ತಡಿಯ ತೆಂಗಿನೆಳನೀರ
ಕೂಡೆ ಕರೆಗಣ್ಣುವ ಕೊಳಂಗಳೊಳವೊಕ್ಕು ತಾವರೆಯ ಪಚ್ಚಲೆಯಂ ಮೆಯ್ಯೊಳಾಂತು ನುಣ್ಣೆತಪ್ಪಳವಿದಿರ
ಬಣ್ಣಮಂ ತಳೆದ ನೀರ್ವೆಣ್ಣಂತರ್ಪಳ್ ; ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ-

ಆಕೆಯ ದೇಹದ ತಾಪ ಎಷ್ಟು ಅತಿಶಯವಾದುದು! ೨೪೬. (ಆಕೆ) ನೋಡಿದ ಮಾಮರ
ಒಣಗಿ ಸೀದು ಹೋಯಿತು; ಹೂವಿನ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕರೆ, ಅದು ಕಾವೇರಿ ಕುದಿಯ
ತೊಡಗಿತು. (ಆಕೆಯ) ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನ ಗಾಳಿ ತಾಕಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಡುತ್ತಿತ್ತು; ಮುಡಿದು ಕೊಂಡ
ಹೂಗಳು ಆ ಚೆಲುವೆಯ ದೇಹತಾಪದಿಂದ ಬಾಡಿ, ಬೆಂದು ಚುಯ್ಗುಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ವ||
ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಲ ನಳನಳಿಸುವ (ಹೂವಿನ) ಎಸಳುಗಳನ್ನು ಹರಡಿದ ಹಾಸುಗೆಯಲ್ಲಿ
ಮೈಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದಾಗ, ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದ ಹೊಳೆಯುವ ಅಲೆಗಳ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಒರಗಿದ
ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಆಕೆ ಹೋಲುತ್ತಿರುವಳು. ಸಖಿಯರು ಪುನಃ ಪುನಃ ಸಿಂಪಿಸುವ ಪನ್ನೀರಿನ
ತುಂತುರು ಹನಿಗಳಿಂದ ವರ್ಷಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಚೆಲುವನ್ನು ಪಡೆದಂತಿರುವಳು; ಅಂದವಾದ
ಕೆಂಪಗಿನ ಚಿಗುರೆಲೆಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಿಂತಾಗ, ದಟ್ಟವಾಗಿ ನೆಗೆದ ಕೆಮ್ಮೊಡಗಳ
ನಡುವೆ ಹೊಳೆಯುವ ಬಾಲಚಂದ್ರನಂತಿರುವಳು; ಸೊಗಸಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಳ್ಳಾವರೆಯ
ಹಲವಾರು ದಂಟುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಹೂವಿನ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡ
ಯೋಗಿನಿಯಂತಿರುವಳು; ಮಾನ್ಯರಾದ ಆಕೆಯ ಆಪ್ತಸಖಿಯರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ
ತಂದು ಲೇಪಿಸಿದ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಶೀತಲವಾದ ಕಲ್ಕದಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಾಗ ಆಕೆ,
ಹಸ್ತಿದಂತದಲ್ಲಿ ಕಂಡರಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬೊಂಬೆಯಂತಿರುವಳು; ದಂಡೆಗುಂಟ ಇರುವ
ತೆಂಗುಗಳ ಎಳನೀರು ಸೇರಿ ಮೇರೆವರಿಯುವ ತಿಳಿನೀರಿನ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ತಾವರೆಯ
ಹಸಿರೆಲೆಗಳನ್ನು ಮೈಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ, ಎಳೆಬಿದಿರಿನ ನುಣ್ಣನೆಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು

ಕುಳಿವ ಕೊಳಂಗಳೊಳ್ ಮಲಿಲ ದಿಂಟೆಗಳೊಳ್ ಸಮೆದಿರ್ಪ ಬೆಟ್ಟನೊಳ್
ಬೆಳೆದಳಮಾವಿನೊಳ್ ತಳಿರ ಕಾವಣದೊಳ್ ಪರಿತರ್ಪ ಕಾಲ್ಗೊಳ್ |
ಬಳಸಿದ ಬಳ್ಳಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಂಡವದೊಳ್ ಸುಳಿದಾಡಿ ಮತ್ತೆಯುಂ
ಕಳೆಯಲಿ ನಿತ್ತುಮಾಟವಳುರ್ಬಿದ ತನ್ನಯ ಮೆಯ್ಯ ಬೆಂಕೆಯಂ || ೨೪೭

ಕೆಂದಳಿರ ಪಟಿವ ಪಾಸಿನೊ
ಳಂದಂಬಡೆದಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿ ನನೆವಿಲ್ಲಂ ತಾ |
ನೆಂದಿಗೆ ಬಂದು ಕೂಡುವ
ನೆಂದಂತಡಿಗಡಿಗೆ ಗಿಳಿಗಳಂ ಬೆಸಗೊಳ್ಳಳ್ || ೨೪೮

ತನಿವಣ್ಣಂ ಲಂಚಮೊವೆಂ ಪುರುಳಿ ನಿನಗೆ ಪೂಗೊಂಚಲಂ ಬೇಗದಿಂದಂ
ನಿನಗೀವೆಂ ತುಂಬಿ ಕೆಂದಾವರೆಯ ಮಿಸುಗಾವೊಳ್ಳೆಡ್ಡೆಯಂ ಮಾಣದೆಂದುಂ |
ನಿನಗೀವೇನಂಚೆ ಕಂಪಂ ನಿನಗೆ ಸಲಿಸುವೆಂ ಕೂಡೆ ತಣ್ಣಾಳಿಯೆನ್ನೋ
ಪನಂದಾರಯ್ ತಂದೆನ್ನೊಡನಿರಿಸಿದೊಡೆಂದಾಕೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರ್ಪಳ್ || ೨೪೯

ವ|| ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲಾ ಬಾಂದೊಳಿದಲೆಯನ ಸಾಪಂದಳೆದು ಬಂದು ನೀನೀ ಪೂವಿನ
ಪೊಲಲೊಳ್ ನನೆಯಂಬನೆಂಬರಸಾದೆ. ನಿನ್ನ ಸಾಪಂ ಎನ್ನ ಮಾತನೆಂದು ಕೇಳ್ಳೆ ಅಂದೇ ತೀರ್ದುದು.

ಹೊಂದಿದ ಜಲಕನ್ಯೆಯಂತೆ ಇರುವಳು. ಇದಲ್ಲದೆ-೨೪೭. ತಂಪಾದ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ, ಮರಳುದಿಣ್ಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕೃತಕಗಿರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಬೆಳೆದ ಎಳಮಾವಿನಲ್ಲಿ, ತಳಿರೆಲೆಯ ಬಳ್ಳಿಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಲುಬೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸುತ್ತುವರಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಸುಳಿದಾಡಿದ ಬಳಿಕವೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ದೇಹದ ಅತಿಶಯ ಶಾಪವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ೨೪೮. ಕೆಂಪಾದ ತಳಿರೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವಂತಹ (ಮೆದುವಾದ) ಹಾಸುಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ (ಕುಳಿತ) ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿಯು, “ಕಾಮದೇವನು ಎಂದಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವನು?” ಎಂದು ಗಿಳಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಳು. ೨೪೯. “ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಪತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಂದು ನನ್ನೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿದರೆ, ಗಿಳಿಯೇ ಸವಿಯಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಲಂಚಕೊಡುವೆನು; ದುಂಬಿಯೆ, ನಿನಗೆ ಕೂಡಲೆ ಹೂಗೊಂಚಲನ್ನು ನೀಡುವೆನು; ಹಂಸಿಯೆ, ನಿನಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ತಪ್ಪದೆ ಶಾಪವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೊಡುವೆನು; ತಂಗಾಳಿಯೆ, ನಿನಗೆ ಕೂಡಲೆ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಒದಗಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಆಕೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಳು. ವ|| ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇತ್ತರಕ್ಕೆ ಶಿವನ ಶಾಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ ನೀನು ಬಂದು ಈ ಹೂವಿನ ಹೊಳಲಲ್ಲಿ ನನೆಯಂಬನೆಂಬ ಅರಸನಾದೆ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ನಿನಗೆ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯಾಯಿತು. ಈ

ಈ ಬಾಳೆ ಮೊದಲಾದುದೆಲ್ಲಂ ನಿನ್ನ ಪಾಡಿ-ಎಂದಚ್ಚರಸಿ ಪೇಟ್ಟು ತನ್ನ ನೆಲೆಗೆ ಪಾಟಿಪೋಗೆ-

ಗಿಳಿಯಂದಾ ಮಾತಂ ಕೇ

ಳ್ಳೆಳದಳಿರಂ ಗುಡಿಯನೆತ್ತಿ ಕೊಂಡೊಲವಿಂ ಕ |

ಣ್ಣೊಳೆ ಪೋಗಿ ಕಂಪುವೊಲಂ

ಗಟಿಲನೆ ಪೊಕ್ಕಟಿಪಿದುದು ಬಸಂತಂಗಾಗಳ್ ||

೨೫೦

ವ|| ಅಂತಟಿಪಲೊಡನೆ ಕೋಗಿಲೆ ಕೈವಂದ ಮಾವಂ ಸಾದಂತೆಯುಂ ಬಿಸಿಲೊಳ್ ಬೇಗುದಿಗೊಂಡವಂ ತಣ್ಣೊಳನಂ ಪೊಕ್ಕಂತೆಯುಂ, ಬಡವಂ ಕಸವರಮಂ ಕಂಡಂತೆಯುಂ, ನಲ್ಲಳ ನುಡಿಯಂ ಕಾದಲಂ ಕೇಳ್ತಂತೆಯುಂ, ನೀಜಿಯ ಕಾಲ್ಪೊಯ್ಲಿನಸುಗೆ ತಳಿತಂತೆಯೂ, ಪಿರಿದಪ್ಪ ಸಂತಸಮನೆಯ್ತಿ ಬಸಂತಂ ತಳಿವನೆಯೊಳ್ ನಲ್ಲನಂ ನೆನೆದು ದೂಟಿಸುತಿರ್ಪಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಗಾ ತೆಜನೆಲ್ಲಂ ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ತು ನಿನ್ನಾಳಮಂ ಸೂಚಿಸವೇಲೊಡನೆ-

ಪಡೆಯೆಲ್ಲಂ ನಡೆ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಬದಿಯಂ ನಾಣೋಡೆ ಬೆಂಕೊಂಡವಂ

ಕಡಲೊಳ್ ಪಟ್ಟಿನನಿಕ್ಕಿ ಮೆಟ್ಟಿದದಟಂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಂ ಗೆಲ್ಲನೆ |

ಮೊಡೆಯಂ ಬಂದಪನೀಗಳಂತೆ ನಲವಿಂದಂ ಬಳ್ಳಿಮಾಡಂಗಳೊಳ್

ಗುಡಿಯಂ ಬೇಗದೆ ಕಟ್ಟಿಮೆಂದು ಪಡೆವಳ್ಳರ್ ಸುತ್ತಲುಂ ಸಾಟಿದರ್ ||

೨೫೧

ಬಾಳೆ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಪಾಳ್ಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪ್ಪರೆಯು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಾರಿಹೋದಳು. ಆಗ-೨೫೦. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಗಿಳಿಯು ಎಳೆಯ ತಳಿರನ್ನು ಧ್ವಜವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಂಪಿನ ಪೊಳಲೆಂಬ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಊರನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ವಸಂತನಿಗೆ (ಸಮಾಚಾರವನ್ನು) ತಿಳಿಸಿತು. ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿ, ಕೋಗಿಲೆ ಫಲಬಿಟ್ಟ ಮಾವನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆಯೂ, ಬಿಸಿಲಿಂದ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದವನು ತಂಪಾದ ಕೊಳವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಂತೆಯೂ, ಬಡವನು ನಿಧಿಯನ್ನು ಕಂಡಂತೆಯೂ, ಪ್ರಿಯತಮನು ತನ್ನ ನಲ್ಲೆಯ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಂತೆಯೂ, ಚೆಲ್ವೆಯ ಪಾದಹತಿಯಿಂದ ಅಶೋಕವೃಕ್ಷವು ಪಲ್ಲವಿಸಿದಂತೆಯೂ ವಸಂತನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ನೆನೆನೆನೆದು ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಬಳ್ಳಿಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಇಚ್ಛಿಗಾರ್ತಿಗೆ ವಸಂತನು ಆ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಭೇರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯ ಹೇಳಿದಾಗ - ೨೫೧. “ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ನಾಚಿಕೆಗೀಡುಮಾಡು. ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದವನೂ ಸಾಗರಶಾಯಿಯಾದವನ (ವಿಷ್ಣು)ನ್ನು ಹೊಡೆದು ಮೆಟ್ಟಿದವನೂ, ಆದ ನಮ್ಮ ಒಡೆಯನು ಶಿವನನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ಈಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, (ಆದುದರಿಂದ) ಬಳ್ಳಿಮಂಟಪಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಧ್ವಜಗಳನ್ನು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಕಟ್ಟಿರಿ” ಎಂದು ಸೇನಾಪತಿಗಳು ಸುತ್ತಲೂ

ಕಳಸಂ ಕನ್ನಡಿ ಗುಡಿ ಪ
ಜ್ವಳಿಸುವ ಮಾಂದಳಿರ ತೋರಣಂ ದೆಸೆದೆಸೆಯಂ ।
ಬಳಸಿರೆ ಬಾಜಿಪ ಪಟಿ ಕ
ಣ್ಣೊಳಿಸಿರೆ ಪೊಟಮಟ್ಟುರೊಸಗೆಯಿಂ ಪೊಸವೆಂಡಿರ್ । ೨೫೨

ವ|| ಅಂತು ಪೊಟಮಟ್ಟು ಸಿಂಗರಗಡಲ್ ಕರೆಗಣ್ಡಂತೆ ಬರ್ಪ ಪೆಂಡಿರ ತಂಡಕ್ಕೆ
ತಲೆದುಡುಗೆಯಾಗಿ, ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯ ಕುಂಚದ ಅಡಪದ ಡವಕೆಯ ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆಯ ಕಜ್ಜಳದ ಕನ್ನಡಿಯ
ಚೆನ್ನೆಯವೆರಸು ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿ ನಡೆವಾಗಳ್--

ಸುರಯಿಯ ಚೊಲ್ಲೆಯಮುಂ ಪೊಸ
ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮೊಗ್ಗೆಯೆಕ್ಕಸರಮುಂ ಪೊಂಬಾ ।
ದರಿಯ ಕಿಜುಮುಗುಳ ತೊಡರುಂ
ಪರಿವಡೆದಿರೆ ಬಂದನಟ್ಟಿಯಿಂದೆ ಬಸಂತಂ || ೨೫೩

ನಡೆವರಸಂಚೆಯ ತಂಡ
ಕೆಡೆ ನೆಱಿಯದು ಪೊಡವಿ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯಣಿಗ ।
ಳೆಡೆ ನೆಱಿಯದಿನಿತುಮಾಗಸ
ಮೆಡೆ ನೆಱಿಯದು ಗಿಳಿಯ ದಳಕೆ ದೆಸೆಯೆನಿತನಿತುಂ || ೨೫೪

ವ|| ಅಂತು ಬಂದು ಪಿರಿದಪೊಸಗೆಯಿಂದಿಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿ ಕಾವನನಿದಿಗೊಳ್ಳಲ್ಲಿ-

ಅಡಿಯಂ ಬಲ್ವಿಡಿದುವು ನು
ಣ್ಣೊಡೆಯಂ ಪಿಡಿಕಿಸಿದುವಡರ್ದು ಕಾವನ ತೋಳಂ ।

ಸಾರಿದರು. ೨೫೨, ಕಲಶ, ಕನ್ನಡಿ, ದ್ವಜ, ಹೊಳೆಯುವ ಮಾವಿನೆಲೆಯ ತೋರಣಗಳು
ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರಲಾಗಿ, ಬಾರಿಸುವ ಹರೆ ಮನೋಹರವಾಗಿರಲು,
ನವಯುವತಿಯರು ಸಡಗರದಿಂದ ಹೊರಟರು. ವ|| ಹಾಗೆ ಹೊರಟು ಶೃಂಗಾರದ
ಸಮುದ್ರವೆ ಮೇರೆವರಿದಂತೆ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಶಿರೋಮಣಿಯಾಗಿ,
ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿಯು, ಬಿಳಿಕೊಡೆ, ಚಾಮರ, ವೀಳ್ಯದ ಸಂಚೆ, ಪೀಕದಾನಿ, ಬೀಸಣಿಗೆ,
ಕಣ್ಣಪ್ಪು, ಕನ್ನಡಿ-ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಬೇರೆಬೇರೆ ಚೆಲುವೆಯರ
ಸಂಗಡ ನಡೆದಳು. ಆಗ-೨೫೩. ಸುರಗಿಯ ಹೂಗಳನ್ನುಳ್ಳ ತುರುಬಿನ ಕೊನೆಯಿಂದಲೂ,
ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಹೊಸಮೊಗ್ಗುಗಳಿಂದಾದ ಏಕಾವಳಿಯಿಂದಲೂ, ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಪಾದರಿಯ
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಾಲ್ಪಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭೆ ಹೊಂದಿ
ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಸಂತನು ಬಂದನು. ೨೫೪. ನಡೆಯುವ ರಾಜಹಂಸಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ
ಭೂಮಿ ಸಾಲದಾಯಿತು; ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಗಳ ಪಡೆಗೆ ಆಕಾಶ ಪ್ರದೇಶವೆಷ್ಟೂ
ಸಾಲದೆನಿಸಿತು; ಗಿಳಿಗಳ ದಳಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕುಗಳು ಸಾಲದಾದುವು. ವ|| ಹಾಗೆ ಬಂದು

ಬಿಡದಪ್ಪಿದುವಂದಾಕೆಯ

ಕೊಡಕೆವರಂ ನಿಮಿದುರ್ ಪೊಳೆವ ತುಱುಗೆಮೆಗಣ್ಣಳ್ || ೨೫೫

ಬರಿದೊಳ್ಳಾವರೆಗಂಪಂ

ಕೊರಲುದ್ದಂ ಪೀರ್ವ ತುಂಬಿಯೆನೆ ನೀಱನ ಚಿ |

ಲೊರೆದ ಸವಿದುಟಯನೊಲವಿಂ

ಬರೆ ಪೀರ್ದುಪ್ಪು ಪೀರ್ದುಪ್ಪು ನೋಡುವಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣಳ್ || ೨೫೬

ನಗೆಮೊಗದೊಳ್ ತೆಪಂಬೊಳೆದು ನುಣ್ಣುಟಯೊಳ್ ಮೊಗಮಿಕ್ಕಿ ಗಲ್ಲದೊಳ್
ಜಗುಟ್ಟು ಕೊಡಂಕೆಯೊಳ್ ನುಸುಳ್ಳು ಪೇರುರದೊಳ್ ಸುತಿದಾಡಿ ತೋಳ್ಳೊಳ್ |
ಸೊಗಯಿಸಿ ಸೊರ್ಕಿ ಪೊರ್ಕುಬೊಳಡಂಗಿ ತೊಳಪ್ಪಡೆಯೊಳ್ ಸಡಿಲ್ಲು ಕಾ
ಲುಗುರ್ಗೊಳ್ಳದೆ ಮಾಪೊಳೆದುವಾಕೆಯ ತಾಳಮನಾಂತ ದಿಟ್ಟಿಗಳ್ || ೨೫೭

ನನೆಗಣೆಯನ ಮೆಯ್ಯಳಗೆಂ

ಬನಿಗೊಳದೊಳ್ ಮೊದಲೆ ಮಿಳಿದುರ್ ನೆಗೆದಾಡಿದುವಂ |

ದೆನಸುಂ ಕಡು ನೀಱಿಯ ಚಿ

ಲೈನೆ ತೊಳಗುವ ಕಣ್ಣೆಂಬ ಪೊಸಮೊಂಬೊಣರ್ಗಳ್ || ೨೫೮

ಸವನಿಸೆ ಹಮ್ಮದಂ ನಡುಪ ಕಾಲ್ ಬೆಮರಂ ಬಿಡುತಿರ್ಪ ಗಲ್ಲಮು

ಣುವ ನವಿರೆಚ್ಚು ಪಾಯ್ ಕಡೆಗಣ್ಣೊಸರಾಜುವ ಬಾಯ್ ಜಗಟ್ಟು ತೋ |

ಇಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಯು ಕಾಮನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುವಾಗ-೨೫೫. ಕಿವಿಗಳವರೆಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡು ತುಂಬಿದೆಯಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಾಮನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡವು. ನುಣುಪಾದ (ಆತನ) ತೊಡೆಗಳನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುವು; ಮೇಲೇರಿ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅಪ್ಪಿದವು. ೨೫೬. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಳಿದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಮಲದ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಕಂಠಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೀರಿಕೊಂಡ ದುಂಬಿಯೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಚೆಲುವಾದ ಸವಿದುಟಿಯನ್ನು ಇಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೀರಿಯೆ ಹೀರಿದವು. ೨೫೭. ಆಕೆಯ ಕಾಂತಿಮಯವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು (ಆತನ) ನಗುಮುಖದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಹರಿದಾಡಿ, ನುಣುಪಾದ ತುಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖವಿಟ್ಟು, ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿ ಅಗಲವಾದ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿ, ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಸೊಕ್ಕಿ, ಹೊಕ್ಕುಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ, ಹೊಳೆಯುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಡಿಲಿ, ಕಾಲುಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾದುವು. ೨೫೮. ಆ ಮಹಾಸುಂದರಿಯ ಕಣ್ಣೆಂಬ ಹೊಳೆಯುವ ಜೊತೆ ಮೀನುಗಳು ಕಾಮನ ದೇಹಕಾಂತಿಯೆಂಬ ಸವಿಯಾದ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸುಳಿದಾಡಿ ನೆಗೆದಾಡಿದುವು. ೨೫೯. ಉಂಟಾಗುವ ಮೂರ್ಚ್ಛೆ, ನಡುಗುವ ಕಾಲು, ಬೆವರುವ ಕೆನ್ನೆ,

ಉವ ಪೊಜವಾಳೊಳುಚ್ಚಳಿವ ತೆಳ್ಳದಮಿವರೊಳೊಪ್ಪೆ ನೋಡಿದರ್

ತವಕಿಪ ಕಣ್ಣಲರ್ ಸುಸಿಲನೊಪ್ಪಿಸೆ ಕಾವನುಮಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಯುಂ ||

೨೫೯

ವ|| ಬಟೆಕ್ಕೆ ಬಸಂತಂ ಮುಂತಾಗಿ ಬಂದು ಕಾಣೆಗೊಟ್ಟು ಕಂಡು ತನ್ನ ಪಡೆಯೆಲ್ಲಮನಳವಳಿದು ಮನ್ನಿಸಿ ನನೆವಿಲ್ಲಬಲ್ಲಹಂ ಕೈವಂದ ಮಾವೆಂಬಾನೆಯನಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿವೆರಸೇಜೆ ನಡೆತಂದು ಕಂಪಿನ ಪೊಟಲಂ ಪೊಕ್ಕು ಬೀದಿಗೊಂಡು ಬರ್ಪಾಗಳ್--

ನೆಗೆದ ನೆಲೆಮಾಡದೊಳ್ ಪೊಸ

ದುಗುಲಮನೊಲವಿಂದೆ ಪೊದೆದು ನೋಡುವಳೊರ್ವಳ್ |

ಸೊಗಯಿಸಿದಳ್ ಮಿಱುಗುವ ಬೆ

ಳುಗ್ಗಿಲಂ ಮುಳಿಗೊಂಡು ನಿಂದ ಬಿಜ್ಜೋದರಿವೋಲ್ || ೨೬೦

ಮುಡಿ ಜಗುಟಿ ನೇವುರಂ ದನಿ

ಗುಡೆ ಬಡನಡು ಬಳ್ಳಿ ಮೇಲುದೋಸರಿಸೆ ತೊಳ |

ಪುಡೆಸಡಿಲೆ ಬಂದಳೊರ್ವಳ್

ನಡೆ ನೋಡಿದಳಾಗಳಂತೆ ನಾಣಿವಿನೆಗಂ || ೨೬೧

ಮುತ್ತಿನ ಪಟ್ಟಮಂ ತುಡುವುದಂ ಮುಳಿದೊಪ್ಪರೆ ಮೇಳದಾಕೆಗಳ್

ಕತ್ತರಿಬೊಟ್ಟನೆಂತಿಡುವೊಡಂ ನಿಲಲೊಲ್ಲದೆ ಸಾರ್ದು ನಲೆಯುಂ |

ಹೊಮ್ಮುವ ರೋಮಾಂಚನ, ಮೀರಿ ಹರಿವ ಕಡೆಗಣ್ಣನೋಟ, ಹಸಿಯಾರುತ್ತಿರುವ ಬಾಯಿ, ಜಾರಿ ತೋರುವ ಜಘನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಮದನದ್ರವ-ಇವು ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಕಾಮನೂ ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿಯೂ ಕಾತರಿಸುವ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೆ ಸುರತಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿದರು. ವ|| ಆಮೇಲೆ ವಸಂತನು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕಂಡನು; ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ, ಕಾಮದೇವನು ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿಯೊಡನೆ ಫಲಬಿಟ್ಟ ಮಾವೆಂಬ ಆನೆಯನ್ನು ಏರಿ ಹೊರಟು ಬಂದು, ಕಂಪಿನ ಹೊಳಲನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಬೀದಿಗುಂಟ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ-೨೬೦. ಎತ್ತರವಾದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ರೇಷ್ಮೆವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊದೆದುಕೊಂಡು ನಿಂತು ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವಳೊಬ್ಬಳು, ಬಿಳಿ ಮೋಡದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ವಿದ್ಯಾಧರೆಯಂತೆ ಶೋಭಿಸಿದಳು. ೨೬೧. (ಕಟ್ಟಿದ) ಮುಡಿ ಜಾರಿದೆ; ನೂಪುರಗಳು ಝಣಝಣಿಸುತ್ತಿವೆ; ತೆಳ್ಳನೆಯ ನಡು ಬಳುಕುತ್ತಿದೆ; ಎದೆಯ ಮೇಲಿನ ಸೆರಗು ಸರಿಯುತ್ತಿದೆ; ಚಕಚಕಿಸುವ ಸೀರೆ ಸಡಿಲುತ್ತಿದೆ; (ಆದರೆ ಇವಾವುದರ ಪರವೆಯಿಲ್ಲದೆ) ಒಬ್ಬಳು ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ತೋರೆದು, ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ನೋಡಿದಳು. ೨೬೨. (ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು) ಮುತ್ತಿನ ಅಭರಣವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನೆ ಮರೆತಳು: ಸಖಿಯರು ಕಸ್ತೂರಿಯ

ದೊತ್ತೆಯನಿತ್ತನಂ ಬಿಸುಟು ಚೌಕಿಗೆಯಂ ಪೊಜಮಟ್ಟು ಗಾಡಿಬೆಂ
ಬತ್ತಿರೆ ಬಂದಳೊರ್ವಳೆಮೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡಿದಳೊಲ್ಲು ಕಾವನಂ || ೨೬೨

ಸೋಮುಡಿ ಬೆನ್ನನಪ್ಪಳಿಸೆ ಬಿಂಕದಿನಿಕ್ಕಿದ ರನ್ನ ಜೈಸರಂ
ಪೆರ್ಮೊಲೆಯಂ ಪಳಂಚೆ ನಗೆಗಣ್ ಮುಳಿವುಲೆಯ ಚೆಲ್ಲಗಣ್ಣಳಿಂ |
ನೂಮುಡಿ ಚೆಲ್ವನಾನೆ ನೊಸಲೊಳ್ ಕುರುಳುಯ್ಯಲನಾಡೆ ಬೇಗದಿಂ
ಕೂರ್ಮೆಯನಾಂತು ನೀಳಿ ನಡೆತಂದಲರ್ವಿಲ್ಲನನ್ನೆದೆ ನೋಡಿದಳ್ || ೨೬೩

ಮತ್ತಂ-

ಕುರುಳೋ ತುಂಬಿಯ ಬಂಬಲೋ ತೊಡೆಗಳೋ ಪೊಂಬಾಳೆಯೋ ಕಣ್ಣೋ
ದೊರೆವೆತ್ತೊಪ್ಪುವ ನೈದಿಲೋ ಬೆರಲೋ ಕೂರ್ಪಾಗಿದ್ ಪೂಗೋಲ್ಲೋ |
ಕೊರಲೋ ನುಣ್ಣಳವಟ್ಟು ಕೌಂಗೊ ಪೊಸತಾಗಿದ್ ಪುವೆಂದೈದೆ ಮಿಂ
ಡರ ತಂಡಂ ಬಟಿಸಲ್ವಿನಂ ನಡೆದು ಬಂದಾ ನೀಳಿನಂ ನೋಡಿದಳ್ || ೨೬೪

ಇಕ್ಕಿದ ರನ್ನದೋಲೆ ಪೊಸಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿ ತೋಳಬಂದಿನೀ
ಳ್ಳೆಕ್ಕಸರಂ ತೊಳಪ್ಪ ಬೆರಲುಂಗುರಮಿಂಚರಮಿವ ನೇವುರಂ |
ಚೊಕ್ಕಳವಪ್ಪ ಚೆಲ್ವನೊಳಕೊಂಡಿರೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಳ್ಳಿಮಾಡಮಂ
ತಕ್ಕನೊಳೇರಿ ನೋಡಿದಳದೊರ್ವಳಗುರ್ವಿಪ ಕರ್ಪುವಿಲ್ಲನಂ || ೨೬೫

ತಿಲಕವಿಡಲು ಬಂದರೂ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟಳು; ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಿಂದ ಒತ್ತೆಯ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿಟನನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು, ಚೌಕವನ್ನು ದಾಟಿ ದಾಸಿ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆಯೆ ಬರುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಮುಂದರಿದು ಬಂದು ಕಣ್ಣೆವೆ ಬಡಿಯದೆ ಕಾಮನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ೨೬೩. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಚೆಲುವೆ-ಬಿಡುಮುಡಿ ಬೆನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದೆ; ಬಿಂಕದಿಂದ ಧರಿಸಿದ ಐದೆಳೆಯ ರತ್ನಹಾರ ತೋರವಾದ ಮೊಲೆಗಳನ್ನು ತುಟಿಸುತ್ತಿದೆ; ಜಿಂಕೆಮರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನೂರು ಮಡಿ ಚೆಲುವನ್ನು ಆಕೆಯ ನಗೆಗಣ್ಣುಗಳು ತಾಳಿವೆ; ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಗುರುಳು ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ತವಕದ ನಡೆಗೆಯಿಂದ ಆ ಚೆಲುವೆ ಬಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಮನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಇದಲ್ಲದೆ-೨೬೪. (ಇವೇನು) ಕೂದಲೋ ದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂಡೋ? ತೊಡೆಗಳೋ ಹೊಂಬಾಳೆಗಳೋ? ಕಣ್ಣುಗಳೋ ಉತ್ತಮವಾದ ನೈದಿಲೆಗಳೋ? ಬೆರಳುಗಳೋ ಹಸನಾದ ಹೂಬಾಣಗಳೋ? ಕೊರಳೋ ನುಣುಪಾದ ಕೌಂಗೊ ಎಲ್ಲ ಹೊಸದಾಗಿದೆಯಲ್ಲ ಇದು! ಎಂದುಕೊಂಡು ವಿಟರ ಹಿಂಡು ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಚೆಲುವೆಯೊಬ್ಬಳು ನಡೆದು ಬಂದು ಆ ಚೆಲುವ (ಕಾಮ)ನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ೨೬೫. ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ರತ್ನದ ಓಲೆ; ಹೊಸ ಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿ; ತೋಳ ಬಂದಿ; ನೀಳವಾದ ಏಕಾವಳಿ; ಹೊಳೆಯುವ ಬೆರಳುಂಗುರ; ಮಧುರವಾಗಿ ದನಿಗುಡುತ್ತಿರುವ ಅಂದುಗೆ; ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಮಿಗಿಲಾದ ಚೆಲುವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಬ್ಬಳು ಒಯ್ಯಾರದಿಂದ

ವ|| ಅಂತು ನಡೆನೋಡುವ ನಗೆಮೊಗದ ಮುದ್ದುಮೊಗದ ನುಣ್ಣೊಗದ ತನ್ನೋಲಗದ
ಪಲತೆಜದ ಪೆಂಡಿರ ಕಣ್ಣೆ ಗಾಡಿಯಂ ಬೀಜುತಂ ಬಂದರಮನೆಯಂ ಪೊಕ್ಕು ಪರಿವಡೆದ ಪಿರಿಯ
ಕರುಮಾಡದ ಮುಂದಣ ಓಲಗಸಾಲೆಯೊಳ್ ಸಿಂಗರದ ಗೆನ್ನನಾಂತ ಪಟ್ಟವಣೆಯ ಮೇಲೆ
ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿವರಸು ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹಂ ಕುಳ್ಳಿರಲೊಡನೆ-

ನಿಗಳದ ನುಣ್ಣರಂ ನೆಗೆವಿನಂ ನುಡಿಗಳ್ ಕಿವಿಗಿಂಪನೀವಿನಂ
ಮಗಮಗಿಸುತ್ತಮಿರ್ಪ ನಜುಸುಯ್ಯಲರ್ವಕ್ಕಿ ಜಿನುಂಗುತಿರ್ಪಿನಂ |
ಬಗೆಗೊಳೆ ಬಂದು ನಿಂದು ನೆಜಿದಗ್ಗದ ನೀಜಿಯರೊಲ್ಲ ಪರ್ವವಾ
ಪೊಗಲುಲಿ ಪೊಣ್ಣೆ ಬತ್ತರದೆ ಮುತ್ತಿನ ಸೇಸೆಯನಾಗಳಿಕ್ಕಿದರ್ || ೨೬೬

ನೊಸಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀಳ್ಳ ಕುರುಳೋಳಿಗಳುಯ್ಯಲನಾಡೆ ಡಾಳಮಂ
ಪಸರಿಪ ತೋರ ಮುತ್ತಿನ ಸರಂ ಮೊಲೆಯೊಳ್ ತಲೆಯೊತ್ತೆ ನಾಡೆಯುಂ |
ಮಿಸುಗುವ ಕಣ್ಣು ನುಣ್ಣೆಳೆಗು ಜೊನ್ನದೊಳೋರಗೆಯಾಗೆ ಸೊಂಪು ಸಂ
ದಿಸೆ ಪೊಸ ರನ್ನದಾರತಿಯನೆತ್ತಿದರಗ್ಗದ ಗಾಡಿಕಾರ್ತಿಯರ್ || ೨೬೭

ಬಿಳಿಯ ನನೆಯ ಕಣೆಗೆ ನಾಡೆ ಪಗೆವರಗಿದು ಸುಗಿಯೆ ಕೂಡೆ
ನಲನನೊಂದೆ ಕೊಡೆಯಿನಾಳ್ಳು ಮಿಸುಪ ಜಸಮೆ ನಿಮಿರೆ ಕೇಳ್ಳು

ಬೆಳ್ಳಿಯ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನ್ನು ಏರಿ ನಿಂತು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕಾಮನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ವ||
ಹೀಗೆ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ನೋಡುವ ನಗುಮುಖದ, ಮುದ್ದುಮುಖದ, ನುಣುಪಾದ ಮುಖದ
ತನ್ನೋಲಗದ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಬೀರುತ್ತ
ಬಂದು, ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮುಂದಿನ
ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರದಿಂದ ಅಂದವಾದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿಯೊಡನೆ
(ರತಿಯೊಡನೆ) ಕಾಮನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ-೨೬೯. ಕಾಲಂದುಗೆಯ ಮಧುರಧ್ವನಿ
ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ನುಡಿಗಳು ಕಿವಿಗೆ ಸವಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಗಮಗಮಿಸುವ
ಮುಖದ ಉಸಿರಿಗೆ ದುಂಬಿಗಳು ಬಂದು ಮೊರೆಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಬಂದು
ನಿಂತು ಮಿಗಿಲಾದ ಚೆಲುವೆಯರು ಸ್ತುತಿ ಮಾಡುತ್ತ, ತುಂಬಿ ತುಂಬಿ ಮುತ್ತಿನ ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು
ಸೂಸಿದರು. ೨೬೭. ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಂಗುರುಳು ಉಯ್ಯಲಾಡುತ್ತಿರಲು, ಕಾಂತಿಯನ್ನು
ಹರಡುತ್ತಿರುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುತ್ತುಗಳ ಮಾಲೆ ಮೊಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾಕಲಾಡುತ್ತಿರಲು
ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳ ನುಣುಪಾದ ಕಾಂತಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿರಲು,
ಮಿಗಿಲಾದ ಚೆಲುವೆಯರು ಅಂದವಾಗಿ ಹೊಸ ರತ್ನದಾರತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ೨೬೮.
ಬಿಳಿಯ ಹೂಬಾಣಕ್ಕೆ ವೈರಿಗಳು ಬೆದರಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಏಕಚ್ಛತ್ರದಿಂದ
ಆಳಿ, ಉಜ್ವಲವಾಗಿ (ತನ್ನ) ಯಶಸ್ಸು ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ತಂಪಾದ ತಾವರೆ
ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ, ಲತಾಮಂಟಪಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಟಿಕದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ಹರಿಯುವ

ಕುಳಿವ್ ಪೂಗೊಳಂಗಳಲ್ಲಿ ತಳಿರ ಕಾವಣಂಗಳಲ್ಲಿ
 ಪಳಿವೆಸದ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿವ ತೊಟ್ಟಿಯ ತಡಿಗಳಲ್ಲಿ
 ತುಂಬಿವಿಂಡಿನಂತೆ ಪಾಡಿ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂತೆ ಕೂಡಿ
 ದೆಸೆಯನಿಚ್ಚೆಯಿಂದೆ ನೋಡಿ ಸೊಗಯಿಪಂಚೆಯಂತಿರಾಡಿ
 ಪೊಳೆವ ತಳಿರ ನನೆಯ ಮೊನೆಯ ತುಲುಗಿದಲರ ಬಳಸುವೆಲರ
 ಮಿಳಿವ್ ಮಿಡಿಯ ಗಿಳಿಯ ನುಡಿಯ ಪರಿವ ಕಾಲ ಕರ್ಪುಗೋಲ
 ಚೆಲ್ಲನಾಂತು ತೋರ್ಪ ಬನದ ನಡುವೆ ತನ್ನದೊಂದು ಬನದ
 ಮಮರೆ ಮಿಲುಪ ಬಟ್ಟಮೊಲೆಯ ಸೊಬಗು ರೂಡಿವಡೆದ ನೆಲೆಯ
 ಚೆನ್ನೆಯರ್ಕ್ಕೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಮುಗುಳ ಸರಮನಡರೆ ಸೂಡಿ
 ನಲ್ಲರೊಡನೆ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂದೆ ಕಾವನೊಡನೆ ಪೆರ್ಮೆಯಿಂದೆ
 ಮಾವಿನಡಿಯೊಳಾಡುತುಂ ಪಾಡನೆಯ್ ಕೇಳುತುಂ
 ಪೊಟ್ಟಿನಿಂತು ಕಳೆಯುತುಂ ತೊಲಗದಿದರ್ಸೆಯುತುಂ || ೨೬೮

ವ|| ಇಂತು ಕಾವದೇವನುಂ ಬಸಂತನುಂ ರೂಡಿವೆತ್ತು ಗಾಡಿಯಿಂದೊಪ್ಪಿದರ್-

ಪುರುಳುಂ ಲಕ್ಕಣಮುಂ ಮೆ
 ಯ್ಸಿರಿಯುಂ ಮೆಯ್ಪತ್ತು ಸೋಲಿಪುದಟಿಂದೊಲ್ದ |
 ಕೃಗಿರಿದನೋದಿ ಪೊಸತಾ
 ಗಿರೆ ಸೊಬಗಿನ ಸುಗ್ಗಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಕೊಟ್ಟರ್ || ೨೬೯

ನದಿಯ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ, ದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂಡಿನಂತೆ ಹಾಡುತ್ತ ಚಕ್ರವಾಕಗಳಂತೆ ಕೂಗುತ್ತ,
 ಸುತ್ತಲೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೋಡುತ್ತ, ಶೋಭಿಸುವ ಹಂಸಗಳಂತೆ ಆಟವಾಡಿ,
 ಹೊಳೆಯುವ ತಳಿರು ಮೊಗ್ಗುಗಳಿಂದಲೂ, ದಟ್ಟಯಿಸಿದ ಹೂಗಳಿಂದಲೂ, ಸುತ್ತಲೂ
 ಬರುವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡುವ ಮಿಡಿಗಾಯಿ, ಗಿಳಿಗಳ ಧ್ವನಿ, ಹರಿಯುವ ಕಾಲುವೆ
 ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬುಗಳಿಂದಲೂ ಚೆಲುವಾಗಿ ತೋರುವ ಬನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದೊಂದು
 ವಿನೋದವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರಲು ದುಂಡುಮೊಲೆಗಳಿಂದ ಬೆಡಗುಪಡೆದ ಚೆಲುವೆಯರು
 ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ಹೂವಿನ ದಂಡೆಗಳನ್ನು ಅಿಂದವಾಗಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ತಂತಮ್ಮ
 ಪ್ರಿಯಕರರೊಡನೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ, ಕಾಮನೊಡನೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಲೂ, ಮಾವಿನ
 ಮರಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತ, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಇರಲಾಗಿ-(ಅವರಿಬ್ಬರೂ)
 ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯುತ್ತಾ ಅಗಲದೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವ|| ಹೀಗೆ
 ಕಾವದೇವನೂ, ವಸಂತನೂ ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಶೋಭಿಸಿದರು. ೨೬೯, ಅರ್ಥವೂ,
 ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣವೂ, (ಕಾವ್ಯಶೋಭಾಕರವಾದ) ಧರ್ಮವೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು
 ಮನೋಹರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಓದಿ, ಪಂಡಿತರು 'ಸೊಬಗಿನ ಸುಗ್ಗಿ' ಯೆಂಬ

ಅರ್ಥಕೋಶ

ಅಂಕ-ಹೆಸರುವಾಸಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ೧೫೮
ಅಂಗೈಸು-ಹವಣಿಸು, ಉದ್ಯೋಗಿಸು. ೧೮೧ ವ
ಅಂಚೆ-(೧) ಹಂಸ, (೨) ತುದಿ, ಸೆರಗು. ೧೧೬ ವ
ಅಂಬು-ಬಾಣ ೧

ಅಕ್ಕರಿಗ-ವಿದ್ಯಾವಂತ, ಪಂಡಿತ. ೨೬೯

ಅಗಿ-ಅಂಬು, ಹೆದರು. ೫೬

ಅಗುವಿಸು-ಭಯಪಡಿಸು, ಭಯಾನಕವಾಗು

೧೪೯

ಅಗ್ಗಲಿಸು-ಹೆಚ್ಚಾಗು, ಅಧಿಕವಾಗು ೧೦೧

ಅಚ್ಚರಸಿ-ಅಪ್ಸರೆ. ೨೨೪ ವ

ಅಚ್ಚಿ-ಕಣ್ಣು ಅಕ್ಷಿ ೧೨೦

ಅಡಸು-ಮುನ್ನುಗ್ಗು, ಮೇಲೆ ಬೀಳು. ೪೧

ಅಡ್ಡಣ-ಢಾಲು, ಗುರಾಣಿ, ಹರಿಗೆ ೩೭

ಅಣಿ-ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ, ದಳ. ೨೫೪

ಅತ್ತಳ-ಅತಿಶ, ಅಧಿಕ, ೨೭೦

ಅದಟ-ಶೂರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ. ೧೫೧

ಅದಟು-ಗರ್ವ, ದರ್ಪ. ೧೫೧

ಅದಿಮುತ್ತೆ-ಮಾಲತಿ, ವಸಂತದೂತಿಕೆ ೪೫

ಅಮರ್ಚು-ಅವಚಿಕೊಳ್ಳು. ೯೮ ವ

ಅಮಳ್ಳಕ್ಕಿ-ಚಕ್ರವಾಕಪಕ್ಷಿ ೧೫೭

ಅರುಹ-ಅರ್ಹಂತ, ಜಿನ ೯

ಅರೆವೆಣ್ಣು-ಅರ್ಧಹೆಣ್ಣಾದವನು ೧೫೩

ಅಲೆ-ಓಡಿಸು, ಹೋಗಲಾಡಿಸು ೧೭೮

ಅಲಂಪು-ಸೊಗಸು, ಸಂತೋಷ ೩೯

ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ-ದುಂಬಿ, ಭ್ರಮರ ೧೫೩ ವ

ಅವಿ-ಆವರಿಸು, ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳು ೪೮

ಅಸುಗೆ-ಅಶೋಕವೃಕ್ಷ ೪೫ ವ

ಅಸಿಯ-ತೆಳುವಾದ, ಸಣ್ಣ ೨೭ ವ

ಅಳುಂಬ-ಅಧಿಕ, ಅದ್ಭುತವಾದುದು

ಅಳುಕೆ-ಅಧಿಕ, ಹೆಚ್ಚಳ, ಅತಿಶಯ ೧೫೧

ಅಳ್ಳಿಗೊಂಬು-ತೆಳುವಾದ ಕೊಂಬೆ-ರೆಂಬೆ ೫೩

ಅಱ-ಧರ್ಮ ೧೭೪

ಅಱವಟ್ಟಿಗ-ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿ, ಮತಾನುಯಾಯಿ

೨೭೨

ಅಱಿಕೆ-ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಹೆಸರುವಾಸಿ ೧೨೨

ಅಬಲ್-ದುಃಖ, ವ್ಯಥೆ ೨೮

ಅಬ್ಬಿಸು-ಕುಗ್ಗಿಸು, ತಗ್ಗಿಸು, ನಾಶಪಡಿಸು ೧೫೩

ಅಬ್ಬಿ-ಪ್ರೀತಿ, ಅಕ್ಕರೆ ೨೫೩

ಅನೆರಕ್ಕಸ-ಗಜಾಸುರ ೧೩೦ ವ

ಆಯ-ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ೯೪

ಆರ್-ಆರ್ಭಟಿಸು, ಗದ್ದರಿಸು ೧೨೩

ಆರೆಕಾಱಿ-ಆರೈಕೆಮಾಡುವವನು, ಸಾಕುವವನು ೩೭

ವ

ಆಱಿಡಿ-(೧) ಆರು ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳುದು, ತುಂಬಿ

(೨) ತೊಂದರೆ, ಹಿಂಸೆ, ೧೧೯ ವ

ಆವು-ಹಸು, ಗೋವು ೧೩೫

ಆಱಿಲ್-ನಕ್ಷತ್ರ, ತಾರೆ ೧೨೦

ಇಂಗದಿರ್-ಚಂದ್ರಕಿರಣ ೧೧೩ ವ

ಇಂಚರ-ಮಧುರವಾದ ಧ್ವನಿ, ಇಂಪಾದ ದನಿ ೯೭

ವ

ಇಂಬು-ನೆಲೆ, ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ ೩

ಇಟ್ಟಣ-ಅಂದ, ಶೋಭೆ ೩೭ ವ

ಇಟ್ಟಿಡೆ-ಗುಂಪು, ಸಂದಣಿ ೫೮ ವ

ಇರ್ಕುಳಿಗೊಳ್-ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳು ೪೭

ಇರ್ಕೆವನೆ-ವಾಸಸ್ಥಳ, ಬೀಡು ೪೦

ಇಟ್ಟುಳಿಗೊಳ್-ಸೆಳೆ, ಸುಲಿ, ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು ೧೫೩

ಈಡಿಣಿ-ಕೊಂಬಿನಿಂದತಿವಿ, ಇರಿ ೧೮೧ ವ

ಉಂಡಿಗೆ-ಶಾಸನ, ಆಜ್ಞೆ ೧೩೧ ವ

ಉಗ್ಗಡ-ಉತ್ಕಟತೆ, ಉಬ್ಬು ೧೩೪

ಉಚ್ಚಳಿಸು-ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮು ೧೧೩

ಉಜ್ಜಳಿಸು-ಹೊಳೆ, ಬೆಳಗು, ಉಜ್ಜಲವಾಗು ೧೨

ಉಜ್ಜುಗ-ಉದ್ಯೋಗ, ಕೆಲಸ ೭೧

ಉಪ್ಪರವೊಯ್ಲು-ಮೇಲಿಂದ ಬರುವ ಏಟು,

ಹೊಡೆತ ೨೧೨

ಉಬ್ಬಟೆ-ಪರಾಕ್ರಮ, ಶೌರ್ಯ ೧೪೨

ಉರ್ಕು-ಬಲ, ಶಕ್ತಿ, ಪರಾಕ್ರಮ ೧

ಉರ್ಕುಡಿ-ವೀರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ ೨೧೧

ಉರವಣೆ-ರಭಸ ೧೧೩

ಊಟು-ಧ್ವನಿಮಾಡು, ಕೂಗು ೪೫ ವ

ಎಕ್ಕಸರ-ಒಂದೇಎಳೆಯ ಹಾರ, ಏಕಾವಳಿ ೫

ಎಕ್ಕಿ-ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ ೧೯೫

ಎಡೆಗಿಣಿ-ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರು, ಕಿಕ್ಕಿರಿ, ಇಡಿ ಕಿರಿ ೭೬

ವ|| ಇದು ಪಸುಳಿವಿಸಿಲ ಮಸಕದಿನೆಸಳಿಸುಪ ಪೊಸದಾವರೆಯ ಪಸೆಯೊಳಸದಳಮೆಸೆವ
ಸರಸತಿಯಡಿದಳಿಗೇ ತಲೆದುಡುಗೆಯೆನೆ ಪೆಸರ್ವಡೆದ ಬಿಜ್ಜೆವಳದಿಂ ಸಮೆದ ಕಾವನಗೆಲ್ಲಂ
ಮೆಱಿಯುತಿರ್ಪುದು

ಎಳೆಬಿಸಿಲಿನ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಎಸಳೆಸಳಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಹೊಸ ಕಮಲಪೀಠದಲ್ಲಿ
(ಕುಳಿತು) ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಸರಸ್ವತಿಯ ಪಾದಪಲ್ಲವಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ
ಆಭರಣವೆಂಬಂತೆ ಹೆಸರಾದ, ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂದ ರಚಿತವಾದ 'ಕಾಮನಗೆಲ್ಲ' (ಎಂಬ ಈ
ಕಾವ್ಯ)ವು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಅರ್ಥಕೋಶ

ಅಂಕ-ಹೆಸರುವಾಸಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ೧೫೮
ಅಂಗೈಸು-ಹವಣಿಸು, ಉದ್ಯೋಗಿಸು. ೧೮೧ ವ
ಅಂಚೆ-(೧) ಹಂಸ, (೨) ತುದಿ, ಸೆರಗು. ೧೧೬ ವ
ಅಂಬು-ಬಾಣ ೧

ಅಕ್ಕರಿಗ-ವಿದ್ಯಾವಂತ, ಪಂಡಿತ. ೨೬೯

ಅಗಿ-ಅಂಜು, ಹೆದರು. ೫೬

ಅಗುವಿಸು-ಭಯಪಡಿಸು, ಭಯಾನಕವಾಗು
೧೪೯

ಅಗ್ಗಲಿಸು-ಹೆಚ್ಚಾಗು, ಅಧಿಕವಾಗು ೧೦೧

ಅಚ್ಚರಸಿ-ಅಪ್ಸರೆ. ೨೨೪ ವ

ಅಚ್ಚಿ-ಕಣ್ಣು ಅಕ್ಷಿ ೧೨೦

ಅಡಸು-ಮುನ್ನುಗ್ಗು, ಮೇಲೆ ಬೀಳು. ೪೧

ಅಡ್ಡಣ-ಢಾಲು, ಗುರಾಣಿ, ಹರಿಗೆ ೩೭

ಅಣೆ-ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ, ದಳ. ೨೫೪

ಅತ್ತಳ-ಅತಿಶ, ಅಧಿಕ, ೨೭೦

ಅದಟ-ಶೂರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ. ೧೫೧

ಅದಟು-ಗರ್ವ, ದರ್ಪ. ೧೫೧

ಅದಿಮುತ್ತೆ-ಮಾಲತಿ, ವಸಂತದೂತಿಕೆ ೪೫

ಅಮರ್ಚು-ಅವಚಿಕೊಳ್ಳು. ೯೮ ವ

ಅಮಳ್ಳಕ್ಕಿ-ಚಕ್ರವಾಕಪಕ್ಷಿ ೧೫೭

ಅರುಹ-ಅರ್ಹಂತ, ಜಿನ ೯

ಅರೆವೆಣ್ಣು-ಅರ್ಧಹೆಣ್ಣಾದವನು ೧೫೩

ಅಲೆ-ಓಡಿಸು, ಹೋಗಲಾಡಿಸು ೧೭೮

ಅಲಂಪು-ಸೊಗಸು, ಸಂತೋಷ ೩೯

ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ-ದುಂಬಿ, ಭ್ರಮರ ೧೫೩ ವ

ಅವಿ-ಅವರಿಸು, ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳು ೪೮

ಅಸುಗೆ-ಅಶೋಕವೃಕ್ಷ ೪೫ ವ

ಅಸಿಯ-ತೆಳುವಾದ, ಸಣ್ಣ ೨೭ ವ

ಅಳುಂಬ-ಅಧಿಕ, ಅದ್ಭುತವಾದುದು

ಅಳುಕೆ-ಅಧಿಕ, ಹೆಚ್ಚಳ, ಅತಿಶಯ ೧೫೧

ಅಳ್ಳೆಗೊಂಬು-ತೆಳುವಾದ ಕೊಂಬೆ-ರೆಂಬೆ ೫೩

ಅಱ-ಧರ್ಮ ೧೭೪

ಅಱವಟ್ಟಿಗ-ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿ, ಮತಾನುಯಾಯಿ
೨೭೨

ಅಱಿಕೆ-ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಹೆಸರುವಾಸಿ ೧೨೨

ಅಱಲ್-ದುಃಖ, ವ್ಯಥೆ ೨೮

ಅಟ್ಟಿಸು-ಕುಗ್ಗಿಸು, ತಗ್ಗಿಸು, ನಾಶಪಡಿಸು ೧೫೩

ಅಟ್ಟಿ-ಪ್ರೀತಿ, ಅಕ್ಕರೆ ೨೫೩

ಆನೆರಕ್ಕಸ-ಗಜಾಸುರ ೧೩೦ ವ

ಆಯ-ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ೯೪

ಆರ್-ಆರ್ಭಟಿಸು, ಗದ್ದರಿಸು ೧೨೩

ಆರೆಕಾಱ-ಆರೈಕೆಮಾಡುವವನು, ಸಾಕುವವನು ೩೭
ವ

ಆಱಡಿ-(೧) ಆರು ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳುದು, ತುಂಬಿ

(೨) ತೊಂದರೆ, ಹಿಂಸೆ, ೧೧೯ ವ

ಆವು-ಹಸು, ಗೋವು ೧೩೫

ಆಱಿಲ್-ನಕ್ಷತ್ರ, ತಾರೆ ೧೨೦

ಇಂಗದಿರ್-ಚಂದ್ರಕಿರಣ ೧೧೩ ವ

ಇಂಚರ-ಮಧುರವಾದ ಧ್ವನಿ, ಇಂಪಾದ ದನಿ ೯೭
ವ

ಇಂಬು-ನೆಲೆ, ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ ೩

ಇಟ್ಟಣ-ಅಂದ, ಶೋಭೆ ೩೭ ವ

ಇಟ್ಟೆಡೆ-ಗುಂಪು, ಸಂದಣಿ ೫೮ ವ

ಇರ್ಕುಳಿಗೊಳ್-ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳು ೪೭

ಇರ್ಕೆವನೆ-ವಾಸಸ್ಥಳ, ಬೀಡು ೪೦

ಇಟ್ಟುಳಿಗೊಳ್-ಸೆಳೆ, ಸುಲಿ, ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು ೧೫೩

ಈಡಿಱಿ-ಕೊಂಬಿನಿಂದತಿವಿ, ಇರಿ ೧೮೧ ವ

ಉಂಡಿಗೆ-ಶಾಸನ, ಆಜ್ಞೆ ೧೩೧ ವ

ಉಗ್ಗಡ-ಉತ್ಕಟತೆ, ಉಬ್ಬು ೧೩೪

ಉಚ್ಚಳಿಸು-ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮು ೧೧೩

ಉಜ್ಜಳಿಸು-ಹೊಳೆ, ಬೆಳಗು, ಉಜ್ಜಲವಾಗು ೧೨

ಉಜ್ಜುಗ-ಉದ್ಯೋಗ, ಕೆಲಸ ೭೧

ಉಪ್ಪರವೊಯ್ಲು-ಮೇಲಿಂದ ಬರುವ ಏಟು,

ಹೊಡೆತ ೨೧೨

ಉಬ್ಬಟೆ-ಪರಾಕ್ರಮ, ಶೌರ್ಯ ೧೪೨

ಉರ್ಕು-ಬಲ, ಶಕ್ತಿ, ಪರಾಕ್ರಮ ೧

ಉರ್ಕುಡಿ-ವೀರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ ೨೧೧

ಉರವಣೆ-ರಭಸ ೧೧೩

ಊಟಿ-ಧ್ವನಿಮಾಡು, ಕೂಗು ೪೫ ವ

ಎಕ್ಕಸರ-ಒಂದೇಎಳೆಯ ಹಾರ, ಏಕಾವಳಿ ೫

ಎಕ್ಕಿ-ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ ೧೯೫

ಎಡೆಗಿಱಿ-ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರು, ಕಿಕ್ಕಿರಿ, ಇಡಿ ಕಿರಿ ೭೬

ಎಡ್ಡೆ-ಮನೋಹರ, ಸುಂದರ ೧೯೮ ವ
 ಎರಲೆ-ಜಿಂಕೆ, ಹುಲ್ಲೆ, ಚಿಗುರೆ ೯೭ ವ
 ಎರೆ-ಬೇಡು, ಯಾಚಿಸು ೫೨
 ಎಸಕ-ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಯ ೧೩೨
 ಎಳೆ-ಇಳೆ, ಭೂಮಿ ೩೯
 ಎಳೆದೇರೆ-ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ತೇರಾಗಿ ಮಾಡಿ
 ಕೊಂಡವನು, ಶಿವ ೧೫೩
 ಎಱಕ-ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ ೧೧೨
 ಎಱಗು-ಬಾಗು, ನಮಿಸು ೯
 ಎಱವಟ್ಟು-ಬೀಡು, ನೆಲೆ, ಆಶ್ರಯ ೮೬
 ಎಱಿಯ-(೧) ಒಡೆಯ, ಪ್ರಭು (೨) ಗಂಡ ೨
 ಎಡಿಸು-ಹಾಸ್ಯಮಾಡು, ಹೀಯಾಳಿಸು ೧೭ ವ
 ಎಳಿಸು-ಎಡಿಸು ೧೦೩
 ಎಱ್- (೧) ಗಾಯ (೨) ಹತ್ತು, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗು
 ೨೩ ವ
 ಐಸರಲ-ಪಂಚಬಾಣ, ಮನ್ಮಥ ೧೪೫
 ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು-ಧ್ವಂಸಮಾಡು, ಸದೆಬಡಿ ೧೮೭
 ಒಗುಮಿಗೆ-ಆಧಿಕ್ಯ, ಹೆಚ್ಚಳ ೧೧೮
 ಒಗೆ-ಹುಟ್ಟು, ಒದಗು ೧೨೫
 ಒಟ್ಟಜೆ-ಜೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗು, ಚದರಿ ಹೋಗು ೨೪೨
 ಒಡ್ಡು-(೧) ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ ೧೫೭ (೨) ಎದುರಿಸು,
 ಎದುರಾಗು ೧೯೮ ವ
 ಒತ್ತಂಬರಿ-ಮೇಲೆ ಬೀಳು, ದಾಳಿಡು ೨೩೭
 ಒಪ್ಪಂಬೂಸು-ಒಪ್ಪವಿಡು, ಅಂದಗೊಳಿಸು ೫
 ಒಪ್ಪಂಬೆಟು-ಚೆಲುವಾಗು, ಅಂದವಾಗು ೫
 ಒರೆಗಾಱ-ಚಿತ್ರಗಾರ ೩೬
 ಒಳ್ಳು-ಸೊಗಸು, ಚೆಲುವು ೭
 ಒಸಗೆ-ಸಂತೋಷ, ಸಡಗರ ೨೫೨
 ಒಸೆ-ಮೆಚ್ಚು, ಪ್ರೀತಿಸು ೩
 ಒಳಸೋಟು-ಕುಗ್ಗು, ಶಕ್ತಿಗುಂದು ೧೮೧
 ಒಱಲ್-ಪ್ರೀತಿಸು ೨೭ ವ
 ಒಜೆ-ತಾಳಲಯ, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಕ್ರಮ ೧೦೦
 ಒದು-ಪರನಮಾಡು, ಒದಿಹೇಳು ೩೭ ವ
 ಒಗುಡಿಸು-ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕುಸಿ, ಒಪ್ಪೋರೆಯಾಗು
 ೧೯೬
 ಒಲಗಿಸು-ಸೇವಮಾಡು ೪೪
 ಒಳಿ-ಸಮೂಹ, ಕಲಾಪ ೬೩
 ಕಂಡ-ಮಾಂಸಖಂಡ ೨೨೩
 ಕಂಡರಿಸು-ಕೆತ್ತು, ಕೊರೆದು ಚಿತ್ರಿಸು ೧೮೪ ವ

ಕಂದು-ಕಪ್ಪು, ಕಲೆ ೯೭
 ಕಜ್ಜ-ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ ೧೪೧
 ಕಜ್ಜಳ-ಕಣ್ಣಪ್ಪು, ಕಾಡಿಗೆ, ನೇತ್ರಾಂಜನ ೨೫೭
 ಕಟ್ಟಣಕ-ಮೇಲಾದ ಅಂದ, ಅತಿ ಸೌಂದರ್ಯ
 ೯೮ವ
 ಕಡಂಗು-ರಭಸಗೊಳ್ಳು ೧೨೦
 ಕಡಂದುಟು-ಕಡುಜೀರಗೆ, ಕಣಜದಹುಳು ೮
 ಕಡುಪು-ದರ್ಪ, ರೀವಿ ೧೦೦
 ಕದಿರ್-ಕಿರಣ ೬೪
 ಕನಗೊನರ್-ಎಳೆಯ ಚಿಗುರು ೮೯
 ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ-ಗಿಳಿ ೧೫೩ ವ
 ಕಪ್ಪು-ಆನೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೆಡಹಲು
 ತೋಟದ ಕುಳಿ ೬೩ ವ
 ಕಬ್ಬ-ಕಾವ್ಯ ೩
 ಕಮ್ಮಂಗೋಲ-ಸವಿಯಾದ ಬಾಣಗಳುಳ್ಳವನು,
 ಪುಷ್ಪಬಾಣ, ಕಾಮ ೯೭ ವ
 ಕರುಮಾಡ-ನೆಲೆಮಾಡ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ ೨೬
 ಕವರ್-(೧) ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳು, ಅಪಹರಿಸು (೨)
 ಚಪ್ಪರ, ಮೇಲು ಹೊದಕೆ ೨೩ ವ
 ಕವ್ವರೆಗೊಳ್-ಮುತ್ತು, ಮುಸುರು ೩೭ ವ
 ಕಸವರ-ಬಂಗಾರ, ಚಿನ್ನ ೨೫೦ ವ
 ಕಱಿ-(೧) (ಹಾಲನ್ನು) ಹಿಂಡು (೨) ಕಪ್ಪು, ಕಳಂಕ
 ೨೩ ವ
 ಕಱಿಗೊರಲ-ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಉಳ್ಳವನು,
 ನೀಲಕಂಠ, ಶಿವ ೧೩೧
 ಕಱವೆ-ಬತ್ತ, ನೆಲ್ಲ ೨೨
 ಕಾದಲ-ಪ್ರಿಯಕರ, ಇನಿಯ ೨೫೦ ವ
 ಕಾಯ್- (೧) ಪರಾಕ್ರಮ (೨) ಉಗ್ರತೆ, ಪ್ರಚಂಡತೆ
 ೪೩ ವ
 ಕಾಲುರ್-ಚಿಕ್ಕಹಳ್ಳಿ, ಉಪಗ್ರಾಮ ೧೯
 ಕಾವ-ಕಾಮ, ಮನ್ಮಥ ೧೪
 ಕಾವಣಂ-ಚಪ್ಪರ, ಮಂಟಪ ೨೪೭
 ಕಿತ್ತಡಿ-ಮುನಿ, ಯತಿ ೧೧೪ ವ
 ಕಿನಿಸು-ಮುನಿದುಕೊಳ್ಳು, ಕೋಪಗೊಳ್ಳು ೫೧
 ಕಿವಿವಚ್ಚು-ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳು, ಪಿಸುಗುಡು ೧೦೯
 ಕಿಬ್ಬರಿ-ಕಿಬ್ಬರಿ, ಬೆಟ್ಟದ ಕಿಬ್ಬೆ ೪೫ ವ
 ಕೀಲಿಸು-ಕಟ್ಟು, ಭದ್ರಪಡಿಸು ೩೭ ವ
 ಕೀಟ- (೧) ಕಡಿವಾಣ (೨) ಹೀನವಾದುದು ೨೩
 ವ

ಕುಂಬತಳ-ಕುಂಭಸ್ಥಳ, ಆನೆಯ ನೆತ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶ
೨೨೧

ಕುತ್ತು-ಗುದ್ದು, ತಿವಿ ೨೨೨
ಕುತ್ತೆಸಳ್-ಕಿರಿಯ ಎಸಳು, ಚಿಕ್ಕಗರಿ ೩೫
ಕುಳಿರ್-ತಂಪಾಗು, ಶೀತಲವಾಗು ೨೪೭
ಕುಳಿಸ-ವಜ್ರ, ಕುಲಿಶ ೩೨
ಕೂಂಕು-ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು, ಓಡಿಹೋಗು ೧೪೩
ಕೂರ್ಮ-ಪ್ರೀತಿ ೧೨೩
ಕೆಂಗಣ್ಣಕ್ಕಿ-ಕೋಗಿಲೆ ೧೫೩ ವ
ಕೆತ್ತು-ಸ್ಥರಿಸು, ಅದಿರು, ನಡಗು ೨೪೩ ವ
ಕೆನ್ನೀರ್-ನೆತ್ತರು, ರಕ್ತ ೨೧೫
ಕೆಯ್-ಗದ್ದೆ, ಹೊಲ ಮೊದಲಾದ ಸಾಗುವಳಿಯ
ಭೂಮಿ ೧೮

ಕೆಳರ್-ಬಿರಿ, ಬಿರುಕು ಬಿಡು ೧೬೦
ಕೇರ್-ಗೋಡೆ, ಭಿತ್ತಿ ೧೪೨
ಕೈಪಪ್ಪಿ-ಚಪ್ಪಾಳೆ ೨೨೩
ಕೊಂಕು-ವಕ್ರೋಕ್ತಿ ೪
ಕೊಂಚಿ-ಕೊಂಚ ಪಕ್ಷಿ ೫೬
ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ-ಹೇಸಿಕೆ, ಅಸಹ್ಯತೆ, ಜುಗುಪ್ಸೆ ೨೨೩ ವ
ಕೊಡಕೆ-ಕಿವಿ ೨೫೫
ಕೊಂತಗಾರ-ಈಟಿಯಿಂದ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವವನು
೧೫೭

ಕೊಸಗು-ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ ೭೦ ವ
ಕೊಳುಗುಳ-ಕಾಳೆಗದ ಕಣ, ರಣರಂಗ ೨೨೪ ವ
ಕೊಱಂಡು-ಕೊರಡು, ೧೮೧ ವ
ಕೋಡು-(೧) ತಂಪಾಗು, ತಣ್ಣಗಾಗು ೫೬ (೨)
ಹೆದರು ಅಂಜು ೧೪೩ (೩) ಪೆಟ್ಟು, ಹೊಡೆತ
೧೫೯

ಕೋಡುಗೈ-(೧) ದಾನಮಾಡುವ ಕೈ (೨) ಮರದ
ರೆಂಬೆ ಹಿಡಿದ ಸೊಂಡಿಲು ೪ ವ ೩
ಕೌಂಗು-ಅಡಕೆ, ಕ್ರಮುಕ ೨೦
ಗರಗರಿಕೆ-ಸೊಗಸು, ಶೋಭೆ ೧೭ ವ
ಗಬಪು-ಹರಟು ೧೩೦
ಗಾಡಿ-ಚೆಲುವು, ಸೌಂದರ್ಯ ೧
ಗಾಳಿವಟ್ಟಿ-ಆಕಾಶ, ಗಗನ ೨೦೬
ಗುಡಿ-ಧ್ವಜ, ಕೇತನ ೨೫೦
ಗುಣ್ಣು-ಆಳ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ ೯೭ ವ
ಗುಬ-ಜೂಲು, ಆನೆಯ ಬೆನ್ನ ಹೊದಿಕೆ ೧೬೫
ಗೂಡಾರ-ಡೇರೆ ೧೮೪ ವ

ಗೊಂಬು-ದೂರ ೩೭ ವ
ಗಡೆಗೊಳ್-ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳು, ಕೂಡಿ ಕೊಳ್ಳು ೧೭
ಗೊಂಬು-ಮೂಲೆ, ದಿಕ್ಕು ೧೯೦
ಗೊಟ್ಟು-ನೆಲೆ, ಬೀಡು, ವಾಸಸ್ಥಾನ ೧೧೪ ವ
ಗೊಟ್ಟಿಗಾಜಿ-ಮಾತುಗಾರ, ಗೋಷ್ಠಿಕಾರ ೩೬
ಗೊಣೆ-ಬಿಲ್ಲಿನ ತುದಿ, ಕೊನೆ ೨೩೩
ಗೊತ್ತು-ನೆಲೆ, ಆಶ್ರಯ ೩
ಗೊರವ-ಮುನಿ, ಯತಿ ೧೧೪ ವ
ಗೋಣ್-ಕತ್ತು, ಕುತ್ತಿಗೆ ೧೨೩
ಗೋಪ-ಶಬ್ದ, ಘೋಷ ೩೭ ವ
ಗೋಪಣೆ-ಘೋಷಣೆ, ಆಜ್ಞೆ ಶಾಸನ ೨೭೧
ಗೋಪಿಯಿಲ-ಕುದುರೆ ಸವಾರ, ಅಶ್ವದಳದ ಸೈನಿಕ
೨೧೬

ಚಂದವ-ಚಂದ್ರ, ಚಂದ್ರಮ ೧೪೪
ಚಾಗ-ತ್ಯಾಗುಣ, ದಾನಗುಣ ೧೩೮
ಚುನ್ನವಾಡು-ಹಾಸ್ಯಮಾಡು, ಹೀಯಾಳಿಸು ೫೭
ಚೆಲ್ವುವರಿ-ಚೆಲುವಾಗು, ಸುಂದರವಾಗು ೧೧
ಚೊಕ್ಕಳ-ಚೊಕ್ಕಟ, ಸೊಗಸು ೨೬೫
ಚೊಲ್ಲೆಯ-ತುರುಬಿನ ಕೊನೆ, -ಚುಂಗು ೧೦೪
ಚೌವಂದ-ನಾಲ್ಕು ಬಗೆ, ಚತುರ್ವಿಧ ೧೫೩ ವ
ಜಂಕಿಸು-ಗದರಿಸು, ಬೆದರಿಸು ೨೩೫
ಜಂತ-ಆನೆಯಕೋರೆ. ಹಸ್ತಿದಂತ ೨೪೬ ವ
ಜನ್ನವನುಣ್ಣಣ್ಣರ್-ಯಜ್ಞದ ಮೂಲಕವೆ ಆಹಾರ
ವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರು, ದೇವತೆಗಳು ೧೨೩
ಜಲಕ್ಕನೆ-ಕೂಡಲೆ, ಒಮ್ಮೆಲೆ ೨೩೬
ಜಸ-ಯಶಸ್ಸು ೧೦
ಜಱುಚು-ಹರಟು, ಗಳಹು ೧೪೨
ಜಾಣ್ಣಡಿ-ಚತುರೋಕ್ತಿ ೧
ಜಾದು-ಧಾತು, ಕೇವೆ ಕಲ್ಲು ಕೆಂಗಲ್ಲು ೨೨೨
ಜೇವೊಡೆ-ಬಿಲ್ಲಿನ ಹೆದೆಯ ಟಂಕಾರ,
ಧನುಷ್ಠೇಂಕಾರ ೧೪೬
ಜೊಂಪ-ಗೊಂಚಲು, ಗುಚ್ಛ ೬೮
ಜೊನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿಗಳು, ಚಂದ್ರಪ್ರಕಾಶ ೧೦೩
ಟಕ್ಕೆಯ-ಧ್ವಜ ೧೬೫
ಡಕ್ಕೆ-ಒಂದು ಬಗೆಯ ಚರ್ಮವಾದ್ಯ, ೧೯೨ ವ
ಡವಕೆ-ಕಾಳಾಂಜಿ, ಪೀಕದಾನಿ, ಉಗುಳು ಪಾತ್ರೆ
೨೫೨ ವ
ಡಾಳ-ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ ೧೭
ತಂಗದಿರ-ಚಂದ್ರ ೧೮೧ ವ

ತಂದಲ್-ನೀರಿನ ಹನಿ ೧೮೧ ವ
ತಟ್ಟು-ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ ೧೫೯
ತಟಿಸಲ್-ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡು ೧೪೦
ತಳರ್-ಹೊರಡು, ಚಲಿಸು, ತೆರಳು ೧೫೭ ವ
ತಳ್ಳು-ಅಪ್ಪುಗೆ, ಆಲಿಂಗನ ತೆಕ್ಕೆ ೧೧೯
ತಳ್ಳು-ತಡಮಾಡು, ವಿಲಂಬ ಮಾಡು ೫೪
ತಾಣಂದರ-ಸ್ಥಾನಾಂತರ, ಬೇರೆಯ ತಾಣ ೧೫೩ ವ
ತಾಜು-ಒಣಗು, ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳು, ಬಳಲು ೪೫
ತಿಂಗಳ್-ಚಂದ್ರ ೧೪
ತಿಂತಿನಿ-ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು ೧೭೦ ವ
ತಿರಿಸುಳಿ-ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು ೧೨೬
ತೀಡು-(ಗಾಳಿಯಂತೆ) ಬೀಸು, ಚಲಿಸು ೧೪
ತುಟೆಲಾಳ್-ಶೂರ, ವೀರ ೧೬೧
ತುಟೆಲ್ಲೆಯ್-ನಮಿಸು. ಬಾಗು ೧೩೧ ವ
ತೆಂಬೆಲರ್-ತೆಂಕಣಗಾಳಿ, ದಕ್ಷಿಣದ ಗಾಳಿ ೧೪
ತೆಟಪು-ಅವಕಾಶ ೧೨೪ ವ
ತೆಜಂಬೊಳೆ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಳೆ, ತಳತಳಿಸು ೪
ತೇಜೆ-ಕುದುರೆ ೨೧೮
ತೇಜೆವಾರು-ಕುದುರೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಬಾರು, - ಚರ್ಮದ
ಪಟ್ಟಿ ೨೧೮
ತೊಂಗಲ್-ಗೊಂಚಲು ೧೪
ತೊವಲ್-ತೊಗಲು, ಚರ್ಮ ೧೨೩
ತೋರ-ದೊಡ್ಡ ೪೫ ವ
ದಟ್ಟು-ಪ್ರಬಲತೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ೧೫೩ ವ
ದಪ್ಪಗ-ದರ್ಪಕ, ಮನ್ಮಥ ೧೧೯
ದಿಮ್ಮಿದ-ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪ್ರೌಢ ೧೦
ದುಗುಲ-(ರೇಷ್ಮೆಯ) ಬಟ್ಟೆ, ದುಕೂಲ ೧೨
ದುಟ್ಟು-ದುಷ್ಟ ೧೧೪ ವ
ದೂಸರ-ಧೂಸರವರ್ಣ, ಬೂದಿಬಣ್ಣ ೭೨
ದೆಸೆವಲಿ-ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬಲಿ, ದಿಗ್ಬಲಿ ೧೩೬
ದೇಸೆ-ಚೆಲುವು, ಸೌಂದರ್ಯ ೧೭
ದೊರೆಕೊಳ್-ಲಭಿಸು, ಸಿಕ್ಕು, ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು ೧೫
ನನೆ-ಮೊಗ್ಗು, ಹೂವು ೧
ನನೆಯಂಬ-ಹೂವಿನ ಬಾಣಗಳುಳ್ಳವನು, ಮನ್ಮಥ,
ಕಾಮ ೩೮
ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹ-ಮನ್ಮಥ, ಕಾಮ ೧
ನನ್ನಿ-ಸತ್ಯ ೩
ನವಿರ್-ಕೂದಲು, ಕೇಶ ೨೫೯
ನಾರಿ-ಬಿಲ್ಲಿನ ದಾರ, ಹೆದೆ ೧೮೧

ನಿಗಳ್-ಕಾಲಂದುಗೆ, ನೂಪುರ ೨೬೬
ನಿಟ್ಟಿಸು-ದಿಟ್ಟಿಸು, ಕಣ್ಣಿಟ್ಟುನೋಡು ೧೩೨
ನಿಬ್ಬರ-ನಿರ್ಭರ, ರಭಸ ೨೨೪ ವ
ನೀವೂರ್-ತಾವರೆ, ಕಮಲ ೧೭ ವ
ನುಗುಳ್-ಪ್ರವೇಶಿಸು ಹೋಗು ೧೫೫
ನುಡಿವೆಣ್-ಭಾಷಾದೇವತೆ, ವಾಣಿ, ಸರಸ್ವತಿ ೧೨೮
ನೆಗಟು-ಮೊಸಳೆ ೧೬೨
ನೆಗಟು-ಖ್ಯಾತಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ೩
ನೆಯ್-ತುಪ್ಪ ೧೧೮
ನೆಯ್ವಿಲ್-ನೈದಿಲೆ, ತಾವರೆ ೨೩
ನೆಲೆವಾಡ-ಉಪ್ಪರಿಗೆ, ಕರುಮಾಡ ೨೩
ನೆಜಿ ತಿಂಗಳ್-ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ೧೧೫
ನೇವಾಳ-ಹಾರ ೧೧೪ ವ
ನೇವುರೆ-ಕಾಲಂದುಗೆ, ನೂಪುರ ೯೭ ವ
ನೇರ್ಪಡು-ಅಳವಡು, ಸರಿಯಾಗಿರು ೧೬೯
ನೇವರಿಸು-ಸವರು, ಲೇಪಿಸು ೨೨೬
ನೇಸಿಟ್-ಸೂರ್ಯ ೧೧೯
ನೋಣೆ-ನೆಕ್ಕು, ನುಂಗು ೧೯೫
ಪಂದರ-ಹಂದರ, ಚಪ್ಪರ ೫೭ ವ
ಪಕ್ಕರೆ-ಕುದುರೆಯ ಮೈಗೆ ತೊಡಿಸಿದ ಕವಚ, ಪಕ್ಷರಕ್ಷಿ
೨೧೮
ಪಗಲಾಣ್ಣ-ಪಗಲಿನ ಒಡೆಯ, ಸೂರ್ಯ ೪೫
ಪಚ್ಚ-ಆಭರಣ ೨೬೨
ಪಜ್ಜಲಿಸು-ಪ್ರಜ್ವಲಿಸು, ತಳತಳಿಸು ೧೫೯
ಪಟ್ಟವಣೆ-ಸಿಂಹಾಸನ, ಗದ್ದುಗೆ ೨೬೫ ವ
ಪಡಿ-ಪ್ರತಿ, ಸಮಾನ, ಸದೃಶ ೧೮೨
ಪಡೆವಳ್ಳ-ಸೇನಾಪತಿ, ದಳಪತಿ ೨೫೧
ಪಣಿದರ-ಹಾವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು, ಶಿವ ೨೩೯
ಪಣ್ಣ-(೧) ಹಣ್ಣು (೨) ಆಲಂಕರಿಸು, ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸು
೧೧೬ ವ
ಪರಿಗೆ-ಧಾಲು-ಗುರಾಣಿ ೨೦೪
ಪರಿಗೊಳ್-ಹರಡು, ಹಬ್ಬು ೧೭
ಪರಿವಿಡಿ-ಕ್ರಮ ೮೮ ವ
ಪಟಮೆ-ದುಂಬಿ, ಭ್ರಮರ ೨
ಪಲ್ಲಣ-ಕುದುರೆಯ ಜೇನು ೧೫೯
ಪವಣ್-ರೀತಿ, ಕ್ರಮ, ಚಳಕ ೨೦೭
ಪಸರ-ಅಂಗಡಿ ೩೪
ಪಸಾಯ್ತ-ಪ್ರಸಾಧನದ ಸೇವಕ, ಬಟ್ಟೆ ಮೊದಲಾದ
ಅಲಂಕಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವನು ೫೮ ವ

ಪಳಿಕು-ಸ್ಥಟಿಕ ೨೬೮
 ಪಳಂಚು-ತಾಕು, ಬಡಿ, ಮುಟ್ಟು ೧೪೯
 ಪಟವಿಗೆ-ಧ್ವಜ ೯೩ ವ
 ಪಾಂಗು-ರೀತಿ, ಕ್ರಮ, ವಿಧಾನ ೬೫
 ಪಾಡಟಿ-ಕುಗ್ಗು, ಕಾಂತಿಗುಂದು, ಶಕ್ತಿಗುಂದು ೧೬೦
 ಪಾಡಿ-ಪಡೆ ಸೈನ್ಯ ೧೬೨ ವ
 ಪಾದರಿಗ-ಹಾದರಿಗ, ಜಾರ ೨೩೪
 ಪಾರಿವ-ಪಾರಿವಾಳ ೩೭ ವ
 ಪಾಸ-ಹಗ್ಗ, ಪಾಶ ೧೩೦ ವ
 ಪಾಳಿ-ಪಾಡಿ ೧೩೬
 ಪಿಡಿ-(೧) ಹೆಣ್ಣಾನೆ (೨) ಹಿಡಿ, ಬಂಧಿಸು
 (೩) ಬಂಧನ, ಸೆರೆ ೨೩ ವ
 ಪೀಲಿದಟಿ-ನವಿಲುಗರಿಯ ಕೊಡೆ ೨೯೪
 ಪುತ್ತಟಿ-ಬೊಂಬೆ, ವಿಗ್ರಹ ೬೫
 ಪುದಿ-ತುಂಬು, ವಾಪಿಸು ೯೯
 ಪುರುಳ್-ಅರ್ಥ, ತಿರುಳು ೬
 ಪುರುಳಿ-ಗಿಳಿ ೨೪೯
 ಪುಸಿವಡೆ-ಮಾಯಾಸೈನ್ಯ ೨೫೩ ವ
 ಪೂಸು-ಲೇಪಿಸು ೧೩೦ ವ
 ಪೆಂಪು-ಹಿರಿಮೆ, ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ೧೫
 ಪೆರ್ಕಳ-ಅಧಿಕೃತ ೯೭ ವ
 ಪೆಳರ್-ಅಂಜು, ಹೆದರು, ೨೩೮
 ಪೆಟಿ-ಚಂದ್ರ ೧೦೩ ವ
 ಪೊಂಪುಟಿವೋಗು-ಅಧಿಕವಾಗು, ಅತಿಶಯವಾಗು,
 ೪೫ ವ
 ಪೊಂಬೆಸ-ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸ, ೩೭ ವ
 ಪೊಗಟ್ಟಿ-ಹೊಗಳಿಕೆ ೩
 ಪೊಡಪು-ಶಕ್ತಿ, ಪರಾಕ್ರಮ, ಪ್ರತಾಪ ೧೪೫
 ಪೊಡೆ-(೧) ಹೊಟ್ಟೆ (೪) ಬಡಿ, ಹೊಡೆ ೨೩ ವ
 ಪೊಡೆಯಲರ-ಪದ್ಮನಾಭ, ವಿಷ್ಣು ೪೩ ವ
 ಪೊಣರ್-ಕಾದಾಡು, ಹೋರಾಡು ೧೩೬
 ಪೊಣರ್ವಕ್ಕಿ-ಚಕ್ರವಾಕಪಕ್ಷಿ ೧೫೩ ವ
 ಪೊಮ್ಮಿದ-ಅಧಿಕನಾದವನು, ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದವನು ೧೦
 ಪೊರೆ-ಕಾಪಾಡು, ಸಲಹು ೨
 ಪೊರೆದೋಟು-ಅರಳು, ವಿಕಸಿಸು ೨೯
 ಪೊಟವಾಟು-ನಿತಂಬ, ಜಘನ ೬೩ ವ
 ಪೊಲಂಬು-ಹಾದಿ, ದಾರಿ ೨೨೪ ವ
 ಪೊಟಲ್-ಪುರ, ಪಟ್ಟಣ ೨೬
 ಪೋರ್-ಕಾದಾಡು, ಹೋರಾಡು ೨೩

ಬಂಡ-ವಿದ್ಯಾವಂತ (?) ೩೬
 ಬಂಡಣ-ಕಾಳಗ, ಯುದ್ಧ ೧೮೭
 ಬಂಡು-ಮಕರಂದ ೧೦೭
 ಬಂದ-ಫಲಬಿಟ್ಟ, ಫಲಿತ ೫೨
 ಬಂದಿ-(೧) ತೋಳಬಂದಿ, ವಂಕಿ (೨) ಸೆರೆ,
 ಕಾರಾಗೃಹ ೨೩ ವ
 ಬಂಬಲ್-ಗುಂಪು, ಸಂದಣಿ, ಸಮೂಹ ೧೪
 ಬಗರಿಗೆ-ಪಾತ್ರೆ, ಪಕ್ಕಲೆ ೧೪೮
 ಬಗೆ-(೧) ಮನಸ್ಸು, ಚಿತ್ತ ೩
 (೨) ಯೋಚಿಸು, ವಿಚಾರಿಸು ೧೮
 ಬಗೆಗೊಳ್-ಮನೋಹರವಾಗು ೧೫
 ಬಗ್ಗಿಸು-ಕೂಗು, ಧ್ವನಿಮಾಡು ೧೭ ವ
 ಬಚ್ಚಣೆ-ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವಿಕೆ, ಅಲಂಕರಿಸುವಿಕೆ ೨೦೪
 ಬಚ್ಚಿಸು-ಲೇಪಿಸು, ಬಣ್ಣಹಾಕು ೬೬ ವ
 ಬಟ್ಟೆ ಹಾದಿ, ದಾರಿ ೧೭ ವ
 ಬಟ್ಟೆಗ-ಹಾದಿಕಾರ, ಪಯಣಿಗ ೧೭ ವ
 ಬನ್ನಂಬಡು-ದುಃಖಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗು, ಸೋಲು ೧೪೯
 ಬರ್ದು-ಪ್ರೌಢಿ ೩
 ಬಲ್ಲು-ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ೧೫
 ಬಲ್ಲಣೆ-ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯ ೧೬೧
 ಬಲ್ಲಹ-ಒಡೆಯ, ವಲ್ಲಭ ೯೭ ವ
 ಬಟಿವಿಡಿ-ಅನುಸರಿಸು, ಹಿಂಬಾಲಿಸು ೧೭ ವ
 ಬಾಂದೊಟಿ-ಆಕಾಶಗಂಗೆ, ಗಂಗಾನದಿ ೨೦೧
 ಬಾಂಬೊಟಲ್-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯ ಪಟ್ಟಣ, ತ್ರಿಪುರ
 ೧೨೩
 ಬಾಡ-ಹಳ್ಳಿ, ಊರು ೧೫೩ ವ
 ಬಾಳ್-ಕತ್ತಿ, ಖಡ್ಗ ೭೦ ವ
 ಬಾಳೆ-(೨) ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮೀನು
 (೧) ಕನ್ಯೆ, ಬಾಲೆ ೧೧೬ ವ
 ಬಾಲ್ಗಂಬ-ಹಸಿಯಾಗಿರುವ ಕಂಬ, ಜೀವಂತವಾದ
 ಕಂಬ ೯೭ ವ
 ಬಾಲ್ಟಲೆವಿಡಿ-ಜೀವಂತವಾಗಿ ಸೆರೆ ಹಿಡಿ ೧೧೭
 ಬಿಜ್ಜೆವಳ-ವಿದ್ಯಾಬಲ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ೨೭೨ ವ
 ಬಿಜ್ಜೋದರಿ-ವಿದ್ಯಾಧರೆ, ವಿದ್ಯಾಧರಸ್ತ್ರೀ ೨೭ ವ
 ಬಿದುಗಲ್-ಚಂದ್ರಕಾಂತಶಿಲೆ ೬೫
 ಬಿಯದ-ಬೇಡ, ವ್ಯಾಧ ೧೭೪
 ಬಿಸವಂದ-ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಸೋಜಿಗ ೩೭ ವ
 ಬಿಸುಗದಿರ-ಸೂರ್ಯ ೪೩ ವ

ಬಿಜುವರಿ-ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುವಿಕೆ, ರಭಸದ
ಗಮನ ೨೧೩

ಬೀಯಂಗೇಯ್-ಖರ್ಚುಮಾಡು, ವ್ಯಯ ಮಾಡು,
೩೭ ವ

ಬೆಲೆವೆಣ್-ಸೂಳೆ, ವೇಶ್ಯೆ ೨೪

ಬೆಸನ-ಕಾರ್ಯ, ಉದ್ಯೋಗ ೧೪೮

ಬೆಸಲಾಗು-ಹೆರು, ಈಯು, ಜನ್ಮಕೊಡು ೧೯೮ ವ

ಬೆಳ್ಳಾಡು-ಮರುಳುಗೊಳಿಸು, ಮೋಹಗೊಳಿಸು

೧೦೬

ಬೊಬ್ಬಲಿ-ಗೊಬ್ಬಲಿಮರ, ಜಾಲಿಮರ ೪೫ ವ

ಮಂಜೆಟಿಗೆ-ಮಂಜೆಷ್ಠೆ ೨೦೨

ಮಂತಣ-ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ ೧೨೪

ಮಡ-(೧) ಮಠ (೨) ಕಡಾಣೆ (೩) ಹಿಮ್ಮಡಿ ೪೩

ವ

ಮಡಲೊಳ್-ಹಬ್ಬು, ವಿಸ್ತರಿಸು ೮೪ ವ

ಮಡಿ-(೧) ಪಾಚಿ, ಆಲಮು (೨) ಸಾಯು,

ಮರಣಹೊಂದು ೨೩ ವ

ಮಲೆ-ಸೊಕ್ಕಿಗೆಬರು, ಗರ್ವಿಸು ೧೧೦

ಮಲ್ಲಟಿಗೊಳ್-ತಳಮಳಗೊಳ್ಳು, ಕಕ್ಕಾವಿಕ್ಕಿಯಾಗು

೨೪೪

ಮರ್ಪು-ಮಬ್ಬು, ಕತ್ತಲೆ ೨೧೪

ಮಸಕ-ರಭಸ, ವೇಗ ೨೭೨ ವ

ಮಸರ-ಚೊಕ್ಕಟ, ಸುಂದರವಾದುದು ೨೭೧

ಮಿಡುಕು-ಮಿಸುಕು, ಸರಿದಾಡು ೧೩೦

ಮಿಸುಗು-ಹೊಳೆ, ಮಿಂಚು ೨೭

ಮಿಳಿರ್-ಸ್ಪಂದಿಸು, ಚಲಿಸು ೯೩

ಮಿಟ್ಟು-ಸಾವು, ಮೃತ್ಯು ೧೯೧

ಮೀನ್-(೧) ನಕ್ಷತ್ರ (೨) ಮೀನು, ಮತ್ಸ್ಯ

(೩) ಹೊಳಪು ೪೩ ವ

ಮುಂಗುಡಿ-ಮುಂಭಾಗ, ಅಗ್ರಭಾಗ ೧೧೩ ವ

ಮುನ್ನೀರ್-ಸಮುದ್ರ ೧೯೫

ಮುಳಿ-ಕೋಪಿಸು, ಮುನಿ ೧೦

ಮುಸುಳು-ಮುತ್ತು, ಮುಕ್ಕುರಿಕ್ಕು, ಆವರಿಸು ೧೭ ವ

ಮೂಂಕು-ಬಂಡಿಯ ಮೂಕಿ ೧೬೭

ಮೆಯ್ಲಣ್ಣ-ಇಂದ್ರ ೧೦೬

ಮೆಯ್ಸರಿ-(೧) ದೇಹದ ಕಾಂತಿ (೨) ತೇಜಸ್ಸು ೯೭

ಮೇಲೂರ್-ಮೇಲಿನ ಲೋಕ, ಸ್ವರ್ಗ ೧೮

ಮೈಮ-ಮಹಿಮ ೩

ಮೊಗ್ಗರ-ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು ೧೯೩

ಮೊಗ್ಗಿಗ-ಶೂರ, ವೀರ ೧೨೩

ಮೊನೆ-ಕಾಳಗ, ಯುದ್ಧ ೧೨೨

ಮೊಣ್ಣಿ-(೧) ನಂಟು, ಸಂಬಂಧ (೨) ಗೋಳಾಟ,

ಪ್ರಲಾಪ ೨೩ ವ

ಮೊಲಗು-ಗುಡುಗು, ಗರ್ಜನೆ ೨೦೬

ಮೋಹರ-ದಳ, ಸೈನ್ಯ ೧೫೭

ರನ್ನ-ರತ್ನ ೩೨

ರಯ್ಯ-ರಮ್ಯ, ಸುಂದರ ೨೭ ವ

ಲಕ್ಕಣ-ಲಕ್ಷಣ ೬

ಲಾಗುಳ-ಯೋಗದಂಡ ೧೪೮

ಲೆಂಕ-ಸೇವಕ, ಆಳು ೧೮೭

ಲೆಕ್ಕಿಗ-(೧) ವಿದ್ವಾಂಸ (೨) ಶೋಭೆ ೪೩ ವ

ಸಿರಿಕಂಡ-ಶ್ರೀಗಂಧ ೪೫ ವ

ಸೀಕರಿವೋಗು-ಸುಟ್ಟು ಕರಿಕಾಗು, ಸೀದು ಹೋಗು

೨೪೬

ಸೀಗುರಿ-ಜಾಮರ ೭೨

ಸೀರ್ಪನಿ-ತುಂತುರುಹನಿ ೨೩

ಸೀಸಕ-ತಲೆಗೆ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಧರಿಸುವ, ಕವಚ,

ಉಕ್ಕಿನಟೋಪಿ ೨೧೮

ಸುಗಿ-ಅಂಜು, ಹೆದರು ೨೬೮

ಸೂಡು-(ಹೂವಿನಂತೆ) ಧರಿಸು, ಮುಡಿದುಕೊಳ್ಳು

೧೧೬

ಸೂನಿಗೆ-ಕತ್ತಿ, ಖಡ್ಗ ೧೮೭

ಸೂಳೆಸು-ಶಬ್ದಮಾಡು, ಧ್ವನಿಸು ೧೫೧ ವ

ಸೆಲವ-ಅಪ್ಪಣೆ, ಆಜ್ಞೆ ೧೫೩ ವ

ಸೇದೆ-ಶ್ರಮ, ಆಯಾಸ, ಬಳಲಿಕೆ ೩೦

ಸೈಗಟ್ಟಿ-ಜೋರಾಗಿ ಸುರಿ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸುರಿ ೨೧೪

ಸೊಂದಿ-ತುಂಟ ೨೭ ವ

ಸೊವಡು-ಸೊಗಡು, ವಾಸನೆ ೩೭ ವ

ಸೋಗೆ-ನವಿಲು ೯೭ ವ

ಸೋರ್ಮಡಿ-ಬಿಡುಮುಡಿ, ಬಿಚ್ಚಿದ ಮುಡಿ ೭೩

ಸೋ-ಅಟ್ಟು, ಓಡಿಸು ೧೭ ವ

ಹಂಚಿ-ಸಾಲು ೧೬೨

ಹತ್ತ-ಕೈ, ಸೊಂಡಿಲು ೧೫೮

ಹಮ್ಮದ್-ಮೂರ್ಛೆ ೨೫೯

ಹರಿಗೆ-ಪರಿಗೆ ೧೬೮

ಹಿವಗದಿರ-ಚಂದ್ರ, ಹಿಮಕಿರಣ ೯೭

ಹಿಂಚಿ-ಅನೆಯ ಜೂಲು, ಹೊದಿಕೆ ೨೦೩

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ
ಮರುಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ
ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ
ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯರು ಮೆಚ್ಚಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು
ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಆಕರ್ಷಕ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ
ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣ
ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ.
ಓದುಗರು ಬಯಸುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅವರ ಕೈಗೆ
ತಲಪುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮದ
ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಶಯ.

ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ,
ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಓದುಗರ ಅಭಿರುಚಿಗೆ
ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತ, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹುವೇಗವಾಗಿ
ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾಶಕರ ನಡುವೆ ಕನ್ನಡ ಸರಸ್ವತಿಯ
ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದರ
ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ
ಬದಲಾಗುವುದೇ ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ.

ಪುಂಡಲೀಕ ಹಾಲಂಬಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು
ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೧೮

ರೂ. ೬೦/-